

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Učení pro život

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV PROGRAMU	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, který je zpracovaný dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
Motivační název	UČENÍ PRO ŽIVOT
ÚDAJE O ŠKOLE	
Název školského zařízení	DĚTSKÝ DOMOV SE ŠKOLOU, ZÁKLADNÍ ŠKOLA a ŠKOLNÍ JÍDELNA, Žlutice
Adresa, kontakty	Žlutice, Jiráskova 344 tel.: 606135 267, reditel@ddszlutice.cz, www.ddszlutice.cz
IČO, IZO, REDIZO	IČO: 70845433
Ředitel školského zařízení	Mgr. Jan Kubát
Koordinátor ŠVP	
Právní forma	příspěvková organizace
ZŘIZOVATEL:	
Název	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Adresa, kontakty	Odbor 22 – Odbor středního a vyššího odborného vzdělávání a institucionální výchovy, Oddělení 222 – Oddělení institucionální výchovy a prevence
PLATNOST DOKUMENTU, 4. VERZE) OD:	1. 9. 2017,

**PODPIS ŘEDITELE,
RAZÍTKO ŠKOLY:**

Mgr. Jan Kubát

DATUM:

1. září 2018

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Historie

Školské zařízení bylo založeno 1. října 1953 školským referátem Krajského národního výboru jako záchytný dětský domov. v současnosti jsme jediné školské zařízení v severozápadním regionu nacházející se v podhůří Doupovských hor a malebné části historického města ŽLUTICE v Karlovarském kraji. Žlutice se rozkládají ve svahu nad údolím řeky Střely v romantické krajině pod stolovou horou Vladař s více jak 800 letou historií.

Zařízení je zajímavé nejen svým umístěním, ale i strukturou a nástroji, které využívá ve výchově a vzdělávání našich klientů se zaměřením na jejich plnohodnotné začlenění zpět do společnosti. Nezbytné je také zmínit materiálně-technické zabezpečení, které je srovnatelné s prestižními soukromými školami (počítačové učebny, interaktivní tabule ve třídách žáků, individuální výukový přístup, ...)

Dopravní spojení autobusové a vlakové je dobré jak z okolních vesnic Žluticka, tak i z krajského města Karlovarského kraje.

2.2 Úplnost a velikost školy

Škola je zřízena při Dětském domově se školou, základní škole a školní jídelně Žlutice, které je školským zařízením náhradní rodinné výchovy pro děti se soudně nařízeným předběžným opatřením a nařízenou ústavní výchovou.

Školské zařízení v soudobé době sdružuje tyto součásti:

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání a Rámcové vzdělávací programy:

1. Základní škola (dále ZŠ)

Kapacita: 24 žáků

Obory vzdělání podle Klasifikace kmenových oborů vzdělání a Rámcové vzdělávací programy:

79-01-C Základní vzdělávání

- a) 79-01-C/01 Základní škola – nová soustava, výuka podle ŠVP, který je zpracován v souladu s RVP ZV.

Jsme školou úplnou, s 1. až 9. postupným ročníkem. Nacházíme se v obci Žlutice v Karlovarském kraji. Naplněnost jednotlivých tříd a školy v průběhu roku kolísá, což je typické vzhledem k našemu druhu zařízení. Naplněnost tříd se odvíjí od kapacity školského zařízení, a to je 24 žáků. Výuka probíhá v budově, která je umístěná v areálu zařízení. V budově školy je 5 tříd, učebny jsou z bezpečnostního a hygienického hlediska vyhovující. Ve třídách, kde se vzdělávají žáci s priznanými podpůrnými opatřeními, není potřebný prostor pro odpočinkové a jiné oddechové či vzdělávací činnosti. Ve škole se nachází počítačová učebna. K pohybovým aktivitám žáci využívají nejen tělocvičnu, dále využívají sportovní hřiště v areálu a hřiště, které náleží obci. K pobytu dětí je využíván jeden samostatný objekt. Školní jídelna se nachází v hlavní budově, celkový počet míst u stolu je 64. Kultura stolování má velmi dobrou úroveň. Ke každému podávanému jídlu je připraveno dostatečné množství vhodného nápoje, děti mají možnost napít se kdykoliv v průběhu dne.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělávání ve škole zajišťují pedagogové (včetně ředitele zařízení a zástupce ředitele), kteří mají doplněné vzdělání o speciální pedagogiku. Sbor je smíšený. Ředitel a zástupce ředitele sledují na seminářích trendy ve školství a legislativu. Klademe velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé se průběžně zdokonalují např. ve svých předmětech, oborových didaktikách, pedagogice, psychologii, speciální pedagogice, v oblasti managementu třídy. Učitelé jsou proškoleni v problematice čtenářské a informační gramotnosti, v minulých letech jsme se zaměřili i na proškolení v oblasti finanční gramotnosti. V zařízení pracuje i speciální pedagog – etoped. Učitelé úzce spolupracují s dalšími pedagogickými pracovníky, jejichž počet odpovídá počtu rodinných skupin. Sociálně právní agendu a celou danou sféru i úsek zdravotní péče kompetenčně zajišťují dva sociální pracovníci.

2.4 Charakteristika žáků

Žáky základní školy jsou žáci se speciálně vzdělávacími potřebami a poruchami chování, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpurných opatření a dále se jedná o žáky, které jsou do školského zařízení umístěni rozhodnutím soudu na základě podnětu podaného pracovníky příslušného orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Výuka žáků základní školy probíhá ve třídách, které se dle počtu žáků v jednotlivých ročnících slučují do skupin dle ročníku. Individuálně vzděláváme i děti cizích státních příslušníků.

2.5 Dlouhodobé projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu jednotlivých ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou:

- ročníkové – krátkodobé, celoroční
- celoškolské – krátkodobé, celoroční

Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky k aktivitě, komunikaci, spolupráci a hledání informací.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Zákonní zástupci jsou o vzdělávání žáků informováni průběžně a mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vedením školy. Zákonní zástupci jsou o činnosti školy informováni i prostřednictvím webových stránek zařízení. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci je jedním z hlavních cílů školy. Efektivita školního vzdělávacího programu bude vyšší se zapojením zákonných zástupců do jeho realizace. Toho není možné dosáhnout bez kvalitní vzájemné komunikace. V roce 2006 byla dle nové školské legislativy zřízena školská rada. Školské zařízení dle odst. 2 a 3 z. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších úprav spolupracuje s rodinou dítěte a poskytuje jí pomoc při zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, včetně nácviku rodičovských a dalších dovedností nezbytných pro výchovu a péči v rodině. Zařízení poskytuje podporu při přechodu dítěte do jeho původního rodinného prostředí nebo jeho přemístění do náhradní rodinné péče. Školské zařízení spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte. Škola spolupracuje s diagnostickými ústavy, s výchovnými ústavy, dětskými domovy se školou – účast na olympiádách, soutěžích, spolupracuje úzce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Karlovarského kraje, se Speciálně pedagogickým centrem, s Policií ČR, aj. Na dobré úrovni je spolupráce ústavu s obcí.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

3.1.1 Zaměření školy

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat na jejich očekávání a individuální potřeby. Musí se tedy změnit tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkušeností z faktografických přehledů. Škola je místem, které žáky především motivuje a podporuje aktivní učení, nikoli získávání encyklopedických vědomostí. Pomáhá dětem získat pro život důležité kompetence učit se, řešit problémy a nabýt sociální dovednosti. Charakter práce má v dětech podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení. Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). Při úpravě ŠVP ZV jsme vycházeli z nutnosti přizpůsobit výuku současným podmínkám a požadavkům, přičemž jsme respektovali speciálně vzdělávací potřeby našich žáků, které vyžadují i uplatnění podpůrných opatření. Program navazuje na dlouhodobě pozitivní vnímání jejich možností a schopností, tedy na zdůrazňování jejich kladů a dosažených výkonů. Dále jsme vycházeli z koncepce, která vznikla snahou o inovaci pedagogického procesu a života školy vůbec, analýzou vlastních možností a schopností pedagogického sboru, navázáním na tradice školy, z požadavků žáků. Koncepce školy a celkové pojetí a cíle ŠVP ZV vycházejí ze základních charakteristik, které definují jak směřování školy, tak i specifika výchovy a vzdělávání žáků, včetně žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Podstatou práce našeho školského zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy je reedukace svěřených dětí, tedy komplexní speciálně pedagogická péče směřovaná k nápravě a kompenzaci jejich problémů, zahrnujících často závažné osobnostní poruchy a deficity. Hlavním úkolem zařízení je dosáhnout „profilu absolventa“ – mladého člověka schopného samostatného zařazení do společnosti, vybaveného základními komunikativními a sociálními dovednostmi. Člověka s reálnou představou o své individuální budoucnosti a schopného tuto vlastní představu realizovat. Děti jsou od počátku vedeny ke zvyšování zdravého sebehodnocení, samostatnosti, v péči o osobní věci, o údržbu a užívání společného majetku, k poznávání ceny věcí a hodnoty práce a peněz, k oceňování a hodnocení vztahů. Důležitou úlohu v plnění těchto cílů plní tým pedagogických pracovníků, který vytváří individuální reedukační programy pro děti, z nichž vyplývá činnost rodinných skupin, která spolu se školou nabízí širokou škálu zájmových útvarů, ale též bohatou nabídku akcí i o vedlejších prázdninách, o prázdninách hlavních, celoškolských i mimoškolských akcí v průběhu školního roku. Chceme rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky.

Jsme škola „rodinná“

Úkolem všech pedagogických pracovníků je vytvořit v našem školském zařízení zdravé inspirující prostředí kopírující rodinné zázemí se záměrem v maximální míře eliminovat negativní vlivy původního závadového sociálního prostředí, kompenzovat vadné návyky, saturovat potřeby dítěte ve všech oblastech a rozvíjet jeho osobnost. Vzhledem k menšímu počtu žáků panuje ve škole i v jednotlivých třídách „rodinná“ atmosféra. Každý vyučující zná dobře všechny žáky školy, i s jejich klady a nedostatky. Každý žák zná stejně dobře všechny zaměstnance školy, na každého z nich se může kdykoli obrátit s žádostí o radu či pomoc. Mezi žákem a pedagogem musí existovat pocit vzájemného respektu a důvěry. Žáci jsou vedeni k pocitu sounáležitosti a spoluodpovědnosti za „svou“ školu, podílejí se na její

výzdobě a údržbě. Estetické prostředí a celkové klima školy navozují pocit bezpečí a pohody. Atmosféra školy je klíčová pro naplňování všech klíčových kompetencí, především pak kompetencí komunikativních, sociálních a personálních. Plnohodnotnými účastníky veškerého dění ve škole jsou další pedagogové (kmenoví vychovatelé, asistenti pedagoga) a popř. zákonní zástupci. Ti všichni se spolupodílí na tvorbě programu rozvoje osobnosti dítěte, a na určování vhodných strategií při řešení prospěchových nebo kázeňských problémů svých dětí. Kdykoli též mohou projevit výhrady vůči práci školy či nesouhlas se zvolenými metodami a postupy, přičemž jejich názory a podněty nesmí zůstat nevyslyšeny.

Jsme škola otevřená

Otevřenost chápeme nejen jako zpřístupnění informací o naší škole směrem ven, ale i jako permanentní otevření se informacím, novým trendům, podnětům, metodám a široké spolupráci s veřejností, organizacemi a institucemi. Na nově vznikajících webových stránkách budeme informovat veřejnost o dění ve škole, o všech významných změnách a o větších uskutečněných i připravovaných akcích. Chceme také získávat více sponzorů a sympatizujících jednotlivců či institucí, podílejících se buď na jednotlivých akcích, nebo na zkvalitňování prostředí školy. Pokud je dostatečný počet žáků zajišťujeme v rámci našich možností zájmové kroužky. Pro jejich činnost se škola snaží vytvářet potřebné podmínky a získávat schopné pracovníky. Touto oblastí je otevřen prostor nejen pro mimoškolní práci učitelů a jejich neformální setkávání se žáky. Zapojení žáků do zájmových kroužků v mimoškolní době má i prokazatelný preventivní význam v oblasti sociálně patologických jevů, neboť dětem otvírá a naznačuje možnosti aktivního a smysluplného využívání volného času.

Ve škole pracujeme na budování respektu a toleranci

Jsme přesvědčeni, že nejužitečnějším přístupem ke zdolávání obtížných úkolů je takový vztah mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem, v němž není nikdo z nich důležitější, v němž jeden respektuje druhého. Ve vzdělávacím procesu nejde pouze o vědomosti, dovednosti a výkony, ale také o postoje, názory a hodnotovou orientaci. Jsme školou s dětmi s různým oslabením. Je proto naší povinností snažit se jim být vzorem příkladného chování k druhým, vzorem pro respektování jejich osobnosti a uznávat je „takové, jaké jsou“. Pokládáme za velmi důležité, aby se v průběhu školní docházky nestálé, mnohdy povrchní, vztahy mezi spolužáky proměňovaly na skutečně partnerské. Partnerství by se mělo projevovat vzájemnou ohleduplností, tolerancí, ochotou druhému pomoci a povzbudit ho, schopností spolupracovat při práci, ale i zvládnutím konfliktních situací. Pracujeme na odbourávání nežádoucích projevů agresivity, šikany a lhaní, manipulace, nepřijímání autorit. Chceme hledat možnosti aktivnějšího zapojení do projektů a programů městských i celostátních, zvláště pak těch, které jsou zaměřeny na prevenci rizikového chování – kriminalitě, drogové závislosti a xenofobii. Do projektů, které napomáhají poznávání a chápání kulturních odlišností, rozvoji přátelství a vytváření šetrného vztahu k přírodě i lidským výtvorům.

Připravujeme žáky na život

Naším cílem je co nejlépe připravit děti pro vstup do reálného života. Kromě přípravy na zvládnutí běžných i náročných životních situací je to především jejich nasměrování a motivace k dalšímu vzdělávání. Žáci po ukončení docházky v základní škole nejčastěji nastupují do učebních oborů v odborných učilištích. Velký důraz je kladen též na čtenářskou a informační gramotnost, finanční gramotnost, rodinnou a sexuální výchovu, výchovu ke zdravému životnímu stylu. V tomto směru se ve vzdělávacím plánu prolínají témata několika učebních oblastí. Zvýšená pozornost je věnována pro život nezbytným komunikativním schopnostem.

Tomu odpovídá i využití disponibilních hodin pro rozvoj především verbální komunikace v předmětu český a cizí jazyk její používání a rozvoj v ostatních vzdělávacích oblastech.

Jsme škola blízka přírodě

Jak lokalita školy, tak znalosti a zkušenosti velké části pedagogů jsou dobrým předpokladem pro netradiční formy výuky a dalších aktivit směřujících k poznávání přírody a k jejímu porozumění. Naší snahou je přibližovat dětem skutečnou přírodu, její součásti a zákonitosti, objasnit jim vzájemné propojení a závislosti člověka a přírody. Hlavním cílem je pak vytvářet a podporovat pozitivní vztah ke všemu živému kolem nás. Tento vztah může být východiskem k utváření ostatních klíčových postojů, vztahů a hodnotových orientací. Tento směr našeho snažení je realizován v rámci výuky příslušných předmětů, výuky v blocích, odpovídajících průřezových témat, školních projektů a praktických činností. Do přímého kontaktu se živou přírodou přicházejí žáci při vyučovacích hodinách a dalších aktivitách v okolní přírodě. Environmentální výchova zahrnuje soustavné udržování přírodních lokalit v okolí školy. V tomto směru ŠVP ZV výrazně propojuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Člověk a společnost a Člověk a jeho svět.

3.1.2 Poskytování poradenských služeb ve škole

Žákům poskytujeme i poradenské služby. Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce, psycholog, speciální pedagog – etoped ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli, sociálními pracovníky a dalšími pedagogickými pracovníky. Školské zařízení dle odst. 4 z. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších úprav poskytuje péči i dětem-cizincům.

Výchovný poradce

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením. Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro žáky podle individuální potřeby. Vede evidenci o žácích s priznanými podpůrnými opatřeními, třídní učitel či učitel konkrétního předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem vypracovává plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) a individuální vzdělávací plány (dále jen IVP) s pomocí PPP, SPC. Eviduje problémové žáky a svolává výchovné komise. Výchovný poradce je v kontaktu se sociálními pracovníky školského zařízení, s PPP či SPC a dále v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytující služby v této oblasti, zákonnými zástupci.

Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání.
- Poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu.
- Poradenství při řešení a prevenci rizikového chování – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků.
- Poradenství v obtížných životních situacích žáků, rodičům v souvislosti s výchovou dětí.
- Kariérové poradenství, volba školy.
- Poradenství žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí.
- Metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky.
- Poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Kariérové poradenství:

Výchovný poradce žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy, zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici jsou žákům informační materiály o středním školství a trhu práce. Výchovný poradce poskytuje informace žákům a zákonným zástupcům žáků. Při konzultačních hodinách nabízí pomoc žákům, zákonným zástupcům, kurátorům pro mládež při vyhledávání možností dalšího vzdělávání. Výchovný poradce vydává přihlášky na střední školy, podává instrukce k jejich vyplňování, nabízí pomoc při vyplňování přihlášek, kontroluje jejich správnost, vybírá je a odesílá na příslušnou školu. Eviduje počet přijatých žáků a pomáhá při hledání střední školy do dalších kol přijímacího řízení. Poskytuje služby a informace žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním potřebám. Spolupracuje s Úřadem práce a sjednává besedy pro žáky osmých ročníků. Vede vyučující předmětu Volba povolání, kde rozšiřují znalosti žáků o trhu práce, o středních školách a jejich přijímání.

Prevence rizikového chování

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Strategii prevence rizikového chování“, z níž vychází Minimální preventivní program pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Spolupracuje s výchovným poradcem a etopedem zařízení. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s jejich vychovateli, popř. rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence rizikového chování, využívá vybrané programy. Školské zařízení monitoruje rizika prevence rizikového chování a při varovných signálech koordinuje další postup.

Psychologická péče

Na vedení školy, etopeda, výchovného poradce, sociální pracovnice, na pedagogické pracovníky se mohou žáci kdykoliv ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Ve škole pracuje psycholog. Výchovný poradce nabízí možnost učitelům, žákům a především jejich rodičům konzultovat některé problémy, které souvisí se speciálními vzdělávacími potřebami žáků, kteří potřebují speciálně pedagogickou podporu a péči založenou na krátkodobých či dlouhodobých podpůrných opatřeních.

Děti/ žáci mohou výchovného poradce a speciální pedagogy vyhledat např. v situaci:

- obavy ze školního selhání;
- mají problémy s učením;
- se začleněním do třídního kolektivu;
- nedokáží se prezentovat před ostatními, zažívají nepříjemné pocity při ověřování znalostí;
- rodiče mohou se školním psychologem a školním speciálním pedagogem individuálně konzultovat:
- studijní a výchovné problémy dětí;
- použití metod reedukace specifických poruch učení a forem práce v domácím prostředí;
- individuální podporu talentovaného a mimořádně nadaného dítěte.

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Název našeho ŠVP UČENÍ PRO ŽIVOT není nahodilý. Vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu – otevírání se školy dětem, případně rodičům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, vychovatelů a žáků, tak zapojením školy i jejich absolventů do veřejného života, jejich profesní orientace, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony, soulad s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
<p>1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost. ✧ Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, internet, exkurze. ✧ Propojení informací se skutečným životem. ✧ Samostatnost, organizace vlastní činnosti. ✧ Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost. ✧ Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu. ✧ Poznávání vlastních možností. ✧ Prezentace vlastních výsledků. ✧ Tvořivost (práce na projektech). ✧ Účast na organizaci vzdělávání. ✧ Práce v motivujícím prostředí. ✧ Práce s učivem přiměřeným k jejich individuálním schopnostem a dovednostem. ✧ Hodnocení formou zpětné vazby. ✧ Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí. ✧ Výuka bez situací nerovnosti a ponížení. ✧ Stanovení dílčích cílů. ✧ Zařazování metod, které podporují zvědavost. ✧ Využívání kladného hodnocení. ✧ Dobré výsledky podporují motivaci. ✧ Osobní příklad.
<p>2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Poznatky nejsou žákům vždy předkládány v hotové podobě. ✧ Uplatňování mezipředmětových vztahů. ✧ Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů. ✧ Přejít od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. ✧ Praktická cvičení. ✧ Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. ✧ Rozvíjení schopnosti logického uvažování. ✧ Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací. ✧ Podpora netradičních způsobů řešení.

3. Vést žáky k všestranné a účinné a otevřené komunikaci	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.). ✧ Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů). ✧ Základ pro hledání a objevování problémů. ✧ Základ spolupráce a společného prožívání. ✧ Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným. ✧ Práce v týmu.
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti. ✧ Atmosféra demokracie a přátelství. ✧ Kooperativní učení, spolupráce ve výuce. ✧ Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. ✧ Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. ✧ Spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky, popř. zákonnými zástupci a dalšími partnery.
5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. ✧ Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii. ✧ Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. ✧ Vhodnou formou prosazovat své zájmy. ✧ Učit se argumentovat. ✧ Pracovat se školním řádem. ✧ Schránka důvěry.
2. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí. ✧ Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. ✧ S pomocí dospělých řešit své emoce. ✧ Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. ✧ Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám.

<p>3. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Čistota prostředí školy. ✧ Vhodné hygienické zázemí. ✧ Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě. ✧ Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová). ✧ Zdravý stravovací a pitný režim. ✧ Kompenzační a hygienické přestávky v učení. ✧ Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého (včetně víkendových a prázdninových zájezdů). ✧ Škola bez kouře a drog. ✧ Důsledná prevence šikany a násilí. ✧ Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání. ✧ Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.
<p>4. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Chápání principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti. ✧ Otevřenost vůči spolužákům. ✧ Solidarita s druhými. ✧ Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. ✧ Integrace žáků vyžadujících speciální péči. ✧ Rozvíjení schopnosti empatie. ✧ Multikulturní výchova – porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. ✧ Vytváření podmínek pro adaptaci nových žáků. ✧ Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.
<p>5. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✧ Uplatňování sebehodnocení žáků. ✧ Informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace. ✧ Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.

Škola se stává místem, kde žáci nejen získávají kvalitní vzdělávací péči, ale kde cítí přátelské prostředí, nebojí se případných neúspěchů a dostává se jim vědomostí, dovedností a návyků, které plně využijí v praktickém životě.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Je nutné směřování učitele k naplňování klíčových kompetencí žáků. Je nenápadným režisérem při kooperativní práci. Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti, jinak řečeno musí být kompetentní.

Strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Využíváním různých forem a metod práce (frontální, skupinová, individuální, práce na projektech) posilujeme pozitivní vztah k učení.

- Využíváním názorných ukázek, her, soutěží a dalších aktivit vedeme žáky k osvojování metod práce a vytváření vlastních strategií a postupů učení.
- Prostřednictvím praktických cvičení umožňujeme žákům pozorovat a popř. experimentovat, porovnávat a kriticky posuzovat výsledky a vyvozovat závěry pro využití v budoucnosti.
- Pozitivní motivací vedeme žáky ke zvládnutí úkolu a k překonávání překážek.
- Hodnocením znalostí žáků, nikoli jejich slabých stránek, umožňujeme zažít pocit úspěchu.
- Na praktických příkladech seznamujeme žáka s možnostmi jeho následného pracovního uplatnění v praktickém životě a motivujeme ho k dalšímu vzdělávání.
- Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací do širších významových celků rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Individuálním přístupem k žákům a využíváním kompenzačních pomůcek maximalizujeme jejich dovednost zvládnout učivo, vzájemně ho propojovat a aplikovat.
- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Hodnocením vlastní práce, posilováním sebevědomí vedeme žáky k poznávání vlastních pokroků.
- Volbou vhodných úloh z každodenního života vedeme žáky k prohlubování znalostí a dovedností a jejich aplikací v běžném životě.
- Pomocí praktických příkladů seznamujeme žáka s možnostmi jeho pracovního uplatnění a motivujeme ho k dalšímu odbornému vzdělání.
- Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie.
- Zadáváním úloh vycházejících v co největší míře z praktického života učíme žáky uplatňovat sociální dovednosti.
- Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- Práci s učebnicemi, učebními pomůckami a poskytováním dostatku informačních zdrojů (ústní informace, využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky vyhledávat, třídít a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvořit komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Postupným zvyšováním náročnosti předkládaných úkolů vedeme žáky k hledání nových řešení a postupů.
- Vytvářením a rozvíjením mezipředmětových vztahů podněcujeme žáky k hledání souvislostí a totožných postupů.
- Předkládáním alternativních řešení problémových situací učíme žáka samostatnému rozhodování.
- Soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme žákovo sebevědomí a důvěru k vlastním rozhodnutím.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor ke sdělování vlastních problémů.

- Využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace vedeme žáka k rozpoznávání a předcházení nebezpečí a k zafixování si správného jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby.
- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky, aby samostatně nalézali pravidla.
- Využíváním týmové spolupráce navozujeme situace k řešení problémů.
- Navožením vhodného klimatu ve třídě, povzbuzováním sebevědomí a soustavným opakováním pomáháme žákům učit se neodradit nezdarem při řešení problému.
- Zadáváním vhodných úloh vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.
- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a své řešení obhajovat.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vedeme žáky k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění,...) a třídní kolektivy ke společnému řešení kázeňských či vztahových problémů.
- Pomocí vhodných forem a metod práce vedeme žáky, aby při řešení problémů uměli požádat o radu a řídit se jí.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- Vnímáním problémových situací ve škole i mimo ni, souvisejících s učivem vedeme žáky k zodpovědnosti.

Kompetence komunikativní

- Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení.
- Formou her a cvičení učíme žáka zvládat způsoby neverbální komunikace.
- Používáním metody týmové práce a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování, ke komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Vlastním příkladem vedeme žáka ke klidnému a věcnému řešení konfliktních situací.
- Formou skupinové práce vedeme žáka k respektování komunikačních bariér a odlišností
- Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- Učíme žáky účinně se zapojit do diskuze a vhodně obhajovat své názory a postoje prací ve skupině dodržováním dohodnutých pravidel chování.
- Pomocí vhodných forem a metod práce, vhodným klimatem ve třídě pomáháme žákům porozumět obsahu sdělení a komunikovat.
- Kladením důrazu na „kulturní úroveň“ komunikace učíme žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- Rozvíjením komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v sociálních vztazích učíme žáky zvládat jednoduchou formu verbální a písemné komunikace.
- Navozováním situací, při kterých žáci musí komunikovat různými prostředky s různými lidmi rozvíjíme komunikační dovednosti a schopnosti účinně se zapojovat do diskuze, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat.
- Využíváním informačních a komunikačních prostředků a technologií vedeme žáky ke kvalitní a účinné komunikaci s okolním světem.

- Předkláním různých typů textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků vedeme žáky k přemýšlení o nich, reagování na ně a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence sociální a personální

- Pozitivním hodnocením a soustavným vyzdvihováním kladných osobnostních kvalit žáka vytváříme a upevňujeme pocit jeho vlastní jedinečnosti.
- Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáka schopnost zastávat ve skupině různé role a uvědomovat si odlišnou míru odpovědnosti.
- Zprostředkováním osobních kontaktů a prožitků vedeme žáka k toleranci a porozumění ve vztahu ke starším, nemocným či postiženým lidem.
- Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možnými riziky sociálně patologických jevů a jejich následky a důsledky.
- Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáků vytváříme u nich pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj, učíme je ovládat a řídit svá jednání a chování tak, aby dosáhli pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.
- Volbou forem práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- Vhodnými aktivitami vedeme žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívání k upevňování dobrých mezilidských vztahů a v případě potřeby k poskytnutí pomoci, nebo dovednosti požádat o ni.
- Důsledným dodržováním společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).
- Různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách a pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce.
- Na modelových i praktických situacích učíme žáky dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.
- Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, k diskusi i k debatě celé třídy, k pochopení potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, k oceňování zkušenosti druhých lidí, k respektování různých hledisek a k čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají, k uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.
- Vhodnými aktivitami podporujeme žáky v navazování a udržování vztahů mezi vrstevníky k respektování druhých lidí a k upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- Důsledným dodržováním zásad chování a pravidel soužití daných řádem školy a dodržováním zákona vytváříme základní rámec školních i společenských norem.
- Uplatňováním některých demokratických principů v životě školy vytváříme základní povědomí o základních právech a povinnostech občana v demokratické společnosti.

- Navozováním modelových situací demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí, učíme žáky netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování a tím je vedeme k odmítání fyzického násilí, hrubého zacházení a vulgárního vyjadřování.
- Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití a tím je vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí a jejich vnitřních hodnot, ke schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, k odmítání útlaku a hrubého zacházení, k uvědomování si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k ochraně životního prostředí, k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti a k adekvátnímu chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.
- Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa.
- Formou besed (prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností) a dlouhodobě zaměřených programů učíme žáky přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, seznamujeme je s našimi kulturními tradicemi a historickým dědictvím a vedeme je tímto poznáním cítit potřebu je chránit.
- Zapojováním žáků do různých aktivit seznamujeme žáky s možným rizikovým chováním, jeho následky a důsledky a vedeme je k pochopení nebezpečí rasismu a xenofobie.
- Svým příkladem pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.
- Vhodnými aktivitami a praktickým nácvikem vedeme žáky k uvědomování si významu zdravého životního stylu, podílení se na ochraně životního prostředí a ochraně svého zdraví.

Kompetence pracovní

- Vedením pracovních činností ve skupinách a společným hodnocením týmové práce učíme žáka pracovat v kolektivu a rozšiřujeme komunikační schopnosti při kolektivní práci.
- Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcujeme u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času.
- Různými formami (exkurze, film, beseda, školní projekty, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Využíváním a propojováním znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, vedeme žáky k adekvátnímu rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.
- Na modelových i praktických situacích učíme žáky orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápání podstaty, cíle a rizika podnikání, rozvoji podnikatelského myšlení.
- Pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.
- Pracovními aktivitami učíme žáky bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky.

- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech, vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Pracovní činností vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli své myšlení a nacházeli nová řešení, k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. Motivujeme je k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.

3.4 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále žáků se SVP)

Škola bude nadále poskytovat základní vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, tj. žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními a žákům, kterým bylo soudně nařízené předběžné opatření, nařízená ústavní výchova. Děti s nařízenou ochrannou výchovou nejsou koncentrovány do uzavřené skupiny, nejsou podrobovány žádnému zvláštnímu režimu, jsou integrovány do běžných rodinných.

Výchovný poradce komunikuje s odbornými pracovišti vně školy, vede příslušnou dokumentaci, zajišťuje pravidelný monitoring, individuální a skupinovou nápravu, konzultuje s vyučujícími možnosti žáka v daném předmětu a poskytuje informace zákonným zástupcům. Třídní učitel spolupracuje s ostatními vyučujícími a vychovateli žáků, se kterými projednává domácí nápravu.

Výchovný poradce zajišťuje ve spolupráci s učiteli, především třídními, začlenění žáka v rámci třídy a školy, jeho začlenění do skupiny vrstevníků. Tak jako všichni žáci školy mají žáci s SVP možnost konzultovat s výchovným poradcem jakékoli své problémy, které nejsou schopni řešit sami. Na 2. stupni se žákem a jeho zákonnými zástupci mapuje výchovný poradce varianty při volbě povolání a společně navrhuje jeho další vzdělávání.

Asistent pedagoga pracuje se žákem buď přímo ve třídě, kde uplatňuje po konzultaci s vyučujícím speciální vzdělávací postupy, nebo provádí v rámci individuální práce se žákem procvičování dovedností vztahujících se ke speciálním vyučovacím předmětům. V kompetenci asistenta pedagoga je i příprava některých speciálních výukových pomůcek nebo materiálů podle pokynů vyučujícího.

Třídní učitel zajišťuje společné vzdělávání vrstevníků, informuje ostatní kolegy o případných změnách nebo problémech. Buduje kontakt se zákonnými zástupci žáka a především jejich zástupců ve školském zařízení – kmenových vychovatelů a rozvíjí spolupráci při tvorbě koncepce a systému vzdělávání těchto žáků.

Pro vzdělávání těchto žáků se škola snaží zabezpečit materiálně technické vybavení a další podmínky (speciální pedagogy, snížený počet žáků ve třídách, apod.). Vytváříme žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb kombinací speciálně pedagogických postupů a alternativních metod používaných ve vzdělávání běžné populace (rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků).

Uvědomujeme si, že žáci jako jednotlivci se mohou ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech lišit, přesto lze nalézt v jednotlivých skupinách se speciálními vzdělávacími potřebami společné charakteristiky vzdělávacích potřeb a stejný druh speciálně pedagogické podpory.

Potřebné učební a kompenzační pomůcky, stejně jako architektonické úpravy, zajistí škola v míře, která je přiměřená jejím finančním možnostem.

Základní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vyžaduje odbornou připravenost pedagogických pracovníků, podnětné a vstřícné školní prostředí, které za přispění všech podpůrných opatření umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, směřuje je k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění.

Diagnostiku budou mimo jiné provádět i psychologové diagnostických ústavů ve školském zařízení. Školské zařízení je povinno zpracovávat Program rozvoje osobnosti a v něm vést záznamy o plnění stanovených cílů.

Naši žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Vzhledem k danému zaměření školy je disponibilní časová dotace dále věnována především na podporu vzdělávací oblasti: Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Informační a komunikační technologie, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a svět práce.

Rozvrh hodin a týdenní časové dotace jsou zpracovány na každý školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku.

Práce učitelů v naší škole je dále velmi ovlivněna tím, že žáci přichází v průběhu celého školního roku, jejich vědomosti mají velmi rozdílnou a často velmi nízkou úroveň. Ke splnění učebního plánu pro daný ročník, je přístup učitele k žákům nutně zaměřen na odstraňování nedostatků a získání kladného přístupu žáků ke vzdělávání.

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

PLPP zpracovává škola pro žáka prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. IVP zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. IVP vyhodnocuje ŠPZ jedenkrát ročně.

3.4.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou například: dělení a spojování hodin, prodloužení základního vzdělávání na 10 let, odlišná délka vyučovacích hodin.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětu speciálně pedagogické péče.

3.4.3 Přehled předmětů speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami může být v naší škole zařazen předmět speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP (vyhláška č. 27/2016 Sb.) na základě doporučení školského poradenského zařízení. Časová dotace předmětu speciálně pedagogické péče bude použita z disponibilní časové dotace na základě doporučení školského poradenského zařízení. Disponibilní časová dotace bude využita podle individuálních potřeb žáků v souladu se závěry a na základě doporučení školského poradenského zařízení v rámci IVP konkrétního žáka. Veškeré úpravy v této oblasti se provádí na základě doporučení školského poradenského zařízení v rámci zpracovaného IVP konkrétního žáka.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola vyhledává a rozvíjí talent a nadání žáků. Při zjišťování nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán. Nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky. Péče v 1.- 9. ročníku probíhá v několika rovinách. Jednak rozpoznávání nadání, které se může zpočátku projevovat podobně jako akcelerovaný (zrychlený) vývoj. Akcelerovaný vývoj se však postupně vyrovnává s věkovou normou a pozdější výsledky budou pouze v rámci lepšího průměru. V případě, že ve spolupráci s PPP bude diagnostikováno žákovo nadání, ať už v jedné nebo ve více oblastech, třídní učitel dbá na zapojení žáka do třídní komunity. Péče v 6.- 9. ročníku nadále pokračuje naplňováním podpůrných opatření a začleněním žáka do třídního kolektivu, ovšem s přihlédnutím k věkovým zvláštnostem tohoto období. Žákovo nadání se intenzivně rozvíjí v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů, kdy dostává možnost pracovat na prohlubujících nebo rozšiřujících úkolech. V průběhu celé školní docházky je korigován žákův přístup ke školní práci důsledným dodržováním školního řádu na všech úrovních školy. Přístup nadaných žáků k pravidlům školní práce bývá v mnoha případech specifický. Předchází se i žákově možné uzavřenosti nenásilným začleňováním žáka do třídního kolektivu. V případě, že PLPP nebude pro nadaného žáka ještě dostatečně vyhovující, bude vytvořen individuální vzdělávací plán, který mimo jiné může umožnit výuku povinných předmětů v jiné než kmenové třídě, rozdílové zkoušky apod. Tato opatření budou vždy konzultována se specializovanými pracovišti (ŠPZ).

3.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných.

PLPP zpracovává škola pro žáka prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje naplňování cílů nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. IVP zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení ŠPZ a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. IVP vyhodnocuje ŠPZ jedenkrát ročně. Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného vyhláškou č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále školními speciálními pedagogy. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem.

3.5.2 Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);

Při vzdělávání nadaných či mimořádně nadaných žáků naše škola spolupracuje s PPP. Pracovníci instituce poskytují konzultace podle potřeby. Pedagogové školy se vzdělávají v této problematice v rámci jejich DVPP.

3.5.3 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

- a) předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- b) vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- c) specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- d) účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;

- e) občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- f) obohacování vzdělávacího obsahu;
- g) zadávání specifických úkolů, projektů;
- h) příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- i) nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů v tabulce.

Realizace průřezových témat v ŠVP ZV

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj									
1. Rozvoj schopností poznávání	PČ, TV, HV, ČJ, PRV, M, VV	PČ, TV, HV, ČJ, PRV, M, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, PRV, M, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, VL, M, i, VV	PČ, TV, HV, ČJ, VL, M, i, VV	Z, D, RJ, PČ, HV, P, ČJ, M, i, F, VV	PČ, HV, P, ČJ, M, i, F, Z, VV	PČ, CH, HV, P, ČJ, M, i, F, VV	PČ, HV, P, ČJ, M, i, F, VV
2. Sebepoznání a sebepečetí	PRV, VV	PRV, VV	AJ, PRV, VV	AJ, PŘ, VV	PŘ, VV	VV	RJ, OV, VV	PČ, TV, OV, VV	RZV, AJ, PČ, TV, VV
3. Seberegulace a sebeorganizace	TV, PRV	TV, PRV	TV, PRV	TV	TV, VL	TV	TV, OV	TV, OV	RZV, TV
4. Psychohygienu	PRV	PRV	PRV	TV, PŘ	TV, PŘ	PČ, TV	PČ, TV	PČ, TV, P	RZV, PČ, TV
5. Kreativita	PČ, TV, ČJ, VV	PČ, TV, ČJ, VV	PČ, TV, ČJ, VV	PČ, TV, ČJ, M, i, VV	PČ, TV, ČJ, M, i, VV	PČ, TV, ČJ, M, i, VV	PČ, TV, ČJ, M, i, VV	RZV, TV, ČJ, M, i, VV	TV, ČJ, M, i, VV
Sociální rozvoj									
6. Poznávání lidí	HV, ČJ, PRV	HV, ČJ, PRV	HV, ČJ, PRV	PŘ	AJ, PŘ	OV	RJ, OV	RZV	Z
7. Mezilidské vztahy	PRV	PRV	PRV	TV, HV, PŘ	TV, HV, PŘ	AJ, TV, HV, OV	AJ, TV, HV	RZV, T, HV,	D, TV, HV, Z

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
Osobnostní a sociální výchova (dále OSV)	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
8. Komunikace	PČ, TV, HV, ČJ, PRV, VV	PČ, TV, HV, ČJ, PRV, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, PRV, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, PŘ, i	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, PŘ, i	AJ, RJ, PČ, TV, HV, ČJ, i, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, i, VV	RZV, PČ, TV, HV, ČJ, i, VV	AJ, PČ, TV, HV, ČJ, i, VV
9. Kooperace a kompetice	TV, M	TV, PRV, M	TV, PRV, M	TV, VL, M, VV	TV, VL, M, VV	TV, M	TV, M	RZV, TV, M	CH, TV, M
Morální rozvoj									
10. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PRV, M	PRV, M	PRV, M	PŘ, M, i	PŘ, M, i	TV, OV, M, i, VV	TV, OV, M, i, VV	M, i, VV	RZV, PČ, OV, M, i, VV
11. Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV	PRV	PRV	VL	VL	TV, OV	TV	TV	RZV, TV

Tabulka 1

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Výchova demokratického občana (dále VDO)									
1. Občanská společnost a škola	TV, PRV	TV, PRV	TV, PRV	TV	AJ, TV, VL	TV	TV, OV	VZ, AJ, TV	PČ, TV, OV
2. Občan, občanská společnost a stát				VL, I	VL, I	D, OV, I	D, OV, I	D, OV, I	D, PČ, OV, I
3. Formy participace občanů v politickém životě	PRV	PRV	PRV	VL	VL			D, OV	D
4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL	D, OV		D, OV	D

Tabulka 2

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (dále VMEG)									
1. Evropa a svět nás zajímá	HV, PRV, VV	HV, ČJ, PRV, VV,	HV, ČJ, PRV, VV	HV, ČJ, VL	AJ, HV, ČJ, VL	D, RJ, HV, ČJ	D, AJ, RJ, HV ČJ	HV, ČJ, Z	RJ, HV, ČJ, OV
2. Objevujeme Evropu a svět			HV	HV, VL, I	HV, VL, I	TV, HV, I	D, AJ, TV, HV, I, Z	D, RJ, TV, HV, I, Z	D, RJ, TV, HV, OV, I
3. Jsme Evropané				VL	VL	D, TV, ČJ	D, TV, ČJ	D, TV, ČJ, Z	D, TV, ČJ, OV

Tabulka 3

Průřezové téma Multikulturní výchova (dále MUV)	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kulturní diference	HV, PRV	HV, PRV	HV, ČJ, PRV	PČ, HV, ČJ	PČ, HV, ČJ	D, HV, ČJ, OV	D, HV, ČJ, OV, Z	VZ, D, HV, P, ČJ, Z	HV, ČJ, Z
2. Lidské vztahy	TV, PRV	TV, PRV	TV, HV, PRV	AJ, TV, HV, ČJ, VL	TV, HV, VL	D, TV, HV, OV	D, TV, HV, OV, Z	RZV, TV, HV, OV	D, TV, HV, OV
3. Etnický původ	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OV	D, RJ, Z	D, P, Z	D, Z
4. Multikulturalita				ČJ	AJ, ČJ	RJ, HV, ČJ	HV, ČJ, OV	RJ, HV, ČJ, OV, Z	D, AJ, RJ, HV, ČJ
5. Princip sociálního smíru a solidarity				VL	VL	OV	Z	D, OV	VZ, Z

Tabulka 4

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Environmentální výchova (dále EV)									
1. Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ	P, Z	P		P, Z
2. Základní podmínky života	PRV	PRV	PRV	PČ, PŘ	PČ, PŘ	PČ, P	PČ, P, Z	CH, F	CH, P, F
3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV	PRV	PRV	PŘ, VL	PŘ, VL	D, P, OV	D, RJ, PČ	D, PČ, CH	AJ, PČ, CH, P, OV, Z
4. Vztah člověka k prostředí	TV, PRV	TV, PRV	TV, PRV	PČ, TV, PŘ, VL	PČ, TV, PŘ, VL	TV, OV	TV	VZ, CH, TV, P	CH, TV, P, OV, Z

Tabulka 5

Průřezové téma	1. stupeň					2. stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	ČJ, i	ČJ, i	D, ČJ, I	ČJ, OV, I	ČJ, I	PČ, ČJ, I
2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ, I	I	D, ČJ, I	ČJ, OV, I	ČJ, I	ČJ, I
3. Stavba mediálních sdělení				I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I
4. Vnímání autora mediálních sdělení	HV, ČJ	HV, ČJ	HV	HV	HV	HV, ČJ	HV, ČJ, OV	HV, ČJ	D, HV, ČJ
5. Fungování a vliv médií ve společnosti		ČJ		TV, I	TV, VL, I	TV, ČJ, I, VV	TV, ČJ, OV, I, VV	TV, ČJ, I, VV	D, TV, ČJ, I, VV
6. Tvorba mediálního sdělení				I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I	ČJ, I
7. Práce v realizačním týmu					ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ, I

Tabulka 6

3.7 Projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu jednotlivých ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou:

- ročníkové – krátkodobé, celoroční
- celoškolské – krátkodobé, celoroční

Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky k aktivitě, komunikaci, spolupráci a hledání informací.

Podle podmínek školy zařadíme tyto projekty:

- ♣ Branný závod
- ♣ Čím budu
- ♣ Den Země
- ♣ Recyklohraní
- ♣ Vánoce
- ♣ Finanční gramotnost

4 UČEBNÍPLÁN

UČEBNÍ PLÁN – 1. STUPEŇ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předměty	Zkratka předmětů	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	Celková časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	7 + 1D	7 + 1D	7 + 1D	6 + 2D	6 + 2D	33	7	40
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	0	0	3	3	3	9	0	9
Matematika a její aplikace		Matematika	M	4 + 1D	4 + 1D	4	4	4	20	2	22
Informační a komunikační technologie		Informatika	I	0	0	0	1	1D	1	1	2
Člověk a jeho svět		Prvouka	PRV	2	2	2	0	0	12	0	12
		Přírodověda	PR	0	0	0	1	2			
		Vlastivěda	VL	0	0	0	2	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	12	1	13
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	1	1	1 + 1D	2	2			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	10	0	10
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	PČ	1 + 1D	1 + 1D	1 + 1D	1 + 1D	1 + 1D	5	5	10
Průřezová témata				PT	PT	PT	PT	PT	PT	PT	PT
Celkem vyučovacích hodin				21	21	24	26	26	102	16	118

PT – průběžné plnění průřezových témat

D – disponibilní časová dotace

Poznámky:

1. Na 1. stupni jsme posílili hodinové dotace vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace o 7 hodin, Matematika a její aplikace o 2 hodiny, Informační a komunikační technologie o 1 hodinu, Umění a kultura o 1 hodinu, Člověk a svět práce o 5 hodin.
2. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace jsou naplňovány v předmětu Český jazyk a Anglický jazyk.
3. Český jazyk má v 1. ročníku komplexní charakter, od 2. - 9. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.
4. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace jsou naplňovány v předmětu Matematika.
5. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie jsou naplňovány v předmětu Informatika. Předmět Informatika je vyučován od 4. ročníku. Aplikace dovedností z předmětu využívají žáci téměř ve všech předmětech od 4. ročníku.
6. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsou naplňovány v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.
7. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou naplňovány v předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova.
8. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou naplňovány v předmětu Tělesná výchova. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Ve výjimečných a odůvodněných případech (zejména nedostupnost bazénu z důvodu jeho rekonstrukce nebo nepřiměřená vzdálenost bazénu) je možné základní plaveckou výuku dočasně přesunout do jiného ročníku, příp. nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.
9. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce jsou naplňovány v předmětu Pracovní činnosti.
10. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce v předmětu Pracovní činnosti dělíme na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem (dále PD), Konstrukční činnosti (dále KČ), Pěstitelské práce (dále PP), Příprava pokrmů (dále PŘP).
11. Všechny předměty stanovené rámcovým učebním plánem jsou předměty povinnými.
12. U žáků s příznávanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně se k zařazení a realizaci předmětu speciálně pedagogické péče využijí disponibilní hodiny podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.
13. Žádné předměty nejsou vzájemně integrovány, ale učivo v rámci předmětů jednotlivých oblastí je sladěno a vzájemně na sebe navazuje. Průřezová témata jsou součástí předmětů (projektů) a nevyučují se samostatně viz tabulka str. 18 až 26.

UČEBNÍ PLÁN – 2. STUPEŇ

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Zkratka předmětů	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	ČJ	4 + 1 D	4 + 1 D	4 + 1 D	3 + 2 D	15	5	20
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	AJ	3	3	3	3	12	0	12
	Další cizí jazyk	Ruský jazyk	RJ	2D	2	2	2	6	2	8
Matematika a její aplikace		Matematika	M	4	4	4	3 + 1 D	15	1	16
Informační a komunikační technologie		Informatika	I	1	1 D	1 D	1 D	1	3	4
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	D	2	2	2	1 + 1 D	11	1	12
	Výchova k občanství	Občanská výchova	OV	1	1	1	1			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	F	1	1	2	2	21	3	24
	Chemie	Chemie	CH	0	0	1	1			
	Přírodopis	Přírodopis	P	2	2	1 + 1 D	1 + 1 D			
	Zeměpis	Zeměpis	Z	2	2	2	1 + 1 D			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	10	0	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná a zdravotní výchova	RZV	0	0	1	1	10	0	10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2			
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	PČ	1 + 1 D	1 + 1 D	1	1 D	3	3	6
Průřezová témata				PT	PT	PT	PT	PT	PT	PT
Celkem vyučovacích hodin				30	30	31	31	104	18	122

PT – průběžné plnění průřezových témat

D – disponibilní časová dotace

Poznámky:

1. Na 2. stupni jsme posílili hodinové dotace vzdělávacích oblastí Jazyk a jazyková komunikace o 7 hodin, Matematika a její aplikace o 1 hodinu, Informační a komunikační technologie o 3 hodiny, Člověk a společnost o 1 hodinu, Člověk a příroda o 3 hodiny, Člověk a svět práce o 3 hodiny.
2. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace jsou naplňovány v předmětu Český jazyk, Anglický jazyk a Ruský jazyk.
3. Druhý cizí jazyk – Ruský jazyk – je realizován v 6.- 9. ročníku po 2 hodinách týdně a je dotován z disponibilní časové dotace o 2 hodiny. Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b).
4. Český jazyk je od 1. - 9. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.
5. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace jsou naplňovány v předmětu Matematika.
6. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie jsou naplňovány v předmětu Informatika. Předmět Informatika je vyučován od 4. ročníku. Aplikace dovedností z předmětu využívají žáci téměř ve všech předmětech od 4. – 9. ročníku.
7. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a společnost jsou naplňovány v předmětu Dějepis a Občanská výchova.
8. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsou naplňovány v předmětech Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis.
9. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou naplňovány v předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova.
10. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a zdraví jsou naplňovány v předmětech Rodinná a zdravotní výchova a Tělesná výchova.
11. Očekávané výstupy vzdělávací oblasti Člověk a svět práce jsou naplňovány v předmětu Pracovní činnosti. Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** v předmětu **Pracovní činnosti** dělíme na tematické okruhy Práce s technickými materiály (dále D) pro 6. až 9. ročník, Pěstivelské práce a chovatelství (dále PP) pro 6. až 9. ročník, Provoz a údržba domácnosti (dále PD) pro 8. – 9. ročník, Příprava pokrmů (dále PpP) pro 6. až 7. ročník a Svět práce (dále SP) pro 8. a 9. ročník. Vybrané tematické okruhy se realizují v plném rozsahu.
12. U žáků s priznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně se k zařazení a realizaci předmětu speciálně pedagogické péče využijí disponibilní hodiny podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.
13. Žádné předměty nejsou vzájemně integrovány, ale učivo v rámci předmětů jednotlivých oblastí je sladěno a vzájemně na sebe navazuje. Průřezová témata jsou součástí předmětů (projektů) a nevyučují se samostatně viz tabulka str.18 – 26.

Poznámky k učebnímu plánu 1. a 2. stupně ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě žáků s priznanými podpůrnými opatřeními 2. – 5. stupně využijeme disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětu speciálně pedagogické péče a k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním podle vyhlášky č. 27/2016 Sb. a je-li to v personálních a organizačních možnostech školy.

Disponibilní časová dotace bude využita podle individuálních potřeb žáků v souladu se závěry a na základě doporučení školského poradenského zařízení v rámci IVP konkrétního žáka.

Veškeré úpravy v této oblasti se provádí na základě doporučení školského poradenského zařízení v rámci zpracovaného IVP konkrétního žáka.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk.

V rámcovém učebním plánu je stanovena minimální časová dotace pro obor Člověk a svět práce na 1. stupni v rozsahu pět hodin a na 2. stupni v rozsahu tři hodiny. Žáci s lehkým mentálním postižením pro svůj rozvoj v tomto oboru potřebují mnohem více času.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s priznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.“

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

- 5.1.1 Český jazyk a literatura
- 5.1.2 Cizí jazyk
- 5.1.3 Další cizí jazyk

5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků, nástrojem funkčního dorozumívání i nástrojem jejich integrace do lidských společností. Otevírá žákům svět vyjádřený verbálními prostředky a umožňuje jim komunikaci. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, vžívat se do myšlení a citění druhých lidí. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam nejdůležitějších literárních výtvorů v historii národní a evropské kultury a mohl se orientovat v různých formách slovesné produkce současnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např.

dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- chápe jazyk jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;
- chápe jazyk jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání;
- rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a chápe ho jako zdroj pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;
- vnímá a postupně si osvojuje jazyk jako prostředek k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládá pravidla mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjí pozitivní vztah k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatně získává informace z různých zdrojů a zvládá práci s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;
- získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálně prožívá slovesné umělecké dílo, sdílí čtenářské zážitky, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a rozvíjí emocionální a estetické vnímání;
- srozumitelně se vyjadřuje ústní i písemnou formou spisovného jazyka;
- osvojuje a rozvíjí správnou techniku čtení a psaní, vytváří si čtenářské dovednosti a čte s porozuměním;
- získává základní literární poznatky důležité pro pochopení čteného textu;
- orientuje se v textech různého zaměření.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	8	8	8	8	8

Na 1. stupni byla posílána disponibilní časová dotace o 1 hodinu v 1. - 3. ročníku, o 2 hodiny ve 4. – 5. ročníku.

Vyučovací předmět Český jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	5	5	5	5

V 6. – 8. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina, v 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace – 2 hodiny.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka Českého jazyka probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem - skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, žakovská spolupráce, kolektivní práce, frontální výuka, vzájemné učení na základě prezentací žáků, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže a exkurze (návštěvy knihoven a divadelních představení).

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, slovníky, odborná literatura, aktuální informace z tisku, dotazníky a tiskopisy. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací do širších významových celků rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Používáním osvojených dovedností z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech rozvíjíme jazykovou inteligenci.
- Aplikací naučených pravidel pravopisu vedeme žáky k osvojování a rozvoji komunikace.
- Prostřednictvím spolehlivých informačních zdrojů (učebnice, PC – výukové programy, internet, nástěnné obrazy, Pravidla českého pravopisu, encyklopedie, žakovská knihovna aj.) seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- Vhodným výběrem textů, motivací, aktivačními metodami a formami se snažíme cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- Individuálním přístupem k žákům a využíváním kompenzačních pomůcek maximalizujeme jejich dovednost zvládnout pravidla pravopisu, vzájemně je propojovat a aplikovat.
- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.

Kompetence k řešení problémů

- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Na modelových příkladech vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chyby v textu, zvolit a odůvodnit správné řešení.
- Využíváním týmové spolupráce navozujeme situace k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- Předkládáním vhodných literárních textů učíme žáky využívat informace, porozumět běžně užívaným textům a záznamům.
- Neustálým procvičováním a upevňováním zvládnutého učiva vedeme žáky zvládat formy písemné komunikace.
- Vytvářením modelových situací a upevňováním učiva vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.
- Práci ve skupině a dodržováním dohodnutých pravidel chování učíme žáky účinně se zapojit do diskuze a vhodně obhajovat své názory a postoje.
- Pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků.
- Přátelskou komunikací mezi žáky rozvíjíme „kulturní úroveň“ komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Zvyšováním jejich sebedůvěry a přátelským klimatem ve třídě, či ve škole vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.
- Volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- Vhodnou volbou forem práce učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínky efektivní spolupráce.
- Důsledným dodržováním společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli).

Kompetence občanské

- Seznamováním žáků s naším slovesným dědictvím a vysvětlováním jeho významu podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, četby, čímž vedeme žáky k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům.
- Navozováním situací z praktického života a vyplňováním tiskopisů učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady.
- Dodržováním školního i vnitřního řádu a dodržováním dohodnutých pravidel chování ve třídě učíme žáky získat povědomí o základních právech a povinnostech občanů.
- Pravidelným osvojováním návyků a dovedností ústní i písemné komunikace se snažíme žáky připravit k uplatnění ve společnosti.
- Vhodnými kulturními aktivitami (divadelní a filmové představení, besedy, přednášky, aj.) nabízíme žákům protipól nežádoucích sociálně patologických jevů.

Kompetence pracovní

- Dodržováním hygienických pravidel pro čtení, psaní a práci s výpočetní technikou vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.
- Vhodným klimatem motivujeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Respektováním pravidel práce ve skupině umožňujeme žákům reálně posoudit výsledek své práce i práce ostatních.
- Vytvářením podnětného pracovního prostředí vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Využíváním různých metod a forem práce (exkurze, film, beseda, apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, čímž cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

Vzdělávací oblast: **JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**
 Vyučovací předmět: **ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)**

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí přípravná cvičení sluchová a zraková ➤ skládá a rozkládá slova podle sluchu ➤ pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám ➤ rozlišuje písmo tiskací a psací ➤ skládá a čte slova ➤ plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem ➤ čte správně dlouhé a krátké samohlásky ➤ rozlišuje a čte slabiky otevřené i zavřené, rozlišuje při čtení jejich délku ➤ orientuje se v jednoduchém textu ➤ čte s porozuměním texty, rozlišuje čtení měkkých a tvrdých slabik. ➤ čte s porozuměním jednoduchá slova a věty, ➤ pozná a čte písmena, slabiky, slova, věty, porozumí textu ➤ rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek 	<p>Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - přípravná cvičení sluchová a zraková, správná technika čtení, nácvik čtení hlásek, slabik, spojování do slov a uvědomělé čtení snadných slov, krátkých vět a textů, orientace v textu - jazyková, sluchová a zraková příprava - analyticko-syntetická cvičení - pravolevá orientace - hlásky a písmena - písmena malá, velká, tiskací, psací - délka samohlásek - analyticko-syntetický rozklad - řazení hlásek ve slabice, slově, větě - slabiky: - čtení otevřené slabiky - čtení zavřené slabiky na konci slov - čtení trojpísmenné otevřené slabiky - čtení jednoduchých slov s otevřenou slabikou - čtení slov se souhláskou na konci - čtení slov s dvojháskou au, ou - čtení slov se dvěma souhláskami na začátku, uprostřed - čtení slov zavřenou slabikou se dvěma souhláskami na začátku - čtení složitějších vícetřídých slov - čtení slov se skupinami di, ti, ni, dy, ty, ny - dě, tě, ně; bě, pě, vě, mě - čtení slov se slabikotvornými r, l - čtení delších slov se shluky souhlásek - interpunkční znaménka <p>Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova):</p> <ul style="list-style-type: none"> - naslouchání písemným nebo mluveným pokynům, porozumění pojmům a výrazům při praktické činnosti - převyprávění krátkého textu - pohádka, báseň, význam slov, odpověď na otázku 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích.</p> <p>PČ – Práce s drobným materiálem - modelování písmen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí jednoduchým mluveným a psaným pokynům a dokáže je aplikovat 		
NASLOUCHÁNÍ			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá v rozhovoru vhodné výrazy a komunikační prostředky ➤ učí se dodržovat ve společnosti vžitě komunikační normy ➤ volí vhodné slovní obraty ➤ správně pozdraví a rozloučí se ➤ rozlišuje mezi tykáním a vykáním ➤ pozorně naslouchá a odpovídá celou větou, rozeznává zdvořilou komunikaci, zcela vyslechne druhého / neskáče do řeči/ ➤ soustředí se a pozorně naslouchá, vyjadřuje stručně svými slovy slyšené ➤ pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se 	<p>Praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem): prosba, poděkování, omluva.</p> <p>Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).</p>	OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě.
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje a opravuje svou výslovnost ➤ mluví srozumitelně ➤ vypraví svými slovy obsah čteného textu 	<p>Základy techniky mluveného projevu (výslovnost):</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení, výslovnost délky hlásek, říkadla, jednoduché básničky 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. PRV – Domov, škola. Rodina. Orientace v čase a časový řád. Přivolání pomoci. HV - Hudební rytmus -rytmizace říkadél. Pěvecké dovednosti- dýchání, výslovnost.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ učí se správnému dýchání ➤ správně vyslovuje, dýchá, tvoří hlas ➤ s pomocí učitele aplikuje zásady správného dýchání a mluveného projevu ➤ volí vhodné tempo řeči ➤ používá správné techniky mluveného projevu 	<p>Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, vhodné tempo řeči):</p> <ul style="list-style-type: none"> - sdělování krátkých zpráv, krátké mluvené projevy, sdělení krátké informace, vyjádření pocitu, nálady, radosti 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v promluvách užívá vhodné verbální (neverbální) prostředky řeči ➤ užívá mimiku a gesta ➤ vyjadřuje se správně podle komunikační situace ➤ vystupuje zdvořile 	<p>Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování).</p> <p>Vyjádřování závislé na komunikační situaci. Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz ➤ používá vhodné oslovení ➤ vytvoří jednoduchou zprávu a oznámení ➤ dokončí jednoduché věty ➤ pronese krátký mluvený projev ➤ souvisle vypraví své zážitky 	<p>Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení (krátký mluvený projev).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypraví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřazuje slova a věty k obrázkům ➤ vytvoří jednoduché věty k daným obrázkům ➤ správně seřadí části obrázkové osnovy a vypraví podle nich příběh ➤ seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti ➤ podle obrázkové osnovy vypraví jednoduchý příběh 	<p>Komunikační žánry: dialog na základě obrazového materiálu.</p> <p>Vypravování (pohádky, příběhy dětí).</p> <p>Obrázková osnova (posloupnost děje).</p> <p>Dokončení děje, přeházené a vynechané obrázky.</p>	
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní hygienické návyky správného psaní (správné sezení a držení těla, držení psacího náušnice, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku, zacházení 	<p>Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náušnice, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem).</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s grafickým materiálem) ➤ udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše čárky, oblouky, zátrhy, vlnovky ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky ➤ osvojuje si správnou techniku psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ➤ píše podle diktátu písmena, krátká slova číslice ➤ dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova ➤ rozlišuje písmo psací a tiskací ➤ přepíše slova a krátké věty ➤ dbá na úhledný písemný projev 	<p>Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava na psaní, uvolňovací cviky, psaní písmen a číslic, orientace v liniatuře, psaní velkých počátečních písmen a kvalitativní znaky písma, interpunkční znaménka, správné spojování písmen a slabik 	M – Čtení, psaní čísel a symbolů.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí napsat adresu, dopis, pozdrav z prázdnin, blahopřání, omluvenku ➤ umí vyplnit jednoduché tiskopisy ➤ dokáže napsat zprávu, oznámení, pozvánku, vzkaz ➤ učí se napsat inzerát a odpovědět na něj ➤ píše slova, krátké věty ➤ rozliší věcně i formálně správně a chybně napsanou jednoduchou větu a dokáže ji opravit ➤ opíše bez chyb krátké věty 	<p>Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis; jednoduché tiskopisy, vypravování.</p>	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně vyslovuje, rozliší délku samohlásek a slabik ➤ rozlišuje hlásky, slabiky, slova a věty z hlediska potřeb čtení a psaní ➤ poznává písmena abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám ➤ spojuje písmena, slabiky, slova s obrázky ➤ člení slova na hlásky ➤ plynule spojuje slabiky a slova ➤ určuje počet slabik ve slovech ➤ vyslovuje délky hlásek ➤ hláskuje jednoduchá slova ➤ pracuje s termíny věta, slovo, slabika, hláska, písmeno 	<p>Sluchové rozlišení hlásek. Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin. Modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). Sluchová analýza a syntéza, dlouhé a krátké samohlásky, dvojhásky au, ou. Cvičení fonematického sluchu, analýza a syntéza otevřených a uzavřených slabik. Vyvození hlásek, slabikování, slovo, tvoření vět. Písmeno – malé, velké, tiskací, psací. Skládání a rozkládání slabik. Tečka, čárka, otazník, vykřičník, pomlčka, uvozovky, dvojtečka, středník.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. HV - Hlasová hygiena- dechová a artikulační cvičení.</p>
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozřídí slova do skupin podle významu ➤ hledá dvojice obrázků, které mají k sobě souřadný vztah ➤ přiřazuje k sobě stejné slabiky ➤ řadí k sobě kresby znázorňující opaky ➤ hledá odlišný obrázek, písmeno mezi řadou shodných obrázků, písmen ➤ pomocí skládací abecedy sestavuje slabiky a slova ➤ určuje počet slabik a hlásek ve větě ➤ vybere slovo, které do věty nepatří ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu ➤ skládá slova s danými slabikami ➤ čte slova s danými slabikami ➤ přiřazuje obrázky k daným slabikám 	<p>Slova a pojmy. Význam slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma. Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka). Slovní zásoba a tvoření slov. Skládání slov ze skládací abecedy. Přeskupování písmen ve slově (les – sel), s vynecháním slabik ve slově (ko-miník – koník), sledování změny významu slov v délce samohlásky (dráha – drahá). Určování počtu slabik a hlásek ve větě. Pojmenovávání předmětů, porovnávání a vymýšlení slov opačného významu, přirovnání.</p>	
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a třídí slova ➤ doplňuje slova do vět ➤ čte slova vyjadřující děj ➤ pojmenovává obrázky ➤ tvoří podstatná jména, slovesa ze slabik ➤ popisuje, co kdo dělá 	<p>Slovní druhy, tvary slov: Pojmenuje osoby, zvířata, věci a činnosti.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší názvy pomocí ukazovacích zájmen - ten, ta, to a přiřadí jim odpovídající činnost 	<p>Nauka o slovech.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní správný tvar slova v jednoduché větě ➤ užívá správné gramatické tvary slov 	<p>Tvary slov. Předložkové vazby.</p>	

sloves	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v mluveném projevu ➤ vypravuje podle obrázků ➤ sděluje přání ➤ popisuje výlet ➤ učí se vyjadřovat spisovně ➤ seznamuje se se čtením a psaním některých předložek 		
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ utvoří větu jednoduchou ➤ spojuje obrázky, slova pomocí spojky „a“ ➤ plynule spojuje slabiky a slova a tvoří věty ➤ sděluje krátké zprávy ➤ vyjadřuje svoji zkušenost 	Věta jednoduchá a souvětí: Základní skladební dvojice. Tvoření jednoduchých vět.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší začátek a konec věty, pozná větu oznamovací, tázací, rozkazovací a čte je se správnou intonací ➤ tvoří věty s danými slovy ➤ odpovídá na otázky ➤ tvoří věty na zadané téma ➤ volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího 	Výrazné čtení, intonace v textu. Druhy vět. Tvoření vět. Skládání vět v logickém sledu.	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně vysloví měkké a tvrdé slabiky ➤ rozezná dvojhlásky au, ou a přečte je ➤ píše velká písmena na začátku vět a ve vlastních jménech ➤ vyhledává jména, která začínají na určené písmeno ➤ píše jména a příjmení ➤ píše velká písmena na začátku věty a znaménko na konci věty ➤ píše velká písmena v typických příkladech vlastních jmen ➤ slova a věty opisuje, přepisuje a píše podle diktátu 	Lexikální pravopis. Základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých). Základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem). Vlastní jména, věta, slovo, slabika.	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ koncentruje se a poslouchá krátké příběhy a pohádky ➤ čte literární text, přednáší říkadla, hádanky a krátké básně ➤ přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku ➤ naslouchá přednesu 	<p>Poslech, čtení a přednášení literárních textů přiměřených věku. Poslech pohádkového příběhu. Poslech předčitaného textu.</p>	<p>MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.</p>
ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ a NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje pohádkové prostředí ➤ snaží se zachytit hlavní myšlenku ➤ navazuje pozitivní vztah k literatuře ➤ poslouchá pohádky, krátké příběhy a říkadla, vyjádří verbálně i neverbálně vlastní pocity z textu ➤ vyjadřuje své pocity z četby ➤ dokáže přečtený text vyprávět 	<p>Zážitkové čtení a naslouchání. Pohádkové prostředí. Hlavní myšlenka. Soustředěně naslouchá čtenému příběhu. Sdělování pocitů z poslechu četby. Hledání okolností, příčin, pozadí dějů a věcí.</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč zvuků a slov; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování). VV – Ilustrace textů.</p>
TVŮRIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poslouchá krátký text a reprodukuje ho pomocí otázek a ilustrací ➤ dramatizuje krátké pohádky a příběhy ➤ rozliší v textu nadpis, řádek, odstavec, stranu dle svých schopností převypráví literární text volí vhodný výtvarný doprovod k přečtenému textu ➤ odpovídá na otázky týkající se textu ➤ vyhledá a utvoří rým 	<p>Přednes vhodných literárních textů. Reprodukce a dramatizace krátké pohádky a příběhu podle dané osnovy. Volná reprodukce přečteného a slyšeného textu s dopomocí. Dramatizace básně, vlastní výtvarný doprovod. Vyprávění, dramatizace, recitování, ilustrace známých textů. Odpovědi na otázky, společná reprodukce slyšeného textu. Vyhledávání a tvoření rýmů.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; dialog; specif. komunikační dovednosti. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). VV – Ilustrace textů.</p>

ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s pojmem: pohádka ➤ čte veršovaný a neveršovaný text ➤ naslouchá pohádkám ➤ prostřednictvím poslechu rozliší pohádku od skutečného příběhu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ➤ používá termíny spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec ➤ shlédne dětské divadelní představení 	<p>Základní literární pojmy, literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, říkadlo, báseň, pohádka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, verš, rým, přirovnání.</p>	<p>PRV – Státní svátky a významné dny. Rozmanitost přírody. HV - Hudební rytmus - Rytmizace říkadel, vytleskávání.</p>
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně váže slabiky, plynule čte slova a jednoduché věty ➤ čte s porozuměním jednoduché texty ➤ vyhledává v textu odpovědi na některé otázky ➤ čte větu plynule a intonačně správně 	Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu): <ul style="list-style-type: none"> - správnost, plynulost, porozumění čtení - nácvik výrazného čtení slovní přízvuk - zdroj informací, orientace v textu 	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí mluveným a jednoduchým písemným pokynům a reaguje na ně ➤ věcně a prakticky naslouchá, zaznamenává slyšené, reaguje otázkami 	Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova): <ul style="list-style-type: none"> - ústní a písemné vyjadřování žáků, porozumění čtenému - odpovědi na otázky, objasňování významu slov 	
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nepřerušuje hovořícího ➤ zdvořile se vyjadřuje a komunikuje ve dvojicích a ve skupině ➤ naslouchá projevům druhých ➤ klade jednoduché otázky 	Praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem). Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami): <ul style="list-style-type: none"> - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, základní formy společenského styku - tykání, vykání, pozdrav, omluva, požádání o pomoc, poděkování 	OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě.
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ opraví svou nesprávnou výslovnost po předchozím upozornění ➤ vyslovuje věty se správnou intonací a dýcháním ➤ správně vyslovuje a zachází s hlasem 	Základy techniky mluveného projevu (výslovnost): <ul style="list-style-type: none"> - jazykolamy, opravování nedbalého jazykového projevu, hlasitost, dýchání 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „retorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci,
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při čtení a v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ předvede krátký dialog a svými slovy popíše základní techniky mluveného projevu 	Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, vhodné tempo řeči): <ul style="list-style-type: none"> - čtení textů délkou i obsahem přístupných věku žáků 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže vyjádřit svá přání ➤ popíše základní komunikační pravidla, střídá role mluvčího a posluchače, používá mimojazykové prostředky řeči 	Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování). Vyjadřování závislé na komunikační situaci (oslovení, zahájení a ukončení dialogu). Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta). <ul style="list-style-type: none"> - komunikativní hry, interaktivní scénky, tvoření smysluplných vět 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže dokončit větu nebo souvětí ➤ souvisle vypravuje příhody ze života 	Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení:	

		<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý popis, dialog, telefonický rozhovor, dokončení příběhu 	otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí k obrázku text ➤ na základě obrazového materiálu souvisle vypravuje a vytváří dialog 	Komunikační žánry: dialog na základě obrazového materiálu. Vypravování: <ul style="list-style-type: none"> - pohádky, příběhy ze života dětí, vyjádření obsahu textu na základě řazení obrázků, samostatné dovyprávění příběhu 	PRV – Domov, škola. Rodina. Správný způsob volání na tísňovou linku.
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním ➤ správně zachází s grafickým materiálem a upevní základní hygienické návyky spojené se psaním 	Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem): <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické, pracovní a estetické návyky 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správné tvary písmen a číslic ➤ kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše úhledně a čitelně správné tvary písmen a číslic, zdokonalí techniku psaní 	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu): <ul style="list-style-type: none"> - opis, přepis, psaní písmen, slabik, slov, jednoduchých vět - spojení písmen, slabik - tvary písmen a číslic - velká psací písmena - velká tiskací písmena 	M – Čtení a zápis čísel.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše adresu, dopis, pohled ➤ sám si kontroluje napsané ➤ napíše pozdrav z prázdnin, blahopřání, omluvenku ➤ vyplní jednoduché tiskopisy ➤ napíše krátkou zprávu, oznámení, pozvánku, vzkaz ➤ učí se napsat inzerát a odpovědět na něj ➤ píše slova, krátké věty ➤ rozliší věcně i formálně správně a chybně napsanou jednoduchou větu a dokáže ji opravit ➤ opíše bez chyb věty 	Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování. Úprava písemného projevu, sebekontrola.	PRV – Lidské tělo – popis.

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně vyslovuje samohlásky, souhlásky a souhláskové skupiny, sluchově rozliší hlásky ➤ pracuje se zvukovou a grafickou podobou slova ➤ čte slova po hláskách ➤ odlišuje krátké i dlouhé samohlásky ➤ rozlišuje sluchem souhlásky tvrdé a měkké ➤ z paměti hláskuje různá slova ➤ vyslovuje se správnou intonací různé druhy vět 	<p>Sluchové rozlišení hlásek. Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin. Modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). Sluchová analýza a syntéza slabik a slov, dlouhé a krátké samohlásky. Dvojhlásky au, eu, ou. Souhlásky tvrdé, měkké, obojetné. Intonace věty oznamovací, tázací a rozkazovací.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. HV - Hlasová hygiena - dechová a artikulační cvičení.</p>
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě četby rozšíří slovní zásobu, vysvětlí jednoduché pojmy v textu ➤ určuje počet slov ve větě, rozdělí slovo na slabiky, určuje počet slabik ➤ třídí hlásky na samohlásky a souhlásky ➤ rozlišuje souhlásky tvrdé, měkké, obojetné ➤ porovnává významy slov, slova opačného významu, slova nadřazená ➤ rozpozná některá spisovná a nespisovná slova ➤ uvede několik slov s použitím slabikotvorných souhlásek 	<p>Slova a pojmy. Význam slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma. Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka). Hláska, slabika, slovo, věta. Třídění hlásek. Slova spisovná a nespisovná. Slova souřadná, nadřazená, podřazená. Slabikotvorné r, l.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality).</p>
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ k podstatným jménům přiřadí jejich vlastnosti a činnosti ➤ rozpozná názvy osob, zvířat, věcí ➤ ve větě vyhledá slovesa 	<p>Slovní druhy, tvary slov: Podstatná jména, přídavná jména, slovesa, určování podstatných, přídavných jmen a sloves. Podstatná jména – osoba, zvíře, věc. Slovesa – co kdo dělá.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje ohebné slovní druhy, předložky a spojky 	<p>Seznámení se slovními druhy - informativně. Úvod do učiva podstatných jmen, sloves, předložek a spojek.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere správný tvar slova v běžné větě 	<p>Vlastní jména osob, slova určující vztah nebo myšlenku.</p>	

SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ utvoří větu jednoduchou a sestaví z krátkých vět souvětí podle zadání ➤ uvede některé spojovací výrazy ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami 	<p>Věta jednoduchá a souvětí: Základní skladební dvojice. Vhodné spojovací výrazy v souvětí (a, i, ani, nebo).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje druhy vět, užívá správnou melodii vět, rozlišuje interpunkční znaménka ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího 	<p>Věta, druhy vět. Druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací.</p>	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně píše a vyslovuje tvrdé a měkké slabiky ➤ píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat ➤ odůvodňuje a píše správně ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev ➤ odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých i měkkých souhláskách ➤ odůvodňuje správně pravopis párové souhlásky na konci slova 	<p>Lexikální pravopis. Základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých). Základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem). Tvrdé a měkké slabiky, skupiny: dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, dvojhláska au, ou, samohlásky - u, ú, ů, psaní velkých písmen. Psaní velkých písmen na začátku věty, znaménka za větou. Psaní vlastních jmen. Pravopis po tvrdých a měkkých souhláskách. Párové souhlásky - spodobá slov.</p>	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyslechne literární text a převede jej ➤ přednáší jednoduché říkadlo a krátkou báseň ➤ recituje básně s vhodným přednesem ➤ interpretuje naučený text před veřejností ➤ rytmitizuje říkadlo ➤ poslouchá audiokazety, CD, rozhlasový pořad s krátkými pohádkami ➤ koncentruje se a poslouchá krátké příběhy a pohádky ➤ plynule čte jednoduché texty s porozuměním nahlas i potichu ➤ dbá na správnou intonaci ➤ vyjádří své pocity z přečteného textu ➤ porozumí básničce, umí jí vysvětlit ➤ zachytí hlavní myšlenku ➤ vysvětlí své pocity z vlastní četby ➤ vypráví svými slovy děj ➤ si vytváří pozitivní vztah k literatuře ➤ pokusí se o volnou reprodukci ➤ na základě zážitkového čtení vytvoří vlastní výtvarný doprovod ➤ poslouchá krátký text a reprodukuje ho pomocí otázek a ilustrací ➤ reprodukuje krátkou pohádku podle otázek ➤ reprodukuje krátkou pohádku podle ilustrací ➤ ilustruje říkadlo ➤ řeší hádanky ➤ reprodukuje jednoduché říkanky ➤ dramaturgizuje krátké pohádky a příběhy ➤ charakterizuje pohádkové prostředí ➤ odpovídá na otázky k obsahu čteného ➤ přednese, zahráje, dramaturgizuje vhodný literární text ➤ doplní text vlastní ilustrací ➤ vyhledává informace v textu, dětských časopisech ➤ orientuje se podle odstavců ➤ zahráje se spolužáky krátký příběh ➤ představí svou přečtenou knihu (jmenuje autora, ilustrátora, nakladatelství a uvede obsah knihy) ➤ informuje svými slovy spolužáky o knize 	<p>Poslech a přednes vhodných literárních textů: říkadlo, pohádka, příběh, hádanka, říkanka, báseň. Recitace.</p> <p>Plynulé čtení poezie i prózy hlasitě, srozumitelně. Dramatizace situací.</p> <p>Zážitkové čtení a naslouchání - vyjádření vlastních myšlenek.</p> <p>Práce s mediální technikou.</p> <p>Čtení časopisů a dětské literatury.</p> <p>Pohádkové prostředí.</p> <p>Poslech předčítaného textu.</p> <p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vyprávění obsahu přečteného textu, hlavní myšlenka.</p> <p>Vyprávění s použitím jednoduchých vět v logickém sledu.</p> <p>Vlastní výtvarný doprovod (ilustrace přečteného textu).</p> <p>Dramatizace krátké pohádky a příběhu.</p> <p>První pokusy o čtenářský deník s vlastním výtvarným doprovodem.</p> <p>Tvořivá práce s textem.</p> <p>Čtení s porozuměním.</p> <p>Vlastní četba.</p> <p>Návštěva knihovny.</p>	<p>MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).</p> <p>OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč zvuků a slov; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování).</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p> <p>VV – Ilustrace textů.</p> <p>HV - Hudební rytmus: Rytmitizace a melodizace říkadel.</p>

	➤ shlédne divadelní představení a vyjádří své pocity		
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere pro daný jev správné literární pojmy ➤ přiřadí k pojmu správné vysvětlení ➤ zná některé literární pojmy: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka ➤ rozlišuje prózu a poezii ➤ charakterizuje pohádkové bytosti ➤ rozezná pohádku od povídky ➤ označí verš, sloku, rým v básni ➤ vytvoří rým 	<p>Literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, bajka, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; verš, rým, sloka, divadlo, herec.</p> <p>Próza a poezie.</p> <p>Příběhy ze života dětí a zvířat.</p>	<p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>PRV – Státní svátky a významné dny.</p> <p>Rozmanitost přírody.</p>

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ reprodukuje obsah textu přiměřeného věku ➤ užívá správnou techniku čtení, čte pozorně a plynule různé texty 	Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu): <ul style="list-style-type: none"> - uvědomělé a plynulé čtení, spojování předložek se slovy, správná výslovnost a intonace - členění textu - čtení jako zdroj informací - orientace v textu 	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti, hledá informace podle otázek ➤ věcně a pozorně naslouchá, soustředí se a reaguje na otázky 	Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova): <ul style="list-style-type: none"> - krátký slohový útvar - písemný i ústní (vypravování, popis) - porozumění pokynům 	
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ prakticky naslouchá a zdvořile se vyjadřuje, reaguje na otázky partnera 	Praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem): <ul style="list-style-type: none"> - komunikační pravidla - oslovení, prosba, vzkaz, rozhovor, blahopřání, poděkování, omluva Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).	OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě.
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou výslovnost ➤ zvládá základy techniky mluvení a dýchání, užívá správnou výslovnost 	Základy techniky mluveného projevu (výslovnost): <ul style="list-style-type: none"> - správná výslovnost, přiměřená hlasitost, odpověď celými souvislými větami 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vede krátké rozhovory, užívá správnou hlasovou techniku, mimiku a gesta ➤ používá přiměřenou gestikulaci ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 	Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, vhodné tempo řeči): <ul style="list-style-type: none"> - srozumitelná výslovnost, odpověď celou větou v souvislostech 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích ➤ užívá mimojazykové prostředky řeči, gesta a mimiku, střídá role mluvčího a posluchače 	Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování). Vyjádřování závislé na komunikační situaci. Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta). <ul style="list-style-type: none"> - sdělení zprávy, oznámení činnosti, vyjádření svých zkušeností a pocitů 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ dokáže sestavit osnovu vypravování a nadpis ➤ dokáže vyprávět podle osnovy 	Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení <ul style="list-style-type: none"> - krátké mluvené projevy, vypravování – podle obrázků, osnovy a otázek 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne jednoduchý popis ➤ jednoduše popíše pracovní postup ➤ sestaví zprávu, oznámení, prosbu ➤ vypravuje krátký příběh 	- popis	předstírání v komunikaci AJ - Reprodukce slovní zásoby ze známé tematické oblasti v přiměřeném rozsahu. PRV – Domov, škola. Rodina. Správný způsob volání na tísňovou linku. Lidské tělo.
➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh ➤ vyjadřuje se správně a posloupně v mluveném projevu, užívá gesta a mimiku při vypravování 	Komunikační žánry: dialog na základě obrazového materiálu. Vypravování: <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění pohádky, dobrodružného příběhu dle osnovy - psané i obrázkové - jednoduchá osnova - nadpis 	
PÍSEMNÝ PROJEV			
➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při psaní dodržuje základní hygienické návyky ➤ provádí hygienu zraku a dobře zachází s grafickým materiálem 	Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem). <ul style="list-style-type: none"> - úhledný čitelný přehledný text, přesná formulace textu 	
➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá správnou techniku psaní a zná tvary všech písmen abecedy ➤ píše úhledný text, dbá úpravy a přehlednosti textu 	Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu): <ul style="list-style-type: none"> - tvary a spojení písmen, psaní písmen a číslic, tiskací písmo, přepis obtížných slov, křížovky, osmisměrky - úprava a kontrola písemného projevu 	M - Čtení a psaní trojciferných čísel.
➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže napsat dopis, svou adresu a zvládne vyplnit jednoduchý tiskopis ➤ umí napsat pozdrav z prázdnin, blahopřání ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ napíše různé druhy písemného projevu ➤ písemně odpoví na jednoduché otázky k textu ➤ tvoří a píše osnovu vypravování ➤ napíše omluvenku ➤ napíše krátkou zprávu, oznámení, pozvánku, vzkaz ➤ učí se psát inzerát a odpovědět na něj 	Žánry písemného projevu: pozdrav z prázdnin, pozvánka, vzkaz, inzerát, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování, adresa, dopis, blahopřání, příhláška, omluvenka, zpráva, oznámení.	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně artikuluje ➤ vázaně čte slova přiměřeným tempem s přízvukem na předložkových vazbách 	<p>Sluchové rozlišení hlásek. Výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin. Modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). Sluchová analýza a syntéza slabik a slov, dlouhé a krátké samohlásky. Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. Abeceda.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování.</p>
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává mnohovýznamová slova ➤ řadí slova podle abecedy ➤ porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená ➤ vyhledá v textu slova příbuzná ➤ uvede příklady slov s citovým zabarvením ➤ pracuje s pojmy kořen slova, část předponová a příponová ➤ uvede příklady slov stejného a opačného významu 	<p>Slova a pojmy. Význam slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma. Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka). Slova souřadná, nadřazená a podřazená, příbuzná, protikladná, souznačná, souzvučná, tvoření vět. Slova a pojmy, význam slov. Slova opačného významu. Slova s citovým zabarvením. Slova spisovná a nespisovná. Stavba slova, kořen, část předponová, příponová koncovka.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality).</p>
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá slovní druhy k sestavení věty, třídí je a porovnává jejich význam 	<p>Slovní druhy, tvary slov: Podstatná jména obecná a vlastní.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slovní druhy ohebné a vyjmenuje slovní druhy neohebné, užíje je v základním tvaru ve větách ➤ vyjmenuje slovní druhy ➤ vyhledává podstatná jména, přídavná jména, slovesa, předložky, spojky a citoslovce ➤ rozlišuje obecná a vlastní jména 	<p>Slovní druhy. Podstatná jména – třídění na názvy osob, zvířat a věcí, vyhledávání v textu, rozlišování obecných a vlastních jmen. Slovesa.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje slovní druhy a užívá správné tvary slov ➤ vybere vhodné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ používá vhodných gramatických tvarů v ústním projevu ➤ skloňuje podstatná jména 	<p>Podstatná jména obecná a vlastní, přídavná jména, slovesa, skloňování a časování.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ k podstatnému jménu zvolí vhodný tvar přídavného jména ➤ určuje osobu, číslo a čas u sloves ➤ určuje rod, číslo, pád podstatných jmen 		
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá činnost a určí původce děje v souvětí ➤ uspořádá slova ve větě ➤ spojuje věty jednoduché v souvětí vhodnými spojkami (ale, a, protože, nebo) ➤ seznámí se se základní skladební dvojicí 	<p>Věta jednoduchá a souvětí: Základní skladební dvojice. Tvoření vět. Souvětí, věta jednoduchá Spojování jednoduchých vět do souvětí pomocí spojek.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí větu oznamovací, tázací, rozkazovací a přací ➤ rozezná věty dle postoje mluvčího ➤ vysloví větu se správnou intonací 	<p>Druhy vět, větná melodie. Intonace vět podle druhu.</p>	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše základy lexikálního, morfologického a syntaktického pravopisu ➤ vysvětlí užívání velkých písmen ve větě a vlastních jménech ➤ dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ➤ píše správně i/y; í/ý po tvrdých a měkkých souhláskách ➤ píše správně i/y, í/ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech ➤ uplatňuje pravopis velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ➤ zná řady vyjmenovaných slov a k nim slova příbuzná ➤ aplikuje pravidla psaní u – ú - ů 	<p>Lexikální pravopis. Základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých). Základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem). Vyjmenovaná slova, slova příbuzná. Měkké, tvrdé souhlásky. Pravopis u - ú - ů. Pravopis dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě. Věta – velké písmeno na začátku věty. Vlastní jména – velké písmeno.</p>	

Vzdělávací oblast: **JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**
 Vyučovací předmět: **ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)**

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přednese vhodné kratší texty a volně reprodukuje čtený a slyšený text ➤ plynule čte nahlas i souvěti ➤ recituje básně ➤ předčítá spolužákům ➤ zdokonaluje se v plynulém a výrazovém čtení ➤ přednáší z paměti literární texty přiměřené věku ➤ čte potichu a předčítá nahlas 	<p>Poslech literárních textů - pohádky, text se zápletkou, dobrodružné texty. Hlasitě plynulé čtení s porozuměním. Recitace, přednes. Předčítání.</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování.</p>
ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ a NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří své pocity ze zážitkového čtení a poslechu, naslouchá textu ➤ pantomimicky ztvárňuje své pocity z přečteného úryvku ➤ po tichém čtení zodpoví otázky k textu ➤ stručně vyjádří podstatu příběhu ➤ vyjmenuje hlavní postavy ➤ formálně správně a jednoduše sděluje své myšlenky ➤ využívá četbu jako zdroj poznatků ➤ tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků 	<p>Zážitkové čtení a naslouchání. Poslech pohádek a dobrodružného textu a výtvarné zpracování. Podstata příběhu. Hlavní postavy.</p>	<p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); identifikování základních orientačních prvků v textu VV – Ilustrace textů. HV - Hudební formy: hudební pohádky.</p>
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přednáší literární texty ➤ navrhuje vlastní výtvarný doprovod ➤ domýšlí příběhy, vývoj postav ➤ ilustruje text ➤ drammatizuje krátký text ➤ vyhledává slova či informace v textu ➤ zaznamená si myšlenky z textu, které se mu líbí ➤ orientuje se v textu ➤ čte s porozuměním ➤ reprodukuje text ➤ představí spolužákům dětský časopis dle vlastního výběru ➤ představí oblíbenou knihu (autor, ilustrátor, nakladatelství, žánr), informuje o obsahu a přečte krátkou ukázkou ➤ samostatně vytvoří rým 	<p>Přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod. Rozhovor, vypravování, použití mimiky a gest. Přednes, intonace. Orientace v textu. Dramatizace, ilustrace. Dětské časopisy. Návštěva knihovny. Vlastní četba. Tvoření rýmů.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; dialog; specif. komunikační dovednosti. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. VV – Ilustrace textů.</p>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje verš, rým a přirovnání ➤ vysvětlí základní literární pojmy svými slovy ➤ uvede rozdíly mezi prózou a poezií ➤ charakterizuje hlavní pohádkové rysy ➤ rozpozná literární druhy a žánry – pohádka, bajka, pověst, povídka, přísloví ➤ v básních vyhledá rým, verš a sloku 	<p>Literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání. Mimočítanková četba.</p> <p>Próza - beletrie x naučná literatura.</p> <p>Poezie.</p> <p>Pohádka, povídka.</p> <p>České pověsti (regionální).</p>	<p>MUV - Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>PRV – Pověsti – minulost kraje a předků, domov.</p>
---	--	---	---

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá při čtení správnou techniku čtení. ➤ většinu textu čte plynule ➤ čte správně, plynule a dostatečně rychle texty přiměřeně náročné a přiměřeného rozsahu ➤ čte potichu delší texty a reprodukuje obsah přečteného ➤ přirozeně intonuje ➤ používá správný slovní i větný přízvuk ➤ člení věty ➤ frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu ➤ pozorně čte a orientuje se v textu 	<p>Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu). Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova). Hlasitě a tiché čtení s porozuměním. Úplnost sdělení. Reprodukce jednoduchého sdělení.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj techniky čtení - tiché čtení s porozuměním - čtení jako zdroj informací a jejich využití - čtení textů uměleckých a populárně naučných 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet. PČ - Práce s návodem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících ➤ doplní a dokončí neúplnou větu, souvětí, text ➤ doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků z četby v další školní činnosti ➤ reprodukuje obsah textu 		
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vystihnout nejdůležitější údaje vzkazu a zaznamenat je ➤ naslouchá čtenému textu, rozliší podstatné od nepodstatného, stručně převypráví obsah 	<p>Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem). Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč zvuků a slov, cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), komunikace v různých situacích.</p>
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní pravidla slušné komunikace ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ vede správně dialog a telefonický rozhovor ➤ dodržuje pravidla rozhovoru ➤ odhalí výraznější chyby v mluveném projevu, upozorní na ně a pomůže s jejich opravováním ➤ k vybranému textu přiměřeně délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) ➤ zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text 	<p>Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost). Vyjádřování závislé na komunikační situaci. Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu. Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování). Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační pravidla - porozumění pokynům - výslovnost - technika mluveného projevu - komunikační žánry - jazykové prostředky 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání,</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní reklamu ➤ rozliší podstatné a nepodstatné informace ➤ pozná manipulativní reklamu, chápe význam 		

<p>➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo podle svého komunikačního záměru</p>	<p>reklamy, pokouší se předvést vlastní reklamu</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří zprávu ➤ navrhne reklamu <p>➤ přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ se vhodně představí ostatním dětem, dospělému ➤ při mluveném projevu volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo, zřetelně vyslovuje ➤ snaží se o výstižné a různorodé vyjadřování ➤ dodržuje správnou techniku mluveného projevu a přečte správně věty oznamovací, tážací i rozkazovací ➤ v jednoduchém projevu dbá na to, aby byl gramaticky a věcně správný ➤ rozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřených věku ➤ popisuje věc a děj ➤ popisuje osobu, postavu ➤ používá oslovení, pozdrav, prosbu, poděkování, omluvu, žádost ➤ užívá vhodné jazykové prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - osnova, nadpis - vypravování podle osnovy - členění textu na odstavce - popis osoby, věci, děje - popis činnosti - formy společenského styku - reklama - jazyk spisovný a nespisovný 	<p>vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci</p> <p>MUV - Lidské vztahy - uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozdílení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozdílení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)</p> <p>AJ - Reprodukce slovní zásoby ze známé tematické oblasti v přiměřeném rozsahu.</p> <p>HV – Interpretace hudby: slovní vyjádření.</p>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p>➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje správné sezení při psaní ➤ osvojuje si správné návyky při psaní ➤ správně užívá psací potřeby a pomůcky ➤ užívá svůj osobitý rukopis a dbá na celkovou úpravu písemného projevu ➤ snaží se o čitelný písemný projev ➤ píše v přirozené velikosti se správným sklonem písma ➤ zná správné psací tvary písmen ➤ zná tvary tiskacích písmen - napíše velkou tiskací abecedu 	<p>Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem).</p> <p>Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygienické, pracovní a estetické návyky - velikost, sklon písma - opis, přepis, diktát - kontrola a oprava písemného projevu - úprava písemného projevu <p>Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání,</p>	<p>I - Textový editor - Psaní, oprava textu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí sestavit odpověď na otázku ➤ umí napsat svou adresu ➤ všímá si podstatných údajů při popisu ➤ zná správné tvary arabských číslic ➤ umí napsat římské číslice ➤ bez větších chyb opisuje a přepisuje slova, věty a kratší, souvislý text ➤ píše podle diktátu ➤ kontroluje a opravuje písemný projev ➤ sestaví jednoduché oznámení ➤ napíše obsahově i formálně správně blahopřání a dopis ➤ rozšiřuje slovní zásobu, nepoužívá při popisu a vypravování stejné obraty a slovní spojení ➤ umí vyplnit jednoduchý tiskopis ➤ napíše pozvánku, zprávu, pozdrav, vzkaz ➤ písemně vyjádří jednoduchou myšlenku ➤ udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači ➤ využívá k písemnému projevu PC 	<p>pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s pravidly sestavování osnovy ➤ vypráví podle osnovy a člení text na úvod, vlastní vyprávění, závěr zvládne jednoduché vypravování ➤ podle obrázkové osnovy sestaví vypravování ➤ sestaví osnovu mluveného i písemného projevu, dodrží časovou posloupnost a osnovu využije při vyprávění a psaní ➤ v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nahrazuje slova slovy podobného významu, rozliší slova vícevýznamová ➤ porovnává významy slov ➤ poznává různě citově zabarvená slova, porovnává je se slovy spisovnými 	<p>Slova a pojmy. Význam slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Antonyma, synonyma, homonyma.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše stavbu slova, tvoří nová slova pomocí předpon a přípon ke kořenu ➤ rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou ➤ rozlišuje předpony a předložky a správně je píše 	<p>Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality).</p>
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná slovní druhy ohebné a neohebné, užije je ve větách v příslušném tvaru ➤ tvoří příslovce z přídavných jmen ➤ rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary, vyhledá v textu slovesa zvrtná, utvoří infinitiv ➤ časuje slovesa ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov ➤ určuje u podstatných jmen rod, číslo, pád a vzor ➤ určuje u sloves osobu, číslo a čas 	<p>Slovní druhy, tvary slov. Skloňování a časování - podstatná a přídavná jména, slovesa, zájmena, příslovce. Slovesa – neurčitek, slovesa zvrtná. Jednoduché a složené tvary sloves. Podstatná jména a jejich mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor). Slovesa – mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas).</p>	<p>AJ – Slovní zásoba.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná slova spisovná a nespisovná, pracuje s Pravidly českého pravopisu a Slovníkem spisovné češtiny ➤ rozlišuje slova spisovná a nespisovná ➤ rozlišuje mezi obecnou a spisovnou češtinou 	<p>Slova spisovná a nespisovná, výslovnost.</p>	
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje podmět a přísudek ve větě ➤ vyhledává základní skladební dvojici 	<p>Základní skladební dvojice. Podmět vyjádřený a nevyjádřený.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří jednoduchá souvětí, určí počet vět v souvětí ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí ➤ vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➤ odliší větu holou od věty rozvité ➤ zapíše vzorec souvětí ➤ utvoří souvětí podle zadaných vzorců 	<p>Věta jednoduchá a souvětí.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá k tvorbě souvětí vhodné spojovací výrazy 	<p>Spojky, věta jednoduchá a souvětí. Spojovací výrazy.</p>	
PRAVOPIS			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá správný pravopis i/y; í/ý po obojetných souhláskách v kořenu slov, koncovech podstatných jmen a u sloves v minulém čase 	Lexikální pravopis. Vyjmenovaná slova a příbuzná slova.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základy syntaktického pravopisu ➤ zvládá základy morfologického pravopisu ➤ používá správný pravopis i/y; í/ý v koncovech podstatných jmen ➤ doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí) ➤ vysvětlí pravidla psaní i/y ve shodě přísudku s podmětem 	Základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých). Vzory podstatných jmen. Základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem).	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a slyšeného textu ➤ čte nahlas i potichu ➤ čte plynule a správně ➤ čte s porozuměním ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svých schopností ➤ vyjadřuje své pocity z četby, z poslechu, z rozhlasového, divadelního či televizního představení ➤ vede si čtenářský deník ➤ diskutuje o charakteru hlavních i vedlejších postav ➤ porovná různá vydání stejných knih (ilustrace) ➤ porozumí přečtenému textu, vyjádří hlavní myšlenku svými slovy a zaznamená ji výtvarně, písemně či dramaticky 	Próza, poezie: <ul style="list-style-type: none"> - poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání - mimočítanková četba - čtenářský deník 	OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); identifikování základních orientačních prvků v textu
TVORIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ volně reprodukuje text ➤ tvoří vlastní literární text ➤ vyjadřuje vlastními slovy obsah textu ➤ dramaturgizuje příběhy z běžného života ➤ vyhledá rýmy, dotváří je ➤ vybere hlavní postavy a určí jejich vzájemný vztah ➤ vymyslí pohádku s danými slovy ➤ tvoří stručný obsah literárního textu, pokusí se o vlastní tvorbu textu 	Přednes. Volná reprodukce. Dramatizace. Vlastní výtvarný doprovod. Vlastní literární tvorba. Vyprávění přečteného textu.	OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ rozliší texty naučné (životopisy, cestopisy) a zábavné (povídky, báje, pověsti, básně) ➤ rozliší literární žánry na příkladech z literatury ➤ využije poznatky z četby v dalších školních činnostech 	Literární druhy a žánry; literární pojmy: báseň, pohádka, bajka, báje, mýty, povídka, příběh, pověst, přísloví, přirovnání, verš, rým, spisovatel, básník, ilustrátor, čtenář, kniha, divadelní představení, herec, režisér, divadlo, film, rozhlas. Čeští a světoví spisovatelé – výběr. Česká i světová literatura. Krásná a uměleckonaučná literatura. Encyklopedie. Dětský časopis.	MUV - Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV- Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VL – Báje, mýty a pověsti. VV – Ilustrace a jejich výrazové prostředky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při rozboru literárních textů používá některé elementární literární pojmy ➤ seznámí se se známými autory a ilustrátory 		

	dětských knih ➤ rozliší jednotlivé části básně – sloky, verše, rýmy ➤ s pomocí učitele jednoduše rozebere literární text, používá literární pojmy		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne vhodný nadpis ➤ posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení ➤ posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu ➤ vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ➤ porozumí textu ➤ rozlišuje pojem podstatné a okrajové informace ➤ čte správně, plynule, výrazně a s porozuměním texty přiměřeně náročné potichu i nahlas 	<p>Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu). Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova).</p> <ul style="list-style-type: none"> - posouzení úplnosti sdělení - výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů - čtení s prvky uměleckého přednesu - rozlišení informací a jejich zaznamenávání - reprodukce, zapamatování textu - četba jako zdroj informací - využití poznatků z četby 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet. M - Slovní úlohy na logické uvažování. PČ - Práce s návodem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku ➤ posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné ➤ sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti ➤ vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ řeší situaci podle obrázkového návodu ➤ vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích, slovnících, odborné literatuře, na internetu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah ➤ vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě ➤ vyjadřuje své pocity a názory z přečteného textu ➤ rozlišuje v textu podstatné a okrajové informace ➤ zaznamenává důležité informace ➤ reprodukuje text a zapamatuje si podstatná fakta 		
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu ➤ vypíše z textu požadovanou informaci ➤ rozhodne, které informace jsou pro daný text 	<p>Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem). Věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami).</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč zvuků a slov, cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním</p>

	<p>nepodstatné</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává orientační prvky a klíčová slova v textu ➤ podstatné informace zaznamená ➤ využívá naučný text jako zdroj informací ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 		sdělování), komunikace v různých situacích.
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku ➤ posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. ➤ dokáže vést správně rozhovor, i telefonický ➤ chápe funkci záznamníku ➤ kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu 	<p>Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci.</p> <p>Komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu.</p> <p>Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta).</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhovor - vzkaz na záznamníku - osnova, popis předmětu, pracovního postupu - vyjádření zážitků - dopis, SMS, e-mail - tiskopisy – přihláška, dotazník - kultivované dorozumívání - reklama a její záměr - vlastní tvorba 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.</p> <p>HV – Interpretace hudby: slovní vyjádření.</p> <p>I - Základní způsoby komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) ➤ vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy ➤ vnímá vliv reklamy, rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➤ chápe význam reklamy a rozliší její záměr 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta ➤ se vhodně představí ostatním dětem, dospělému ➤ v mluveném projevu používá správnou intonaci, přízvuk, pauzy a volí přiměřené tempo řeči podle svého komunikačního záměru 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) ➤ využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ podle situace vhodně užívá spisovnou a nespisovnou výslovnost a také ji rozliší 		
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; 	<p>Základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení</p>	MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle rozvité/heslovité osnovy sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost; pracuje podle otázkové osnovy ➤ v ukázce dopisu doplní, co chybí ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ udržuje si pracovní a hygienické návyky, včetně prvních návyků psaní na počítači ➤ využívá k písemnému projevu PC ➤ vyplňuje jednoduché tiskopisy na PC ➤ napíše dopis (ve správném sledu jeho částí) ➤ sestaví SMS zprávu a e-mailovou zprávu stručnou a výstižnou ➤ používá jednoduché tiskopisy a dokáže je vyplnit ➤ napíše adresu, dopis, oznámení, zprávu, vzkaz, pozvánku, inzerát ➤ opisuje a přepisuje text s přímou řečí ➤ píše diktát ➤ píše v přirozené velikosti se správným sklonem písma ➤ užívá osobitý rukopis a dbá na celkovou úpravu písemného projevu 	<p>s grafickým materiálem).</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygienické, pracovní a estetické návyky <p>Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu).</p> <ul style="list-style-type: none"> - velikost, sklon písma úprava písemného projevu <p>Žánry písemného projevu: formy společenského styku, adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opis, přepis, diktát - kontrola a oprava písemného projevu - správnost písemného sdělení - osnova vyprávění 	<p>sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.</p> <p>AJ – Zpráva, vyprávění, popis.</p> <p>I - Textový editor - Psaní, oprava textu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) ➤ zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti ➤ sestaví osnovu a popíše předmět, pracovní postup ➤ sestaví osnovu vyprávění zajímavého příběhu ➤ písemně vyjádří své vlastní zážitky ➤ kontroluje a opravuje svůj písemný projev 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu ➤ nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným ➤ vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy ➤ rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita) ➤ třídí a přiřazuje slova ➤ vysvětlí význam slov ➤ uvede příklad použití dle komunikační situace 	<p>Slova a pojmy. Význam slov. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Slova s citovým zabarvením, slova souřadná, nadřazená, podřazená. Antonyma, synonyma, homonyma.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova ➤ rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem ➤ určí kořen slova, část příponovou, předponovou ➤ k danému slovu uvede slova příbuzná ➤ graficky znázorní stavbu slova, vytvoří slova příbuzná 	<p>Stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka).</p>	
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) ➤ vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh ➤ používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných a přídavných jmen (kromě pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) ➤ používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím ➤ vytvoří správný gramatický tvar všech slovních druhů 	<p>Slovní druhy, tvary slov. Skloňování a časování - podstatná a přídavná jména, slovesa, zájmena, příslovce. Slovesa – neurčitek, slovesa zvrtná. Jednoduché a složené tvary sloves. Podstatná jména a jejich mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor). Slovesa – mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas); slovesný způsob.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými ➤ doplní do věty tvar podstatného jména 	<p>Slova spisovná a nespisovná, výslovnost. Užití spisovného a nespisovného jazyka.</p>	

	<p>ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný)</p> <p>➤ vhodně používá slova spisovná a nespisovná</p>		
SKLADBA			
<p>➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<p>➤ vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný)</p> <p>➤ najde ve větě podmět a přísudek</p> <p>➤ graficky znázorní základní skladební dvojici a další skladební dvojice dle významu bez označení</p>	<p>Základní skladební dvojice. Podmět vyjádřený a nevyjádřený. Podmět a přísudek - holý, rozvitý, několikanásobný, shoda přísudku s podmětem.</p>	
<p>➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>➤ vytvoří z věty jednoduché souvětí</p> <p>➤ rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku</p> <p>➤ rozliší větu jednoduchou a souvětí a obměňuje je</p>	<p>Věta jednoduchá a souvětí. Počet vět v souvětí.</p>	
<p>➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>➤ nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován</p> <p>➤ spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu</p>	<p>Spojky, věta jednoduchá a souvětí. Spojovací výrazy. Souvětí.</p>	
PRAVOPIS			
<p>➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>➤ správně doplní a zdůvodní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných h</p> <p>➤ píše správně z hlediska pravopisu lexikálního</p>	<p>Lexikální pravopis. Vyjmenovaná slova a příbuzná slova.</p>	
<p>➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>➤ uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu</p> <p>➤ doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)</p> <p>➤ zvládá základy syntaktického pravopisu</p> <p>➤ zvládá základy morfologického pravopisu</p> <p>➤ vysvětlí a užívá pravopis koncovek podstatných jmen, popíše zásady pravopisu přídavných jmen tvrdých a měkkých</p> <p>➤ správně užívá v psaném projevu zásady o shodě přísudku s podmětem</p>	<p>Základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých). Vzory podstatných jmen. Základy syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem).</p>	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát ➤ zpracovaný záznam z četby zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku ➤ řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem ➤ svými slovy vysvětlí význam textu, vyjádří svůj pocit, zpracuje ho výtvarně, literárně či dramaticky ➤ vyjadřuje své pocity z četby, z poslechu, z rozhlasového, divadelního či televizního představení ➤ vyjadřuje svůj postoj k literárním hrdinům ➤ rozpoznává záměry autora ➤ hlasitě předčítá ➤ vytipuje klíčová slova 	<p>Poslech literárních textů. Zážitkové čtení a naslouchání. Písemný záznam, referát z vlastní četby. Záměr autora.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč zvuků a slov. OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování.</p>
TVŮRIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přednese a volně reprodukuje text podle svých schopností ➤ vytváří vlastní literární text na dané či vlastní téma ➤ ilustruje přečtený text ➤ při vyprávění utřídí podstatné od nepodstatného ➤ určí hlavní myšlenku díla nebo ukázky ➤ pracuje tvořivě s literárním textem 	<p>Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu. Dramatizace. Vlastní výtvarný doprovod. Samostatná práce s textem, vlastní literární tvorba: říkadla, básně, hádanka, pohádka, povídka.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. VV - Ilustrace a jejich výrazové prostředky.</p>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ rozhodne, jakého typu je úryvek: <ul style="list-style-type: none"> a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) ➤ při práci s textem samostatně rozliší a svými slovy vysvětlí literární žánry 	<p>Literární druhy a žánry; literární pojmy: lidová rčení, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, balada, pohádka, báje, mýty, bajka, povídka, příběh, pověst, přísloví, přirovnání, pranostika, pořekadlo verš, rým, spisovatel, básník, ilustrátor, čtenář, kniha, divadelní představení, herec, režisér, metafora, divadlo, film, televizní inscenace, rozhlas, scénář. Texty naučné a umělecké.</p>	<p>MUV - Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV- Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování. VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); identifikování základních</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka ➤ porovná životopisy známých osobností ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ➤ využívá slovníkové a jiné prameny ➤ orientuje se v básni – sloka, verš, rým 		

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie (báseň, balada, přísloví, pranostiky, rozpočítadla, hádanky) nebo próza (pohádka, povídka, pověst, báje, bajka, příběh s dětským hrdinou, dobrodružný příběh) ➤ zná známé autory a ilustrátory dětských knih ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ➤ objasní pojmy – přirovnání, zosobnění, čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy ➤ objasňuje významy slov, vět, textů a obrazových sdělení ➤ porovná rozhlasový pořad a televizní vysílání ➤ rozpozná film loutkový, kreslený, hraný 		<p>orientačních prvků v textu. VL – Bájé, mýty pověsti. VV - Ilustrace a jejich výrazové prostředky.</p>
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vlastními slovy informace získané z textu ➤ ověřuje si získaná fakta pomocí otázek nebo porovnáváním 	<p>Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Vypravování. Členění textu – odstavce. Výpisky. Výtah.</p>	<p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet. D – Získávání informací o dějinách.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z textu důležité informace a přehledně je zapíše ➤ orientuje se v textu a chápe jeho členění, které sám ve svých pracích dodržuje ➤ přečte s porozuměním text ➤ vyhledá a sdělí hlavní myšlenku textu (písemně, ústně) ➤ ze snadného odborného textu zpracuje výpisek a výtah ➤ uvede rozdíly mezi výpiskem a výtahem ➤ řekne, jak výpisek a výtah využije v praktickém životě ➤ vypíše odborná slova a jejich význam ➤ vyhledá ve slovníku ➤ danému tématu vyhledá informace i v jiných zdrojích (encyklopedie, internet atd.) - nalezené informace porovná ➤ uvede zdroj informací se všemi náležitostmi ➤ ve slovníku vyhledá pojmy citát a citace – správně používá a píše uvozovky ➤ o dané problematice zpracuje referát a prezentuje práci před spolužáky 		
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ identifikuje objektivní informace a je schopen je zopakovat ➤ svými slovy vyjádří domněnku o tom, jak se mluvčí cítí a proč daný hovor vede 	<p>Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Rozhovor, telefonát. Reklama.</p>	<p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje reklamu, ve které využije prostředky známé ze skutečné propagace 		

			sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jednoduše a srozumitelně popíše cestu školou do daného místa, a to pro různé adresáty sdělení ➤ pracuje s textem – události v textu seřadí podle chronologie ➤ sestaví osnovu větnou a heslovitou ➤ podle obrázků napíše popis děje ➤ neopakuje slovesa, popř. opakování sloves odstraňuje ➤ převypráví děj povídky, obsah filmu, ... ➤ popíše svůj běžný den a den vybraného člena rodiny ➤ volí vhodné jazykové (spisovné, hovorové) prostředky ➤ přiřadí určitému výrazu lidské tváře odpovídající popis emocí 	<p>Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Vyprávění příběhu.</p>	OSV – Osobnostní rozvoj - Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „retorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. OV - Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ označí spisovný a nespisovný projev ➤ vyloučí ze svých projevů v hodinách nespisovné jazykové prostředky 	Členění národního jazyka, slovní zásoba.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné jazykové (spisovné, hovorové) prostředky ➤ přiřadí určitému výrazu lidské tváře odpovídající popis emocí ➤ vyvodí charakteristické rysy, vymyslí synonyma, práci rozčlení do odstavců ➤ dbá na návaznost, rozmanitost sloves, hovorové a nespisovné výrazy nahradí spisovnými 	Popis předmětu, osoby, pracovního postupu.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí se do diskuse o přečtené ukázce/zhlédnutém filmovém či divadelním představení ➤ neskáče mluvícím do řeči 	Prosté vyjádření názoru, pocitu.	
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje vypravování a dodržuje časovou návaznost dějů ➤ seřadí jednotlivé události a označí je výstižným heslem ➤ definuje pojem vypravování ➤ podle textu vypravování stanoví jeho charakteristické rysy ➤ porovná vypravování a popis děje ➤ vlastními slovy převypráví přečtený nebo slyšený text ➤ podle obrázků napíše vypravování ➤ zpracuje osnovu textu (úvod, stať, závěr), na základě osnovy napíše text ➤ text člení do odstavců, neopakuje slovesa, správně píše přímou řeč, používá jazykové prostředky ke stupňování napětí v ději 	Písemný projev na základě poznámek o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Vypravování - reprodukce, osnova. Popis. Pozvánka. Zpráva. Oznámení. Blahopřání. Dopis (soukromý, úřední). Pohlednice. Fax, e-mail. Výpisek. Popis, vypravování, dopis (soukromý a úřední).	OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. MEV - Tvorbou mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných

	<p>(změna slovesných časů, krátké věty)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduché vypravování ➤ podle textu pozvánky vyvodí, které informace musí obsahovat tento slohový útvar ➤ napíše pozvánku na vybranou akci, dbá na úpravu a grafické zpracování textu pozvánky v tisku vyhledá pozvánku ➤ na základě četby zpráv a oznámení uvede nezbytné náležitosti těchto slohových útvarů (hodnocení, výzva k účasti,...) ➤ řekne, čím se liší zpráva a oznámení ➤ v novinách a na internetu najde příklady zpráv a oznámení ➤ napíše zprávu a oznámení do školního časopisu ➤ zformuluje ústní a písemnou gratulaci k významné životní události, jubileu... ➤ podle vztahu k adresátovi správně volí formu a jazykové prostředky ➤ při ústním projevu dbá na neverbální komunikaci kulturu mluveného projevu 		<p>sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).</p> <p>MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.</p> <p>AJ – Jednoduché sdělení.</p> <p>I – Textový editor. Elektronická komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výstižně popíše jednoduchý předmět ➤ domýšlí nedokončený text ➤ napíše dopis, který má všechny náležitosti včetně adresy ➤ uvede odlišnosti dopisu soukromého úředního ➤ podle ukázek dopisů odvodí uspořádání a veškeré náležitosti dopisu ➤ napíše neformální dopis vybrané osobě ➤ podle vztahu k adresátovi volí správně jazykové prostředky ➤ při psaní nezapomíná na náležitosti, které musí být v dopise obsaženy ➤ dodržuje kompozici dopisu ➤ dbá na grafickou úpravu textu ➤ zdůvodní, proč píšeme některá osobní zájmena v dopise velkým počátečním písmenem (vy, ty, vám, my,...) ➤ napíše dopis své oblíbené pohádkové postavě, literárnímu hrdinovi ... ➤ zjistí, jak poslat dopis doporučeně 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybaví si soustavu hlásek ➤ určí znělé a neznělé souhlásky ➤ označí hlavní přízvuk ➤ definuje hláskovou stavbu slova ➤ vyjádří podstatu spodoby znělosti ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ vyjmenuje a v textu vyhledá souhlásky a samohlásky ➤ rozliší větnou melodii u vět rozkazovacích, oznamovacích a tázacích 	<p>Zásady spisovné výslovnosti; modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný); intonace; členění souvislé řeči (pauzy, frázování); Hlásky (samohlásky; souhlásky; výslovnost souhlásek a souhláskových skupin (spodoba, splývání). Slabiky (výslovnost slabik di, ti, ni – dě, tě, ně – bě, pě, vě, mě, fě). Zvuková stránka slova a věty (slovní přízvuk; větný přízvuk; větná melodie; tempo; pauzy). Výslovnost běžně užívaných podstatných jmen přejatých a cizích.</p>	RJ – Základní výslovnostní návyky.
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ označí části slova ➤ přiřadí ke slovu jeho slovo základové ➤ vytváří vhodná přirovnání 	<p>Slovní zásoba a její jednotky. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby. Způsoby tvoření slov. Slovotvorný rozbor. Stavba slova. Rozbor stavby slova. Popis – přirovnání.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV – Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV – Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ – práce se slovníkem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s jazykovými příručkami ➤ vyjmenuje základní jazykové příručky a vysvětlí, k čemu slouží ➤ využívá Pravidla českého pravopisu při ověřování správnosti pravopisu, orientuje se v nich podle obsahu a najde poučení o pravopisných jevech 	<p>Jazykové příručky. Slovníky. Slovník spisovné češtiny. Mluvnice (gramatika). Pravidla českého pravopisu. Internetová jazyková příručka.</p>	
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje a definuje jednotlivé slovní druhy ➤ přiřadí slovům správné slovní druhy ➤ doplní do vět správné tvary jmen a sloves ➤ odliší ohebné a neohebné slovní druhy ➤ v textu vyhledá jednotlivé slovní druhy a určí u nich mluvnické kategorie ➤ tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci 	<p>Slovní druhy; ohebné slovní druhy (jména – skloňování), slovesa. Podstatná jména (konkrétní, abstraktní; obecná a vlastní; slovní (věcný) a mluvnické významy (rod, životnost, číslo); skloňování; vzory; odchylky v tvarech některých podstatných jmen; tvary jmen místních a osobních). Přídavná jména - druhy; skloňování (přídavných jmen tvrdých, měkkých, přivlastňovacích; jmenné tvary přídavných jmen); stupňování. Zájmena - druhy; skloňování zájmen bezrodých (já, ty, my, vy, se); skloňování zájmen rodových:</p>	AJ – Jazykové prostředky.

		<p>skloňování zájmen <i>ten, váš</i>; skloňování zájmen osobních <i>on, ona, ono</i>; skloňování zájmen přivlastňovacích <i>můj, tvůj, svůj</i>; skloňování zájmen tázacích a vztažných <i>kdo, co, který, jaký, čím</i>; užívání zájmen.</p> <p>Číslovky (druhy; skloňování základních číslovek určitých a neurčitých; skloňování číslovek řadových; druhových; souborových; násobných).</p> <p>Slovesa; slovesný způsob (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací).</p>	
SKLADBA			
<p>➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<p>➤ v hodinách užívá prostředky spisovného (hovorového) jazyka</p> <p>➤ ve vypravování užívá v přímé řeči i výrazů slangových nebo z obecné češtiny</p>	<p>Výpověď a věta.</p> <p>Stavba věty, pořádek slov ve větě.</p> <p>Rozvíjející větné členy.</p> <p>Souvětí.</p> <p>Stavba textu.</p> <p>Vypravování - přímá řeč.</p>	
<p>➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<p>➤ vyhledá a určí ve větě základní a rozvíjející větné členy</p> <p>➤ uvede charakteristické znaky větných členů</p> <p>➤ rozliší větu jednoduchou od souvětí</p> <p>➤ rozezná věty podle postoje mluvčího</p> <p>➤ rozliší řeč přímou a nepřímou</p>	<p>Základní větné členy - přísudek (slovesný, jmenný se sponou); podmět (vyjádřený, nevyjádřený).</p> <p>Rozvíjející větné členy (předmět; příslovečné určení; přívlastek (shodný, neshodný).</p> <p>Věta jednoduchá a souvětí.</p> <p>Tvoření vět.</p> <p>Věty podle obsahu a postoje mluvčího.</p> <p>Přímá a nepřímá řeč.</p>	
PRAVOPIS			
<p>➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<p>➤ zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický u českých slov, ve větě a souvětí a správně ho zdůvodňuje</p> <p>➤ aplikuje znalosti v pravopise souhláskových skupin</p> <p>➤ vysvětlí pravidlo shody podmětu s přísudkem a aplikuje ho v písemném projevu</p> <p>➤ vyhledá pravopisné chyby a opraví je</p>	<p>Pravopis lexikální:</p> <p>Pravopisné jevy na hranicích předpony a kořene (nad-, pod-, před-, od-, roz-, bez-, ob-, s-, se-, z-, ze-, vz-, vze-).</p> <p>Zdvojené souhlásky.</p> <p>Pravopisné jevy: skupiny – bě, -bje; -vě, -vje; -pě; -fě; -mě, - mně.</p> <p>Psaní ú – ů.</p> <p>Spodoba znělosti.</p> <p>Vyjmenovaná slova.</p> <p>Pravopis morfologický:</p> <p>Koncovky podstatných jmen rodu mužského, ženského a středního.</p> <p>Pravopis syntaktický:</p> <p>Shoda přísudku s podmětem (koncovky přičestí minulého); shoda v osobě a čísle; shoda v rodu; shoda přísudku s několikanásobným podmětem.</p>	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<p>➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<p>➤ vyjmenuje útvary jazyka</p> <p>➤ označí ukázky spisovné a nespisovné</p> <p>➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu</p>	<p>Útvary jazyka.</p> <p>Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský).</p> <p>Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové).</p> <p>Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky).</p> <p>Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje</p>	<p>MUV – Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>MUV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.</p>

		češtiny, jazykové příručky). Spisovná čeština - hovorová čeština, nespisovný jazyk – nářečí.	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH a JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje přečtený text a pojmenuje, jak na něj působí ➤ dle instrukcí vyhledá jazykové i kompoziční prostředky ➤ formuluje ústně i písemně základní myšlenky a dojmy z četby ➤ výtvarně doprovodí čtený text 	<p>Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu v bodech. Záznam a reprodukce hlavních myšlenek. Sestavení osnovy, vyprávění jednotlivých částí, dramatizace. Vytváření vlastních textů. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Interpretace literárního textu. Literární hrdina, obrazná pojmenování.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady různých zpracování jednoho tématu/žánru 	<p>Pohádky, pověsti, poezie. Dobrodružný román.</p>	<p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. HV - Pěvecký a mluvní projev. VV - Ilustrace textů. D - Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje text (děj představení) a vyjádří vlastními slovy, jak na něj působilo 	<p>Volná reprodukce textu. Dialog</p>	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE a HISTORIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše vlastní text odpovídající danému žánru ➤ jednoduše popisuje strukturu literárního díla ➤ jednoduše popisuje jazyk literárního díla 	<p>Pohádka, pověst, báje. Struktura literárního díla - literární hrdina. Poezie - jazyk literárního díla – zvukové prostředky poezie: rým (druhy rýmu), rytmus, volný verš. Lyricko-epická báseň. Satira, přirovnání. Alegorie, metafora, personifikace. Populárně-naučná literatura. Cestopis. Anekdota. Příklady konzumní literatury.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s vývojem hodnotné literatury 		

LITERÁRNÍ DRUHY a ŽÁNRY

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje základní literární druhy a vlastními slovy vyjádří jejich charakteristiku ➤ seznamuje se s rozdíly mezi nejzákladnějšími literárními druhy a žánry ➤ uvede některé příklady epických žánrů a jejich představitele 	<p>Hlavní vývojová období národní a světové literatury.</p> <p>Literární druhy a žánry v proměnách času, typické žánry a jejich představitelé:</p> <p>Úvod do prózy.</p> <p>Rytmizovaná próza.</p> <p>Úvod do poezie.</p> <p>Přírodní lyrika, milostná lyrika.</p> <p>Úvod do dramatu.</p> <p>Tragédie.</p> <p>Epika (epická píseň, sloka – strofa).</p> <p>Lidová balada. Rysy lidové tvorby.</p> <p>Povídka.</p> <p>Pohádka a její znaky.</p> <p>Autorská pohádka.</p> <p>Obrazné vyjádření, ilustrátor.</p> <p>Báje, bajky, pověsti, mytologie různých národů.</p>	<p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.</p> <p>D - Historické prameny.</p> <p>OV - Naše obec, region, kraj.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše rysy klasické a moderní pohádky a uvede významné autory ➤ k literárnímu směru a pro ně typickým literárním druhům/žánrům ➤ zařadí sobě známé české i světové autory 	<p>Úvod do dramatu.</p> <p>Tragédie.</p> <p>Epika (epická píseň, sloka – strofa).</p> <p>Lidová balada. Rysy lidové tvorby.</p> <p>Povídka.</p> <p>Pohádka a její znaky.</p> <p>Autorská pohádka.</p> <p>Obrazné vyjádření, ilustrátor.</p> <p>Báje, bajky, pověsti, mytologie různých národů.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede různé příklady zpracování stejného tématu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování a porovná je 	<p>Literatura, drama, film.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá určitou knihu v knihovně ➤ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů 	<p>Rejstříky, elektronická databáze.</p> <p>Informační zdroje.</p>	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde rozdíly mezi fakty a osobním hodnocením ➤ prozkoumá dostupné informační zdroje 	<p>Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Umělecké texty, výtah, referát, věcné čtení, výchova k empatii. Klíčová slova, výtah. Vypravování příběhů z četby. Práce s odborným textem (výtah, výpisky).</p>	<p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet. PČ – Práce s kuchařskou knihou.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nalezne klíčová slova, která využívá k vyhledávání dalších informací ➤ uspořádá vlastní text dle předlohy ➤ vysvětlí pojem referát ➤ napíše referát o přečtené knize, divadelním nebo filmovém představení, které zhlédl ➤ připojí své vlastní hodnocení díla ➤ sestaví osnovu referátu ➤ přepracuje psaný referát do ústní podoby a seznámí s ním spolužáky ➤ při prezentování referátu udržuje kontakt s posluchači ➤ stupňuje napětí děje, mění vhodně slovesný čas minulý na přítomný ➤ činí vypravování poutavějším přirovnáními a dějovými slovesy ➤ v textu najde slova nespisovná a citově zabarvená ➤ sestaví osnovu textu – stať dělí na více částí 		
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede různá zpracování téhož zadání založená na rozdílném pohledu mluvčího 	<p>Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Zpráva - hodnocení, dramatizace situací, textů. Reportáž, komentář, kritické čtení.</p>	<p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z tisku ukázkou, které svědčí o manipulaci se čtenáři, a pokusí se o zobecnění smyslu takového počínání 		

MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví/přednese oznámení/zprávu do rozhlasu 	<p>Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Rozhovor, jednoduchá taktní argumentace. Oznámení, zpráva. Nářečí, slang. Charakteristika. Popis osoby (vnější charakteristika). Popis předmětu, výrobku, uměleckého díla. Popis pracovního postupu. Popis / líčení. Charakteristika. Vypravování scény z filmu.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. AJ – Porozumění přiměřeně náročné konverzaci. OV - Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ převede nespisovný projev do spisovné podoby ➤ zvolí vhodné jazykové prostředky pro popis a charakteristiku osoby 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří texty s využitím různorodých slov všech slovních druhů ➤ používá odpovídající gesta, která doprovázejí jeho projev ➤ předvede pantomimicky danou činnost atd. ➤ některé názvy částí lidského těla rozvíjí vhodnými přídavnými jmény ➤ na základě četby popisu osoby sestaví osnovu ➤ napíše popis vzhledu vybrané osoby ➤ v textu dodržuje posloupnost, všimá si nápadných znaků popisovaného ➤ v popisu uplatňuje rozmanitá přídavná jména, slovesa, přirovnání ➤ popíše svou oblíbenou literární postavu ➤ popíše vybraný předmět od nejdůležitějších částí po detaily ➤ podstatná jména rozvíjí výstižnými přídavnými jmény ➤ text rozčlení na odstavce ➤ sestaví osnovu popisu ➤ popíše svůj pokoj ➤ napíše popis obrazu ➤ podle textu pracovního postupu odvodí, které náležitosti v něm musí být obsaženy ➤ sestaví osnovu ➤ napíše popis pracovního postupu u jednoduchého výrobku, cviku, školního pokusu ➤ využívá znalostí z ostatních předmětů ➤ dodržuje přesný postup (chronologii) ➤ volí výstižná slovesa ➤ najde v textu odborné názvy a jejich význam vysvětlí s použitím slovníku 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně se účastní diskuse, vyslechne ostatní názory, vyjádří své stanovisko k nim ➤ předvede telefonický rozhovor 		
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví předem stavbu textu ➤ uspořádá dílčí informace o uměleckém díle tak, aby na ně poskytl čtenáři/posluchači ucelený pohled 	<p>Písemný projev na základě poznámek o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Příhlaška. Soukromý a úřední dopis.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznámek o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše vypravování na základě osobního zážitku 		

<p>projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upraví různé typy žádosti ➤ vyrobí pozvánku na akci, kterou sám organizuje nebo které se účastní 	<p>Strukturovaný životopis. Popis uměleckého díla - stavba textu, psaní dle osnovy. Subjektivně zbarvený popis. Vypravování vlastních zážitků. Charakteristika. Žádost. Pozvánka. Výtah. Výpisky.</p>	<p>MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající). MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce. AJ – Sestavení jednoduchého sdělení. I – Textový editor Word.</p>
---	---	---	---

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše rozdíl mezi psanou a vyslovovanou podobou slov ➤ nalezne příklady podobnosti znělosti ➤ spisovně a uvědoměle vyslovuje česká slova ➤ pomocí důrazu mění přízvuk ve větě ➤ ovládá melodii vět přacíh, rozkazovacích, zvolacích a tázacích 	<p>Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Zvuková stránka jazyka, druhy vět podle postoje mluvčího, spisovná výslovnost.</p>	HV - Pěvecký a mluvní projev.
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zásady tvoření českých slov ➤ vyjmenuje slovtvorné prostředky – předponu, příponu, koncovku ➤ popíše jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby a uvede příklady ➤ vysvětlí význam některých rčení a přísloví ➤ najde v textu příklady sousloví ➤ nalezne v textu metaforu a dle vzoru je sám vytváří ➤ rozpoznává přenesená pojmenování ➤ vysvětlí mluvnický a věcný význam slov ➤ tvoří synonyma k domácím i převzatým slovům ➤ rozliší odborné názvy domácího původu od přejatých 	<p>Slovní zásoba a její jednotky. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, antonyma, termíny (odborné názvy) Způsoby tvoření slov – tvoření odvozováním, skládáním, zkracováním. Způsoby obohacování slovní zásoby. Obrazná vyjádření. Rčení a přísloví. Slovo a sousloví. Slova jednoznačná a mnohoznačná. Metafora. Metonymie. Synekdocha.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV – Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV – Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny a další slovníky a příručky při práci v hodinách i domácí přípravě 	<p>Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Mluvnice česká.</p>	
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ použije znalosti skloňování jmen k tvoření spisovných tvarů ➤ uplatní pravidla o shodě při užití správných tvarů slov ve větě jednoduché ➤ při tvorbě podřadných souvětí užije správných tvarů vztažných zájmen ➤ rozlišuje homofona a užije stejně znějící slova ve větě jako různé slovní druhy (v závislosti na větné členské platnosti) ➤ správně třídí slovní druhy ➤ rozlišuje rod činný a trpný ➤ převádí rod činný na trpný a opačně ➤ rozlišuje dokonavost a nedokonavost sloves ➤ vyvodí, z čeho se tvoří příslovce, stupňuje příslovce a rozliší jejich druhy 	<p>Podmět; přísudek (tvar slovesa), shodný přívlastek (tvary přídavných jmen, zájmen, číslovek), vztažná zájmena. Ohebné slovní druhy: podstatná jména (pád, číslo rod, životnost, vzor, odchylky v tvarech některých podstatných jmen, vlastní jména); přídavná jména (druhy, skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých a přívlastňovacích, jmenné tvary přídavných jmen, stupňování přídavných jmen); zájmena (druhy, bezrodá a rodová zájmena a jejich skloňování, skloňování podle vzorů přídavných jmen, zájmenné skloňování, neskloňná zájmena); číslovky (druhy, čtení a psaní, skloňování); slovesa (druhy, časování, slovesný vid, slovesný rod činný a trpný, i/í v osobních koncovkách a v infinitivu).</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodně přiřazuje předložky ➤ rozezná spojky souřadící a podřadící ➤ nahrazuje sloveso citoslovce a naopak ➤ určuje mluvnické kategorie ➤ časuje slovesa v přítomném čase, převádí je do času minulého, tvoří tvary podmiňovacího způsobu ➤ rozpozná, kdy je slovo částice a kdy jiný slovní druh 	<p>Neohebné slovní druhy: příslovce (druhy, tvoření, stupňování); předložky; spojky; částice; citoslovce.</p> <p>Mluvnické významy a tvary slov probíraných slovních druhů.</p>	
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném ➤ předvede různá zpracování žádosti - dle komunikační situace užije vhodné jazykové prostředky 	<p>Druhy vět podle postoje mluvčího.</p> <p>Výpověď a věta.</p> <p>Stavba věty, pořádek slov ve větě.</p> <p>Stavba textu.</p> <p>Spisovné tvary slov, výběr slov z různých vrstev jazyka.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří vztahy mezi větnými členy základními a rozvíjejícími ➤ orientuje se v základních větných členech ➤ vymezi charakteristické znaky rozvíjejících větných členů, vyhledá je v textu ➤ definuje větu jednoduchou a souvětí ➤ vysvětlí závislost věty vedlejší ➤ určuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ➤ uvede příklady řeči přímé a nepřímé ➤ převádí řeč přímou na nepřímou a naopak ➤ analogicky přisuzuje větným členům vedlejší věty ➤ vyvodí v textu podstatu věty jednočlenné a dvoječlenné ➤ vysvětlí pojem větný ekvivalent ➤ uvede, kterými slovními druhy může být vyjádřena základní skladební dvojice ➤ rozliší druhy přísudku a podmětu ➤ orientačně rozeznává druhy vedlejších vět ➤ uvede základní znaky věty vedlejší podmětnej a přísudkové ➤ uvede, podle jakých znaků pozná věty vedlejší a vyhledává je v textu 	<p>Souvětí.</p> <p>Základní větné členy (přísudek – slovesný, jmenný se sponou; jmenný beze spony; podmět – vyjádřený, nevyjádřený).</p> <p>Rozvíjející větné členy: předmět, příslovečné určení, přívlastek (postavení přívlastku, vztahy mezi přívlastky - postupně rozvíjející, přívlastek volný a těsný, shodný a neshodný), doplněk (vyjádření a vztahy ve větě, shodný a neshodný).</p> <p>Věta jednočlenná (slovesná a neslovesná) a dvoječlenná, větné ekvivalenty.</p> <p>Souvětí podřadné - druhy vedlejších vět (VV přísudková, podmětnej, předmětnej, příslovečnej, přívlastková, doplňková).</p> <p>Přímá a nepřímá řeč.</p>	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální ➤ zvládá pravopis morfologický v písemném projevu ➤ v písemném projevu používá zásady psaní velkých písmen ➤ zvládá pravopis syntaktický v jednoduchém podřadném souvětí a ve větě jednoduché oddělí čárkou členy několikanásobného větného členu ➤ doplní koncovky v přičestí minulém a dle 	<p>Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický:</p> <p>Psaní velkých písmen; věta jednoduchá - několikanásobné větné členy; podřadné souvětí - věta hlavní a vedlejší, spojovací výrazy.</p> <p>Procvičování pravopisu shody přísudku s podmětem.</p> <p>Psaní ú/ů.</p> <p>Homofona (býlí, bílí, bílý, apod.).</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ svých možností pravopis zdůvodní ➤ pravopisná pravidla aplikuje v písemném projevu ➤ průběžně rozvíjí pravidla znalosti pravopisu ve kmeni a koncovkách jmen, ve shodě 		
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nalezne ukázky všech útvarů národního jazyka v literatuře, publicistických útvarech atd. a zobecní zásady jejich užití ➤ třídí slovanské jazyky a jazykové skupiny ➤ vyhledává jazykové normy v příručkách ➤ rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu 	<p>Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky). Užití jednotlivých útvarů jazyka.</p>	<p>MUV – Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.</p>

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH a JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nalézá shody/rozdíly literárních děl (ukázek) ➤ uvádí příklady jazykových prostředků užitých v textu ➤ sestaví osnovu ukázky ➤ zobecní smysl ukázky ➤ reprodukuje přečtený text bez přípravy ➤ výtvarně doprovodí předložený text 	<p>Záznam a reprodukce hlavních myšlenek, kompozice literárního příběhu. Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce čteného nebo slyšeného textu. Dramatizace. Vytváření vlastních textů. Interpretace literárního textu. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. HV - Interpretace znějící hudby. VV - Ilustrace textů.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy stylu autora ➤ vybere z textu jazykové prostředky typické pro danou ukázkou/daného autora 	<p>Autorský styl.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví a přednese referát o přečteném literárním díle nebo navštíveném představení ➤ formuluje uceleně písemně i ústně dojmy a myšlenky z četby 	<p>Referát, základní informace o díle.</p>	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE a HISTORIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše text inspirovaný ukázkou a tématem ➤ tvoří vlastní literární text ➤ ovládá veršová schémata ➤ ovládá pojmy literární teorie 	<p>Struktura literárního díla - námět a téma díla. Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování. Druhy rýmů. Literatura populárně naučná. Porozumění termínům z literární teorie. Téma uměleckého díla, jazykové prostředky. Autobiografie.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní ➤ zařadí ukázkou k literatuře hodnotné/konzumní a zobecní některé její rysy 		
LITERÁRNÍ DRUHY a ŽÁNRY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí ukázkou k literárnímu druhu a žánru s 	<p>Hlavní vývojová období národní a světové</p>	<p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti</p>

<p>porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>dopomocí odborné literatury a jiných informačních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná dané žánry ➤ rozlišuje základní druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci 	<p>literatury. Žánry lyrické a epické v proměnách času. Typické žánry a jejich představitelé. Lyrika, poezie, jazykové prostředky. Drama - muzikál – balet.</p>	<p>– organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. RJ – Pohádky, komiksy. D - Křesťanství a středověká evropa. Renesance, humanismus, husitství a reformace. Kultura středověké společnosti: románská a gotická kultura. I - Vyhledávání informací – internet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí sobě známé české i světové autory k literárnímu směru a pro ně typickým literárním druhům/žánrům ➤ uvádí základní literární směry 	<p>Poezie, próza. Kronika. Balada, romance. Báje. Detektivní román. Cestopis. Fejeton. Epos. Epigram. Vědecko-fantastická literatura Dobrodružná, detektivní, humoristická povídka. Bible.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede se spolužáky dramaturgii vybrané ukázky ➤ porovná různá ztvárnění téhož námětu 	<p>Scénář, technický scénář, scénické poznámky. Literatura, drama, film.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně vyhledá určitou knihu v knihovně ➤ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů 	<p>Rejstříky, elektronická databáze. Informační zdroje.</p>	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná odborný a umělecký text ➤ diskutuje s ostatními o daném tématu ➤ doporučí vrstevníkům knihu, film atd. 	<p>Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Diskuse, výklad Referát, myšlenková mapa. Práce s odborným textem.</p>	<p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje hlavní myšlenky textu ➤ přednese vlastní referát 		
NASLOUCHÁNÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná různé reakce na jedinou událost a zvaží příčiny jejich rozdílnosti 	<p>Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání). Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní). Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové. Publicistika - zpráva, komentář, fejeton, publicistika na internetu. Orientace v hromadných sdělovacích prostředcích. Tisk, rozhlas, televize, internet - zpracování informací (vliv reklamy atd.).</p>	<p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společností, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná rozdílné způsoby předávání informací o proběhnutých událostech v různých médiích ➤ prozkoumá působení masmédií na různé vrstvy populace 		

			(předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. HV - Melodizace různých textů.
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodnými prostředky výstižně, ale taktně charakterizuje známou osobu ➤ v textu rozliší charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou ➤ vyhledá jazykové prostředky charakteristiky (přirovnání, metafora, rčení, výstižná pojmenování...) ➤ po přečtení ukázek charakteristiky vypracuje osnovu ➤ najde příklady charakteristiky v literatuře ➤ odstraňuje opakování slov z textu, text člení na odstavce ➤ sestaví charakteristiku blízkého člověka, oblíbeného literárního hrdiny, herce.... ➤ přečte ukázky líčení od vybraných autorů – popíše jazyk ukázky (básnické obraty, volbu přídavných jmen) ➤ vysvětlí pojem poetismus ➤ vytvoří subjektivně zbarvený popis, v němž použije personifikaci, metaforu, přirovnání, básnický přívlastek ➤ vyjádří vlastní pocity nebo nálady prózou či veršem ➤ vyhledá v textu hlavní myšlenky ➤ zpracuje výpisek a výtah z libovolného textu ➤ sestaví osnovu textu ➤ při citacích píše správně uvozovky ➤ uvádí zdroj informací s veškerými náležitostmi ➤ najde další odkazy na zdroje informací o daném tématu ➤ na základě četby či poslechu ukázek uvede, co je výklad, kde a proč se používá ➤ vypracuje jednoduchý výklad a přednese jej před spolužáky – pracuje podle předem připravené osnovy ➤ najde v textu slova, jimž nerozumí a jejich význam vyhledá v jazykových příručkách ➤ uvede zdroj informací ➤ pro mluvený výklad si připraví názorné pomůcky – dbá na způsob přednesu (nečte, udržuje kontakt s posluchači, správně vyslovuje...) 	<p>Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Charakteristika. Líčení, výtah, výklad, výpisek. Verbální, nonverbální i paralingvální prostředky řeči, hodnocení projevu. Diskuse, zásady komunikace, pravidla dialogu.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. HV - Interpretace znějící hudby. RZV - Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše líčení, ve kterém užije i obrazná pojmenování ➤ napíše výklad, kde pracuje s odbornými 		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<p style="text-align: center;">termíny</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ analyzuje projev z hlediska užitých verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči a posoudí jejich vhodnost 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při diskusi dodržuje zásady komunikace ➤ vyjmenuje pravidla dialogu 		
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozřídí získané informace a sestaví je tak, aby byly pro příjemce co nejpochopitelnější ➤ vyvaruje se ve svých projevech nefunkčního opakování 	<p>Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry: Referát, charakteristika - logické uspořádání.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přemění charakteristiku literární postavy v životopis ➤ hledá odpověď na konkrétní otázky formou úvahy ➤ vyplní dotazník ➤ uvede, co se píše do kolonky národnost, státní příslušnost ➤ vysvětlí, k čemu slouží anketa ➤ zformuluje vlastní názor ➤ sestaví jednoduchou anketu, která bude zaměřena na život v naší škole či městě ➤ anketu připraví ve formě ústní i písemné ➤ při ústním dotazování respondentů dbá na zásady slušného chování (pozdrav, poděkování...) ➤ výsledky ankety zpracuje v písemné podobě ➤ samostatně vyplňuje jednoduché tiskopisy ➤ uvede, k čemu jednotlivé tiskopisy slouží 	<p>Životopis. Úvaha. Dopis. Objednávka. Žádost. Příhláška. Reklamace. Výpověď. Výklad. Pozvánka. Dotazník. Anketa. Tiskopisy.</p>	<p>MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).</p> <p>MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.</p> <p>AJ – Základní údaje o sobě - Životopis. RJ – Písemný projev v různých formách (blahopřání, dopis). I – Textový editor Word.</p>

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše pořádek slov odpovídající kladení důrazu a rozpozná cizí slova (přejatá, mezinárodní) ➤ spisovně vyslovuje česká slova ➤ spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova a chápe jejich význam ➤ v ústním projevu zvládá výslovnost běžně užívaných přejatých slov ➤ nahrazuje běžně užívaná přejatá slova slovy domácími 	<p>Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Pořádek slov – důraz. Výslovnost a pravopis přejatých slov.</p>	
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ukáže, jakými příponami jsou tvořena určitá slova ➤ přiřadí k přejatým slovům český ekvivalent a zváží vhodnost užití obou variant v dané komunikační situaci ➤ rozliší a příklady v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby 	<p>Slovní zásoba a její jednotky. Obohacování slovní zásoby přejímáním z cizích jazyků. Tvoření slov odvozováním, skládáním, zkracováním. Tvoření víceslovných pojmenování. Přenášení pojmenování. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby. Způsoby tvoření slov. Odvozování - přípony (činitelské atd.), přejatá slova.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV – Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV – Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ – Práce se slovníkem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prozkoumá synonymický slovník a využije ho při komunikační a slohové výchově ➤ pracuje se slovníkem cizích slov při vyhledávání významu i při ověřování správnosti tvarů slov ➤ samostatně vyhledává v Pravidlech českého pravopisu a ve Slovníku spisovné češtiny ➤ vyhledává zadaná slova v jazykových příručkách a pracuje s jejich tvary 	<p>Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Slovník cizích slov. Slovník českých synonym.</p>	
TVAROSLOVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ skloňuje cizí jména vlastní ➤ tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ tvoří věty se slovesy v trpném i činném rodě ➤ správně skloňuje přejatá jména obecná i vlastní ➤ třídí slovní druhy a určuje jejich mluvnické kategorie ➤ seznámí se se slovesným rodem a 	<p>Slovní druhy – prohlubování znalostí. Mluvnické významy. Tvary slov. Cizí slova – skloňování přejatých podstatných jmen (domácí vzory), skloňování přejatých podstatných jmen (odsun zakončení); skloňování cizích vlastních jmen. Nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen. Slovesa - tvoření tvarů, nepravidelná slovesa,</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařazováním do slovesných tříd ➤ zná slovesné vzory ➤ rozliší slovesný vid a tvoří vidové dvojice ➤ tvoří spisovné tvary podle jmenných a slovesných kategorií ➤ posuzuje slovnědruhovou platnost slov ➤ sumarizuje poznatky o slovních družích s přihlédnutím k nepravidelným tvarům 	slovesný rod a vid, slovesná třída a vzor.	
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví varianty výkladu pro různé posluchače, v kterých vedle českých slov použije i slova přejatá a odborné termíny ➤ analyzuje vztahy mezi větami v souvětí ➤ uspořádá věty do smysluplných souvětí podle komunikační situace ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů dle komunikační situace (převádění textů s prvky nespisovnými či nářečními do spisovné češtiny) 	<p>Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov ve větě. Souvětí. Stavba textu. Tvorba jazykových projevů.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší větu jednoduchou od souvětí ➤ rozliší větu hlavní a vedlejší ➤ označí a vysvětlí pojmy souvětí podřadné a souřadné ➤ definuje významový poměr mezi hlavními a vedlejšími větami ➤ v textu rozliší věty jednočlenné, dvojčlenné a větné ekvivalenty ➤ vyhledá ve větách základní větné členy ➤ vytvoří věty s různými druhy přísudku a podmětu ➤ vyhledá a rozliší jednotlivé druhy rozvíjejících větných členů ➤ nakreslí schéma věty jednoduché a jednoduchého souvětí ➤ provádí grafický rozbor věty jednoduché i souvětí ➤ rozliší jednotlivé druhy vět vedlejších ➤ v běžných souvětích píše správně interpunkci ➤ převádí větné členy na vedlejší věty a naopak ➤ užívá vhodné významové spojovací výrazy při tvoření slovních a větných spojení ➤ analogicky přisuzuje větným členům vedlejší věty 	<p>Věta jednoduchá a souvětí. Věty dvojčlenné a jednočlenné. Větný, členský, slovní zápor. Stavba souvětí. Vztah mezi přísudkem a podmětem. Rozvíjející větné členy (předmět, příslovecné určení, přívlastek, doplněk). Významové poměry mezi složkami několikanásobných větných členů. Rozdíl mezi několikanásobným přívlastkem a přívlastkem postupně rozvíjejícím. Několikanásobné větné členy. Větné členy ve vztahu přístavkovém. Druhy vedlejších vět. Souvětí; spojovací výrazy. Souvětí souřadné - významový poměr mezi větami ve vztahu souřadnosti; stavba složitých souvětí, nepravidelnosti větné stavby, spojky užívané ve vztahu souřadnosti. Souvětí podřadné. Vedlejší věta vložena do věty hlavní. Významové poměry mezi hlavními a vedlejšími větami a mezi větnými členy. Čárka ve větě jednoduché a souvětí.</p>	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá pravopis lexikální a morfologický u cizích slov (jmen obecných i vlastních) ➤ zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický ve větě ➤ použije zásady psaní čárky ve větě jednoduché i v případech, které se odchyľují od běžné větné stavby 	<p>Pravopis – lexikální (předpony s-, z-, vz- a předložky s/se, z/ze; skupiny bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně; psaní souhláskových skupin; psaní velkých a malých písmen. Pravopis morfologický (pravopis koncovek jmen a sloves). Pravopis syntaktický – shoda přísudku s podmětem,</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá interpunkční znaménka v souvětí podřadném ➤ doplňuje a zdůvodňuje pravopis čárky ve větě i souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis běžně užívaných přejatých slov 	<p>zapisování přímé a nepřímé řeči, interpunkce (ve větě jednoduché a souvětí; ve složitých souvětích, čárka před „a“). Pravopis přejatých slov.</p>	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozebere různé texty z hlediska spisovnosti a vysvětlí, proč autor použil prostředky z daných vrstev jazyka ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ➤ seznámí se s rozdělením slovanských jazyků ➤ bezpečně odliší jazyk slovanský od ostatních evropských jazyků ➤ zařadí slovanský jazyk do příslušné skupiny slovanských jazyků 	<p>Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky).</p>	<p>MUV – Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.</p>

Vzdělávací oblast: **JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE**
 Vyučovací předmět: **ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)**

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH a JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná texty různých žánrů. ➤ analyzuje stavbu textu ➤ vybere nejvýraznější jazykové prostředky ➤ uceleně reprodukuje přečtený text ➤ interpretuje smysl díla ➤ výtvarně doprovodí čtený text 	<p>Přednes vhodných literárních textů. Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - uceleně, souvisle, bez přípravy. Záznam a nepřipravená reprodukce hlavních myšlenek. Interpretace literárního textu. Vytváření vlastních textů. Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí literární text z hlediska kompozičního, jazykového i tematického 	<p>Interpretace literárního díla.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ diskutuje o působení literárního díla (popř. představení) ➤ formuluje ústně i písemně dojmy z četby 	<p>Diskuse, argumentace.</p>	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE a HISTORIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří texty se stejným tématem patřící k různým literárním druhům ➤ popisuje kompozici literárního příběhu ➤ rozlišuje literaturu uměleckou a věcnou ➤ tvoří vlastní literární text 	<p>Poezie - rým, próza - kompoziční prostředky. Struktura literárního díla – námět a téma díla, kompozice literárního příběhu. Literatura umělecká a věcná – literatura faktu. Interpretace literárního díla. Jazykové prostředky. Lidová poezie. Životopis.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná díla/ukázky různé hodnoty a obhájí svůj názor na základě interpretace textů 		

			názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. VV- Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických.
LITERÁRNÍ DRUHY a ŽÁNRY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí známé autory k pro ně typickým literárním druhům 	Hlavní vývojová období národní a světové literatury. Typické žánry a jejich představitelé. Dramatické žánry v proměnách času. Drama, scénář.	<p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.</p> <p>D - Barokní kultura. České národní obrození. I - Vyhledávání informací – internet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se se staršími i současnými díly světové a české literatury ➤ dá do souvislosti dobu vzniku a charakter díla 	Starší literatura, současní autoři. Středověká literatura. Mýty, báje, legendy, eposy. Renesanční literatura. Humanismus. Barokní literatura. Romantismus. Realismus.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí ztvárnění námětu a vhodnost užitých prostředků ➤ porovná různá ztvárnění téhož námětu 	Specifické vyjadřovací prostředky.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná informace získané z internetu a z tištěného zdroje ➤ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů 	Internet, odborné publikace. Informační zdroje.	

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (KOMUNIKAČNÍ a SLOHOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČTENÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu ➤ si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, ➤ u získaného údaje hledá další pramen pro ověření ➤ na základě vybrané ukázky životopisu vyvodí veškeré náležitosti slohového útvaru a sestaví jeho osnovu ➤ napíše vlastní strukturovaný životopis ➤ vyhledá ukázky životopisů v krásné literatuře ➤ vysvětlí pojmy biografie a autobiografie ➤ píše texty, v nichž uvádí jak fakta, tak vlastní názory a hodnocení ➤ využívá informace z různých zdrojů 	<p>Praktické čtení: pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu. Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Kritické čtení: analytické, hodnotící. Prožitkové čtení. Životopis. Strukturovaný životopis. Záznam hlavních myšlenek, literatura umělecká a věcná. Výklad. Referát. Výpisky.</p>	<p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. I - Vyhledávání informací a komunikace – Internet. PČ – Zaměstnání: Psaní životopisu. Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení – integrace ve výuce.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá v krátkém textu klíčová slova ➤ posoudí, zda je daná informace obsažena v textu ➤ vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ➤ vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností ➤ získává informace čtením ➤ používá základy studijního čtení ➤ formuluje hlavní myšlenku textu ➤ vytvoří otázky k textu ➤ vede si poznámky ➤ vytvoří výtah nebo výpisky z přečteného textu ➤ sestaví osnovu ➤ samostatně připraví krátký výklad ➤ s oporou o text přednese krátký výklad 		

NASLOUCHÁNÍ

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů ➤ najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje ➤ rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení ➤ naslouchá pozorně, sleduje projev, je ohleduplný k mluvčímu, udržuje s ním kontakt a dává podněty k dalšímu jednání ➤ podle ukávek srovná projev a proslov (rozsah, kompozice, oficiálnost...) ➤ vyvodí charakteristické znaky proslovu a sestaví jeho osnovu ➤ napíše a přednese krátký proslov – dbá na zvukovou stránku jazyka ➤ pronese žádost takovým způsobem, který povede k dosažení cíle ➤ zaujme stanovisko k pronášeným názorům, aniž by se dotkl mluvčího 	<p>Praktické naslouchání: (výchova k empatii, podnět k jednání).</p> <p>Věcné naslouchání: (soustředěné, aktivní).</p> <p>Kritické naslouchání: (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové.</p> <p>Projev, přednáška. Žádost, kritika – takt. Publicistika.</p> <p>Kritické naslouchání: rozbor mediálních sdělení (vysílání - četnost reklamy, způsoby informování, další ovlivňování diváků).</p>	<p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde výrazný prostředek manipulace v textu ➤ rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu ➤ zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora) ➤ vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu ➤ vyslovuje vlastní názory na projev ➤ rozpozná manipulativní působení projevu v masmédiích a zaujímá k němu kritický postoj ➤ vysvětlí pojmy zpráva, oznámení, interview, inzerát a reklama a najde příklady těchto zpravodajských útvarů v tisku ➤ napíše inzerát ➤ sestaví otázky pro rozhovor s vybranou osobou ➤ vyvodí, jaké jsou cíle reklamy ➤ v novinách najde úvodník a komentář – uvede jejich charakteristické znaky ➤ porovná, jak o jedné zprávě informují různá média – zaujme vlastní stanovisko ➤ vyhledá příklady zpravodajských serverů na internetu ➤ analyzuje skladbu televizního programu z hlediska manipulování divákem 		
MLUVENÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde slovo nevhodně užitě v dané 	<p>Zásady dorozumívání (komunikační normy,</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Komunikace – řeč</p>

<p>jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p>	<p>komunikační situaci a nahradí je vhodnějším</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně ➤ změni své uvolněně nespisovně vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědi, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních ➤ je schopen reprodukovat děj ➤ využívá jazykové prostředky typické pro vypravování ➤ zná a dodržuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu 	<p>základní mluvené žánry podle komunikační situace). Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální). Objektivní a slohotvorní činitel. Informační, vyprávěcí, výkladový, popisný a úvahový slohový postup. Komunikační žánry: připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse: Vypravování. Popis. Výklad. Úvaha. Proslov. Diskuze, debata, polemika (dialog, argumentace).</p>	<p>těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. AJ – Konverzace o každodenních situacích. HV - Slovní charakterizování hudebního díla. OV - Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými ➤ nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími ➤ užívá vhodné jazykové prostředky ➤ obhájí užití nespisovného projevu v umělecké literatuře ➤ kombinuje různé jazykové prostředky ve svých projevech tak, aby dosáhl zamýšleného působení 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval ➤ po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost ➤ pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti ➤ pronese připravený i nepřípravený proslov formuluje své názory, postoje a stanoviska je schopen řídit diskusi na téma, které sám navrhne 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu ➤ bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse ➤ zapojí se do diskuse, rozpozná rozdíl mezi dialogem a monologem ➤ diskutuje na vybrané téma ➤ vyjádří a obhájí své stanovisko 		

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje zásady diskuze ➤ mluví spisovně, správně volí jazykové prostředky, udržuje klidný tón, zřetelně vyslovuje ➤ dbá na zásady neverbální komunikace ➤ klade otázky, které se týkají dané problematiky ➤ předloží ostatním svůj názor na dané téma a vyzve je k diskusi ➤ diskusi vhodně zahájí 		
PÍSEMNÝ PROJEV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost ➤ vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí ➤ délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení ➤ sestaví osnovu ➤ na základě konkrétní činnosti napíše popis pracovního postupu ➤ popíše konkrétní umělecké dílo ➤ rozlišuje vnitřní a vnější charakteristiku ➤ rozlišuje přímou a nepřímou charakteristiku ➤ využívá jazykové prostředky charakteristiky ➤ uplatňuje poznané rysy ve vlastní komunikační praxi ➤ sestaví svůj text originálně, aby zaujal posluchače/čtenáře 	<p>Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech. Vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní - komunikační žánry:</p> <p>Popis pracovního postupu. Popis uměleckého díla. Subjektivně zbarvený popis. Charakteristika. Pozvánka. Úvaha. Fejton. Teze. Funkční styly.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování zpravodajství jako vyprávění, sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající).</p> <p>MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.</p> <p>I – Textový editor Word.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu ➤ rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu ➤ před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů ➤ rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího ➤ vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu ➤ vytváří postupnou linii děje ➤ je schopen napsat vlastní úvahu ➤ v textu nachází věty typické pro úvahu ➤ charakterizuje fejton ➤ vyhledá znaky fejtonu 		

	<ul style="list-style-type: none">➤ pokusí se na aktuální téma vtipně zareagovat➤ přečte ukázky fejetonů od autorů minulých i současných (Neruda, Čapek, Křesťan....)➤ analyzuje fejeton po stránce jazykové➤ vyhledá fejeton v tisku a pokusí se o vlastní tvorbu➤ v denním tisku vyhledá co nejvíce různých slohových útvarů a zařadí je k funkčním stylům		
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (JAZYKOVÁ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova ➤ shrne nejčastější chyby ve výslovnosti a zvukové podobě slova a věty ➤ správně vyslovuje a používá správné tvary přejatých slov v běžné komunikaci 	<p>Zásady spisovné výslovnosti. Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný). Intonace. Členění souvislé řeči (pauzy, frázování). Varianty zvukové podoby textu podle zaměření. Výslovnost přejatých slov.</p>	
SLOVNÍ ZÁSoba a TVOŘENÍ SLOV			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná ➤ k danému slovu doplní slova odvozená ➤ tvoří slova odvozená a složená ➤ vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených ➤ rozpoznává přenesená pojmenování ➤ vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním ➤ prokáže schopnost interpretovat význam / porozumět významu přeneseného pojmenování ➤ ovládá zásady tvoření slov ➤ shrnuje poznatky o stavbě slova ➤ správně užívá přejatá slova a odborné termíny ➤ označí v textu přejatá slova a objasňuje jejich význam ➤ nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty ➤ nahrazuje přejatá slova českými synonymy a nahrazuje české výrazy přejatými slovy a souslovími ➤ rozumí běžně užívaným zkratkám ➤ vysvětlí, co jsou to neologismy, zaujímá stanovisko k jejich funkci a užití 	<p>Slovní zásoba a její jednotky. Obohacování slovní zásoby odbornými názvy. Slohové rozvrstvení slovní zásoby. Stavba slova a způsoby tvoření slov. Slovotvorné prostředky; skládání, zkracování, odvozování; odvozená přejatá slova. Synonyma, antonyma, homonyma. Pojmenování a slovo; význam slov; rozsah a obsah významu slov. Obrazné jazykové prostředky (příslíví a rčení). Přejatá slova – přejímání z cizích jazyků. Neologismy. Archaismy. Historismy.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání - cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, dovednosti pro učení a studium. MUV – Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. MEV – Vnímání autora mediálních sdělení - výběr a kombinace slov z hlediska záměru a hodnotového významu. RJ – Práce se slovníkem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí pracovat s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a neologismů a s dalšími slovníky a příručkami ➤ vytvoří hypotézu o původu některých slov a o její (ne)správnosti se přesvědčí v etymologickém slovníku ➤ rozpozná chybná vyjádření a srovnává je s kodifikovanou normou 	<p>Etymologický slovník. Pravidla českého pravopisu. Slovník spisovné češtiny. Slovník cizích slov. Slovník neologismů.</p>	
TVAROSLOVÍ			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí slovo ke slovnímu druhu ➤ určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova ➤ užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v l. p.) ➤ zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost) ➤ správně třídí slovní druhy vykykající se běžnému užívání ➤ tvoří spisovné tvary slov ➤ porovná tvary slov užitých v mediálních sděleních s jejich spisovnou podobou ➤ třídí slovesa do slovesných tříd ➤ zařazuje slovesa k jejich vzorům ➤ vytvoří přechodník přítomný i minulý ➤ kategorizuje slovní druhy českých i přejatých slov ➤ vyhledává v textu obtížné tvary zájmen a slovesných tvarů a posuzuje jejich vhodné užití v textech a používá správné tvary obtížných zájmen a přechodníkových tvarů v písemném i ústním projevu 	<p>Slovní druhy. Slova ohebná a neohebná. Přejatá slova – pravidla pro skloňování přejatých slov. Slovnědruhová příslušnost přejatých slov. Podstatná jména – slovní a mluvnické významy, skloňování, skloňování obecných podstatných jmen přejatých a vlastních jmen přejatých. Přídavná jména – druhy, stupňování. Zájmena - skloňování. Číslovky. Slovesa a jejich tvary. Přechodníky. Rozbor SMS, ICQ, e-mailových zpráv atd. z hlediska užití spisovných tvarů slov. Mluvnické významy a tvary slov vykykající se pravidelnosti.</p>	
SKLADBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném ➤ pronese proslov určený k prezentaci na veřejnosti ➤ uplatňuje bezchybně pravidla českého slovosledu ➤ využívá znalosti jazykových norem v závislosti na komunikační situaci ➤ zaujímá stanovisko k nevhodnému či vhodnému vyjádření ➤ posuzuje volbu slov vzhledem k funkci sdělení 	<p>Jazykový projev a výpověď. Výpověď a věta. Stavba věty, pořádek slov v české větě. Tvoření vět. Stavba jazykového projevu. Hlavní zásady českého slovosledu. Rozbor textu - jazykové prostředky, proslov. Přímá a nepřímá řeč. Prostředky pro vyjádření různých funkcí výpovědi. Elipsa. Vsuvka, oslovení. Výpovědní funkce vět a větných ekvivalentů. Prostředky pro vyjádření různých funkcí výpovědi. Mluvnický zápor – větný a členský, slovní.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic ➤ nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku ➤ doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) ➤ vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí ➤ vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno 	<p>Věta jednoduchá – vztahy mezi členy ve větě jednoduché, stavba věty jednoduché. Souvětí: Stavba souvětí. Rozbor souvětí. Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent. Základní větné členy – podmět, přísudek. Rozvíjející větné členy – předmět, příslovečné určení, přívlastek (interpunkce různých druhů přívlastků), doplněk a jeho zvláštnosti. Větné členy holé a rozvitě. Vztahy ve větném členu několikanásobném. Vztahy v přívlastku postupně rozvíjícím.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede komplexní rozbor složitého souvětí ➤ rozpoznává druhy vedlejších vět ➤ rozlišuje významové poměry v souvětí souřadném ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ➤ seznamuje se s nepravidelnostmi větné stavby, určuje je a užívá ve sděleních 	<p>Větné členy ve vztahu přístavkovém. Zvláštnosti výstavby vět. Samostatný větný člen. Osamostatnělý větný člen. Druhy vedlejších vět. Souvětí pořadné. Souvětí souřadné (druhy významových poměrů mezi větami souřadně spojenými). Odchytky od pravidelné větné stavby.</p>	
PRAVOPIS			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ píše bez pravopisných chyb ➤ zdůvodňuje pravopisné jevy ➤ vyhledává slova či vyjádření s chybným pravopisem ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ➤ v případě nejistoty vyhledá správné řešení v jazykových příručkách ➤ zvládá kombinaci pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě i v souvětí ➤ uplatňuje správné psaní velkých písmen ➤ orientuje se ve shodách několikanásobného podmětu ➤ užívá správně interpunkci 	<p>Pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický. Pravopis koncovek jmen a sloves ve spojení s dalšími pravopisnými jevy. Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech. Syntaktický pravopis. Vztahy mezi slovy v rámci výpovědi. Vztahy mezi slovy přes hranice výpovědi. Shoda přísudku s podmětem. Shoda přísudku s několikanásobným podmětem. Shoda předcházejícího přísudku s podmětem. Interpunkce ve větě jednoduché a souvětí - pravidla užívání interpunkčních znamének.</p>	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) ➤ nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným ➤ posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod. ➤ převede nespisovný text do jazyka spisovného a posoudí přiměřenost jejich působení v různých situacích ➤ rozlišuje spisovný jazyk a obecnou češtinu i dialekty ➤ zdůvodňuje používání dialektů ➤ rozezná základní dialekty ➤ srovnává češtinu v rámci indoevropských jazyků ➤ porovnává vývojové etapy českého jazyka ➤ analyzuje jednotlivé vrstvy současného českého jazyka 	<p>Čeština (jazyk národní, jazyk mateřský). Obecné výklady o jazyce. Útvary českého jazyka. Skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové). Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky). Jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky). Slang, argot, obecná a hovorová čeština, dialekty.</p>	<p>MUV – Kulturní diference - člověk jako součást etnika; poznání vlastního kulturního zakotvení. MUV – Multikulturalita - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem.</p>

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK (LITERÁRNÍ VÝCHOVA)

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH a JINÝCH DĚL, TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jmenuje (bez přeřikávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu ➤ řekne, kde se odehrává a stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se prolétají – odliší vedlejší děj od hlavního v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy ➤ rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) ➤ vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního) ➤ posoudí přečtený text z různých hledisek ➤ uceleně reprodukuje přečtený text bez přípravy ➤ interpretuje smysl díla v závislosti na čase a prostoru ➤ vytvoří vlastní báseň, text 	<p>Přednes vhodných literárních textů. Záznam a reprodukce hlavních myšlenek. Volná reprodukce (souvislá a ucelená) čteného nebo slyšeného textu. Interpretace literárního textu. Vytváření vlastních textů. Dramatizace. Vlastní výtvarný doprovod k literárnímu textu.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředí a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace na základě rozboru ukázek tvoří vlastní text v osobitěm stylu daného autora ➤ rozpoznává základní rysy stylu autora 	<p>Autorský styl.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč ➤ napíše/přednese kritiku přečteného/zhlédnutého díla, která je založená na jeho interpretaci ➤ formuluje písemně i ústně dojmy z četby, představení 	<p>Interpretace literárního textu.</p>	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE a HISTORIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu ➤ zpracuje osobitým způsobem stejné téma 	<p>Literatura umělecká a věcná. Literatura faktu. Publicistické žánry. Vědecko-fantastická literatura. Struktura literárního díla - kompozice literárního příběhu. Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jako autor vybrané ukázky ➤ rozpozná dané žánry ➤ ovládá pojmy z literární teorie 	<p>Termíny z literární teorie. Kaligram. Libreto. Seriáloví hrdinové, komiks, červená knihovna. Literární brak (kýč).</p>	<p>názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. VV- Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických. HV - Pěvecký a mluvní projev.</p>
LITERÁRNÍ DRUHY a ŽÁNRY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. ➤ navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text ➤ odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama ➤ vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu) ➤ přepracuje daný text v jiném lit. druhu/žánru ➤ rozlišuje literární druhy a žánry a zná jejich představitele 	<p>Poezie. Próza. Dramatické, epické i lyrické žánry v proměnách času. Elegie. Muzikál, autorské divadlo, absurdní drama. Publicistika, sci-fi, literatura faktu. Hlavní vývojová období národní i světové literatury. Typické žánry a jejich představitelé. Referát - výběr dle žánru, dobového či místního zařazení. Surrealismus. Prokletí básníci. Novela. Esej. Samizdatová literatura.</p>	<p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti). VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. AJ – Zjednodušená literární díla. D – Kultura a věda v poválečném období. VV – Proměny komunikačního obsahu Historické, sociální a kulturní souvislosti proměn komunikačního obsahu. Historický vývoj výtvarného umění.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální; ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora písničáka podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí) ➤ dle výběru zpracuje informace o konkrétním autorovi, které předá ostatním ➤ uvádí literární směry ➤ chronologicky řadí hlavní vývojová období národní a světové literatury 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí ➤ porovnává filmové zpracování předloh s literárními zpracováními 	<p>Filmové prostředky, motivy a jazyk díla.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná informace získané z internetu a z tištěného zdroje ➤ vyhledá informace v různých typech informačních zdrojů 	<p>Internet, odborné publikace. Informační zdroje.</p>	

5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka porozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

1. stupeň ZŠ

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

Žák:

- se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům;
- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času;
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem;
- reaguje na jednoduché pokyny učitele;
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje;
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou;
- hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

2. stupeň ZŠ

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně;

Žák:

- se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem;
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky;
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů;
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá;
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech;
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká;
- se seznamuje s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvažují vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: Sociální rozvoj – Komunikace, Poznávání lidí. Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí.
- Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá. Objevujeme Evropu a svět.
- Multikulturní výchova: Lidské vztahy; Multikulturalita.
- Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje ve 3. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	3	3	3

Vyučovací předmět Anglický jazyk se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem.

Kompetence k učení

- Pracujeme s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individuální výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace.
- Za účelem rozšíření slovní zásoby umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy).
- Využíváme hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost.
- Učíme žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazujeme, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio.
- Při hledání neznámých výrazů vedeme žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové).
- Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjíme u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k řešení problémů

- Navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace).

- Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vedeme žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a déle s nimi pracovali.
- Poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů.
- Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjíme u žáků kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Používáním audio a videonahrávek umožňujeme žákům procvičení porozumění (recepti) mluvenému slovu.
- Využíváním písní, říkadel a básní rozvíjíme žakovu řízenou produkci.
- Využíváním metod hraní rolí vedeme žáky k vzájemné interakci při výuce.
- Dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse).
- Podporujeme uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolních akcí.
- Metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti.
- Dbáme na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňujeme jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Kompetence sociální a personální

- Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- Při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivujeme žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.
- Při řešení různých jazykových úkolů využíváme skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu.
- Využíváme každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě.

Kompetence občanské

- Využíváním autentických obrázků motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí.
- Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližujeme chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.

Kompetence pracovní

- Zařazujeme úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků.
- Používáním informačních a komunikačních technologií vedeme žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese.
- Pravidelným zařazováním samotných prací do výuky a vzájemným hodnocením vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít.
- Motivujeme žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Řečové dovednosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje slovní zásobu ze známé tematické oblasti v přiměřeném rozsahu ➤ pozdraví a krátce se představí ➤ zeptá se a jednoduše odpoví na dotaz (jméno, věk, odkud pochází) 	<p>Pravidla komunikace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pozdravy, představení se. ○ Pokyny a příkazy ve škole. ○ Jednoduchá žádost a jednoduché poděkování. ○ Dotazy a krátké odpovědi. ○ Jednoduchá sdělení o své osobě. <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Abeceda, hláskování. ○ Číslovky 1-12. ○ Základní barvy. ○ Školní potřeby a třída. ○ Vybraná domácí zvířata. ○ Nálady a pocity. ○ Lidské tělo: Obličej a tělo – základní smysly. ○ Rodina. ○ Dům, můj pokoj. ○ Hračky. ○ Oblečení. ○ Dětské nápoje a jídlo. ○ Osobní údaje. ○ Dny v týdnu. <p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen neurčitý a základní podstatná jména. ○ Pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen. ○ Základní přídavná jména. ○ Osobní zájmena. ○ Základní číslovky. ○ Rozkazovací způsob. ○ Kladná a negativní odpověď. ○ Sloveso „have got“ v otázce a odpovědi. ○ Sloveso „like“ v kladné větě a otázce. ○ Hlásky a jejich výslovnost. ○ Pravopis. ○ Předložky místa a času. 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání. OSV – Aktivní poslouchání. MUV – Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění.</p>

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek ➤ rozumí hledané informaci v nahrávce 	<p>Pravidla komunikace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pozdravy. ○ Představení se, vyjádření, jak se mám. ○ Jednoduchá žádost a jednoduché poděkování. ○ Jednoduché pokyny a příkazy ve škole. ○ Jednoduchý popis. ○ Jednoduchý e-mail, dopis. SMS. ○ Jednoduchý dotaz. <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Abeceda. ○ Číslovky 1-20. ○ Rodina. ○ Školní třída a škola. ○ Můj dům: místnosti a nábytek. ○ Město. ○ Počasí. ○ Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce. ○ Záliby a volný čas. ○ Zvířata. ○ Základní jídlo, potraviny a chutě. ○ Základní geometrické tvary. ○ Oslavy narozenin a vybraných svátků. <p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen určitý a neurčitý. ○ Určování počitatelnosti s „much/many“. ○ Podstatná jména. ○ Vybraná přídavná jména. ○ Tázací a přívlastňovací zájmena. ○ Základní číslovky. ○ Vazba „there is/ there are“. ○ Sloveso „can“ v kladných větách, v otázce a v záporu. ○ Předložky místa. ○ Kladné a záporné příkazy. ○ Otázky na zjištění pozice věcí a osob. ○ Určování času, otázky na čas. 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečetí – Já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace (cvičení pozorování a empatické naslouchání).</p> <p>MUV – Lidské vztahy (význam kvality lidských vztahů, tolerance, empatie).</p> <p>ČJ – Základní komunikační pravidla.</p> <p>ČJ – Slovní druhy.</p> <p>PR – Životní podmínky – podnebí a počasí.</p> <p>VL – Obec (město), místní krajina. Orientace v čase a časový řád.</p> <p>HV – Zpěv písní.</p> <p>M - Základní útvary v rovině.</p>
Mluvení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozdraví a rozloučí se ➤ vybavuje si a reprodukuje známá slova a jednoduché věty se vztahem k osvojovaným tématům ➤ snaží se sestavovat jednoduché věty, otázky a odpovědi ➤ jednoduše popíše obrázek 		
Čtení s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřazuje známá slova a věty k obrázkům ➤ přečte nahlas a srozumitelně krátký text obsahující známou slovní zásobu. ➤ vyhledává požadovanou informaci v jednoduchých textech a odpoví na otázky ➤ seznamuje se s prací se slovníkem 		
Psaní			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➤ vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduchou zprávu kamarádovi ➤ jednoduše popíše obrázek 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek ➤ rozumí hledané informaci v nahrávce 	<p>Pravidla komunikace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Jednoduchá sdělení – pozdravy, blahopřání, pohlednice z prázdnin, jednoduchý e-mail, dopis. SMS, krátký neformální dopis. ○ Jednoduchá žádost a pokyny. <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Číslovky 1-100. ○ Domov a rodina, bydliště. ○ Město a venkov. ○ Lidské tělo ○ Zábavy a volný čas. ○ Roční období, počasí a příroda. ○ Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce. ○ Režim dne. ○ Zvířata. ○ Škola a vyučovací předměty. ○ Jídlo a potraviny. ○ Oblečení. ○ Nákupy. ○ Povolání. ○ Dopravní prostředky. ○ Vánoce, Velikonoce a jiné svátky. ○ Děti a mládež v jiných zemích Evropy. 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání). OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí (vzájemná poznávání ve skupině a třídě, vyvarování se chyb při kontaktu s lidmi). MUV – Multikulturalita – Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – Zvyky a tradice národů Evropy. VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity). PŘ – Lidské tělo. Rodina. VL – Orientace v místě bydliště. Evropské státy. M – Početní operace v oboru přirozených čísel, porovnávání přirozených čísel. HV – Zpěv písní.</p>
Mluvení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozdraví a rozloučí se ➤ vybavuje si a reprodukuje známá slova a jednoduché věty se vztahem k osvojovaným tématům ➤ snaží se sestavovat jednoduché věty, otázky a odpovědi ➤ jednoduše popíše obrázek 		
Čtení s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřazuje známá slova a věty k obrázkům ➤ přečte nahlas a srozumitelně krátký text obsahující známou slovní zásobu. ➤ vyhledává požadovanou informaci v jednoduchých textech a odpoví na otázky ➤ seznamuje se s prací se slovníkem 		
Psaní			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➤ vyplní osobní údaje do formuláře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše jednoduchou zprávu kamarádovi ➤ jednoduše popíše obrázek 	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen určitý a neurčitý. ○ Množné číslo podstatných jmen. ○ Přivlastňovací přídavná jména. ○ Zájmena ukazovací a přivlastňovací. ○ Základní a řadové číslovky. ○ Sloveso „to be, to have, to can“ v oznamovací větě, v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary . ○ Plnovýznamové slovesa pro každodenní činnosti. (režim dne) ○ Předložky času a místa. ○ Otázky s „who/what/when/where/how/why“. ○ Pořádek slov ve větě a v otázce. 	<p>ČJ – Žánry písemného projevu.</p>

		<ul style="list-style-type: none">○ Přítomný čas prostý.○ Přítomný čas průběhový.○ Základní fonetické znaky (pasivně) a základní pravidla výslovnosti (vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova).○ Základní pravidla výslovnosti slov.○ Pravopis osvojených slov a tvarů.	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechovéch textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ➤ pokouší se porozumět neznámým slovům v textu 	<p>Konverzace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Formální a neformální pozdravy. ○ Popis třídy. ○ Referát na známé téma. ○ Jednoduchá prosba a žádost. ○ Ilustrované příběhy, komiksy ○ Písně ○ Formuláře. 	RJ – Rodina. Škola. Zvířata. Jídlo. Ovoce, zelenina. Pozdravy. Číslovky. HV – Zpěv písní. OV – Naše škola.
Mluvení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpovídá na základní otázky ➤ vypráví samostatně jednoduchou formou ➤ napodobuje a zvládá výslovnost v angličtině ➤ pokouší se sestavit jednoduché sdělení na probíraná témata –ústně. ➤ tvoří jednoduché věty 	<p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Číslovky 1-1000. ○ Osobní údaje. ○ Rodina. ○ Dům, byt - bydlení. Části a vybavení domu/bytu. ○ Město, budovy. ○ Denní režim. ○ Volný čas a záliby. ○ Škola a pravidla školy. ○ Nakupování. ○ Zvířata. ○ Člověk a jeho popis. ○ Názvy některých států. ○ Moderní technologie a média. 	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého).
Čtení s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje podle jednoduchých pokynů a adekvátně na ně reaguje 		Rozšiřující učivo:
Psaní			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokouší se sestavit jednoduché sdělení na probíraná témata – písemně ➤ tvoří jednoduché věty 	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen určitý a neurčitý. ○ Přídavná jména a příslovce. ○ Předložky místa a času. ○ Přítomný čas prostý. ○ Přítomný čas průběhový. ○ Fonetický přepis známých slov. ○ Základní pravidla výslovnosti větných celků. ○ Pravopis - psaní malých a velkých písmen, základy interpunkce. 	ČJ – Vypravování - reprodukce, osnova. ČJ – Slovní druhy.

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ➤ vyhledává v textu známé výrazy, fráze 	<p>Konverzace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Pozdravy a seznámení. ○ Budoucí plány a rozhodnutí. ○ Návrhy a nabídky. ○ Poděkování a omluva. ○ Jednoduchý popis. ○ Prosba a žádost. ○ Ilustrované příběhy, komiksy. ○ Písně. ○ Dopis a e-mail. ○ Poděkování a omluva. ○ Recepty. 	<p>RJ – Dny. Měsíce. Části těla. HV – Zpěv písní.</p>
Mluvení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpovídá a pokládá otázky ➤ rozumí přiměřeně náročné konverzaci, zachytí podstatné informace ➤ zdvořile požádá, poděkuje, omluví se ➤ pokusí se konverzovat o běžných věcech 	<p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Osobní údaje. ○ Můj život a události v mém okolí. ○ Rodina. Rodokmen. ○ Sporty, volný čas a zájmová činnost. ○ Data – narozeniny, měsíce. ○ Domácí práce. ○ Nákupy. ○ Jídlo, restaurace – stravovací návyky. ○ Prázdniny a dovolená. ○ Příroda a počasí. ○ Zvířata, další domácí zvířata, obojživelníci, hmyz, plazi. ○ Cestování - zeměpisné názvy. ○ Dopravní prostředky. 	<p>OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého). VMEG – Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa (cestování). VMEG - Objevujeme Evropu a svět - život Evropanů, styl života v evropských rodinách. ČJ – Vypravování, reprodukce.</p>
Čtení s porozuměním			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s autentickými materiály ➤ pracuje podle jednoduchých pokynů a adekvátně na ně reaguje 		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Biografie blízké osobnosti. ○ Esej o volnočasových aktivitách. ○ Malé seznámení s anglickou kuchyní (porovnání s českou kuchyní). ○ Slavní Britové, světové osobnosti.
Psaní			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusí se sestavit jednoduché sdělení na probíraná témata – písemně ➤ tvoří jednoduché věty 	<p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen určitý a neurčitý. ○ Řadové číslovky. ○ Zájmena v pozici předmětu. ○ Zeměpisná přídavná jména. ○ Stupňování přídavných jmen. ○ Minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves. ○ Minulý čas slovesa „to be“, otázka, zápor. 	<p>ČJ – Vypravování na základě osobního zážitku (dopis, email). I – Internet: El. pošta – email.</p>

		<ul style="list-style-type: none">○ Minulý čas vybraných nepravidelných sloves.○ Sloveso must○ Počítatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“.○ Rozeznávání a bit, a few.○ How much/How many.○ Frekvenční příslovce a fráze.○ Předložky místa a času.○ Fonetický přepis slov.○ Výslovnost obtížných hlásek.	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)	
Žák:				
Poslech s porozuměním				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ➤ vyhledává v textu známé výrazy, fráze ➤ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy 	<p>Konverzace v každodenních situacích:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Omluva, žádost, prosba. ○ Poděkování a reakce na poděkování. ○ Budoucí plány a rozhodnutí. ○ Navrhování, přijímání a odmítání návrhů. ○ Popis. ○ Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy. ○ Písňe. ○ Zjednodušená literární díla. ○ Rozhovor. ○ Jednoduché vyprávění. <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Číslovky. ○ Cestování. ○ Způsob života, volný čas. ○ Kultura – Hudba, film, divadlo. ○ Můj život a události v mém okolí. ○ Přátelství. ○ Rodinné vztahy. ○ Rodokmen. ○ Vesmír. ○ Velká Británie – Londýn. <p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Člen určitý a neurčitý. ○ Neurčitá zájmena. ○ Přítomný čas prostý a průběhový. ○ Minulý čas prostý. ○ Minulý čas průběhový. ○ Vazba „like + -ing“. ○ Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“. ○ Budoucí čas – will. ○ Časová příslovce a přídavná jména. ○ Vazba „have to“. ○ Spojky „and, but, because“. 	<p>RJ – Dopravní prostředky. Z – Regiony světa – Evropa. RZV - Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola. Zdravý způsob života a péče o zdraví.</p>	
Mluvení				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje se souvisle k určitým tematickým okruhům ➤ odpovídá a pokládá otázky ➤ pokusí se konverzovat o každodenních situacích 		<p>VDO – Občanská společnost a škola (škola jako model otevřeného partnerství).</p>	
Čtení s porozuměním				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte nahlas a plynule přiměřené texty ➤ vyhledává v textu odpovědi na otázky ➤ nalezne v textu podstatnou informaci ➤ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy 		<p>Rozšiřující učivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rodinný život. ○ Oblíbená země či město. ○ Popis cesty s mapou. ○ Popis města. ○ Život v budoucnosti a minulosti. ○ Hlavní města evropských zemí. ○ Slavní Britové. ○ Světové osobnosti. 	
Psaní				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví jednoduché písemné sdělení na dané téma ➤ píše gramaticky správně a tvoří a obměňuje jednoduché věty ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení 			

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	➤ snaží se rozumět jednoduché konverzaci ➤ vyhledává v textu známé výrazy, fráze ➤ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace	Konverzace v každodenních situacích: ○ Formální a neformální žádost, zpráva. ○ Detailní popis osoby/věci/události. ○ Příkazy, zákazy a rady. ○ Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy. ○ Písně. ○ Omluva a reakce na omluvu. ○ Žádost o pomoc a službu.	ČJ – Zásady dorozumívání a kultivovaného projevu. Literární druhy a žánry. Formulace dojmů z četby. RJ – Sport. Lidé a jejich problémy. P – Ochrana přírody a životního prostředí. Z – Životní prostředí. PČ – Trh práce - povolání lidí. RZV - Změny v životě člověka a jejich reflexe.
Mluvení ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	➤ vyjadřuje se souvisle k určitým tematickým okruhům ➤ odpovídá a pokládá otázky ➤ sestaví jednoduché sdělení na dané téma – ústně ➤ pokusí se konverzovat o každodenních situacích	Tematické okruhy: ○ Volba povolání. ○ Zdraví a zdravý životní styl. ○ Kultura. ○ Móda a módní trendy. ○ Věci denní potřeby. ○ Pocity, nálady. ○ Vnitřní a vnější charakteristika člověka. ○ Životní prostředí. ○ Společnost a její problémy. ○ V restauraci. Různé stravovací návyky.	OSV – Sociální rozvoj – Komunikace. OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mě). MUV – Multikulturalita - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek, význam ochrany). Rozšiřující učivo: ○ Volný čas teenagerů v ČR a ve světě. ○ Vynálezy, známí vynálezci. ○ Život v minulosti. ○ Známa osobnost.
Čtení s porozuměním ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	➤ čte nahlas a plynule přiměřené texty ➤ vyhledává v textu odpovědi na otázky ➤ nalezne v textu podstatnou informaci ➤ jednoduše reprodukuje obsah textu, konverzace, promluvy	Jazykové prostředky: ○ Pořadí rozvíjejících přídavných jmen. ○ Neurčitá příslovce. ○ Předpřítomný čas. ○ Předpřítomný čas s „for“ a „since“. ○ Vyjadřování modalit pomocí „should/shouldn't“. ○ Stavová slovesa. ○ Podmínkové věty. ○ Spojky „while, if“. ○ Částice „too, enough“. ○ Modální slovesa. ○ Trpný rod.	
Psaní ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení	➤ sestaví jednoduché písemné sdělení na dané téma ➤ píše gramaticky správně a tvoří a obměňuje jednoduché věty ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konkrétním cílem výuky ruského jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Ruský jazyk přispívá k chápání a objevení skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Vyučovací předmět Ruský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Náplní výuky ruského jazyka je především probuzení zájmu o učení se dalšímu cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky). Žáci si osvojují základní dovednosti pomocí čtení, mluvení, psaní a poslechu. Slovní zásoba, gramatika, tematické okruhy a poslechová cvičení odpovídají věku žáků, jejich zájmům, nadání a potřebám budoucího uplatnění.

Základním znakem pojetí výuky cizích jazyků je jeho komunikativní orientace. Produktivní a receptivní řečové dovednosti se rozvíjejí uvnitř tematických okruhů.

Cizojazyčné vzdělávání vzdělávacího oboru Ruský jazyk vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

Žák:

- se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům;
- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času;
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem;
- reaguje na jednoduché pokyny učitele;
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje;
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou;
- hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí. Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Komunikace.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět.
- Multikulturní výchova: Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity.
- Environmentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk (druhý cizí jazyk) se realizuje v 6. - 9. ročníku ZŠ. V 6. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 2 hodiny.

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka ruského jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem.

Kompetence k učení

- Pracujeme s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individuální výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace.
- Posilujeme pozitivní přístup žáků k učení se ruskému jazyku přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly.
- Pomáháme žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat tak základy gramatiky pomocí obrázků, ilustrací a dramatizace vět.
- Dáváme prostor pro procvičování obtížných hlásek ve výslovnosti ruských slov pomocí říkanek.
- Využíváním skutečných předmětů, obrázků či dalších vizuálních pomůcek a podnětů podporujeme u žáků pochopení významu slov a vět.
- Různými způsoby prezentace nového učiva – vizuálně pomocí samostatných obrázků či obrázků v učebnici, poslechem svého hlasu nebo využíváním audiovizuální techniky (CD, výukového programu, aj.) a také fyzicky prostřednictvím mimiky, gesty, pohyby či dramatizací příběhů respektujeme individuální schopnosti žáků.
- Využíváním jazykového portfolia vedeme žáky k plánování a hodnocení vlastního učení tím.
- Využíváním hudební a filmové produkce rusky mluvících zemí motivujeme žáky k rozšiřování slovní zásoby a zdokonalení správné výslovnosti.
- Předkládáním různých zdrojů informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, ruské časopisy) rozšiřujeme u žáků slovní zásobu.
- Vyhledáváním neznámých výrazů vedeme žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové).
- Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjíme u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce.

Kompetence k řešení problémů

- Prostřednictvím her, písní, hádanek a komiksového čtení rozvíjíme u žáků schopnost logického myšlení a rozhodování se pro správné řešení.
- Navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace).
- Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vedeme žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a déle s nimi pracovali.
- Prostřednictvím projektů poskytujeme žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů.
- Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjíme u žáků kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Používáním audio a videonahrávek umožňujeme žákovi procvičení porozumění (receptci) mluvenému slovu.
- Využíváním písní, říkadel a básní rozvíjíme žákovu řízenou produkci.
- Využíváním metod hraní rolí vedeme žáky k vzájemné interakci při výuce.
- Vedeme žáky k řízené komunikaci zařazováním hádanek a her do výuky.
- Samostatnou práci, projekty, referáty, konverzací a řízenou diskusí dáváme žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci.
- Metodou hraní rolí a simulací reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjíme jejich argumentační dovednosti.
- Ústní prezentací výstupů své práce umožňujeme žákům, aby si zdokonalovali svou výslovnost.

Kompetence sociální a personální

- Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- Pozitivní motivací vedeme žáky, aby si při nepochopení cizojazyčnému výrazu navzájem ve skupině pomáhali.
- Skupinovou práci a dodržováním pravidel práce v týmu vedeme žáky k řešení různých jazykových problémů.
- Řízenými diskusemi s žáky jim přibližujeme aktuální témata každodenního života.

Kompetence občanské

- Využíváním autentických obrázků motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic Ruska a dalších ruských mluvících zemí.
- Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližujeme chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.
- Formou multimediální prezentace vytváříme příležitosti pro žáky, aby např. představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme jemnou motoriku žáků a současně rozšiřujeme jejich slovní zásobu zařazováním vhodných úkolů.
- Informováním žáků o profesích, kde je ruský jazyk důležitým předpokladem, žáky směřujeme k možnému výběru jejich budoucí profese.
- Pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít.
- Pozitivní motivací učíme žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: a) předazbukové období <ul style="list-style-type: none"> Fonetické znaky (pasivně). Základní výslovnostní návyky (přízvuk, redukce samohlásek, měkké a tvrdé souhlásky, intonační konstrukce atd.). Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Hlásky odlišné od ČJ. Poslech s porozuměním. Základní slovní zásoba. Nácvik otázek. Seznamování. b) azbukové období <ul style="list-style-type: none"> Čtení prvních ruských písmen, slov, vět a textů. Opis, přepis. Tematické okruhy:1 <ul style="list-style-type: none"> Rodina. Ruská abeceda. Vlastní jména. Pozdravy. Představování. Číslovky 1 – 10. Domácí zvířata Barvy. Škola. Jídlo. Ovoce, zelenina. Práce se slovníkem. Mluvnice:2 <ul style="list-style-type: none"> Základní gramatické struktury a typy vět Vazby odlišné od češtiny. Přízvuk. Abeceda. Seznámení: „Кто это?“ Seznámení: „Как тебя зовут?“ 	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium. OSV – Sociální rozvoj – Komunikace – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči). VMEG – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy. MUV – Multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. AJ – Popis třídy, škola a třídní klima. Zvířata, další domácí zvířata. Jídelníček. Číslovky. Formální a neformální pozdravy. ČJ – Zásady kultivovaného projevu. Zvuková podoba jazyka. Práce se slovníkem. Skupiny jazyků. P - Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy. OV – Život v rodině. Naše škola. I – Internet: vyhledávání informací.
➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	○ reaguje na jednoduché pokyny a otázky		
➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	○ osvojí si slovní zásobu z tematických celků, větné vazby ○ získá základní slovní zásobu aktivním poslechem ○ seznámí se se zvukovou stránkou jazyka		
➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	○ pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění		
Mluvení			
➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	○ učí se základním dovednostem v hovoru ○ aplikuje správně pravidla o přízvuku ○ nacvičuje výslovnost hlásek odlišných od ČJ ○ použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech ○ reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy		
➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	○ jednoduše sdělí základní informace osvojovaných témat		
➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	○ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů		
Psaní			
➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	○ porovná písmena azbuky a latinky – tvary písmen a pořadí azbuky ○ uvědomí si rozdíl mezi fonetickou a grafickou formou jazyka ○ zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	○ napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých představí sebe, členy své rodiny a kamarády		

➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	○ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky		
Čtení s porozuměním			
➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	○ zvládá čtení a překlad jednoduchých pojmů, názvů a textů obsahujících známé jazykové prostředky ○ přečte s porozuměním jednoduchý text		
➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	○ orientuje se v obsahu jednoduchého textu ○ naučí se používat česko-ruský a rusko-český slovník		
➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	○ porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu)		

1 Slovní zásoba je zahrnuta v tematických okruzích.

2 Jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> Fonetické znaky (aktivně). Upevňování základních výslovnostních návyků. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Pohádky, komiksy, písničky, hry. Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> Rusko – základní informace. Číslovky 10 – 100. Dny, měsíce. Čas. Škola. Části těla, portrét. Moje město. Práce se slovníkem. Mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> Shrnutí pravidel čtení a, o, e, я. Minulý čas slovesa получить. Záporná částice не- Časování sloves смотреть, пойти. Přídavná jména какой, -я, -ое, -ие. Vazby se slovesem играть в. 	OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – moje učení, moje vztahy k druhým lidem. OSV – Sociální rozvoj – Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV – Etnický původ – postavení národnostních menšin. EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV. ČJ – Ohebné slovní druhy. Literární druhy a žánry. Z – Makroregiony světa. HV – Zpěv písní. OV – Naše škola. I – Internet: vyhledávání informací.
➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	➤ se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)		
➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojujovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	➤ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. částí lidského těla, hodiny) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojujovaným tématům		
➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	➤ zachytí konkrétní informace (např. o městu, předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	➤ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojujovaných témat	➤ sdělí informace (např. o svém těle, volném čase, roce) za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojujovaných témat a podobné otázky pokládá	➤ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojujovaných témat		
Psaní			
➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	➤ zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
➤ napíše jednoduché texty týkající se osvojujovaných témat	➤ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký text týkající se osvojujovaných témat		
➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	➤ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojujovaných témat		
Čtení s porozuměním			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> Fonetické znaky (aktivně) – tisk, knihy, časopisy. Upevňování základních výslovnostních návyků. Písemný projev v různých formách (blahopřání, dopis). Techniky mluveného projevu (intonace a výslovnost) Filmy. Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> Evropa – státy, národy. Povolání. Potraviny. Nápoje. Dopravní prostředky. Čas, hodiny. Dárky, svátky. Zboží. Práce se slovníkem. Mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> Časování sloves ехать, знать, быть, писать, ходить, мочь. Skloňování podstatných jmen – 3. a 7. p. j. č. Skloňování podstatných jmen (měkkých, tvrdých) r. stř. v jedn. č. Zájmena. 2., 3., 6., 7. p. podst. jmen v mn. č. Vazba с – до, у меня нет. Vyjádření povinnosti – надо, нужно, я должен 	VMEG – Objevujeme Evropu a svět – evropské krajiny, Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. MUV – Multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. Z – Regiony světa – Evropa. AJ – Cestování. Zaměstnání. PČ – Volba profesní orientace. ČJ – Práce se slovníkem. Komunikační žánry. I – Internet: vyhledávání informací. RZV - Výživa a zdraví.
➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	➤ se řídí verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)		
➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	➤ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. počasí, potraviny, státy Evropy) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	➤ zachytí konkrétní informace (např. o městech v Rusku) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	➤ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	➤ sdělí informace za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	➤ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojovaných témat		
Psaní			
➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	➤ doplní nebo napíše slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
➤ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	➤ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký text týkající se osvojovaných témat		
➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	➤ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			
➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	➤ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulkách, s nimiž se setkává v každodenním životě		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života ➤ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ najde konkrétní informace v textu, který se vztahuje k probíraným tématům 		

Vzdělávací oblast: JAZYK a JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Poslech s porozuměním		Zvuková a grafická podoba jazyka: <ul style="list-style-type: none"> Fonetické znaky (aktivně) – časopis. Upevňování základních výslovnostních návyků. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Tematické okruhy: <ul style="list-style-type: none"> Praha. Zvířata. Sport. Počasi. Lidé a jejich problémy. Roční období. Kosmonautika. Život a bydlení v Rusku. Práce se slovníkem. Mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění). Nesklonná podstatná jména. Časování sloves. Minulý čas. Stuňování přídavných jmen. Skloňování osobních zájmen. Číslovky. Vazby odlišné od češtiny. Řečové situace – pozvání a odmítnutí 	VMEG – Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. VMEG – Objevujeme Evropu a svět – evropské krajiny, Evropa a svět, mezinárodní setkávání, život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. MUV – Multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. AJ – Volný čas a sport. Problémy mládeže. Z – Obyvatelstvo světa. OV – Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti. ČJ – Práce se slovníkem. I – Internet: vyhledávání informací. RZV - Změny v životě člověka a jejich reflexe.
➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	➤ se řídí verbálními pokyny učitele a odpovídá na jeho otázky		
➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	➤ rozpozná známá slova a slovní spojení (např. Sport, roční období) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		
➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	➤ zachytí konkrétní informace (např. o sportovních událostech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům		
Mluvení			
➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů	➤ použije základní obraty týkající se daných tematických celků v krátkých a pomalu vedených rozhovorech		
➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	➤ sdělí informace (např. o Praze a Rusku) za použití jednoduchých slovních spojení a vět		
➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	➤ reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se osvojovaných témat		
Psaní			
➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	➤ запиše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby		
➤ napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	➤ sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký dopis		
➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	➤ odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se osvojovaných témat		
Čtení s porozuměním			
➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	➤ porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost)		

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém textu z běžného života ➤ porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí obsahu krátkého textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ najde konkrétní informace v textu, který se vztahuje k probíraným tématům 		

5.2 Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu – Matematika.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována v povinném vyučovacím předmětu – Matematika v 1. – 9. ročníku. Umožňuje žákům důkladně porozumět základním myšlenkovým postupům, matematickým pojmům, jejich vzájemným vztahům, osvojit si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obor:

5.2.1 Matematika

5.2.1 Vyučovacím předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacím předmětu

Matematika prolíná celým základním vzděláváním, je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům.

Důležitou součástí matematického vzdělání je osvojení rýsovací techniky, kterou žáci využijí při dalším studiu.

Předmět matematika je úzce spjat s dalšími exaktními předměty např. fyzika – převody jednotek, výpočet objemu, zeměpis – měřítko. Metody práce jsou zaměřeny především na samostatnou práci žáků, na řešení problému.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do čtyř tematických okruhů na 1. stupni:

- 1. Čísla a početní operace
- 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
- 3. Geometrie v rovině a v prostoru
- 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy (v 2. období)

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do čtyř tematických okruhů na 2. stupni:

- 1. Číslo a proměnná
- 2. Závislosti, vztahy a práce s daty
- 3. Geometrie v rovině a v prostoru
- 4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Obsahové vymezení vyučovacím předmětu

Žák:

- se seznámí s čísly, utvoří si konkrétní představy o číslech a číselné ose, osvojí si postupy matematických operací a jejich důležitost a užití (sčítání, odčítání, násobení a dělení, měření, odhadování a zaokrouhlování);
- uvědomí si jaký má význam třídění a seskupování dat podle určitých kritérií a vzájemné souvislosti a závislosti mezi nimi, získává číselné údaje různými způsoby, např. měřením, osvojováním si převodů jednotek délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času, sestavování jednoduchých tabulek a grafů;
- rozeznává, pojmenovává a znázorní základní geometrické útvary, hledá podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás a popisuje vzájemné polohy objektů v rovině a v prostoru, porovnává, měří a zdokonaluje svůj grafický projev;
- hledá řešení úloh, rozvíjí logické myšlení a podle míry rozumové vyspělosti se snaží řešit problémové situace a úlohy z běžného života a hledá více možných řešení, hledá řešení různých zábavných úloh, kvízů,

rébusů a doplňovaček, samostatně pracuje při používání prostředků výpočetní techniky a používá některé další pomůcky;

- rozvíjí paměť a logické myšlení prostřednictvím matematických operací;
- vytváří prostorovou představivost;
- zdokonaluje grafický projev a základní rýsovací techniky;
- osvojuje základní matematické pojmy a symboly, postupy a způsoby jejich užití;
- naučí se přesnosti a uplatňování matematických pravidel.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje v 1. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	5	5	4	4	4

Na 1. stupni byla posílána disponibilní časová dotace o 1 hodinu v 1. a 2. ročníku.

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	4	4	4

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka matematiky probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Vyučující může modifikovat jednotlivá témata v souladu s možnostmi školy, úrovní vědomostí a aktuálními potřebami žáků.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Prostřednictvím matematických operací, užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh, vytvářením prostorové představivosti, zdokonalováním grafického projevu rozvíjíme pamětní a logické myšlení.
- Nabízením různých metod práce, rozmanitých pomůcek dosahujeme zajímavosti výuky
- Prací s učebními pomůckami, učebními materiály a s učebnicemi učíme žáky vyhledávat, třídít a využívat potřebné informace a uplatnit získané zkušenosti v praktickém životě.
- Hodnocením vlastní práce, posilováním sebevědomí vedeme žáky k poznávání vlastních pokroků.
- Volbou vhodných úloh z každodenního života vedeme žáky k prohlubování matematických znalostí a dovedností a jejich aplikací v běžném životě.

Kompetence k řešení problémů

- Řešením matematických úloh učíme žáky vnímat problémové situace, rozpoznávat problémy a hledat nejvhodnější způsob řešení.
- Navozením vhodného klimatu ve třídě, povzbuzováním sebevědomí a soustavným opakováním početních operací pomáháme žákům učit se nenechat se odradit nezdarem při řešení problému a vyhodnocení správnosti výsledku.
- Pomocí vhodných forem a metod práce vedeme žáky, aby při řešení matematických problémů uměli požádat o radu a řídit se jí.
- Zadáváním takových úloh, kterými rozvíjíme kreativitu při řešení problémových úloh, podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, a umožňujeme diskusi o řešitelnosti daných úloh.

Kompetence komunikativní

- Používáním učebnic, názorných pomůcek a úloh z praktického života vedeme žáky k porozumění matematického jazyka včetně symboliky.
- Pomocí vhodných forem a metod práce, vhodným klimatem ve třídě pomáháme žákům porozumět obsahu sdělení a komunikovat.
- Nabízením příležitostí vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními.

Kompetence sociální a personální

- Na základě poznání a pochopení vlastní osoby pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Využíváním formy skupinové práce a vzájemné pomoci při učení vedeme žáky uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Prostřednictvím modelových i praktických úloh učíme žáka rozpoznávat a vyhodnocovat pozitivní a negativní projevy chování.

Kompetence občanské

- Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití.
- Vlastním příkladem a příklady z okolí vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh

Kompetence pracovní

- Soustavným opakováním, povzbuzováním, posilováním sebevědomí vedeme žáky k rozvíjení samostatnosti, systematickosti, vytrvalosti, přesnosti a sebekontroly, ke zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích technik.
- Zařazováním vhodných činností vedeme žáky k dosažení zručnosti.

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a početní operace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapíše číslo 0 – 20, rozliší číslice tiskací a psací ➤ orientuje se na číselné ose ➤ doplní chybějící čísla v řadě ➤ podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně ➤ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel ➤ spočítá prvky daného souboru do 20ti ➤ vytvoří skupinu s daným počtem prvků ➤ sčítá, odčítá v oboru 0 – 10, 10 – 20 ➤ řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky ➤ řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu : o x – více (méně) v oboru do 20ti 	<p>Přirozená čísla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 0 – 20 - čtení a psaní čísel <p>Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa):</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na číselné ose - porovnávání čísel vztahy větší, menší, rovno - znaménka <, >, =, +, - <p>Vlastnosti početních operací s čísly, písemné algoritmy početních operací:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání v oboru do 20ti bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>ČJ – Čtení a psaní číslic, zápis symbolů.</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života. ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy "před, za, vpravo, vlevo, dole, nahoře" ➤ seznámí se se značkou pro litr, hodinu, kilogram, metr, korunu 	<p>Pojmy před, za, nahoře, dole, vpravo, vlevo, hned za, hned před.</p> <p>Jednotky l, hod., kg, m, Kč.</p> <p>Tabulky: doplňování tabulek v oboru do 20ti.</p>	<p>PRV – Domov, škola – orientace v prostoru.</p>
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy ➤ porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký ➤ rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh ➤ skládá obrazce z geometrických tvarů ➤ rozezná krychli, kvádr, válec, kouli ➤ pomocí stavebnice sestrojí jejich modely ➤ uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí 	<p>Základní útvary v rovině:</p> <p>Geometrické pojmy - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký.</p> <p>Rovinné obrazce - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.</p> <p>Skládání obrazců z geometrických tvarů</p> <p>Základní útvary v prostoru:</p> <p>Tělesa - krychle, kvádr, válec, koule.</p> <p>Stavění staveb ze stavebnice.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>PČ – Konstrukční činnosti: stavebnice.</p> <p>PRV – Dopravní značky.</p> <p>VV - Prvky vizuálně obrazného vyjádření.</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a početní operace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9,...) ➤ spočítá prvky souboru do 100 (včetně) ➤ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 ➤ zaokrouhlí dané číslo na desítky ➤ sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku ➤ užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh ➤ řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 ➤ řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o x méně, o x více, v oboru do 100 ➤ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 ➤ orientuje se na číselné ose ➤ porovná čísla do 100, používá symboly ➤ užívá spoje násobek 1, 2,3,4,5 ➤ dělí v oboru násobek 1, 2,3,4,5 ➤ chápe násobek jako opakované sčítání ➤ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) ➤ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ➤ řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x – krát více, x – krát méně 	<p>Přirozená čísla, vlastnosti početních operací s čísly:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl čísel - počítání s použitím závorek - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobků deseti - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny <p>Číselná osa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel <p>Násobilka, písemné algoritmy početních operací.</p> <ul style="list-style-type: none"> - názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů - násobení jako opakované sčítání - násobek, činitel, záměna činitelů - násobilky 1,2,3,4,5, automatizace násobek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobek - vztahy mezi násobením a dělením, - automatizace dělení v oboru probíraných násobek - řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobek - řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x- krát, x-krát více 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>ČJ – Technika psaní - tvary písmen a číslic.</p>

Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda ➤ čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídaně, oběda, večeře 	Závislosti a jejich vlastnosti: - orientace v čase, den - 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta – 60 sekund	PRV– Orientace v čase.
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kreslí křivé a rovné čáry ➤ pracuje s pravítkem ➤ znázorní bod ➤ rozezná geometrická tělesa v praxi ➤ sestrojí model krychle, kvádrů, koule, válce ➤ narýsuje úsečku ➤ změří délku úsečky (m, dm, cm) 	Základní útvary v rovině: - práce s pravítkem - lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar - bod, přímka, úsečka Základní útvary v prostoru: - kvádr, krychle, jehlan, kužel, válec - modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy Délka úsečky. Rýsování úseček. Jednotky délky a jejich převody (centimetr, decimetr, metr). - délka úsečky, měření délky úsečky - označení bodů a úseček	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Konstrukční činnosti: stavebnice. PRV – Dopravní značky. VV - Prvky vizuálně obrazného vyjádření.

Vzdělávací oblast: **MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE**
 Vyučovací předmět: **MATEMATIKA**

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a početní operace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a píše trojčíselná čísla ➤ vytváří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem apod.) s daným počtem prvků do 1000 ➤ zakresluje obraz daného čísla na číselné ose ➤ porovnává čísla do 1000 ➤ řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojčíselných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíselných čísel, na vztahy o n- více (méně) ➤ písemně sčítá a odčítá dvě dvojčíselná čísla ➤ provádí kontrolu svého výpočtu ➤ provádí předběžný odhad výsledku řešení ➤ automaticky užívá spoje všech násobílek ➤ násobí pamětně dvojčíselné číslo jednocíselným v jednoduchých případech ➤ dělí dvojčíselné číslo jednocíselným mimo obor násobílek ➤ určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech ➤ čte a sestavuje tabulku násobků ➤ užívá tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží, vzdálenosti apod.) ➤ užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh ➤ řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojčíselného čísla jednocíselným a dělení dvojčíselného čísla jednocíselným ➤ provádí odhad výsledku ➤ dělí dvojčíselné číslo jednocíselným mimo obor násobílek ➤ určí neúplný podíl o zbytek ➤ počítá příklady se závorkami ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n- krát více, n-krát méně 	<p>Přirozená čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obor přirozených čísel 0 – 1 000 - číselná řada - rozklad čísla v desítkové soustavě - zaokrouhlování čísla na desítky, stovky <p>Číselná osa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis čísla v desítkové soustavě - číselná osa, znázornění trojčíselného čísla na číselné ose - porovnávání čísel pomocí číselné osy <p>Operace s přirozenými čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - součet a rozdíl čísel - sčítání a odčítání násobků sta - odhad výsledků <p>Násobilka, písemné algoritmy početních operací</p> <ul style="list-style-type: none"> - násobilka - násobení a dělení v oboru násobílek a mimo obor násobílek v číselném oboru do 100 - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - pamětné násobení a dělení dvojčíselného čísla jednocíselným mimo obor násobílek - dělení se zbytkem - pojem zbytek - slovní úlohy (fin. gramotnost) - užití závorek 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovedností pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>ČJ – Technika psaní – psaní číslic.</p>

Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase - hodiny ➤ provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje číselné řady ➤ vyhledá údaje z tabulky, schématu ➤ zapíše údaje do tabulky, schématu 	<p>Závislosti a jejich vlastnosti:</p> <p>Orientace v čase</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování hodin - užití měnitele: 60 sekund, 60 minut, 1 hodina <p>Práce s daty: popis jednoduchých závislostí z praktického života</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňování číselných řad - jednoduché tabulky - řádek, sloupec - práce s tabulkou, schématem 	<p>PRV – Orientace v čase.</p>
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje přímkou, polopřímku ➤ dokáže pracovat s rovinnými útvary ➤ určuje obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran ➤ pomocí stavebnice nebo jiných materiálů sestrojí modely tvaru kvádrů, krychle a podobně ➤ ukáže na modelu geometrických těles hranu, vrchol, stěnu ➤ převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 ➤ provádí odhad délky, vzdálenosti ➤ označí bod, krajní bod úsečky, průsečík dvou přímek ➤ měří délku úsečky s přesností na milimetry ➤ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr 	<p>Základní útvary v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lomená čára, přímkou, polopřímka, úsečka - čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník - strana a obvod rovinného obrazce <p>Základní útvary v prostoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle - pojem hrana, stěna, vrchol <p>Délka úsečky.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky a jejich převody (km, m, dm, cm, mm) <p>Vzájemná poloha dvou přímek v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - průsečík dvou přímek - označí bod, krajní bod úsečky - změří úsečku s přesností na milimetry - sestrojí úsečku dané délky 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>PRV – Dopravní značky.</p> <p>VV - Prvky vizuálně obrazného vyjádření.</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a početní operace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ počítá do miliónu po statisících, desetitisících, tisících ➤ porovná čísla do miliónu a řeší nerovnice ➤ pamětně násobí a dělí čísla do miliónu ➤ rozkládá čísla v desítkové soustavě ➤ pamětně sčítá a odčítá do miliónu ➤ užívá závorky ➤ pamětně násobí a dělí čísla do miliónu ➤ správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel ➤ využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády ➤ využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení ➤ dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel ➤ písemně sčítá a odčítá do miliónu ➤ písemně násobí a dělí čísla do miliónu ➤ zaokrouhlí čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce ➤ provádí odhad a kontrolu svého výpočtu (i pomocí kalkulatoru) ➤ písemně dělí jednociferným dělitelem (zná algoritmus dělení) ➤ řeší a tvoří úlohy ➤ zapíše čísla pomocí římských číslic i, V, X, C, M, L, D ➤ znázorní část z celku a zapíše pomocí zlomku 	<p>Přirozená čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísel v oboru do 1000000 - porovnávání čísel do 1 000 000, číselná osa, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce <p>Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (teploměr, model)</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselná osa - zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících <p>Vlastnosti početních operací s čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání čísel v daném oboru - vztahy mezi sčítáním a odčítáním -komutativnost - násobení a dělení v daném oboru – asociativnost <p>Písemné algoritmy početních operací</p> <ul style="list-style-type: none"> - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - pořadí číselných výkonů - slovní úlohy - seznámení se s římskými číslicemi <p>Celá čísla, zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - celek, části celku, zlomky 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>VL – Časová osa.</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestavení jednoduchého diagramu ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru ➤ zjistí údaje z diagramu ➤ sestaví jednoduchý diagram ➤ najde, sbírá a zařadí data 	<p>Závislosti a jejich vlastností</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní vztahy o x více, méně, x krát více, méně. Počítání s penězi. <p>Diagramy</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagram, zjišťování údajů z diagramu - grafy, soustavy souřadnic, doplňování do tabulek 	<p>VL – Vlastnictví.</p>
Geometrie v rovině a prostoru			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem ➤ nakreslí síť krychle a kvádru ve čtvercové síti ➤ vymodeluje krychli a kvádr ➤ určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran ➤ určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě ➤ používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění ➤ určí vzájemnou polohu dvou přímk ➤ sestrojí rovnoběžku s danou přímkou ➤ sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou ➤ pozná souměrný útvar ➤ určí osu souměrnosti překládáním 	<p>Základní útvary v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - kružnice – střed a poloměr - rýsování kružnice s daným středem a poloměrem - kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník <p>Základní útvary v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle – síť, modelování kvádru a krychle <p>Obvod a obsah obrazce</p> <ul style="list-style-type: none"> - obvod obrazce - obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti - základní jednotky obsahu cm^2, m^2, km^2 (bez vzájemného převádění) <p>Vzájemná poloha dvou přímk v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnoběžky, různoběžky, průsečík - kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek - kolmice, kolmost, rýsování kolmic <p>Osově souměrné útvary</p> <ul style="list-style-type: none"> - osa souměrnosti, souměrné tvary - souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>AJ - Základní geometrické tvary.</p> <p>PŘ - Měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.</p> <p>I – Grafický editor.</p> <p>VV - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením.</p>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ➤ doplní početní tabulku, čtverce ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení ➤ řeší praktické úlohy úsudkem a logikou 	<p>Slovní úlohy na logické uvažování.</p> <p>Číselné a obrázkové řady</p> <p>Magické čtverce</p> <p>Prostorová představivost</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK:5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a početní operace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě ➤ zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností ➤ zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla ➤ porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose ➤ přečte a zapíše čísla pomocí římských číslic ➤ pamětně dělí a násobí přirozená čísla v jednoduchých případech ➤ sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nevyšší dvě číslice různé od nuly) ➤ písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla ➤ písemně odčítá dvě přirozená čísla ➤ písemně násobí až čtyřciferným činitelem ➤ písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem ➤ řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly ➤ doplní řadu čísel do tabulky 	<p>Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísel větších než milion - posloupnost přirozených čísel - porovnávání přirozených čísel - zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, tisíce, sta, desítky - řešení jednoduchých nerovnic - římské číslice <p>Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model) - zobrazování přirozených čísel na číselné ose - užití číselné osy <p>Vlastnosti početních operací s čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - provádění odhadů a kontroly výsledků <p>Písemné algoritmy početních operací</p> <ul style="list-style-type: none"> - užití písemných algoritmů - písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel - písemné odčítání dvou přirozených čísel - písemné násobení trojiciferným činitelem - pamětné násobení a dělení přirozených čísel - užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitelé), dělení jedno a dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>AJ – Číslovky.</p> <p>VL - Časová osa.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života ➤ využívá názorné obrázky k určení 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku ➤ vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny ➤ žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 	<p>Zlomky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku (pomocí obrázků) - vyjádření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ čte a na číselné ose vyznačuje desetinná čísla ➤ přečte zápis desetinného čísla ➤ vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života ➤ přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejich úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu ➤ porovná desetinná čísla v řádu desetin 	Desetinná čísla: - čtení, psaní a vyznačování desetinných čísel na číselné ose - porovnávání desetinných čísel v řádu desetin	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná záporné číslo, vyznačí toto číslo na číselné ose ➤ znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až +100 ➤ nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě 	Záporná čísla: - čtení, psaní, vyznačování a porovnávání záporných čísel na číselné ose Teploměr.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplňuje řady čísel ➤ provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) ➤ porovnává zadaná data podle daného kritéria ➤ posuzuje reálnost vyhledaných údajů ➤ doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu ➤ vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data ➤ čte a sestavuje sloupcový diagram ➤ vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent) ➤ sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic ➤ používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech) 	Závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády - dosazování za proměnou - čtení a sestavování tabulek různých závislostí - čtení a sestavování sloupcových diagramů - zakreslování jednoduchých grafů závislosti např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne apod.	I – Tabulkový editor.
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narýsuje obdélník, čtverec ➤ narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoarmenný trojúhelník ➤ rýsuje rovnoběžky a kolmice vypočítá povrch kvádra a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ➤ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrch kvádra a krychle 	Základní útvary v rovině - kružnice, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - rýsování pravoúhlého trojúhelníku - rýsování obdélníku a čtverce - rýsování rovnostranného a rovnoarmenného trojúhelníku - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem Základní útvary v prostoru	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PŘ - Měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek. I – Grafický editor.

<p>užívá základní jednotky obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ➤ zná a umí převádět jednotky obsahu (cm², mm², m², ha) ➤ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce 	<ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec - výpočty povrchů kvádra a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn - modelování těles – určování spotřeby jednotkových krychlí Obvod a obsah obrazce - výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - odhady obvodu, obsahu - užití a převody jednotek obsahu - řešení úloh z praxe 	<p>VV - Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením.</p>
<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy ➤ volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy ➤ vyhodnotí výsledek úlohy, doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ➤ doplní početní tabulku, čtverce ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>Slovní úlohy na logické uvažování. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. ČJ – Praktické a věcné čtení.</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ➤ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy prvočíslo, číslo, složené, násobek, dělitel ➤ rozloží číslo složené na součin prvočinitelů ➤ určí podle znaků dělitelnosti, čím je číslo dělitelné ➤ určí nejmenší společný násobek (n) a největší společný dělitel (D) ➤ řeší slovní úlohy s využitím n a D ➤ využívá kritéria dělitelnosti ➤ rozlišuje kladné a záporné číslo ➤ znázorní celé číslo na číselné ose ➤ určí číslo opačné 	<p>Dělitelnost přirozených čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvočíslo, číslo složené - rozklad čísla na prvočinitele - násobek, dělitel - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 25, 50, 100) <p>Celá čísla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kladná a záporná čísla, nula - čísla navzájem opačná - číselná osa 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>D – Orientace na časové ose.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem desetinné číslo ➤ znázorní desetinné číslo na číselné ose ➤ přečte a запиše desetinné číslo ➤ porovná desetinná čísla ➤ zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností ➤ sčítá a odčítá desetinná čísla ➤ násobí desetinná čísla ➤ dělí desetinná čísla číslem přirozeným i číslem desetinným ➤ při řešení složitějších úloh účelně a efektivně využívá kalkulátor ➤ využívá pro kontrolu výsledku odhad 	<p>Desetinná čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - čtení a zápis desetinných čísel - desetinná čísla na číselné ose - porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení desetinných čísel - dělení desetinného čísla číslem přirozeným a číslem desetinným - převody jednotek délky a hmotnosti s využitím desetinných čísel 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>F – Hmotnost. Délka.</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➤ porovnává soubory dat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je ➤ určí polohu bodu v rovině ➤ znázorní bod v pravouhlé soustavě souřadnic ➤ vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu ➤ převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak ➤ vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými 	<p>Závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - slovní úlohy - pravouhlá soustava souřadnic - určování polohy bodu v rovině - souřadnice bodu v rovině 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>I – Tabulkový editor.</p> <p>Z - Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky.</p>

	údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota)		
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; ➤ využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá matematickou symboliku ➤ narýsuje a označí přímkou, ➤ polopřímku, úsečku dané délky ➤ narýsuje a označí kružnici, kruh ➤ určí, zda lze sestrojít trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti ➤ narýsuje trojúhelník ➤ rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) ➤ využívá při výpočtech vlastností dvojice úhlů a součtu úhlů v trojúhelníku ➤ rozliší druhy trojúhelníků ➤ podle délek stran (rovnostranný, rovnoramenný, obecný) ➤ určí vnitřní úhly trojúhelníka, jsou-li dány velikosti dvou dalších vnitřních úhlů ➤ popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka – stupeň, minuta ➤ rozliší druhy úhlů ➤ narýsuje a rozpozná úhel ostrý, pravý, tupý, přímý ➤ narýsuje úhel dané velikosti, změří úhel úhломěrem ➤ sestrojí dvojice úhlů vedlejších, vrcholových, střídavých a souhlasných úhlů a popíše jejich vlastnosti ➤ sečte a odečte dvojice úhlů početně i graficky ➤ násobí a dělí úhel dvěma ➤ určí jednotky obsahu, objemu, převede jednotky ➤ rozliší a popíše krychli a kvádr ➤ používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka ➤ zakreslí síť kvádrů a krychle ve čtvercové síti ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání ➤ vypočítá povrch, objem krychle a kvádrů dosazením do vzorce ➤ určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině ➤ popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině ➤ využívá získané poznatky a dovednosti při 	<p>Rovinné útvary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímkou, polopřímka, úsečka, úhel - kružnice, kruh - trojúhelník, trojúhelníková nerovnost - rýsování trojúhelníků ze tří stran - druhy trojúhelníků - vnitřní a vnější úhly trojúhelníka - rýsování kolmic a rovnoběžek - vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) <p>Metrické vlastnosti v rovině:</p> <ul style="list-style-type: none"> - úhel a jeho velikost - druhy úhlů - jednotky velikosti úhlu (stupně, minuty) - úhel dané velikosti, úhломěr - rýsování úhlu - úhel vedlejší a vrcholový - sčítání a odčítání úhlů (početní i grafické) - násobení a dělení úhlu dvěma <p>Prostorové útvary:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvádr, krychle - jednotky obsahu, převody jednotek - povrch krychle a kvádrů - síť krychle a kvádrů ve čtvercové síti <p>Konstrukční úlohy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osa úsečky, osa úhlu - osová souměrnost 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>I – Grafický editor.</p> <p>VV - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu.</p> <p>F – Veličina.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řešení úloh z běžného života ➤ sestrojí osu úsečky ➤ sestrojí osu úhlu ➤ určí vlastnosti útvarů v osově souměrnosti ➤ sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osově souměrnosti, určí osu souměrnosti ➤ rozpozná útvar osově souměrný 		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ➤ doplní početní tabulku, čtverce ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>Číselné a logické řady. Logické a netradiční geometrické úlohy.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů ➤ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady ➤ znázorní celé číslo na číselné ose ➤ porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti ➤ určí číslo opačné ➤ sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla ➤ určí absolutní hodnotu čísla ➤ vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla ➤ využívá geometrickou interpretaci absolutní hodnoty celého čísla ➤ převede zlomek na desetinné číslo a naopak ➤ graficky znázorní zlomek ➤ znázorní zlomek na číselné ose ➤ převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla ➤ rozšíří a zkrátí zlomek ➤ porovná zlomek podle velikosti ➤ sčítá a odečítá zlomky se stejným jmenovatelem ➤ sčítá a odečítá zlomky s různým jmenovatelem ➤ násobí a dělí zlomky ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➤ objasní pojmy poměr a postupný poměr ➤ stanoví poměr ze zadaných údajů ➤ provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování ➤ vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem ➤ počítá slovní úlohy z praxe s využitím poměru ➤ vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, dovede přepočítat měřítko ➤ vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent ➤ vypočítá jedno procento z daného základu ➤ použije algoritmus výpočtu procentové části, 	<p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselná osa - čísla celá – kladná, záporná, nula - uspořádání celých čísel na číselné ose - absolutní hodnota čísla - čísla navzájem opačná - sčítání a odčítání celých čísel - násobení a dělení celých čísel <p>Zlomky a racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - převrácené číslo - pojem zlomku, zápis desetinného zlomku - celek a část - vyjádření části celku pomocí zlomku - převádění zlomku na desetinná čísla a naopak - smíšené číslo - převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo rozšiřování a krácení zlomků - sčítání a odčítání zlomků - násobení a dělení zlomků - složený zlomek - pojem racionální číslo - obor racionálních čísel <p>Poměr</p> <ul style="list-style-type: none"> - měřítko, úměra, trojčlenka - poměr, postupný poměr - krácení a rozšiřování poměru - měřítko plánu a mapy <p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> - procento, základ, počet procent, procentová část - výpočet procentové části - výpočet počtu procent - výpočet základu - jednoduché úrokování - promile - slovní úlohy z praxe 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>F – Pohyb těles.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ základu a počtu procent a vypočítá je ➤ řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek ➤ aplikuje základy jednoduchého úrokování ➤ provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení ➤ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice ➤ dokáže řešit lineární rovnici pomocí ekvivalentních úprav 	Rovnice - lineární rovnice - rovnost, rovnice, kořen rovnice - ekvivalentní úpravy lineárních rovnic	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➤ porovnává soubory dat ➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví tabulku přímé a nepřímé úměrnosti ➤ sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti ➤ vypočítá aritmetický průměr a uvede jeho praktický význam ➤ aplikuje výpočet aritmetického průměru ve slovních úlohách z praxe ➤ rozliší přímou a nepřímou úměrnost ➤ řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky 	Závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky - četnost znaku, aritmetický průměr - slovní úlohy - tabulky a grafy – přímá a nepřímá úměrnost - aritmetický průměr a jeho využití Funkce - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - trojčlenka	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I – Tabulkový editor. F – Tabulka, graf.
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník ➤ popíše vlastnosti šestiúhelníku, osmiúhelníku ➤ rozliší typy čtyřúhelníků ➤ využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost) ➤ vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků ➤ určí výpočtem obsah a obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku a lichoběžníku ➤ používá a převádí jednotky délky a obsahu ➤ uvede věty o shodnosti trojúhelníků ➤ sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu ➤ popíše kolmý hranol ➤ vypočítá objem a povrch hranolu ➤ rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno ➤ určí, zda lze sestrojit trojúhelník užitím trojúhelníkové nerovnosti ➤ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti ➤ sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti 	Rovinné útvary - pravidelné mnohoúhelníky - vzájemná poloha přímk v rovině (typy úhlů) - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník) - pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník – vlastnosti, obvod, konstrukce - shodné útvary v rovině Shodnost a podobnost: shodnost trojúhelníků – věty sss, sus, usu (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) - konstrukce trojúhelníků Prostorové útvary - kolmý hranol - hranol trojboký, čtyřboký, víceboký - objem a povrch hranolu Metrické vlastnosti v rovině - vzdálenost bodu od přímky Konstrukční úlohy - středová souměrnost - středově souměrný útvar	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I – Grafický editor. VV - Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí střed souměrnosti ➤ dodržuje zásady správného rýsování 		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ➤ doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel ➤ užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) ➤ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ➤ uvede příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny ➤ určí druhou mocninu a odmocninu pomocí matematických tabulek a kalkulačky ➤ vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu ➤ zapíše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ ➤ rozumí pojmu výraz s proměnnou ➤ provádí početní operace s výrazy s proměnnou ➤ řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných ➤ dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ➤ zná rozdíl mezi pojmem jednočlen, dvojčlen, mnohočlen ➤ vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných ➤ provádí početní operace s mnohočleny ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ ➤ využívá při úpravě výrazů vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ ➤ provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním ➤ sestaví číselný výraz podle slovního zadání ➤ používá pojmy rovnost, rovnice, kořen rovnice ➤ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ➤ provádí zkoušku správnosti svého řešení 	<p>Mocniny a odmocniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina a její vlastnosti - druhá odmocnina a její vlastnosti - určení druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky - reálná čísla <p>Výrazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselný výraz - určování hodnot číselného výrazu - zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deset ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - proměnná - výrazy s proměnnými - pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou - dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou - zápis slovního textu pomocí výrazu <p>Mnohočleny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednočlen, dvojčlen, mnohočlen - sčítání, odčítání mnohočlenů, - násobení mnohočlenu jednočlenem, - násobení mnohočlenu mnohočlenem - vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ jejich užití - úprava mnohočlenu vytýkáním <p>Rovnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lineární rovnice - rovnost, rovnice, kořen rovnice - ekvivalentní úpravy lineárních rovnic - zkouška správnosti výpočtu - jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>CH – Chemické rovnice.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, zda rovnice má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic ➤ uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi 		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➤ porovnává soubory dat ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ je schopen užívat pojmy, statistický soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, aritmetický průměr ➤ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ➤ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ➤ porovnává soubory dat ➤ pracuje s intervaly a časovou osou ➤ samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost 	Závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku - kvantitativní nebo kvalitativní znak - zápis zjištění údajů do tabulky - určování četnosti hodnot daného znaku - výpočet aritmetického průměru a jeho užití v praxi - čtení a sestrojování sloupcového a kruhového diagramu	I – Tabulkový editor.
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem odvěsny, přepona v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorova věta ➤ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ➤ účelně užívá matematické tabulky a kalkulátor ➤ umí použít a zná Ludolfovo číslo ➤ užívá pojmy kruh, kružnice, zná rozdíl těchto pojmů ➤ odhadne a vypočítá obsah a obvod ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ➤ analyzuje vzájemnou polohu dvou kružnic, kružnice a přímky ➤ užívá pojmy středná, tečna, sečna, vnější a vnitřní dotyk, bod dotyku ➤ načrtne a sestrojí síť válce ➤ používá pojmy podstava a plášť válce ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce ➤ pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) ➤ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky ➤ popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí, určí počet řešení konstrukční úlohy a ověří, zda výsledný útvar odpovídá 	Metrické vlastnosti v rovině - základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku – odvěsny, přepona. Pythagorova věta a její důkaz. - příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty Rovinné útvary - kruh, kružnice - Ludolfovo číslo - konstrukce tečny v daném bodě - Thaletova věta - výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice - slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice Prostorové útvary - rotační válec - základní pojmy a vlastnosti - konstrukce sítě válce - výpočty objemu a povrchu válce - řešení slovních úloh z praxe o S a V válce Konstrukční úlohy - množiny bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) - základní pravidla přesného rýsování - pojem množina všech bodů dané vlastnosti a jejich konstrukce - využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh - konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I – Grafický editor.

	zadání	- rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>Číselné a logické řady. Číselné a obrázkové analogie. Logické a netradiční geometrické úlohy.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p>

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA a JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Číslo a proměnná			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upravuje výrazy prováděním početních výkonů pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ vytýkáním ➤ určuje hodnotu výrazu ➤ určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl ➤ provádí početní operace (+, -, ·, :) s lomenými výrazy ➤ upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší ➤ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru R ➤ provede zkoušku řešení 	<p>Výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozklad mnohočlenu na činitele - vytýkání společného činitele - rozklad mnohočlenu pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ <p>Lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - obor proměnné - krácení a rozšiřování lomených výrazů - početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) lomených výrazů <p>Lineární rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic <p>Soustava dvou rovnic se dvěma neznámými</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>CH – Chemické rovnice.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná a užívá základní pojmy finanční matematiky – úrok, jistina, úroková doba, období, míra ➤ popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel ➤ řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel 	<p>Finanční matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché úrokování - složené úrokování - jednoduché úlohy z praktického života 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>PČ – Ekonomika domácnosti.</p> <p>OV - Hospodaření – rozpočet domácnosti.</p>
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ➤ porovnává soubory dat ➤ určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ je schopen užívat pojmy, statistický soubor, kvalitativní, kvantitativní znak, četnost, modus, medián, aritmetický průměr ➤ provádí statistická šetření a zapisuje je pomocí tabulky nebo diagramu ➤ vyhledává, vyhodnocuje, zpracovává data ➤ porovnává soubory dat ➤ pracuje s intervaly a časovou osou 	<p>Závislosti a data</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti - nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku - kvantitativní nebo kvalitativní znak - zápis zjištění údajů do tabulky - určování četnosti hodnot daného znaku - výpočet aritmetického průměru, mediánu a modu a jejich užití v praxi 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>I – Tabulkový editor.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná předpis funkce ➤ vysvětlí pojem lineární funkce ➤ vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem ➤ sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování ➤ použije funkci při řešení úloh z praxe ➤ zná a používá pojmy definičního oboru funkce, množina hodnot funkce ➤ určuje základní vlastnosti funkcí – f. rostoucí, f. klesající, funkce sudá, lichá ➤ dokáže sestrojit graf funkce 	<p>Funkce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravouhlá soustava souřadnic - definice funkce - definiční obor funkce, množina hodnot funkce - pojmy závislá proměnná, nezávislá proměnná - graf funkce - graf funkce klesající, rostoucí - lineární funkce $y = ax + b$, kde $a, b \in R$, graf lineární funkce, vliv koeficientů a, b na graf funkce - přímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = kx$, kde $k \in R, k \neq 0$ - graf přímé úměrnosti - nepřímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = k/x$, kde $k \neq 0, x \in R - \{0\}$ - graf nepřímé úměrnosti. - řešení slovních úloh pomocí funkcí 	
Geometrie v rovině a prostoru			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ➤ načrtne a sestrojí rovinné útvary ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➤ odhaduje a vypočítá objem a povrch těles ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), sestruje je ➤ analyzuje jejich vlastnosti, vypočítává jejich objem a povrch, sestruje jejich síť ➤ pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles ➤ dokáže určit podobné útvary v rovině, určí a použije poměr podobnosti, sestrojí podobný obraz danému vzoru ➤ využívá při výpočtech věty o podobnosti a shodnosti trojúhelníků ➤ rozdělí úsečku dané délky v daném poměru. ➤ užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami ➤ využívá základy goniometrie při řešení reálných situací ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh 	<p>Stereometrie</p> <p>Jehlan - síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu</p> <p>Rotační kužel - výpočet objemu a povrchu kužele</p> <p>Koule - výpočet povrchu a objemu koule</p> <p>podobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost., poměr podobnosti, podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru věty o podobnosti trojúhelníků - dělení úsečky v daném poměru - poměr stran v podobných trojúhelnících - základy goniometrie <p>Konstrukční úlohy</p> <ul style="list-style-type: none"> - množiny bodů dané vlastnosti 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ logické a netradiční geometrické úlohy ➤ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu ➤ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ➤ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení 	<p>Číselné a logické řady.</p> <p>Číselné a obrázkové analogie.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p>

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

ICT patří k rychle se rozvíjejícím oborům, které do výuky na ZŠ zasahují nejvíce. Díky tomu, že dnes ovlivňují téměř všechny oblasti lidské činnosti, je zřejmé, že nutně musí mít přesahy, které nelze vměstnat do jediného oboru. Všudypřítomnost mobilních technologií a možnost být neustále ve spojení s kýmkoli, jež má obrovský výukový potenciál, ale může být též snadno zneužita a při soustavném nasazení může vést až k závislosti, naznačuje, že by se dalším prioritním cílem výuky měly stát kompetence odpovídající nově koncipované gramotnosti síťové. Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Žáci budou žít v prostředí do značné míry naplněném všudypřítomnými technologiemi, v prostředí, v němž bude schopnost je využívat mít zásadní vliv na úspěšné uplatnění se v životě i při pracovním uplatnění na trhu práce.

5.3.1 Vyučovací předmět: Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika vede žáky k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem a tabulkami. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu a další sociální sítě.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do tří tematických okruhů na 1. stupni:

1. Základy práce s počítačem
2. Vyhledávání informací a komunikace
3. Zpracování a využití informací

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do dvou tematických okruhů na 2. stupni:

1. Vyhledávání informací a komunikace
2. Zpracování a využití informací

Žák:

- šetrně a odpovědně pracuje s výpočetní technikou;
- osvojí si znalosti a dovednosti práce s počítačem;
- poznává možnosti výpočetní techniky, vyhledává a využívá potřebné informace;
- pozná úlohu informací a informačních činností a využívá moderní informační a komunikační technologie;
- porozumí toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím;
- je schopen formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení;
- porovnává informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahuje větší věrohodnosti vyhledaných informací;
- využívá výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce;
- chápe funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů;
- respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW;
- sebevzdělává se a komunikuje prostřednictvím výpočetní techniky;

- tvořivě využívá softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce;
- zaujímá odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Časové vymezení vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět Informatika se realizuje ve 4. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	1	1

Na 1. stupni byla posílána disponibilní časová dotace o 1 hodinu.

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

V 7., 8. a 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacích předmětů

Výuka zeměpisu probíhá v počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Při výuce informační a komunikační technologie žáci využívají PC sestavy v počítačové učebně a pracují pod názorným vedením učitele. Vyučující může modifikovat jednotlivá témata v souladu s možnostmi školy, úrovní vědomostí a aktuálními potřebami žáků.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Na praktických příkladech vycházejících ze zkušeností žáků rozvíjíme u žáků myšlení a logické uvažování, poznávání možností využívání výpočetní techniky, osvojení znalostí a dovednosti práce s počítačem.
- Využitím informačních a komunikačních technologií a uplatnit získané zkušenosti v praktickém životě učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace.
- Poskytováním dostatek informačních zdrojů učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a používat termíny, znaky a symboly z oblasti výpočetní techniky ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života.
- Využíváním zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, užíváním nápovědy (help) u jednotlivých programů, literatury apod. vedeme žáky k objevování možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě.
- Necháváme žáky využívat svých poznámek při praktických úkolech, pořizují si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváním vhodných úloh vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.
- Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit a své řešení obhajovat.
- Zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.

Kompetence komunikativní

- Prostřednictvím výpočetní techniky vedeme žáky ke komunikaci a k sebevzdělávání.
- Kladením důrazu na „kulturní úroveň“ komunikace učíme žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- Využíváním různých informací učíme žáky porozumět běžně užívaným textům a záznamům.
- Rozvíjením komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích učíme žáky zvládat jednoduchou formu verbální a písemné komunikace.
- Umožněním komunikace na dálku a využíváním vhodné technologie žáci některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty.

Kompetence sociální a personální

- Soustavným opakováním pravidel práce na sociálních sítích vedeme žáky k získání odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím na internetu.
- Prostřednictvím práce v týmu vedeme žáky k poskytování a přijímání kolegiální rady či pomoci.
- Hodnocením vlastních prací a prací ostatních vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, čímž se učí chápat, že každý člověk je různě zručný.
- Týmovou práci při jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, učí se naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- Hodnocením své práce i prací ostatních a vzájemnou komunikací vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, učíme je pochopit, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské

- Předkládáním modelových úkolů učíme žáky zvládat běžnou komunikaci s úřady.
- Zpracováváním informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami.
- Soustavným opakováním legislativy a obecných morálních zákonů (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) jsou žáci vedeni k jejich dodržování (např. správná citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...).
- Zpracováváním informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní

- Dodržováním zásad bezpečnosti, hygieny a pravidel pro práci s výpočetní technikou vedeme žáky k ochraně svého zdraví.
- Pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Hledáním informací důležitých pro svůj další profesní růst prostřednictvím ICT pomáháme žákům konkretizovat představu o reálné podobě jejich budoucího povolání.
- Vyhledáváním různých informací důležitých pro další osobní a profesní růst vedeme žáky k využití ICT v praktickém životě.

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 4. – 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Základy práce s počítačem			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní pravidla při práci s počítačem a perifériemi a chování v počítačové učebně ➤ vyjmenuje hlavní části počítače a běžné periférie a vysvětlí jejich funkci ➤ popíše a pojmenuje jednotlivé části počítače ➤ seznámí se s funkcí jednotlivých komponentů ➤ zapojí počítač, najde a odstraní chybu v zapojení ➤ řádně zapne a vypne počítač ➤ rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje v práci, v případě nesnáží si vyžádá pomoc ➤ vyjmenuje běžné aplikace a vysvětlí jejich použití ➤ dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s ICT v místě, ve kterém pracuje ➤ seznámí se s riziky spojenými s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky 	<p>Pravidla při práci s počítačem a perifériemi, chování v počítačové učebně.</p> <p>Jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software.</p> <p>Struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení.</p> <p>Zapojení počítače, konektory.</p> <p>Funkce jednotlivých komponentů.</p> <p>Programové vybavení počítače – běžné aplikace (Microsoft Office).</p> <p>Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních pojmech z oblasti informační technologie ➤ orientuje se na ploše ➤ orientuje se na klávesnici ➤ ovládá s myši základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu ➤ využívá základní ovládací prvky a nástroje operačního systému / grafického uživatelského rozhraní a pracovní nástroje vybraných aplikací ➤ běžně používá označování, kopírování, přesouvání, mazání ➤ zobrazí, uloží, přenesení, vytiskne data ➤ pracuje se soubory a využívá určená místa v počítači pro ukládání různých druhů dat 	<p>Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce.</p> <p>- pojmy HARDWARE, SOFTWARE, periférie.</p> <p>Základní uživatelská obsluha počítače.</p> <p>Práce s klávesnicí a myší</p> <p>- části klávesnice</p> <p>pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení</p> <p>Operační systémy a jejich základní funkce.</p> <p>Windows - orientace v prostředí.</p> <p>Průzkumník.</p> <p>Soubor, složka, disk.</p> <p>Seznámení s formáty souborů (doc, gif).</p> <p>Práce se složkami a soubory:</p> <p>- pojmy: disk (logický), složka (adresář), soubor</p> <p>- ukládání na svůj a sdílený adresář,</p> <p>- postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru</p>	

		<ul style="list-style-type: none"> - přenosná média. Spouštění a ukončení aplikací. Přepínání úloh, multitasking. Práce s oknem. Kalkulačka. Poznámkový blok. Kopírování do schránky. Vkládání do aplikace. Multimediální využití počítače. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ propojí počítač s jiným digitálním zařízením ➤ chápe počítač jako multimediální prostředek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ průběžně ukládá výstupy své práce na více nezávislých místech ➤ rozpozná, zda si spouští aplikace, ukládá a sdílí data, informace a výstupy své práce v prostředí počítače, místní síť, nebo internetu, a podle toho zvolí nástroje a bezpečné postupy své práce ➤ uvede příklady situací, které mohou vést k poškození, ztrátě nebo zneužití dat a navrhne postup, který tomu zabrání ➤ si zvolí silné heslo a chrání jej před zneužitím 	<ul style="list-style-type: none"> Způsoby ochrany dat. Počítačové viry. Legálnost software. Možnosti ukládání dat. Rizika zneužití osobních dat. Heslo – účel, využití, výběr hesla.
Vyhledávání informací a komunikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ➤ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využije pro přechod na internetovou adresu (hypertextový) odkaz, zápis konkrétní adresy nebo základní navigační nástroje ➤ využitím navigačních prvků webové stránky, zadáním klíčových slov do vyhledávacího pole najde informaci v digitální encyklopedii, na tematicky či funkčně zaměřeném portálu nebo v jiném informačním zdroji doporučeném učitelem ➤ při řešení jednoduchého problému formuluje konkrétní otázku a pomocí nástrojů vyhledávače zjistí odpověď ➤ v případě potřeby pracuje najednou s více různými taby v prohlížeči i s různými okny prohlížeče ➤ najde konkrétní informace v textu, v obrázku, ve videozáznamu nebo ve zvukovém záznamu ➤ vyhledá pomocí fulltextu požadovanou informaci v konkrétním textovém dokumentu ➤ vyhledá dle zadaných kritérií skupinu záznamů v katalogu 	<p>Společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací).</p> <p>Internet: Internet Explorer.</p> <p>- co to je, kdy vznikl, služby Internetu</p> <p>Metody a nástroje vyhledávání informací.</p> <p>Formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - hypertextový odkaz - internetový vyhledávač - taby, okna prohlížeče - fulltext <p>Informační servery:alik.cz, majaky.cz , atd.</p> <p>Neznámější české vyhledávací portály (Seznam, Google atd.)</p> <p>WWW = world wide web = web:</p> <p>Pohyb po webu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přes hypertextové odkazy - známá adresa - jednoduché vyhledávání <p>Ukládání z webu: obrázků.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi</p>

			<p>reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p> <p>MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení)</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách.</p> <p>VL - Mezníky naší historie.</p> <p>TV – Zdroje informací o pohybových činnostech.</p> <p>ČJ - Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova).</p> <p>HV - Seznámení s využitím notačních PC programů.</p>
<p>➤ komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p>	<p>➤ odlišuje virtuální a skutečnou identitu</p> <p>➤ dodržuje pravidla při zakládání uživatelských účtů i při jejich správě</p> <p>➤ při spolupráci, komunikaci a sdílení informací postupuje tak, aby chránil sebe a neohrozil ostatní</p> <p>➤ komunikuje jasně, srozumitelně, dodržuje pravidla netikety</p> <p>➤ komunikuje pomocí přenosu hlasu v reálném čase</p> <p>➤ přijímá, odesílá a předává textové</p>	<p>Základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování).</p> <p>Elektronická pošta = e-mail</p> <p>- zřízení a údržba emailové adresy na veřejném serveru, odeslání a příjem emailu</p> <p>- práce s adresářem, sms brána, chat, Skype, ICQ</p> <p>- spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv</p> <p>Netiketa.</p>	<p>PŘ – Nebezpečí komunikace prostřednictvím el. médií.</p> <p>ČJ - Komunikační žánry – SMS, email.</p>

	(elektronické) zprávy v reálném čase i s časovým odstupem		
Zpracování a využití informací			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ otevře textový nebo grafický dokument ➤ ovládá psaní číslic, písmen a většiny znaků na klávesnici, rozumí funkčním klávesám ➤ vytvoří text v textovém editoru a provádí základní úpravy ➤ napíše/přepíše do textového editoru jednoduchý text členěný do odstavců a pomocí formátování upraví nadpisy v textu ➤ uspořádá data do číslovaného nebo nečíslovaného seznamu, do připravené tabulky ➤ vloží do textového dokumentu obrázek, upraví jeho rozměry a nastaví obtékání textu ➤ vytvoří s využitím grafických editorů jednoduchý bitmapový i vektorový obrázek ➤ ořízne, otočí digitální fotografii a upraví její rozměry 	<p>Základní funkce textového a grafického editoru.</p> <p>Klávesnice (malá, velká písmena, interpunkce, znaky, editační klávesy, alfanumerická klávesnice). Psaní textu v textovém editoru. Význam některých funkčních kláves.</p> <p>Textový editor: Psaní textu, odstavec</p> <ul style="list-style-type: none"> - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) <p>Označování textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - označení části textu do bloku - psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky) - základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky) - písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů) - zarovnání odstavce (panel nástrojů) <p>Přesouvání a kopírování textu.</p> <p>Vymazání textu.</p> <p>Vkládání klipartů a obrázků:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vložení obrázku - WordArt, klipart – formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) <p>Tisk</p> <p>Grafický editor: programy na tvorbu obrázků</p> <ul style="list-style-type: none"> - uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku - základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...) 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>ČJ – Písenný projev – opis, přepis.</p> <p>M – Geometrie v rovině a prostoru.</p>

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vyhledávání informací a komunikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá Internet jako zdroj informací, vyhledá k zadanému tématu informace, ➤ formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů internetového vyhledávače na ně vyhledá odpovědi ➤ při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje dotaz ➤ kriticky vyhodnocuje věrohodnost nalezených informací dle informačního zdroje, ověřuje je ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje tyto informace nepřebraly ➤ analyzuje vyhledané informace, s využitím dostupného SW ➤ komunikuje pomocí el. pošty – e-mailu, přiloží k odesílané zprávě soubor přílohy, zpracuje přílohu ze zprávy ➤ vytvoří praktický výstup splňující formální i estetické nároky na zadané téma 	<p>Práce s informacemi: pojem – informace, jednotky informací, vývojové trendy informačních technologií</p> <p>Internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledání informací v informačních zdrojích, informační zdroje (Internet, e-mail, internetové konference, ...) - analýza, zpracování informací - informační etika, hodnota a relevance informace, metody ověření <p>El. pošta – e-mail</p> <ul style="list-style-type: none"> - připojení přílohy k poště - uložení přílohy z došlé zprávy - zodpovědné používání přílohy – nebezpečí virového napadení počítače - vytvoření výstupního dokumentu 	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení; objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p>

			<p>MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení).</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách.</p> <p>RJ – Základní slovní zásoba, práce se slovníkem.</p> <p>ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje.</p> <p>HV - Využití notačních programů pomocí PC.</p> <p>D - Získávání informací o dějinách.</p>
Zpracování a využití informací			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví ➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje rozdíl mezi legálním a nelegálním software ➤ rozumí pojmům piráctví, hacker ➤ chápe virová nebezpečí ➤ chápe pozitiva i negativa registrace ➤ odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje ➤ z různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů shromáždí informace pro další zpracování ➤ porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku 	<p>Legální software, registrace a její výhody. Piráctví, hacker, virové nebezpečí. Copyright.</p> <p>Informační etika.</p> <p>- vyhledání informací v informačních zdrojích, informační zdroje (Internet, e-mail, internetové konference, ...)</p> <p>- analýza, zpracování informací</p> <p>- informační etika, hodnota a relevance informace, metody ověření.</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy).</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu ➤ využívá nástroje pro úpravu textu ➤ vytvoří textový dokument a uložit ho 	<p>Vytvoření výstupního dokumentu:</p> <p>Textové editory</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady textových editorů - uložení, otevření souboru - vzhled stránky, náhled, úpravy před tiskem - záhlaví, zápatí, tabulátor – vložení, nastavení 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základní formátování odstavců ➤ zvládá formátování textů ➤ vkládá do dokumentu obrázky ➤ edituje dokument ➤ vytiskne dokument ➤ vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony ➤ vytvoří textový dokument upraví ho ➤ použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, barev, umístění titulků a obrázků na stránce ➤ rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu ➤ rozpozná základní rozdíl mezi vektorovou a rastrovou grafikou ➤ ovládá práci s grafickými editory na úrovni základního uživatele a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem, aplikuje poznatky o úpravách textu, vkládání a úprav obrázku <ul style="list-style-type: none"> ➤ za využití tabulkového editoru účelně uspořádá data do tabulky ➤ dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji číselnými hodnotami a upravit její vzhled, provádí jednoduché operace s daty 	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola pravopisu, automatické opravy Formátování dokumentu. Rozšířený formát písma. Úprava stylu - základní vlastnosti odstavce Základy používání stylů. Vzhled stránky (okraje, formát papíru, rozvržení, zdroj papíru). Možnosti vkládaných objektů. Grafické editory počítačová grafika, rastrové a vektorové programy - příklady grafických editorů - základní rozdíl mezi vektorovou a rastrovou grafikou - formáty grafických souborů - uložení, otevření souboru - vytvoření obrázku užitím vhodných nástrojů - kopírování, přesouvání objektů, pořadí objektů, deformace - změna velikosti, rozložení na stránce, úprava před tiskem - vložení textu do obrázku Scanner - Scanování obrázků Tabulkové editory tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce - příklady tabulkových editorů - buňka – úpravy, vložení a formátování obsahu - řádek, sloupec – vložení, odstranění - ohraničení, výplň - nastavení před tiskem - práce s jednoduchými vzorci (součet, rozdíl, součin, podíl, suma, aritmetický průměr) 	<p>rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>ČJ – Vlastní tvořivé psaní.</p> <p>M – Geometrie v rovině a prostoru. Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>Z - Komunikační geografický a kartografický jazyk.</p>
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vyhledávání informací a komunikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje prostřednictvím internetu ➤ formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů internetového vyhledávače na ně vyhledá odpovědi ➤ při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje dotaz ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů 	<p>Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - pojmy Internet a web - pojem – prohlížeč webových stránek - metody a nástroje vyhledávání informací - pohyb po webu (hypertextové odkazy, adresa, vyhledávání - ukládání z webu - formulace požadavku při vyhledávání na internetu <p>Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje pomocí el. pošty – e-mailu - umí založit e-mail ➤ orientuje se v prostředí emailu, používá funkce Replay, Forward, rychlá odpověď 	<p>El. pošta – e-mail</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah k internetu - příklady poštovních programů <p>použití funkce odpověď (Reply), přeposlání (Forward)</p>	

			<p>rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p> <p>MEV - Stavba mediálních sdělení - příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení).</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět.</p> <p>AJ - Dopis a e-mail.</p> <p>RJ – Základní informace – Rusko; práce se slovníkem.</p> <p>ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje.</p> <p>HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC.</p>
Zpracování a využití informací			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými editory na úrovni pokročilého uživatele a využívá vhodných aplikací ➤ aplikuje poznatky o úpravách textu, vkládání a úprav obrázků ➤ zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu ➤ využívá nástroje pro úpravu textu ➤ vytvoří i upraví strukturovaný vícestránkový textový dokument ➤ snaží se dodržovat barevnou kompozici a typografická pravidla ➤ rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu ➤ použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, barev, umístění titulků a obrázků na stránce 	<p>Textový editor Word</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady textových editorů - uložení, otevření souboru - vzhled stránky, náhled, úpravy před tiskem - záhlaví, zápatí, tabulátor – vložení, nastavení - kontrola pravopisu, automatické opravy - formátování dokumentu 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality.</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy).</p> <p>ČJ – Vlastní tvořivé psaní.</p> <p>M – Závislosti, vztahy a práce s daty.</p> <p>Geometrie v rovině a prostoru.</p> <p>F - Tabulka a graf dráhy.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ za využití tabulkového editoru účelně uspořádá data do tabulky ➤ chápe pojmy sešit, list, tabulka, buňka a umí s nimi pracovat ➤ pracuje v buňkách s jednoduchými vzorečky ➤ provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí ➤ pracuje s obsahem a formátem buněk ➤ zveřejní dokument na webu ➤ vytvoří textový dokument nebo sešit tabulek a upraví ho 	<p>Tabulkový editor - vytváření tabulek, porovnávání dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - tabulka - vložení a úpravy - otevření a uložení tabulky - řádky a sloupce, buňky - formát buňky - zarovnání a orientace textu - náhled, tisk a vzhled stránky - odstraňování řádků a sloupců - označování oblastí - přesouvání a kopírování buněk - hodnoty a jednoduché vzorce - počítání jednoduchých příkladů - formát buňky číslo 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje základní informace o rastrové grafice a práci s ní, s použitím vhodných nástrojů vytvoří obrázek, nastaví velikost, zkopíruje, vloží, vyjme část nebo celý obrázek ➤ upravuje obrys a výplň vektorových objektů ➤ orientuje se v parametrech rastrového obrázku ➤ změni formát obrázku ➤ organizuje obrázky v počítači 	<p>Grafické editory</p> <p>Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem - rastrová grafika - vytvoření obrázku s použitím nástrojů - nastavení atributů - výřez, kopírování, vyjmutí, vložení <p><u>Vektorová grafika:</u></p> <p>Křivky. Tvarování křivky, druhy křivek. Označení, odstranění, přidání bodu (bodů)</p> <p>Tvarování textů.</p> <p>Převod na křivku.</p> <p>Přenášení a kopírování, otáčení a zešikmení, zrcadlení, proporcionální a neproporcionální</p>	

		<p>změna velikosti objektů. Rozdělování a spojování křivek. Seskupování a rušení skupin. Definice barvy výplně a obrysu. <u>Rastrová grafika:</u> Globální úpravy (kontrast, světlost, korekce barev, retuš, oříznutí, zaostřování, změna velikosti, orientace, efekty).</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje se soubory pokročilejším způsobem, orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky 	<p>Práce se složkami a soubory</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem – manažery (Správce souborů, Tento počítač, Průzkumník) - pojmy – složka (adresář), disk, jména souborů, přípony - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky, či souboru 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše rozdíl mezi vlastním dílem a plagiátem ➤ je si při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných 	<p>Ochrana práv k duševnímu vlastnictví. Informační etika.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě ➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ z různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů shromáždí informace pro další zpracování ➤ porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku ➤ zpracuje a prezentuje na dosažené uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě ➤ vytvoří práci na zadané téma ➤ vybere a zkombinuje textové a obrazové informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem k cílové skupině a s ohledem na zamýšlený účel ➤ zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel ➤ prezentuje informace v tiskové podobě a v počítači 	<p>Vyhledávání informací k danému tématu Zpracování výstupu na základě stanovených požadavků. Prezentace informací k danému tématu v tiskové podobě</p>	

Vzdělávací oblast: **INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE**
 Vyučovací předmět: **INFORMATIKA**

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vyhledávání informací a komunikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje prostřednictvím internetu ➤ má přehled o vývoji výpočetní techniky, uvědomuje si trendy ve vývoji výpočetní techniky – miniaturizace a zvyšování výkonu a kapacit 	<p>Vývojové trendy informačních technologií. Vývoj počítačů (miniaturizace, výkon, kapacita).</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává v síti Internet stránku o určitém tématu, dokáže uložit obsah ➤ vyhledá multimediální data na internetu ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ➤ kriticky vyhodnocuje věrohodnost nalezených informací dle informačního zdroje, ověřuje je ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje tyto informace nepřebraly ➤ využije online spojení s jinými lidmi k týmové práci, učení a osobnímu růstu ➤ při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla netikety 	<p>Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy Internet a web - pojem – prohlížeč webových stránek - pohyb po webu (hypertextové odkazy, adresa, vyhledávání - ukládání z webu - Multimediální přehrávač - Zvuky, přehrávání a nahrávání - Obraz <p>Práce s informacemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem – informace - jednotky informací, vývojové trendy informačních technologií - vyhledání informací v informačních zdrojích, informační zdroje (web, e-mail, internetové konference, ...) - analýza, zpracování informací informační etika, hodnota a relevance informace, metody a nástroje jejich ověřování 	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu,</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje pomocí elektronické pošty – e-mailu, přiloží k odesílané zprávě soubor přílohy, zpracuje přílohu ze zprávy 	<p>El. pošta – e-mail</p> <ul style="list-style-type: none"> - připojení přílohy k poště - uložení přílohy z došlé zprávy - zodpovědné používání přílohy – nebezpečí virového napadení počítače 	

			<p>o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě). MEV - Stavba mediálních sdělení – příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení). MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na; role médií v politických změnách. RJ – Práce se slovníkem. ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje. HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC.</p>
Zpracování a využití informací			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými editory na úrovni pokročilého uživatele a využívá vhodných aplikací ➤ aplikuje poznatky o úpravách textu, vkládání a úprav obrázku ➤ vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony ➤ zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu ➤ doplní textovou informaci obrázky, grafy a tabulkami tam, kde je jejich zařazení v dokumentu názorné a účelné 	<p>Textový editor Word</p> <ul style="list-style-type: none"> - formátování dokumentu - vzhled stránky, náhled, úpravy před tiskem - záhlaví, zápatí, tabulátor - úprava stylu - základní vlastnosti odstavce - vytvoření, vymazání stylu - použití šablony - úprava šablony - vymazání šablony - vytvoření dokumentu na základě šablony - vytvoření šablony - záhlaví a zápatí - velikost zobrazení - anulace a opakování textu - sloupce (oddíly) - hledání a nahrazování textů v dokumentu - automatické opravy - kontrola pravopisu 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - vkládání jiných objektů (obrázků, grafů, tabulek) - propojení Wordu s jinými aplikacemi 	jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. ČJ – Vlastní tvořivé psaní. M – Závislosti, vztahy a práce s daty. M – Geometrie v rovině a prostoru.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ➤ dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji číselnými hodnotami a upravit její vzhled ➤ provádí jednoduché operace s daty pomocí vzorců ➤ znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje ➤ vytvoří graf z dat v tabulce, vkládá tabulku a graf do textového editoru 	<p>Tabulkové editory</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, užití - buňka – úpravy, vložení a formátování obsahu - řádek, sloupec – vložení, odstranění - ohraničení, výplň - nastavení před tiskem - pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu - vytvoření tabulky, zadávání dat, formát buňky - třídění dat, jednoduchá databáze - práce s jednoduchými vzorci (součet, rozdíl, součin, podíl, suma, aritmetický průměr) - vytvoření grafu z dat tabulky - typy a formáty grafu - vložení tabulky a grafu do textového editoru 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná základní rozdíl mezi vektorovou a rastrovou grafikou ➤ ovládá práci s grafickými editory na úrovni pokročilého uživatele a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a grafikou, aplikuje poznatky o úpravách textu, vkládání a úprav obrázku ➤ používá rozšířené možnosti vektorové grafiky ➤ pracuje s maskou a objekty v rastrové grafice ➤ na základě porozumění rozdílu mezi bitmapovou a vektorovou grafikou upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému budou využita, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů 	<p>Grafické editory</p> <ul style="list-style-type: none"> - příklady grafických editorů - základní rozdíl mezi vektorovou a rastrovou grafikou - formáty grafických souborů - uložení, otevření souboru - vytvoření obrázku užitím vhodných nástrojů - kopírování, přesouvání objektů, pořadí objektů, deformace - změna velikosti, rozložení na stránce, úprava před tiskem - vkládání a kopírování obrázků do textových dokumentů, vložení textu do obrázku <p><u>Vektorová grafika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Barevný přechod - Dvoubarevný, plnobarevný vektorový a rastrový výplňový vzor - Obrys: barva, šířka, styl, rohy, zakončení, šipky, tvar hrotu <p><u>Rastrová grafika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Použití masky - Vytváření objektu (vrstvy) a čocky, panel objektů - Změna velikosti, polohy, otočení, zkosení objektu 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě ➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s využitím dostupného SW vytvoří praktický výstup splňující formální i estetické nároky ➤ zpracuje a prezentuje na dosažené uživatelské úrovni informace v textové a grafické formě ➤ vytvoří práci na zadané téma, má pod kontrolou 	<p>Vyhledávání informací k danému tématu Zpracování výstupu na základě stanovených požadavků. Prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)</p>	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

<p>➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uspořádání textu a dalších objektů na stránce ➤ používá Internet jako zdroj informací, vyhledá k zadanému tématu informace, analyzuje je ➤ porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku ➤ vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem k cílové skupině a s ohledem na zamýšlený účel ➤ v prezentaci vytváří snímky, objekty, připraví obrázek pro tisk, web a prezentaci ➤ dodržuje barevnou kompozici a typografická pravidla ➤ zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží celkový čas prezentování ➤ popíše rozdíl mezi vlastním dílem a plagiátem ➤ je si při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných ➤ odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje 	<p>Využití aplikace Power Point: Nová prezentace, vložení snímku. Šablona návrhu. Nástroje (vložení tvarů, textů, obrázků, zvuků, videí a dalších objektů). Řazení snímku, přechody mezi snímky. Animace snímku. Barevné schéma. Přehrávání prezentace. Vkládání objektů do prezentace.</p> <p>Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika.</p> <p>Publikování na webu - redakční systém. Návrh webu. Moduly (text, databázový ap.).</p>	<p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality).</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení.</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy).</p> <p>OV - Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, porušování práv k duševnímu vlastnictví.</p>
---	---	---	---

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ a KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE
Vyučovací předmět: INFORMATIKA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vyhledávání informací a komunikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem počítačová síť, chápe souvislost vývoje počítačových sítí s vývojem počítačů ➤ popíše rozdíl mezi lokální a rozsáhlou počítačovou sítí, uvede příklady, ➤ chápe rozdíly mezi připojením typu pevná linka a vytáčená linka 	<p>Počítačové sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj (terminály, klient-server, Internet) dělení sítí (podle rozlohy-LAN, WAN, podle propojení-typu přenosu – kabelem, bezdrátově, podle režimu připojení – pevná linka, vytáčená linka) 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět.</p> <p>RJ – Práce se slovníkem.</p> <p>ČJ - Věcné čtení - studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Informační zdroje.</p> <p>HV - Noty, využití notačních programů pomocí PC.</p> <p>I – Informační základna pro volbu povolání.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komunikuje prostřednictvím internetu ➤ vysvětlí pojem Internet a uvede jeho význam ➤ nezaměňuje pojmy Internet a web ➤ vyjmenuje základní služby Internetu a popíše jejich úlohu ➤ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ➤ kriticky vyhodnocuje věrohodnost nalezených informací dle informačního zdroje, ověřuje je ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje tyto informace nepřebíraly ➤ při uveřejňování informací o sobě a o druhých kriticky zváží účel a rizika jejich zveřejnění a své rozhodnutí je schopen vysvětlit a obhájit ➤ přijme, odešle, předá, nasdílí a publikuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace, využije hlasové nebo audiovizuální služby ➤ využije online spojení s jinými lidmi k týmové práci, učení a osobnímu růstu ➤ při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla netikety ➤ používá el. poštu ke komunikaci i k odesílání úkolů ➤ vyjmenuje i jiné- způsoby komunikace prostřednictvím služby Internet 	<p>Internet</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice, vznik - vyhledání informací v informačních zdrojích - služby Internetu – e- mail, www, elektronická konference, e-banking, ... - e-mail, služby sítě Internet – chat, konference, programy – ICQ, Skype, Facebook, - přístup k poště (samostatná služba, webové rozhraní - poštovní programy - úkony spojené s přijímáním a odesíláním pošty (přijímání, odesílání, předávání, nasdílení a publikování textových, obrazových, zvukových nebo video informací) - využití hlasové, audiovizuální služby - spam, viry, aj. a jejich nebezpečí 	

Zpracování a využití informací			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací ➤ uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu ➤ využívá nástroje pro úpravu textu ➤ dodržuje barevnou kompozici a typografická pravidla ➤ využívá širší možnosti textového editoru ➤ použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, barev, umístění titulků a obrázků na stránce ➤ vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony 	Textový editor <ul style="list-style-type: none"> - formátování dokumentu - poznámky pod čarou - editor rovník - číslování osnovy - obsah a rejstřík - vytvoření osnovy - zobrazení a změna úrovní odstavců - poznámky - křížové odkazy - hromadná korespondence 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality). MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy). ČJ – Vlastní tvůrčí psaní. M – Závislosti, vztahy a práce s daty.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upraví digitální fotografii ➤ rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu 	Grafický editor Úprava digitální fotografie <ul style="list-style-type: none"> - korekce obrazu - práce s maskou, výřezem 	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí výpočty v tabulkovém procesoru na vyšší úrovni ➤ využívá širší možnosti tabulkového procesoru ➤ používá základní funkce v tabulkovém procesoru za využití tabulkového editoru účelně uspořádá data do tabulky ➤ provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí ➤ znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje 	Tabulkový editor <ul style="list-style-type: none"> - pojmenování oblastí - příčky - skrytí řádků a sloupců - hodnoty a vzorce - formát buňky, číslo - tvorba vzorce napsáním a průvodcem - výpočty - provázání listů - tvorba grafů - další funkce typu countif, sumif, nyní ap. - databáze, filtr a řazení 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše rozdíl mezi vlastním dílem a plagiátem ➤ je si při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných ➤ odlišuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje 	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví. Legální software, registrace a její výhody. Piráctví, hacker. Copyright	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě ➤ používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem k cílové skupině a s ohledem na zamýšlený účel ➤ z různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů shromáždí informace pro další zpracování ➤ porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku ➤ vysvětlí pojem prezentace ➤ zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží celkový čas prezentování 	Vyhledávání informací k danému tématu Zpracování výstupu na základě stanovených požadavků. Využití aplikace Power Point: Prezentační program <ul style="list-style-type: none"> - pojem – prezentace - práce se šablonou, využití průvodce - rozložení objektů, vkládání objektů (obrázky, textové pole) - efekty objektů - zvuk, časování, přechody mezi snímky - vlastní pozadí 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozmístí objekty s využitím šablon, nastaví efekty objektů, časování, přechody mezi snímky, vloží zvukový soubor ➤ vytvoří jednoduchou prezentaci na dané téma ➤ prezentuje informace na webu ➤ seznámí se se značkovacím jazykem pro hypertext 	<p>Orientační seznámení s HTML (HyperText Markup Language) – jako hlavní jazyk pro tvorbu stránek v systému www, možnosti publikování na webu.</p>	<p>(pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. MEV - Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení; technologické možnosti a jejich omezení. MEV - Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.</p>
--	--	--	---

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději.

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se

využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vzdělávací oblast zahrnuje v 1. období vyučovací předmět Prvouka, ve 2. období předměty Přírodověda a Vlastivěda.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

- 5.4.1 Prvouka
- 5.4.2 Přírodověda
- 5.4.3 Vlastivěda

5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V tomto vyučovacím předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Prvouka také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Prvouka uvádí žáky do prostředí školy a nové životní role školáka. Dává prostor pro vytváření základních pracovních a režimových návyků. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvořech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. V Prvouce se žáci seznámí s nejbližším okolím bydliště a školy, poznávají sebe, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (i v rodině) na základě vlastního prožitku, seznámí se s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- utváří si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti;
- plní si povinnosti a společné úkoly,
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- klade si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formuluje a hledá na ně adekvátní odpovědi;
- používá způsob myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzuje důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojuje se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- poznává a upevňuje preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech;
- orientuje se ve světě informací a časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací;

- poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, kulturní a tolerantní chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití;
- pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech a tím si rozšiřuje slovní zásobu;
- samostatně a sebevědomě vystupuje a jedná, efektivně a bezkonfliktně komunikuje v méně běžných situacích, bezpečně komunikuje prostřednictvím elektronických médií, poznává a ovlivňuje svou jedinečnost (možnosti a limity);
- utváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně;
- poznává podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení;
- umí se chovat v rizikovém prostředí a v krizových situacích;
- dodržuje zásady bezpečného chování.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka se realizuje v 1. až 3. ročníku základní školy v této hodinové dotaci:

	1. stupeň		
Ročník	1.	2.	3.
Počet hodin	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka Prvouky probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Pracujeme i v terénu, kdy si žáci ověřují své vědomosti a získávají nové zkušenosti. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem - skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), žakovská spolupráce (práce ve dvojicích), samostatná práce, frontální výuka s demonstračními pomůckami, vzájemné učení na základě prezentací žáků, vycházky s pozorováním, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže a exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, atlasy, klíče, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Na vyučovací předmět Prvouka navazují na 1. stupni základní školy ve 4. a 5. ročníku předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Výchovně a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Práci s mapou, atlasem, učebnicemi a učebními pomůckami a poskytováním dostatku informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky vyhledávat, třídit a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváním úkolů, při kterých žáci samostatně řeší problémy v běžných životních situacích přiměřeně ke svým možnostem, učíme žáky překonávat životní překážky.
- Pomocí vhodných forem a metod práce vedeme žáky, aby při řešení problémů uměli požádat o radu a řídit se jí.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Používáním základní geografické, topografické, kartografické terminologie, obecně známých symbolů, termínů a znaků rozšiřujeme slovní zásobu a rozvíjíme komunikační dovednosti.
- Navozováním situací, při kterých žáci musí komunikovat různými prostředky s různými lidmi, rozvíjíme komunikační dovednosti.

Kompetence sociální a personální

- Různými metodami práce učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmové práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Zapojováním žáků do sportovního a kulturního dění v obci, regionu rozvíjíme sociální vztahy.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možnými riziky sociálně patologických jevů a jejich následky a důsledky.
- Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.
- Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa.

Kompetence pracovní

- Společnou práci vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.
- Vytvářením modelových situací vedeme žáky k sebepoznání a profesní orientaci žáka.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Místo, kde žijeme			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v nejbližším okolí školy a zvládne bezpečně cestu do školy a zpět ➤ osvojuje si základní pojmy cesta – silnice - chodník ➤ jednoduše popíše cestu do školy a rozliší množná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ zná jméno třídní učitelky a ředitele školy ➤ zná název školy ➤ seznámí se s prostorami školy, učebnami, vlastní třídou ➤ chová se ukázněně ve škole i mimo školu ➤ umí si připravit pomůcky do školy ➤ udržuje pořádek ve svých věcech, ve školní aktovce ➤ umí vyprávět o svém domově, bydlišti a okolí ➤ orientuje se v místě svého bydliště ➤ pojmenuje své bydliště (adresa) ➤ seznámí se s okolím svého bydliště ➤ orientuje se a vyznačí na jednoduchém plánu místo bydliště, školy, cestu na určené místo 	<p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště.</p> <p>Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy.</p> <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>ČJ - Základní komunikační pravidla, komunikační žánry.</p> <p>M - Orientace v prostoru.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na mapě (plánu) regionu najde polohu své obce 	<p>Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině.</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě - obec jako základní jednotka samosprávy státu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině 	<p>Okolní krajina (místní oblast, region) - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů.</p>	<p>EV – Ekosystémy – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).</p>
Lidé kolem nás			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje členy své rodiny a popíše jejich roli ➤ popíše blízké příbuzenské a mezigenerační vztahy v rodině ➤ rozezná přirozené odlišnosti spolužáků a projevuje k nim toleranci ➤ dodržuje zásady správného chování ve třídě, školní jídelně, v dopravních prostředcích, kině apod. 	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj - Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje podle pracovního zařazení zaměstnance školy: školník, uklízečka, učitelka, ředitel, vychovatelka ➤ zná povolání svých rodičů ➤ má základní představu o některých profesích 	Práce fyzická a duševní, zaměstnání.	na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. ČJ - Komunikační žánry: dialog na základě obrazového materiálu.
Lidé a čas			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje dny v týdnu ➤ rozlišuje čas práce a odpočinku ➤ určí celé hodiny ➤ chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a současnosti ➤ rozlišuje roční období ➤ rozlišuje dny pracovní, dny volna a některé svátky ➤ sleduje přiměřeně svému věku v kalendáři významné události v rodině, škole, státu 	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období.	OSV - Seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času. OSV - Psychohygienu - dobrá organizace času. ČJ – Obrazková osnova (posloupnost děje). HV - Písně zaměřené k ročním dobám.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se přiměřeně ke svému věku s minulostí místa, kde žije 	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost. Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov.	MUV – Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Etnický původ - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypráví o zvycích a práci lidí ➤ rozpozná současnost a minulost ➤ na příkladech porovnává odlišnosti života lidí ➤ vypráví o svých zkušenostech a zážitcích z minulosti a porovnává je se současností ➤ zařadí časově Vánoce a Velikonoce 	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny.	VMEG - Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. ČJ – Literární druhy a žánry - říkadlo.
Rozmanitost přírody			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s pojmem přírodnina, rostlina, živočich ➤ rozliší neznámější rostliny a živočichy ze svého okolí ➤ roztřídí některé přírodniny dle nápadných určujících znaků ➤ pozná a pojmenuje vybrané druhy dřevin a bylin a popíše části jejich těla ➤ pojmenuje některá volně žijící zvířata a zvířata domácí ➤ zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat ➤ pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny ➤ vizuálně rozliší keř x strom x bylinu ➤ pečuje o pokojové rostliny ve třídě ➤ popíše základní části těla vybraných zástupců rostlin a živočichů ➤ vysvětlí význam třídění (recyklace odpadů) 	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. EV - Ekosystémy – les; pole, vodní zdroje, lidské sídlo; kulturní krajina. EV - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života); ovzduší (význam pro život na Zemi); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede zásady správného třídění odpadů ➤ dokáže rozlišit odpady vhodné ke třídění, určí, do které skupiny odpadů patří ➤ dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm ➤ seznamuje se s chráněnými rostlinami a živočichy ➤ seznamuje se s rostlinami a živočichy charakteristickými pro danou lokalitu ➤ seznamuje se s charakteristickými znaky základních společenstev (les, park, louka, zahrada, pole, rybník) ➤ sleduje různé podoby počasí, přiměřeně svým dovednostem vede o nich záznam ➤ pozoruje a popíše charakteristické počasí pro jednotlivá roční období ➤ uvede základní podmínky života 	<p>přírody – ochrana rostlin a živočichů, ochrana a tvorba životního prostředí, odpovědnost lidí, likvidace odpadů.</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; podnebí a počasí.</p>	<p>památek (význam ochrany přírody a kulturních památek).</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi.</p> <p>PČ – Pěstování pokojových rostlin – základní podmínky pro pěstování.</p> <p>CJ – Literární druhy a žánry (říkanky, básně, pohádky s přírodní tematikou).</p> <p>TV - Turistika a pobyt v přírodě – chování v přírodě, ochrana přírody.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje u skupiny známých látek jejich společné a rozdílné znaky ➤ provede jednoduchý pokus na dané téma 	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší den a noc ➤ rozřídí a přiřadí typické znaky jednotlivých ročních období ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ seznámí se s riziky spojenými s ročními obdobími a sezónními činnostmi ➤ rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích 	<p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi.</p> <p>Vesmír a Země – den a noc, roční období.</p>	<p>TV - Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, bruslení, jízda na bobech - bezpečnost.</p>
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje základní části lidského těla ➤ vysvětlí, jak denní režim ovlivňuje zdraví ➤ dodržuje režim dne ➤ vyjmenuje pravidla zdravé výživy a uvede možné následky jejich nedodržování ➤ ze seznamu vybere potraviny, jež jsou potřebné pro zdravý vývoj dítěte ➤ dokáže sestavit jídelníček pro zdravou svačinu ➤ dodržuje zásady správného stravování ➤ dodržuje pitný režim ➤ vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz ➤ uvede průvodní znaky běžných dětských nemocí ➤ uvede postup domácí léčby nemocí z nachlazení a význam jednotlivých opatření ➤ na příkladech uvede, jak lze předcházet 	<p>Lidské tělo – stavba těla.</p> <p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; moje tělo, moje psychika; co o sobě vím a co ne; můj vztah ke mně samé/mu; zdravé a vyrovnané sebepečení.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nemocím, úrazům ➤ uplatňuje základní hygienické návyky ➤ umí provést jednoduchá ošetření ➤ bezpečným chováním neohrožuje své zdraví, ani zdraví jiných 		<p>plánování učení a studia.</p> <p>TV – Význam pohybu pro zdraví. První pomoc při úrazech v podmínkách TV. Hygiena při TV – osobní hygiena.</p> <p>PČ – Bezpečnost a hygiena.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru ➤ uplatňuje způsoby bezpečného chování ➤ rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí ➤ v modelové situaci určí možná nebezpečí činnosti ve volném čase ➤ ovládá přiměřeně ke svému věku pravidla silničního provozu ➤ seznamuje se s rolí cyklisty a chodce a bezpečným chováním v silničním provozu ➤ uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici ➤ bezpečně překoná silnici ➤ používá bezpečnou cestu do školy 	<p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování).</p> <p>M – Rovinné obrazce.</p> <p>PČ - Práce s drobným materiálem - modelovací hmota (dopravní značky).</p> <p>TV - Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci ➤ v modelové situaci umí odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná dokáže ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155, 156 a 158 ➤ rozeznat situace, v nichž je nutné požádat o pomoc dospělé ➤ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro ostatní 	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Komunikace –komunikace v různých situacích (informování, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod).</p> <p>ČJ – Komunikační žánry – krátký mluvený projev.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se s pojmy mimořádná situace (požár, povodeň) ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ➤ dodržuje bezpečnost chování při evakuaci ➤ uvede, jak se chovat v situacích obecného ohrožení 	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

ROČNÍK: 2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Místo, kde žijeme			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná svou adresu, telefon, orientuje se v prostorách bytu ➤ orientuje se v okolí bydliště ➤ dokáže bezpečně dojít do školy a zpět ➤ dodržuje školní režim, školní řád, rozvrh hodin, přestávky ➤ orientuje se ve škole a jejím okolí ➤ zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí způsoby, jak jim čelit 	<p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště.</p> <p>Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy.</p> <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>ČJ - Základní komunikační pravidla, komunikační žánry.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje nejdůležitější části a místa v obci ➤ orientuje se v obci a jejím v nejbližším okolí (obec a její části, význačná místa a budovy v obci, společenský, kulturní a sportovní život v obci) ➤ uvede příklady obchodů, služeb, kultury, vzdělání, zdravotnictví, průmyslu, sporu, turistiky ve svém bydlišti ➤ dodržuje pravidla bezpečného chování při cestě na určené místo, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí (dopravní situace, značky, pravidla pro chodce, osobní a hromadná doprava) 	<p>Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť.</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě - obec jako základní jednotka samosprávy státu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jmenuje přírodní a umělé prvky v místní oblasti ➤ jmenuje příklady rostlin a živočichů okolní krajiny 	<p>Okolní krajina (místní oblast, region) – rozšíření rostlinstva a živočichů.</p>	<p>EV – Ekosystémy – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).</p>
Lidé kolem nás			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje členy rodiny - prarodiče, rodiče, děti, vnoučata, teta, strýc, bratranec, sestřenice ➤ popíše role rodinných příslušníků a vztahy 	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj - Poznávání lidí – rozvoj</p>

i nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mezi nimi ➤ rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy ➤ popíše život a funkci rodiny ➤ přiměřeně se chová ke členům rodiny (úcta, pomoc, ochrana mladších) ➤ upevňuje vztahy mezi členy domácnosti, respektuje povinnosti členů rodiny ➤ zná základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině ➤ rozpoznává vhodné a nevhodné chování žáků ve škole ➤ vnímá významné události v rodině 		<p>pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.</p> <p>ČJ - Základní komunikační pravidla, komunikační žánry.</p>
➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti ➤ rozliší různé profesní zařazení zaměstnanců školy a jejich význam ➤ uvědomuje si důležitost domácích prací a dokáže je pojmenovat 	Práce fyzická a duševní, zaměstnání.	
Lidé a čas			
➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok ➤ zná rozdíl mezi kalendářním a školním rokem ➤ posoudí posloupnost včera, dnes, zítra ➤ rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt ➤ vyznačí čas na digitálním displeji ➤ rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost ➤ zná datum svého narození 	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období.	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena -dobrá organizace času.</p> <p>ČJ – Dialog na základě obrazového materiálu.</p> <p>M – Orientace v čase.</p>
➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje přiměřeně svému věku některé historické události spjaté s místem, kde žije ➤ poznává některé historické památky v obci ➤ seznámí se s pověstmi daného regionu 	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov.	<p>MUV – Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>MUV - Etnický původ - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života.</p>
➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti ➤ vypráví o svých zkušenostech a zážitcích z minulosti a porovnává je se současností ➤ učí se vztahu k výsledkům práce druhých ➤ seznamuje se s proměnami způsobu života, bydlení, práce ➤ zařadí časově Vánoce a Velikonoce 	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny.	<p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>ČJ – Literární druhy a žánry – říkadlo, báseň, pohádka.</p>
Rozmanitost přírody			
➤ roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ➤ popíše jednotlivé části těla vybraných zástupců rostlin a živočichů ➤ třídí živočichy na domácí a volně žijící, zná 	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

	<p>jejich význam pro člověka podle nápadných určujících znaků</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata ➤ rozpozná zástupce savců, ptáků, hmyzu ➤ rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce ➤ zná základní zemědělské plodiny ➤ rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté ➤ jmenuje běžně se vyskytující stromy, keře, byliny ➤ popíše ohleduplné chování k přírodě ➤ dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě ➤ aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí ➤ má povědomí o významu životního prostředí pro člověka ➤ třídí odpad ➤ uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ➤ pozná dané rostliny ve známé lokalitě ➤ rozlišuje a zná charakteristické znaky základních společenstev (les, park, louka, zahrada, pole, rybník) ➤ popíše aktuální stav počasí ➤ vysvětlí, jak vybrané meteorologické jevy vznikají a jaké mohou mít důsledky 	<p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, ochrana a tvorba životního prostředí, odpovědnost lidí, likvidace odpadů.</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; podnebí a počasí.</p>	<p>EV - Ekosystémy – les; pole, vodní zdroje, lidské sídlo; kulturní krajina.</p> <p>EV - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života); ovzduší (význam pro život na Zemi); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás).</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek).</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi.</p> <p>PČ – Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin – základní podmínky pro pěstování.</p> <p>TV - Turistika a pobyt v přírodě – chování v přírodě, ochrana přírody.</p> <p>ČJ – Literární druhy a žánry (říkanky, básně, pohádky s přírodní tematikou).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí, měří, váží, porovnává látky ➤ poznává pomocí pokusů některé vlastnosti známých látek ➤ ví, jak bezpečně zacházet s nejběžnějšími nástroji a přístroji v domácnosti ➤ poznává pomocí pokusů základní veličiny a skupenství vody ➤ uvede, jaké má voda vlastnosti a v jakých situacích se s nimi setkáváme ➤ uvede podmínky, za kterých se voda vyskytuje v jednotlivých skupenstvích 	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší a porovná život rostlin a živočichů v jednotlivých ročních obdobích ➤ popíše činnost člověka v závislosti na ročním období ➤ pozoruje a zapisuje změny počasí do kalendáře přírody 	<p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi.</p> <p>Vesmír a Země – roční období.</p>	<p>TV - Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, bruslení, jízda na bobech - bezpečnost.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popisuje a porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích 		
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a pojmenuje základní části lidského těla ➤ určí a pojmenuje lidské smysly ➤ orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života ➤ charakterizuje fáze vývoje člověka od narození po stáří a smrt ➤ orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné preventivní návyky na základě elementárních znalostí o lidském těle ➤ upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo ➤ dokáže posoudit, zda je při úrazu nebo náhlé zdravotní příhodě ohrožen život ➤ pečuje o zdraví, ošetří drobná poranění ➤ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí 	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy.</p> <p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; moje tělo, moje psychika; co o sobě vím a co ne; můj vztah ke mně samé/mu; zdravé a vyrovnané sebepojetí.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia.</p> <p>PČ – Bezpečnost a hygiena.</p> <p>ČJ – Žánry písemného projevu – popis.</p> <p>TV – Význam pohybu pro zdraví. První pomoc při úrazech v podmínkách TV. Hygiena při TV – osobní hygiena.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady bezpečného chování ve škole i na veřejnosti a dodržuje je tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí ➤ rozlišuje a využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času ➤ má povědomí, jak se zachovat, stane-li se svědkem ohrožení zdraví nebo poranění jiných ➤ důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu ➤ chápe nebezpečí nevhodného chování v dopravě, dopravních prostředcích a při čekání na ně ➤ zná význam základních dopravních značek v obci, kterými se musí řídit ➤ zná základní pravidla pro chodce ➤ seznamuje se s pravidly jízdy pro cyklisty ➤ uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky ➤ umí rozpoznat některé návykové látky ➤ předvede v modelových situacích jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ v modelových situacích rozezná rizikové 	<p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, odmítání návykových látek.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Komunikace –komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod.).</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování).</p> <p>TV - Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí.</p> <p>M – Základní útvary v rovině.</p> <p>PČ - Práce s drobným materiálem - modelovací hmota (dopravní značky).</p>

	<p>chování (šikana, týrání, sexuální zneužívání), rozpozná nebezpečí této situace, umí zareagovat jako svědek těchto situací</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje poznatky o bezpečném chování (odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače) a v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální zneužívání) 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby ➤ upevňuje si návyky bezpečného chování v různém prostředí a v kontaktu s neznámými jedinci ➤ ovládá tísňová čísla pro přivolání pomoci ➤ dokáže zajistit lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění ➤ v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky 	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Komunikace –komunikace v různých situacích (informování, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod). ČJ – Komunikační žánry – telefonický rozhovor.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi ➤ určí na koho se obrátit v situaci ohrožení 	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PRVOUKA

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Místo, kde žijeme			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí polohu bydliště a okolí ➤ zná svou plnou adresu, chrání osobní údaje ➤ orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy v místní krajině, v obci a jejím okolí ➤ dokáže zakreslit školu a její blízké okolí do jednoduchého plánu ➤ zhotoví jednoduchý náčrtek okolí svého bydliště, porovná náčrtek s plánem ➤ vyhledá v okolní krajině orientační body ➤ chápe možná nebezpečí osamocенého pobytu v krajině ➤ vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času ➤ v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany ➤ seznamuje se s jízdním řádem a učí se v něm orientovat 	<p>Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště.</p> <p>Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy.</p> <p>OSV – Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>ČJ - Základní komunikační pravidla, komunikační žánry.</p> <p>AJ – Školní potřeby a třída. Domov.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná významné budovy ve městě ➤ začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR ➤ pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí (obci, městě) ➤ orientuje se v místní krajině, v obci a jejím nejbližším okolí ➤ popíše přírodu a lidmi vytvořené objekty v místní krajině ➤ zná základní údaje o současnosti a historii obce ➤ určí světové strany ➤ orientuje se v dopravní síti v okolí 	<p>Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť.</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě - obec jako základní jednotka samosprávy státu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří estetické hodnoty a rozmanitost okolní krajiny ➤ pojmenuje hlavní dominanty v okolní krajině ➤ sleduje a popíše zásahy člověka do krajiny ➤ chápe přiměřeně svému věku nutnost ochrany přírody ➤ rozlišuje přírodní a umělé prvky v okolní 	<p>Okolní krajina (místní oblast, region) - rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí.</p>	<p>EV – Ekosystémy – kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ krajině a jejich účelovost ➤ popíše typy krajiny ➤ vysvětlí, proč je důležité chránit přírodu a sám přispívá k její ochraně ➤ uvede příklady pozitivního vlivu přírody na člověka ➤ rozlišuje činnosti zlepšující a zhoršující životní prostředí 		
Lidé kolem nás			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině ➤ uvědomuje si důležitost dodržování pravidel soužití v rodině ➤ seznámí se s možnými problémy v rodině ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka ➤ aplikuje zásady správného chování, toleruje nedostatky spolužáků a naopak ocení jejich přednosti ➤ chápe rovnost a odlišnost mezi lidmi 	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny.	OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora. OSV – Sociální rozvoj - Poznávání lidí – rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. MUV - Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. ČJ - Základní komunikační pravidla, komunikační žánry. AJ – Rodina.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje různé pracovní činnosti (povolání) ➤ rozlišuje práci fyzickou a duševní ➤ zamyslí se nad potřebou a důležitostmi různých povolání ve společnosti ➤ má představu o jednotlivých profesích podniků v obci a blízkém okolí ➤ seznamuje se s pracovním režimem ➤ umí zhodnotit výsledky své práce a práce jiných ➤ poznává vhodné a nevhodné pracovní prostředí pro dané činnosti 	Práce fyzická a duševní, zaměstnání.	
Lidé a čas			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí čas jako fyzikální veličinu ➤ přesně určí čas ➤ orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce ➤ zná jednotky času, orientuje se v čase podle hodin, kalendáře, pravidelných denních činností ➤ vyhledá v kalendáři významná data rodiny, školy, státu v historii i současnosti ➤ zná měsíce jednotlivých ročních období 	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období.	OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času. OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygienu – dobrá organizace času. ČJ – Dialog na základě obrazového materiálu. M – Orientace v čase. AJ – Kalendář.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spojené s místem, v němž žije 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich ➤ zná základní údaje z historie své obce ➤ konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast ➤ zná polohu nejvýznamnějších kulturních památek v obci a jejich historii ➤ seznámí se s obory, které se zabývají 	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost. Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov.	MUV – Kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Etnický původ - odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života. VMEG - Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. ČJ – Literární druhy a žánry – říkadlo, báseň,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zkoumáním minulosti ➤ zná pověsti, báje, mýty spjaté s domovem, krajem a předky daného regionu 		pohádka, povídka, české regionální pověsti.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasňuje odlišnosti a proměny způsobu života a bydlení dříve a nyní ➤ popíše předměty denní potřeby ➤ rozlišuje časové vztahy v životě a průběh lidského života ➤ připomíná si některé významné dny a státní svátky ➤ zařadí časově Vánoce a Velikonoce 	<p>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny.</p>	
Rozmanitost přírody			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje a třídí přírodniny podle nápadných určujících znaků ➤ popíše stavbu těla u vybraných živočichů ➤ popíše stavbu těla rostlin ➤ porovnává základní projevy života na konkrétních organismech ➤ rozliší nejnámější rostliny ze svého okolí ➤ pozná nejnámější jedlé a jedovaté houby ➤ vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů ➤ rozlišuje domácí a hospodářská zvířata ➤ rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak ➤ vysvětlí význam a odpovědnost lidí při ochraně životního prostředí, aktivně se zapojuje do třídění odpadů ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě ➤ chová se ohleduplně k přírodě a chrání ji ➤ uplatňuje zásady bezpečného chování v přírodě ➤ uvede správný způsob likvidace a třídění odpadu ➤ uvede příklady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů ➤ zkoumá základní společenstva v daných lokalitách regionu ➤ uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ➤ zdůvodňuje podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ➤ pozná vybrané rostliny a živočichy volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, rybníky, louky, les) ➤ třídí rostliny a živočichy do různých přírodních společenstev ➤ vyjmenuje životní podmínky živých organismů nachází shody a rozdíly v přizpůsobení 	<p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, ochrana a tvorba životního prostředí, odpovědnost lidí, likvidace odpadů.</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>EV - Ekosystémy – les; pole, vodní zdroje, lidské sídlo; kulturní krajina.</p> <p>EV - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života); ovzduší (význam pro život na Zemi); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás).</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek).</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi.</p> <p>PČ – Pěstitelské práce - pěstování pokojových rostlin – základní podmínky pro pěstování. Bezpečnost a hygiena.</p> <p>ČJ – Literární druhy a žánry (říkanky, básně, pohádky s přírodní tematikou).</p> <p>TV - Turistika a pobyt v přírodě – chování</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organismů prostředí ➤ vysvětlí základní význam vody, vzduchu, půdy, rostlin a živočichů pro živé organismy a pro život člověka ➤ popíše vznik půdy ➤ pozná běžné zástupce hornin a nerostů ➤ uvede příklady využití hornin a nerostů 	<p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí.</p> <p>Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam.</p>	v přírodě, ochrana přírody.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí elementární pokusy s různými látkami při použití jednoduchých měřicích přístrojů ➤ popisuje základní vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů ➤ pojmenuje a užívá vhodné nástroje, přístroje a měřidla ➤ dokáže změřit délku, čas, hmotnost, objem a teplotu ➤ uvede doklady přítomnosti vzduchu ➤ vyjmenuje nejdůležitější složky vzduchu ➤ rozlišuje různé proudění vzduchu (vánek, vítr, vichřice) ➤ rozlišuje užití pitné a užitkové (dešťové) vody ➤ jednoduše popíše oběh vody v přírodě ➤ rozpozná a pojmenuje skupenství vody v přírodě ➤ zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy ➤ vysvětlí základní význam vody a vzduchu pro život člověka 	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek.</p> <p>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život.</p>	EV - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života); ovzduší (význam pro život na Zemi).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě elementárních poznatků o Zemi vysvětlí střídání ročních období ➤ pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích a pozorované jevy popíše a porovná ➤ uvede typické znaky jednotlivých ročních období ➤ vytvoří kalendář přírody ➤ vyjádří některá možná ohrožení přírody spojená s ročními obdobími 	<p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi.</p> <p>Vesmír a Země – roční období.</p>	TV - Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, bruslení, jízda na bobech - bezpečnost.
Člověk a jeho zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje části lidského těla ➤ pojmenuje důležitá vnitřní ústrojí a smysly, orientuje se v jejich funkcích ➤ využívá znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav ➤ chová se ohleduplně k druhému pohlaví a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ➤ chápe změny lidského těla v průběhu života 	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou.</p> <p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena.</p>	OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů. OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích. OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; moje

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam péče o zdraví, otužování ➤ sestaví a popíše svůj režim dne ➤ dodržuje zásady zdravé výživy a duševní hygieny ➤ na příkladech dokáže rozlišit zdravé a nezdravé prvky v jídelníčku ➤ poznává škodlivé látky a jejich vliv na člověka ➤ umí poskytnout první pomoc při drobných poraněních ➤ zná význam preventivního očkování ➤ zná zásady osobní, intimní a duševní hygieny ➤ účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastních potřeb 		<p>tělo, moje psychika; co o sobě vím a co ne; můj vztah ke mně samé/mu; zdravé a vyrovnané sebepečení.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace – organizace vlastního času, plánování učení a studia.</p> <p>ČJ – Žánry písemného projevu – popis.</p> <p>TV – Význam pohybu pro zdraví. První pomoc při úrazech v podmínkách TV. Hygiena při TV – osobní hygiena.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ osvojuje si bezpečné chování při různých činnostech, volí si vhodná místa pro hru a trávení volného času ➤ rozezná nebezpečná místa ve svém okolí ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru ➤ uplatňuje zásady bezpečného chování doma, ve škole, na ulici ➤ zná různé čisticí a mycí prostředky používané v domácnosti a umí s nimi bezpečně zacházet a manipulovat ➤ orientuje se v základním označování nebezpečných látek ➤ uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu ➤ chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách ➤ vysvětlí pojem chodec, cyklista, zná vybavení kola ➤ zná dopravní značky pro chodce a cyklisty a řídí se jimi ➤ umí ohlásit dopravní nehodu ➤ ví, jak si chránit své zdraví i zdraví svých spolužáků. ➤ vyjádří svůj názor na brutální chování ➤ zná instituce pomáhající při problémech s návykovými látkami ➤ osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek ➤ pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s užíváním návykových látek ➤ v modelové situaci odmítne nabízené experimentování s návykovými látkami nebo jiným rizikovým chováním ➤ ví, kam hlásit zneužívání své nebo jiné osoby, šikánování, týrání, zastrašování 	<p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.</p> <p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, odmítání návykových látek.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Komunikace –komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod.).</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování).</p> <p>PČ - Práce s drobným materiálem - modelovací hmota (dopravní značky).</p> <p>TV - Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí.</p> <p>M – Základní útvary v rovině.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady bezpečnosti 	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj - Komunikace –komunikace</p>

<p>jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá tísňová čísla pro přivolání pomoci ➤ dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji ➤ umí správně komunikovat s operátory tísňových linek ➤ zvládá komunikaci s lékařem ➤ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná ➤ nenavazuje kontakty s neznámými osobami ➤ uvede zásady správného chování při styku s cizími osobami v různých modelových situacích 	<p>duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.</p>	<p>v různých situacích (informování, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost apod). ČJ – Komunikační žánry – telefonický rozhovor.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řídí se pokyny dospělých v případě živelné pohromy, ekologické katastrofy nebo jiné mimořádné situace ➤ umí správně reagovat v modelových situacích při mimořádných událostech ➤ vysvětlí a v modelové situaci předvede postup přivolání pomoci v případě požáru a jiného ohrožení ➤ uvede, jak se chovat v situacích obecného ohrožení 	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p>

5.4.2 Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

V Přírodovědě si žák doplňuje a rozšiřuje vědomosti a dovednosti z přírodovědné oblasti. Vede žáky ke zdravotní prevenci a zvládnutí základů první pomoci, k bezpečnému chování v různých životních situacích a ke kladnému vztahu k životnímu prostředí.

Předmět Přírodověda je důležitý pro rozvoj poznávání žáka, neboť se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Žáci se učí všimnout si podstatných věcných stránek a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

Předmět Přírodověda vytváří ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a jejími zákonitostmi. Seznamuje s formou života na Zemi. Žáci se učí chápat souvislosti člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Získávají přehled o vzniku a vývoji Země, o přizpůsobování organismů vnějším podmínkám. Žáci také získávají základní poznatky o stavbě těl a životě vybraných organismů včetně člověka, o nerostech, horninách, vesmíru a Zemi. Seznamují se se souvislostmi mezi základními ekosystémy přírody i mezi člověkem, jeho prostředím a způsobem života. Uplatňují aktuální informace o regionálních zvláštnostech přírody. Kriticky hodnotí své jednání i jednání ostatních lidí ve vztahu k životnímu prostředí a odstraňují negativní vlivy, které ohrožují zdravý tělesný i duševní vývoj člověka.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- porozumí souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- poznává a upevňuje preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech;
- utváří si ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvarům a hledá možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně;
- dodržuje zásady bezpečného chování;
- preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- chápe význam věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí;
- pozoruje, pojmenovává a porovnává poznatky a zkušenosti;
- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí;
- objevuje a poznává vše, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět;
- poznává propojení mezi člověkem a přírodou a jejich vzájemné ovlivňování, vytváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě;
- upevňuje si hygienické návyky, zásady zdravého životního stylu;
- hledá potřebné informace a užívá jich v běžném životě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do předmětu jsou zařazeny tematické okruhy:

- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda se realizuje ve 4. až 5. ročníku základní školy v této hodinové dotaci:

	1. stupeň
--	-----------

Ročník	4.	5.
Počet hodin	1	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka přírodovědy probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Pracujeme i v terénu, kdy si žáci ověřují své vědomosti a získávají nové zkušenosti. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem - skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), žakovská spolupráce (práce ve dvojicích), samostatná práce, frontální výuka s demonstračními pomůckami, vzájemné učení na základě prezentací žáků, vycházky s pozorováním, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, atlasy, klíče, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Přírodověda úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět - Prvouka a Vlastivěda. Na vyučovací předmět Přírodověda navazuje na 2. stupni předmět Přírodopis a Fyzika.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- Samostatným pozorováním a porovnáváním získaných informací vedeme žáky k popisu a hledání souvislostí mezi jevy a k jejich vysvětlení.
- Práci s učebnicemi, učebními pomůckami a poskytováním dostateku informačních zdrojů (využití žakovské knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky vyhledávat, třídít a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Vnímáním problémových situací ve škole i mimo ni, souvisejících s učivem přírodovědy vedeme žáky k zodpovědnosti.
- Poskytováním možnosti volit různé způsoby řešení vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních.
- Předkládáním alternativních řešení problémových situací učíme žáky samostatnému rozhodování.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- Nasloucháním druhým lidem a přiměřenou reakcí na něj vedeme žáky k porozumění.
- Vhodnou komunikací vedeme žáky k respektování názorů druhých.
- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme komunikační dovednosti.

Kompetence sociální a personální

- Na modelových i praktických situacích učíme žáky dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.
- Zautomatizováním modelových situací učíme žáky v případě potřeby pomoci lidem v nouzi.
- Skupinovým vyučováním učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.

- Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možným rizikovým chováním a jeho následky a důsledky.
- Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech a vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci.
- Práci se živými a neživými přírodninami vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou práci vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování pravidel práce v týmu.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná živé a neživé přírodniny ➤ na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou ➤ objasní základní podmínky pro život organismů ➤ na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí dopad činnosti člověka na vzhled přírody ➤ využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů ➤ uvádí příklady rovnováhy organismů v přírodě a objasní vzájemné vztahy mezi nimi ➤ rozlišuje základní společenstva ➤ popíše způsoby správného chování v přírodě 	<p>Živá a neživá příroda.</p> <p>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život.</p> <p>Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam.</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí.</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, význam a ochrana rostlin a živočichů.</p> <p>Poznávání přírodnin. Kalendář přírody.</p>	<p>EV – Základní podmínky života – voda, vlastnosti vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení, ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, půda.</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí - naše obec / přírodní zdroj, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství.</p> <p>AJ – Počasí.</p> <p>PČ - Základní podmínky pro pěstování rostlin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru ➤ za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období ➤ objasní rozdíly v postavení Země a Slunce v různých ročních obdobích ➤ vysvětlí význam a souvislosti Země – vesmír ➤ popíše sluneční soustavu ➤ popíše střídání ročních dob a času na Zemi 	<p>Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) ➤ na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu ➤ prozkoumá základní společenstva ve svém regionu ➤ rozlišuje shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ prostřednictvím vycházek exkurzí, publikací, přednášek, besed navštíví chráněné lokality v regionu ➤ na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu ➤ vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev ➤ roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce ➤ pojmenuje základní projevy života ➤ na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné ➤ vyhledá a určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu, popíše jejich znaky, životní potřeby a projevy života ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků ➤ pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života 	<p>Přírodní společenstva v regionu. Přizpůsobení organismů prostředí (shody a rozdíly). Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka. - jehličnaté a listnaté stromy, byliny, kapradiny, houby - savci, ptáci, plazi, obojživelníci, hmyz</p>	<p>EV - Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek). PČ - Zásady bezpečné práce s rostlinami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají ➤ objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana ➤ vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí ➤ zhodnotí činnost člověka v přírodě, rozliší aktivity, kterými člověk pomáhá chránit přírodu a její bohatství, ale i ty, kterými poškozují a ničí přírodu 	<p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; dlouhodobé programy zaměřené k růstu</p>

			ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.) VL - Globální problémy přírodního prostředí. TV – Turistika a pobyt v přírodě – ochrana přírody.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede možná rizika vyplývající ze specifických přírodních jevů ➤ vysvětlí, které mimořádné události souvisejí se specifickými přírodními jevy hrozí v místě jeho bydliště a školy, a uvede možnosti, jak se chránit ➤ uvede, jakou mimořádnou událost může způsobit určitý přírodní jev ➤ rozezná rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi 	<p>Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná a popíše některé laboratorní pomůcky ➤ použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech ➤ dodrží pracovní postup ➤ provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu ➤ dodrží bezpečnost práce během experimentování ➤ porovná, rozřídí a určí látky dle vlastností, založí vlastní pokus, plánuje ho a zdůvodní postup, hodnotí a vysvětlí výsledky, samostatně měří různé veličiny, základní jednotky vyjmenuje 	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek. Pokus, plán, záznam postupu, výsledek, vyhodnocení.</p>	M – Základní jednotky.
ČLOVĚK a JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje části lidského těla ➤ uvede zvláštnosti chování chlapců a dívek ➤ chová se ohleduplně k druhému pohlaví ➤ rozliší etapy vývoje člověka ➤ objasní význam rodiny ➤ popíše vztahy v rodině 	<p>Lidské tělo – stavba, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince. Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – partnerské vztahy, rodina, vztahy v rodině, etická stránka vztahů.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání. OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc. OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci. VV – Výtvarné vyjádření lidské postavy.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše vhodné způsoby chování v rizikovém prostředí ➤ rozezná vhodná a nevhodná místa pro hru ➤ uvede pravidla pro chodec ➤ vyjmenuje dopravní pravidla pro cyklisty ➤ prokazuje na dopravním hřišti bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty ➤ charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje ➤ zná důležité dopravní značky 	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení.</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky).</p>	<p>VL - Soužití lidí: mezilidské vztahy.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: poznávání lidí – vzájemné poznávání ve skupině, třídě.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů.</p> <p>OSV- Sociální rozvoj: Komunikace – cvičení naslouchání a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, asertivní komunikace.</p> <p>VL - Rizikové chování, předcházení konfliktům.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady nebezpečí požití návykových látek ➤ popíše, jak odmítnout nabídnuté látky 	<p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, odmítání návykových látek, hrací automaty, počítače.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (odmítání, řešení konfliktů); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace.</p> <p>I - Základní způsoby komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady osobní, intimní a duševní hygieny ➤ sestaví zdravý jídelníček ➤ dodržuje pitný režim ➤ ošetří drobné úrazy a poranění ➤ vyjmenuje nabídku mimoškolních volnočasových činností a vhodně je zařadí do denního režimu 	<p>Péče o zdraví – správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim; drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních; osobní, intimní a duševní hygiena; denní režim.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše situace s nebezpečím úrazu ➤ uvede možnosti ošetření a vyjmenuje vybavení lékárníčky ➤ charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a života ohrožujícím zraněním ➤ opakuje čísla tísňového volání ➤ předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena – hledání pomoci při potížích.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, pozdrav, prosba, přesvědčování, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.).</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK a JEHO ZDRAVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a pojmenuje části lidského těla ➤ uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci ➤ rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života ➤ pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nadváha, stres, neléčené nemoci, závislosti apod.) ➤ pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci ➤ popíše biologické a psychické změny, které u obou pohlaví nastanou v pubertě, a jak by k nim měl přistupovat ➤ úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví (vzájemný respekt a chování dle společenských zásad, ochrana vlastního soukromí a zdraví, bezpečné způsoby sexuálního chování) ➤ v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné ➤ chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života ➤ určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje ➤ podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života 	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince.</p> <p>Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebezpečí – já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebezpečí.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – problémy v mezilidských vztazích, problémy v seberegulaci.</p> <p>AJ - Lidské tělo. Rodina.</p> <p>VL - Soužití lidí: mezilidské vztahy</p> <p>VV – Výtvarné vyjádření lidské postavy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika ➤ navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů ➤ popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život ➤ popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu 	<p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém.</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, lidská práva jako regulativ vztahů.</p> <p>OSV- Sociální rozvoj: Komunikace – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, specifické komunikační dovednosti, komunikace v různých situacích – informování, odmítání, omluva, asertivní komunikace.</p> <p>VL - Rizikové chování, předcházení konfliktům.</p> <p>TV – Chování v dopravních prostředcích při</p>

		(bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.	přesunu.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) ➤ vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozují zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky ➤ uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog ➤ předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek 	<p>Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích (odmítání, řešení konfliktů); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace. I - Základní způsoby komunikace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře ➤ uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu ➤ rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci ➤ zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ➤ rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům ➤ navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne ➤ zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí ➤ objasní důležitost zdravého životního stylu 	<p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích. TV - První pomoc v podmínkách TV. PC - Bezpečnost a hygiena práce. Zásady správné výživy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život ➤ uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít ➤ předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby ➤ z lékárníčky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění ➤ v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění 	<p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - hledání pomoci při potížích. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích (informování, pozdrav, prosba, přesvědčování, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.). OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p>
ROZMANITOST PŘÍRODY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodní nezbytnosti zdravého životního prostředí a jeho ochrany před negativními vlivy člověka 	<p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na zemi. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroj, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství).</p>

<p>přírody a činností člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětluje, jak máme chránit přírodu a žít s ní, abychom ji zachovali ➤ rozezná kladný i záporný vztah člověka k přírodě na základě jeho aktivit, které vykonává 	<p>přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, význam a ochrana rostlin a živočichů.</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - vlivy průmyslu na prostředí, hospodaření s odpady, ochrana přírody. EV – Základní podmínky života – voda, vlastnosti vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení, ovzduší, význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás, půda. PČ - Základní podmínky pro pěstování rostlin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojmy: sluneční soustava, Země, vesmír, Měsíc, Slunce ➤ vyjmenuje další planety a vysvětlí princip střídání ročních dob a času na planetě Zemi 	<p>Vesmír a Země – sluneční soustava, Měsíc, planety, den a noc, roční období.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje základní společenstva v regionu a určí vzájemné vztahy mezi organismy ➤ najde shody a rozdíly v jejich přizpůsobení se prostředí ➤ vytipuje a popíše chráněné lokality v regionu ➤ vysvětlí způsoby správného chování v chráněném území ➤ určí stavbu těla u nejznámějších druhů rostlin, hub a živočichů podle atlasu a klíče, roztrídí je do známých skupin ➤ popíše životní potřeby a projevy života jednotlivých organismů 	<p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva. Přírodní společenstva v regionu. Přizpůsobení organismů prostředí (shody a rozdíly). Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy života, stavba těla u některých nejznámějších druhů. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů. Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy.</p>	<p>EV - Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek). EV - Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás). VL - Globální problémy přírodního prostředí. TV – Turistika a pobyt v přírodě – ochrana přírody. PČ - Zásady bezpečné práce s rostlinami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na modelových situacích rozliší mimořádné události způsobené přírodními vlivy a popíše ochranu před nimi a postup v případě ohrožení 	<p>Rizika v přírodě – mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje změny látek a skupenství na základě pokusů 	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek</p>	<p>M – Základní jednotky.</p>

	➤ samostatně založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí své výsledky a poznatky	a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek. Pokus, plán, záznam postupu, výsledek, vyhodnocení.	
--	---	--	--

5.4.3 Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Vlastivěda rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků, kteří se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Žáci se učí vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda je zařazen jako předmět vlastivědných témat. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, historie, vlasti a kultury. Navazuje na žákovské výstupy vzdělávacího předmětu Prvouka v 1. - 3. ročníku. Základem vzdělávání v předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení tohoto předmětu s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Předmět připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do tří tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas

Žák:

- poznává souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností;
- uvědomuje si vliv lidské činnosti na stav životního prostředí;
- podílí se svým chováním na ochraně životního prostředí;
- postupně odhaluje souvislosti přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě;
- uvědomuje si závislost člověka na přírodních zdrojích;
- preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- má zájem o dění v místě bydliště, poznává nejbližší okolí a formuje citový vztah k místu a zemi, kde žije;
- hledá potřebné informace a využívá je v běžném životě;
- zná základní práva a povinnosti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda se realizuje ve 4. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	0	0	0	2	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka vlastivědy probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací s ohledem na jejich schopnosti. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Práci s mapou s mapou, atlasem, učebnicemi a učebními pomůckami učíme žáky vyhledávat a třídit informace z různých dostupných zdrojů.
- Poskytováním dostatek informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.
- Propojováním poznatků z různých vzdělávacích oblastí do širších celků si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáním problémových situací učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.
- Sledováním vlastního pokroku při zdolávání problémů, činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí.

Kompetence komunikativní

- Zařazováním vhodného učiva podporujeme u žáků zájem o výuku cizího jazyka.
- Používáním základní geografické, topografické a kartografické terminologie rozvíjíme komunikační schopnosti žáků.
- Navozováním situací, při kterých žáci musí komunikovat s různými lidmi různými prostředky, rozvíjíme komunikaci.

Kompetence sociální a personální

- Různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmové práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Zapojováním žáků do sportovního a kulturního dění v obci, regionu rozvíjíme sociální vztahy.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možnými riziky sociálně patologických jevů a jejich následky a důsledky.

- Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.
- Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa.

Kompetence pracovní

- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech, vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci, k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí (třídění odpadu, spolupráce s ekologickými aktivitami).

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Místo, kde žijeme			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) ➤ porovnává jednoduché náčrtly, plány a mapy ➤ rozlišuje a vyhledává údaje v plánech a mapách ➤ učí se pracovat se značkami a vysvětlivkami map ➤ z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci ➤ podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt ➤ podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení ➤ uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa ➤ určí světové strany podle přírodních jevů ➤ za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany ➤ vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě ➤ vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu ➤ určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu ➤ zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu ➤ porovná krajinu svého bydliště a jiným typem krajiny 	<p>Mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy map - obsah - grafika - značky (topografické), vysvětlivky - náčrtly, plány okolí školy, bydliště, města - práce s mapou, buzolou/ kompasem <p>Okolní krajina (místní oblast, region)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zemský povrch a jeho tvary - vodstvo na pevnině, <p>Orientační body a linie</p> <p>Světové strany :</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování světových stran (podle přírodních jevů, podle kompasu) - orientace mapy pomocí kompasu - bezpečný pohyb a pobyt v krajině a přírodě <p>Orientace v místě bydliště. Určování polohy místa bydliště.</p> <p>Obec (město), místní krajina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - její části - poloha v krajině - význačné budovy - minulost a současnost města - dopravní síť 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>AJ – Město.</p>

<ul style="list-style-type: none"> vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 	<ul style="list-style-type: none"> zorientuje se v mapě mikroregionu, vyhledá v ní významné prvky s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem 	<p>Regiony ČR: Místní region</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v mapě regionu, významné prvky - kulturní a přírodně cenná místa v okolí - postavení regionu v průmyslu a zemědělství 	
<ul style="list-style-type: none"> zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	<ul style="list-style-type: none"> popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi určí a lokalizuje na mapách sousední státy České republiky popíše polohu sousedních států České republiky, stručně posoudí jejich přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou vyspělost 	<p>Evropa a svět:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontinenty, oceány - sousední státy ČR - cestování 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovedností pro učení a studium.</p> <p>VMEG – Jsme Evropané - co Evropu spojuje a co ji rozděluje.</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách.</p>
<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje pojmy vlast a cizina správně popíše státní symboly ČR uvede příklady orgánů státní moci a jejich zástupců z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je uvede místa a situace, kde státní symboly používáme přiřadí orgány státní moci ke složkám moci zákonodárné, výkonné a soudní umí správně pojmenovat svou vlast bezpečně pozná symboly ČR seznamuje se se zástupci místní samosprávy poznává některé zástupce státní moci 	<p>Naše vlast: domov, krajina, národ</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem vlast, národ - název Česká republika, zkratka ČR, CZ - základy státního zřízení a politického systému ČR - politický systém – republika - prezident - státní správa a samospráva - místní samospráva - státní symboly - symboly státu – vlajka, hymna, znak - armáda ČR - úloha armády ČR 	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost).</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.</p> <p>HV – Státní hymna ČR.</p>
Lidé kolem nás			
<ul style="list-style-type: none"> vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. na poště, v obchodě) dodržuje pravidla pro soužití ve škole, ve třídě 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině - vzájemné rodinné vztahy <p>Soužití lidí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, komunikace, 	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku);</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních i právních vztazích řídí ➤ rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby ➤ vyvodí pravidla soužití ve třídě, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů ve třídě ➤ chápe principy demokracie ➤ orientuje se v pojmu církev ➤ je ochoten pomáhat znevýhodněným a slabším lidem ➤ chápe roli kultury v životě ➤ orientuje se v pojmech kulturní instituce 	<ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie; - církev, - pomoc nemocným, sociálně slabým, Kultura: - podoby a projevy kultury - kulturní instituce 	<p>Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti</p> <p>MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy</p> <p>PŘ – Vztahy v rodině, osobní vztahy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech ➤ popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) ➤ připraví argumenty k prezentaci svého názoru ➤ vyslechne odlišný názor ➤ respektuje druhé lidi, jejich odlišnosti, názory, respektuje jejich právo na názor ➤ řeší problémy nenásilným způsobem ➤ upozorní na netolerovatelné chování, adekvátně zasáhne 	<p>Chování lidí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí <p>Pravidla slušného chování</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohleduplnost - etické zásady - zvládání vlastní emočnosti - rizikové situace <p>Rizikové chování, předcházení konfliktům.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní</p>

			linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence. PŘ – Osobní bezpečí, krizové situace.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného ➤ uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu ➤ chápe hodnotu peněz ➤ uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb ➤ spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení ➤ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ➤ objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje ➤ sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 	Vlastnictví: <ul style="list-style-type: none"> - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - možnosti úspor - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení 	M – Počítání s penězi.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci, městě, kraji ➤ rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení přírodního prostředí v obci, městě ➤ uvede některé příčiny nesnášenlivosti mezi lidmi ➤ jednoduše popíše/vysvětlí příčiny a důsledky některých největších problémů životního prostředí, vyhledává potřebné informace ➤ zapojí se do diskuze o společenském životě v obci, uvede příklady společenských událostí a navrhne, jak život v obci zlepšit 	Základní globální problémy: <ul style="list-style-type: none"> - významné sociální problémy, - problémy konzumní společnosti - nesnášenlivost mezi lidmi, - globální problémy přírodního prostředí (příčiny, důsledky) 	MUV - Lidské vztahy - předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek) EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie,

			<p>odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás) PŘ – Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody.</p>
Lidé a čas			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zanesou časové údaje do časové osy ➤ určí k základní dějinné události či jevu s pomocí encyklopedií, internetu a/či jiných zdrojů časový údaj ke kterému se daná událost či jev vztahuje ➤ porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti ➤ pracuje s časovými údaji, získává představu o minulosti v porovnání se současností ➤ orientuje se v čase, v kalendáři ➤ je schopen určit roční období ➤ seznamuje se s důležitými letopočty 	<p>Orientace v čase a časový řád:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování času, - denní režim, - roční období, - kalendáře, letopočty - pojem generace - mezníky naší historie - časová osa 	<p>VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. I – Internet: vyhledávání informací. M - Číselná osa. AJ - Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) a vzájemně je rozliší na základě artefaktů, které sbírají a uchovávají ➤ prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám, či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý ➤ uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah ➤ vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany ➤ seznamuje se zdroji informací o minulosti (archivy, knihovny, muzea, kulturní památky) ➤ poznává chráněné přírodní oblasti a kulturní památky 	<p>Nejvýznamnější kulturní instituce ČR (archiv, knihovna, muzeum, galerie) Kulturní a přírodní památky v okolí svého bydliště. Chráněné přírodní oblasti.</p>	<p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá- místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu. EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v minulosti, současnosti, nebo budoucnosti ➤ seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou ➤ vysvětlí, jak se vybraný objekt v blízkosti jeho bydliště nebo v jeho kraji váže k určité historické události nebo období ➤ vysvětlí základní historické události v regionu, ve kterém žije ➤ charakterizuje období, ve kterém žije ➤ vytváří si představu o významných obdobích minulosti a současnosti naší vlasti s ohledem na regionální specifika ➤ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie ➤ pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov ➤ uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí ➤ s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní ➤ s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik popíše rozdíl mezi pověstmi a historickou skutečností ➤ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po současnost ➤ začlení správně časově a místně nejvýznamnější osobnosti a události ➤ objasní pojem všední den, státní svátek a významný den ➤ vysvětlí, proč se slaví vybrané státní svátky a významné dny 	<p>Současnost a minulost v našem životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života, - státní svátky a významné dny <p>Regionální památky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o památky, - lidé a obory zkoumající minulost <p>Báje, mýty, pověsti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - báje, mýty, pověsti v porovnání s hist. fakty - pravěk - lovci mamutů, Velká Morava, Slované, středověk - současnost (naš region). 	<p>VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>ČJ – Literární druhy a žánry (báje, mýty, pověsti).</p>
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Místo, kde žijeme			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá a dokáže prakticky určit polohu na mapě vzhledem k Evropě a světu ➤ porovnává jednoduché náčrtly, plány a mapy ➤ rozlišuje a vyhledává údaje v plánech a mapách ➤ učí se pracovat se značkami a vysvětlivkami map ➤ z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci ➤ podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení ➤ uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa ➤ určí světové strany podle přírodních jevů ➤ za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany ➤ vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě ➤ vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu ➤ určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu ➤ zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu ➤ porovná krajinu svého bydliště a jiným typem krajiny ➤ charakterizuje stav životního prostředí v regionu 	<p>Mapy obecně zeměpisné a tematické</p> <ul style="list-style-type: none"> - obsah, legenda, vysvětlivky - různé druhy map (nástěnná, příruční, obecně zeměpisná, politická) - atlasy - značky, geografická vyobrazení - glóbus (rovnoběžka, poledník, rovník, obratník, S a J polokoule) - značky (topografické), vysvětlivky - práce s mapou, buzolou /kompasem/ - mapa ČR, Evropy, světa <p>Okolní krajina (místní oblast, region)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodstvo na pevnině, Orientační body a linie Světové strany: - světové strany v krajině i na mapě (hlavní i vedlejší světové strany) - využití přírodních zákonitostí k určování zeměpisné polohy <p>Orientace v místě bydliště. Určování polohy místa bydliště.</p> <p>Obec (město), místní krajina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - její části - poloha v krajině - významné budovy - minulost a současnost města - dopravní síť - stav životního prostředí v místní krajině 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>AJ - Domov a rodina, bydliště.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá a pojmenuje významná města ČR a regionu, popíše jejich polohu a jejich významné postavení v průmyslu a zemědělství ➤ zorientuje se v mapě mikroregionu, vyhledá v ní významné prvky ➤ s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém 	<p>Regiony ČR: Praha Vybrané oblasti ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - surovinové zdroje, - výroba, - služby a obchod 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ okolí ➤ navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral ➤ z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast ➤ porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnotech apod.) daného regionu s jiným regionem 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) ➤ vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích ➤ porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země ➤ orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy ➤ vyhledá na mapách známé oblasti cestovního ruchu na území sousedních států České republiky ➤ vyjmenuje a vyhledá na mapách evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu 	Evropa a svět: <ul style="list-style-type: none"> - sousední státy ČR - evropské státy, - EU, - cestování 	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. VMEG – Jsme Evropané - Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje. VMEG - Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích. VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách. AJ - Děti a mládež v jiných zemích Evropy.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje pojmy vlast a cizina ➤ správně popíše státní symboly ČR ➤ popíše polohu České republiky v Evropě ➤ uvede příklady orgánů státní moci a jejich zástupců ➤ z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci ➤ uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je ➤ uvede místa a situace, kde státní symboly používáme ➤ přiřadí orgány státní moci ke složkám moci zákonodárné, výkonné a soudní ➤ umí správně pojmenovat svou vlast ➤ bezpečně pozná symboly ČR ➤ seznamuje se se zástupci místní samosprávy ➤ poznává některé zástupce státní moci 	Naše vlast: domov, krajina, národ <ul style="list-style-type: none"> - pojem vlast, národ - název Česká republika, zkratka ČR, CZ základy státního zřízení a politického systému ČR <ul style="list-style-type: none"> - politický systém – republika - prezident, parlament, senát - volby státní správa a samospráva - místní samospráva státní symboly - symboly státu – vlajka, hymna, znak armáda ČR - úloha armády 	VDO - Občan, občanská společnost a stát – základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost). VDO - Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti -role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); role médií v politických změnách. HV – Státní hymna ČR.
Lidé kolem nás			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. na poště, v obchodě) ➤ dodržuje pravidla pro soužití ve škole, ve třídě ➤ uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních i právních vztazích řídí ➤ vyvodí pravidla soužití ve třídě, zhodnotí jejich 	Soužití lidí: <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, komunikace - principy demokracie - obchod, firmy - zájmové spolky - politické strany - církve 	VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě

	<p>održování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů ve třídě</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe principy demokracie ➤ chápe důvody pro zakládání zájmových spolků, politických stran ➤ orientuje se v pojmu církev ➤ je ochoten pomáhat znevýhodněným a slabším lidem ➤ seznámí se s principem společného „evropského domu“ ➤ chápe roli kultury v životě ➤ orientuje se v pojmech kulturní instituce, masová kultura, subkultura 	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc nemocným, sociálně slabým - společný „evropský dům“ <p>Kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podoby a projevy kultury, - kulturní instituce, - masová kultura a subkultura 	<p>místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); úloha občana v demokratické společnosti; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.</p> <p>MUV - Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.</p> <p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.</p> <p>PR – Vztahy v rodině, osobní vztahy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci ➤ popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) ➤ připraví argumenty k prezentaci svého názoru ➤ vyslechne odlišný názor ➤ respektuje druhé lidi, jejich odlišnosti, názory, respektuje jejich právo na názor ➤ řeší problémy nenásilným způsobem 	<p>Chování lidí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdíly mezi lidmi Pravidla slušného chování - ohleduplnost - etické zásady - zvládání vlastní emocionality - rizikové situace. 	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ upozorní na netolerovatelné chování, adekvátně zasáhne ➤ Snaží se při konkrétních činnostech obhájit svůj názor, umí připustit svůj omyl. ➤ rozpozná jednání a chování, která se nedají tolerovat (porušují demokratické principy) 	<p>Rizikové chování, předcházení konfliktům.</p>	<p>o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence. OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle. PŘ – Osobní bezpečí, krizové situace. PČ – Pravidla správného stolování.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátit dluhy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného ➤ uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu ➤ chápe hodnotu peněz ➤ uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb ➤ spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení ➤ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ➤ objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje ➤ sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak ➤ na příkladech objasní rizika půjčování peněz 	<p>Vlastnictví:</p> <ul style="list-style-type: none"> - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky - rizika půjčování peněz 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci, městě, kraji ➤ rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení přírodního prostředí v obci, městě ➤ jednoduše popíše/vysvětlí příčiny a důsledky některých největších problémů životního prostředí, vyhledává potřebné informace ➤ zapojí se do diskuze o společenském životě 	<p>Základní globální problémy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné sociální problémy, - problémy konzumní společnosti - nesnášenlivost mezi lidmi, - globální problémy přírodního prostředí (příčiny, důsledky) 	<p>MUV - Lidské vztahy - předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy. MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské</p>

	v obci, uveďte příklady společenských událostí a navrhně, jak život v obci zlepšit		společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám. EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek) EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás). PR – Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody.
Lidé a čas			
➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	➤ zanesou časové údaje do časové osy ➤ určí k základní dějinné události či jevu s pomocí encyklopedií, internetu a/či jiných zdrojů časový údaj ke kterému se daná událost či jev vztahuje ➤ porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti ➤ pracuje s časovými údaji, získává představu o minulosti v porovnání se současností ➤ seznamuje se s důležitými letopočty	Orientace v čase a časový řád: - dějiny jako časový sled událostí - letopočty - mezníky naší historie - časová osa	VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. I – Internet: vyhledávání informací. M – Užití číselné osy.
➤ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	➤ prezentuje spolužákům poznatek z dějin, který sám, či s pomocí v knihovně, muzeu či galerii vyhledal, a vysvětlí, proč je pro něj zajímavý/důležitý ➤ uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj	Regionální památky - kulturní a přírodní památky v okolí svého bydliště. Chráněné přírodní oblasti - chráněná území	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek). VMEG - Evropa a svět nás zajímá- místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vztah ➤ vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany ➤ poznává chráněné přírodní oblasti a kulturní památky 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v minulosti, současnosti, nebo budoucnosti ➤ seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou ➤ vysvětlí, jak se vybraný objekt v blízkosti jeho bydliště nebo v jeho kraji váže k určité historické události nebo období ➤ vysvětlí základní historické události v regionu, ve kterém žije ➤ charakterizuje období, ve kterém žije ➤ vytváří si představu o významných obdobích minulosti a současnosti naší vlasti s ohledem na regionální specifika ➤ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie ➤ pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov ➤ uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí ➤ s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní ➤ s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní ➤ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik popíše rozdíl mezi pověstmi a historickou skutečností ➤ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie ➤ začlení správně časově a místně nejvýznamnější osobnosti a události ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<p>Současnost a minulost v našem životě:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života, - státní svátky a významné dny <p>Regionální památky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o památky, - lidé a obory zkoumající minulost <p>Báje, mýty, pověsti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj <p>báje, mýty, pověsti v porovnání s hist. fakty život starých Slovanů, České království za vlády Karla IV., husitské revoluční hnutí a jeho osobnosti (Hus, Žižka...), nejvýznamnější osobnosti období habsburské monarchie (Komenský, Marie Terezie, Josef II.)</p>	<p>VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá – místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>ČJ – Literární druhy a žánry (báje, mýty, pověsti).</p>

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována ve vyučovacích předmětech – Dějepis a Občanská výchova. Tato vzdělávací oblast v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

5.5.1 Dějepis

5.5.2 Výchova k občanství

5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje žáky s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které výrazně zasáhly do života všech generací. Důraz je kladen na schopnosti žáka odhalit a definovat příčiny a následky jednotlivých událostí či historických jevů a pochopit problematiku dnešního světa. Mezi životní kompetence, které se ve vzdělávacím předmětu Dějepis uplatňují, patří schopnost žáka argumentovat či zobecňovat historická fakta, funkční osvojování poznatků, tvůrčí řešení problému, hodnocení dějinných jevů a následné zaujímání postojů k dané problematice a v neposlední řadě umělecké a sociální citění.

Je využíváno vazeb na učivo zeměpisu, českého jazyka, občanské výchovy a výtvarné výchovy. Výuka dějepisu vede žáky k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa. Žáci se naučí samostatně získávat poznatky z různých zdrojů a vést dialog, v němž prokazují schopnost hodnotit historické události a obhajovat své názory a stanoviska.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- se zajímá o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváří si a upevňuje vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- rozvíjí vlastní historické vědomí;
- vnímá hlavní vývojové linie;
- orientuje se v historickém čase;
- chápe souvislosti dějinných událostí a procesů;
- odhaluje kořeny společenských jevů, dějů a změn, promýšlí jejich souvislosti a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledá paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnává je s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- utváří si pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost;
- rozlišuje mýty a skutečnost, rozpoznává projevy a příčiny subjektivního výběru a hodnotí fakta, snaží se o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
- využívá jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru;
- chápe kulturní rozmanitost světa.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva závisí vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet, výukové programy). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem - skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, žakovská spolupráce, kolektivní práce, frontální výuka, projektové vyučování, zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Dějepis souvisí se vzdělávacím oborem Výchova k občanství ze stejné vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Na 2. stupni navazuje předmět Dějepis na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět - Prvouka (1. – 3. ročník) a Vlastivěda (4. – 5. ročník) na 1. stupni základní školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Předkládáním dostatku informací rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k získání základních vědomostí o minulosti a současnosti naší země v kontextu se světovými dějinami a seznamujeme je s historickými termíny souvisejícími s probíraným učivem.
- Používáním učebnic, učebních materiálů, pomůcek a vyhledáváním informací z různých zdrojů, vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem.
- Poskytováním dostatku informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí, vyhledávat a třídit informace, které vedou k poznávání historických a kulturních památek, jejich ochraně a úctě k nim (encyklopedie, specifické prostředí - muzeum, beseda, přednáška) a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Překonáváním životních překážek vedeme žáky k samostatnému řešení problémů a běžných životních situací přiměřeně ke svým možnostem a vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji.
- Předkládáním problémových situací vedeme žáky při řešení problémů objevovat paralely s historií, zvolit vhodný způsob řešení a nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů a tím pomáháme žákům učit se neodradit nezdarem při řešení problému.
- Porovnáváním společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledáním paralel mezi současnými a minulými událostmi a vyjádřením stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin žáky směřujeme ke kritickému myšlení a ke schopnosti obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Používáním základní terminologie rozvíjíme komunikační schopnosti žáků, vedeme žáky ke kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek, názorů a postojů, jejich obhajování a srozumitelné formulaci svých názorů na historické události a jejich význam pro současnost.
- Zařazováním vhodného učiva rozvíjíme u žáků schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru.
- Využíváním získaných komunikačních dovedností vedeme žáky k vytváření kvalitních vztahů a utváření pozitivního hodnotového systému.
- Odpověďmi na položenou otázku na základě připravených podkladů z různých zdrojů, vysvětlením vlastního stanoviska, zasazením odpovědi do historického kontextu na základě připravených podkladů z různých zdrojů učíme žáky výstižně, souvisle a v logickém sledu formulovat své myšlenky a názory.

Kompetence sociální a personální

- Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- Účinnou spoluprací ve skupině učíme žáky chápat význam týmové práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách, diskutovat a efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
- Navozováním modelových situací a různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování a uvědomovat si jeho možné důsledky a respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů učíme žáky přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, seznamujeme je s našimi kulturními tradicemi a historickým dědictvím a vedeme je tímto poznáním cítit potřebu je chránit.
- Zapojováním žáků do různých aktivit seznamujeme žáky s rizikovým chováním, jeho následky a důsledky a vedeme je k pochopení nebezpečí rasizmu a xenofobie.
- Návštěvami historických památek, společenských, kulturních a sportovních akcí pěstujeme u žáků úctu k dědictví českého národa, k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství.
- Rozvíjením zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů, upevňováním vědomí příslušnosti k evropské kultuře učíme žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví a projevovat pozitivní vztah k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

- Pracovní činností vedeme žáky k tomu, aby rozvíjeli své myšlení a nacházeli nová řešení, motivujeme je k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Předkládáním vhodných činností pomáháme žákům využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj.
- Sledováním změn způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědoměním si významu průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod., žáci získávají nové zkušenosti a poznatky ze světa práce.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a SPOLEČNOST**
 Vyučovací předmět: **DĚJEPIS**

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří si na základě získaných informací úctu a respekt k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům ➤ vytváří si schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru 	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách.	MEV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem historický pramen ➤ uvede druhy historických pramenů archeologie, pomocné vědy historické, kroniky, pověsti, legendy, muzea, knihovny 	Historické prameny.	MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ se orientuje na časové ose a v historické mapě ➤ pozná podle letopočtu chronologii událostí ➤ pozná dobu před naším a našeho letopočtu ➤ si osvojí základní periodizaci dějin 	Historický čas a prostor.	MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku. M – Číselná osa. I – Internet - Vyhledávání informací v informačních zdrojích. ČJ - Věcné čtení: studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací. Pověsti, báje, mytologie různých národů. Z – Orientace na mapě.
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ➤ objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost ➤ uvede příklady archeologických kultur na našem území 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná základní etapy vývoje člověka ➤ na základě osvojených znalostí chápe jednotný původ všech lidí ➤ se seznámí s periodizací období pravěku: <p>Doba kamenná</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ způsob života a obživy ➤ vznik náboženství ➤ počátky zemědělství ➤ kultura <p>Doba bronzová</p>	Člověk a lidská společnost v pravěku: Vznik a vývoj lidského rodu. Doba kamenná Doba bronzová. Doba železná. Naše země v období pravěku.	MUV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení. OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kovové kameny ➤ zánik rodové společnosti ➤ druhy kultur <p>Doba železná</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Keltové ➤ rozvoj řemesel a obchodu ➤ porovná způsoby obživy a soužití lidí v pravěku a v současnosti ➤ vyhledává příklady života v pravěku v literatuře ➤ se orientuje na mapě – archeologická naleziště 		
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ➤ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví ➤ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem ➤ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pochopí vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj států ➤ se seznámí s podstatou společenského uspořádání a s projevy náboženských představ ➤ se seznámí se starověkými civilizacemi a pochopí přínos starověké civilizace pro rozvoj evropské kultury: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mezopotámie ○ Egypt ○ Chetité ○ Palestina ○ Indie ○ Čína ➤ chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury a podstatu antické demokracie <p>ŘECKO Kořeny řecké civilizace Řecká mytologie Archaické a klasické období Řecká kultura Helénismus</p> <p>ŘÍM Etruskové Republika Císařství Římská kultura Rozpad římské říše Počátky křesťanství</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ se seznámí s nejvýznamnějšími památkami a významnými osobnostmi dané doby ➤ si uvědomí rozdílný vývoj v různých částech Evropy 	<p>Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz. Antické Řecko a Řím. Střední Evropa a její styky s antickým středomořím.</p>	<p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka). VDO – Občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diference, různorodost). VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie. VMEG - Evropa a svět nás zajímá – místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami. ČJ - Pověsti, báje, mytologie různých národů. HV – Poslechové činnosti: dějiny hudby.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
KŘESŤANSTVÍ a STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ➤ porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybaví si nová etnika, která přišla do Evropy ➤ vybere nejdůležitější změny, které příchod nových etnik pro Evropu znamenal ➤ vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů ve střední Evropě a ukáže na mapě, kde se jednotlivé kmeny usazovaly ➤ pojmenuje význam křesťanské církve pro středověkou společnost ➤ popíše základní společenské skupiny obyvatel ve středověkém státu ➤ vyjádří vlastními slovy vznik prvních národních států v Evropě a objasní úlohu panovnických dynastií ➤ si vybaví základní fakta o Franské a Byzantské říši jako pokračovatelkách říše římské ➤ popíše vznik prvních slovanských států ➤ se seznámí s životem Slovanů a popíše jejich příchod ➤ shromáždí základní údaje o Sámovi a o úloze kmenového svazu v obranných bojích ➤ vlastními slovy popíše vznik islámu a jeho základní myšlenky ➤ vyjmenuje některé kulturní památky těchto států ➤ popíše společenské rozvrstvení jednotlivých říší ➤ ukáže na mapě jednotlivé říše 	<p>Nový etnický obraz Evropy:</p> <p>Stěhování národů.</p> <p>Křesťanství.</p> <p>Formování prvních státních celků v Evropě.</p> <p>Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj.</p> <p>Franská říše. Byzantská říše. Slované. Sámova říše.</p> <p>Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci).</p>	<p>MUV – Kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik.</p> <p>MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa.</p> <p>VMEG – Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie.</p> <p>VMEG – Evropa a svět nás zajímá - naši sousedé v Evropě.</p> <p>VMEG – Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; Evropa a svět.</p> <p>VDO – Občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti občana.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše stručně vznik Velké Moravy jako prvního státního útvaru na našem území, vybaví si některé její panovníky ➤ uvede příklady kulturního významu Velké Moravy ➤ objasní význam cyrilometodějské mise ➤ popíše vlastními slovy vznik českého státu ➤ rozliší počátky státu podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti ➤ objasní úlohu panovnického rodu a význam odkazu patronů české země 	<p>Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě:</p> <p>Velká Morava. Vznik českého státu. Český stát v době knížecí. První čeští králové. Český stát za posledních Přemyslovců. Lucemburkové na českém trůně.</p>	<p>MUV - Kulturní diference - Poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>VMEG – Evropa a svět nás zajímá - místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu.</p> <p>VMEG – Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa.</p> <p>ČJ – Staré pověsti české.</p> <p>ČJ – Písemné prameny – pověsti, legendy.</p> <p>ČJ - Žánry lyrické a epické.</p> <p>OV - Naše vlast: zajímavá a památná místa,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše rozmach českého státu a jeho místo ve střední Evropě 		co nás proslavilo, významné osobnosti
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ se seznámí s křesťanstvím ve středověké Evropě (organizace církve, kláštery, rozdělení křesťanské církve) ➤ objasní úlohu křesťanství v životě středověkého člověka ➤ vysvětlí rozdíl mezi mocí světského panovníka a papeže ➤ uvede příklady lidí obviněných z kacířství ➤ najde několik příkladů konfliktů papežů a králů nebo císařů ➤ vysvětlí příčiny křížových výprav a jejich výsledky 	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy. Rozmach křesťanství.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje nejdůležitější skupiny obyvatel středověké společnosti a svými slovy popíše vazby mezi nimi (učení o trojím lidu) ➤ popíše život a hospodaření ve středověku ➤ objasní, proč vznikala města, kdo je zakládal a jakou funkci měla ➤ popíše život na venkově, změny v zemědělství a proměny vesnice ➤ uvede příklady románské a gotické kultury 	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev. Životní styl raného středověku. Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost. Románská a gotická kultura.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí: - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek); změny v krajině (krajina dříve a dnes). VV - Historický vývoj výtvarného umění. ČJ - Hlavní vývojová období národní a světové literatury. HV - Poslechové činnosti a dějiny hudby: Doba románská (gregoriánský chorál). Gotika (duchovní zpěvy, trubadúrské písně).
OBJEVY a DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky ➤ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje důvody návratu renesančních umělců a učenců k antice ➤ objasní pokrok ve vědě, který vedl k myšlenkám na reformu církve ➤ popíše reakci církve na vědecké objevy (např. astronomie, anatomie) ➤ popíše základní znaky renesanční architektury a renesančního umění ➤ vyjmenuje důvody vzniku husitství ➤ se seznámí s životem a učením Jana Huse a s dalšími významnými osobnostmi husitství ➤ vysvětlí příčiny, průběh a výsledky husitského hnutí v českých zemích ➤ pojmenuje husitské zbraně a objasní způsob vojenské taktiky husitů ➤ na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce ➤ popíše období po husitských válkách ➤ vysvětlí vliv vlády krále Jiřího z Poděbrad pro české země ➤ zhodnotí význam mírových návrhů Jiřího z Poděbrad směřujících k vytvoření 	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou. Kritika církve. Jan Hus. Husité. Průběh husitských válek. Jiří z Poděbrad. Nástup Jagellonců. Reformace a její důsledky.	VV- Historický vývoj výtvarného umění: ČJ - Hlavní vývojová období národní a světové literatury.

	<p>středoevropského soustátí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše poměry v českých zemích za vlády Jagellonců ➤ vysvětlí pojmy reformace a protireformace 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede a popíše příčiny, průběh a důsledky zámořských objevů ➤ ukáže na mapě cesty významných mořeplavců 	<p>Zámořské objevy a počátky dobývání světa. Objevné plavby a jejich společenské důsledky.</p>	<p>VMEG – Objevujeme Evropu a svět: - Evropa a svět. MUV – Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně, udržovat tolerantní vztahy, bez ohledu na jejich kulturní, sociální nebo náboženskou příslušnost. Z – Regiony světa: Světadíly, oceány.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomí si okolnosti začlenění českého státu do habsburské monarchie ➤ objasní význam rostoucí moci Habsburků pro politický vývoj v Evropě ➤ popíše náboženské rozdělení Evropy v 16. století ➤ objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii, vysvětlí podstatu sporu Habsburků s českými stavy, popíše průběh a zhodnotí výsledek tohoto sporu ➤ popíše vývoj vztahů habsburského panovníka a českých stavů ➤ zaznamená na časovou osu nejvýznamnější události ➤ zhodnotí postavení zemí Koruny české v rámci habsburské monarchie (sídelní město, nárůst moci stavů atd.) ➤ zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II. 	<p>Český stát a velmoci v 15. – 18. století. České země po nástupu Habsburků. Česká stavovská společnost. Náboženské poměry v českém státě v době předbělohorské. České království za Rudolfa II.</p>	<p>VMEG – Objevujeme Evropu a svět -naše vlast a Evropa. VMEG - Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně popíše průběh českého stavovského povstání a následně jednotlivých etap třicetileté války <ul style="list-style-type: none"> ○ vyjmenuje významné vojevůdce, myslitele – exulanty ○ vyvodí společenské, náboženské a sociální důsledky třicetileté války pro české země 	<p>Třicetiletá válka – předpoklady, příčiny a záminka války. České stavovské povstání. Průběh a důsledky třicetileté války. České země po třicetileté válce.</p>	

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a SPOLEČNOST**
 Vyučovací předmět: **DĚJEPIS**

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše funkci parlamentů v nizozemské a anglické revoluci ➤ popíše projevy absolutismu v západní a východní Evropě ➤ vysvětlí pojem konstituční monarchie ➤ objasní pojem parlamentarismus ➤ charakterizuje vlády v jednotlivých zemích (absolutismus) ➤ na mapě ukáže země, které byly v 18. století anglickými koloniemi ➤ popíše průběh války o americkou nezávislost ➤ vysvětlí důsledky dělení Polska ➤ na mapě ukáže rozsah Svaté říše římské národa německého ➤ vysvětlí podstatu merkantilismu 	<p>Nové typy monarchií. Absolutismus v západní a východní Evropě. Parlament v Nizozemí a v Anglii. Velká Británie. Vznik USA. Francie za vlády Ludvíka XIV. Rusko za Petra Velikého a Kateřiny II., dělení Polska. Svatá říše římská národa německého. Vzestup Pruska.</p>	<p>VMEG – Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie. VMEG – Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. VDO – Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost). VDO – Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika. VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie. Základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná základní znaky baroka a rokoka ➤ uvede vybrané kulturní památky u nás ➤ vyjmenuje významné osobnosti barokní kultury 	<p>Barokní kultura.</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek). ČJ – Hlavní vývojová období národní a světové literatury.</p>
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní pojem osvícenský absolutismus ➤ uvede, v čem se osvícenství lišilo od středověkého pohledu na svět ➤ popíše významné reformy Marie Terezie a Josefa II. a zhodnotí jejich význam pro společnost i další vývoj habsburské monarchie ➤ uvede příčinu a průběh selského povstání se seznámí s rozvojem hospodářství a kultury ➤ vyjmenuje významné osvícence ➤ popíše výsadní pozici Anglie jako hospodářské velmoci na přelomu 18. a 19. stol. ➤ vyjmenuje výrobní odvětví, ve kterých došlo během modernizace k zásadním změnám 	<p>Osvícenství. Osvícenský absolutismus. Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II. Selské rebelie. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka. Hospodářský a kulturní rozvoj. České země v 2. pol. 18. století. Průmyslová revoluce v Anglii.</p>	<p>VMEG – Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa. EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí). OV - Naše vlast – významné osobnosti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše nově vzniklá průmyslová odvětví ➤ porovná vzhled evropských velkoměst před vznikem továren a po něm ➤ porovná sílu jednotlivých sociálních vrstev před vznikem průmyslu a po jeho vzniku ➤ vyjádří souvislost mezi formou vlády a rychlostí modernizace společnosti 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje vládu Ludvíka XVI. a vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti ➤ popíše průběh francouzské revoluce ➤ na mapě ukáže země, kam směřovaly Napoleonovy výboje a místa významných bitev ➤ zhodnotí význam francouzské revoluce a Napoleonovy vlády pro ostatní Evropu ➤ popíše hlavní události Napoleonovy vlády ➤ objasní význam vídeňského mírového kongresu pro uspořádání Evropy po napoleonských válkách ➤ uvede základní znaky romantismu a klasicismu a vybrané kulturní památky u nás a významné osobnosti 	<p>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Konec absolutismu ve Francii. Konstituční monarchie. Republika, vláda jakobínů. Vláda Napoleona. Napoleonské války. Evropa po napoleonských válkách. Vídeňský kongres. Romantismus. Klasicismus.</p>	<p>HV - Hudební dílo a její autor: romantismus. VV - Historický vývoj výtvarného umění.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ➤ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní podstatu revolučních nepokojů v Evropě před rokem 1848 ➤ vyjmenuje významné představitele českého národního emancipačního hnutí ➤ vysvětlí, jaké byly snahy českých obrozenců v 1. polovině 19. století ➤ porovná cíle některých evropských národních emancipačních hnutí ➤ stručně charakterizuje průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích ➤ vysvětlí vliv dělnictva na průběh revolucí 1848 v konkrétních státech ➤ popíše význam buržoazie pro rozvoj evropských národních emancipačních hnutí ➤ popíše události vedoucí ke sjednocení Německa a Itálie ➤ popíše důsledky revolučního procesu 1848 pro vybrané evropské národy ➤ uvede do souvislosti změny v Habsburské monarchii a etapy emancipace českého národa 	<p>Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa. Západní Evropa. Východní Evropa a Balkán. Metternichovský absolutismus. České národní obrození. Utváření novodobého českého národa. Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. Revoluce 1848-49. Porážka revoluce. Sjednocení Německa a Itálie. Francie. Habsburská monarchie a české země.</p>	<p>MUV - Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur. MUV – Kulturní diference – poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – otázka lidských práv, základní dokumenty. VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diference, různorodost). EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana kulturních památek. ČJ – Hlavní vývojová období národní literatury.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stručně charakterizuje podstatu jednotlivých politických proudů ➤ vyjmenuje cíle dělnických sdružení a stran ve druhé polovině 19. století ➤ doloží příkladem sílící nacionalismus v Evropě ve druhé polovině 19. století 	<p>Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva. Dělnická sdružení a politické strany.</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše základní znaky realismu a historizujících uměleckých směrů ➤ uvede, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí ➤ zhodnotí význam kolonií 	<p>Kulturní rozrůzněnost doby. Kultura druhé poloviny 19. a počátku 20. století. (Novogotický a novorenesanční sloh, impresionismus, secese, realismus.) Konflikty mezi velmocemi. Imperialismus a kolonialismus.</p>	<p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie. VV - Historický vývoj výtvarného umění.</p>
MODERNÍ DOBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje spojenecké vztahy mezi velmocemi před první světovou válkou a vytvoří hypotézu o rozdělení mocností do válečných bloků (Trojspolek, Dohoda) ➤ uvede příčiny, které vedly k vypuknutí první světové války ➤ vysvětlí příčiny rostoucího napětí na Balkáně ➤ stručně popíše průběh první světové války ➤ zná významné události první světové války, na mapě ukáže místa stěžejních bitev ➤ vysvětlí politické, sociální a kulturní důsledky války ➤ objasní pojem zahraniční odboj ➤ mít základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky ➤ zdůvodnit, v čem spočívala zásluha T. G. Masaryka o vznik ČSR 	<p>První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky. Vznik Trojspolku a Dohody. Situace na Balkáně. Atentát v Sarajevu. Příčiny, průběh a důsledky 1. svět. války. Zahraniční odboj. Vznik československého státu. První prezident T. G. Masaryk.</p>	<p>VMEG – Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: DĚJEPIS

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
MODERNÍ DOBA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ➤ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí versailleskému systému včetně jeho selhání v meziválečném období ➤ vysvětlí příčiny a důsledky revolučních událostí v Rusku v roce 1917 ➤ popíše příčiny, průběh a důsledky světové hospodářské krize ➤ uvede příčiny a důsledky hospodářské krize a najde souvislost mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních politických sil ➤ popíše hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy Československa 	<p>Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko - politický vývoj, sociální a národnostní problémy. Pařížská mírová konference. Mírové smlouvy. Společnost národů. Ruské revoluce. Demokratické státy před druhou světovou válkou. Československá republika mezi válkami</p> <ul style="list-style-type: none"> - formování republiky - Slovensko a Podkarpatská Rus - hospodářství v Československu - zahraniční politika - rozbití Československa 	<p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – základní kategorie fungování demokracie. VMEG - Objevujeme Evropu a svět - Evropa a svět. MUV - Lidské vztahy - vztahy mezi kulturami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí souvislosti mezi politickým uspořádáním světa po 1. sv. válce a nastolením totalitních režimů v konkrétních státech ➤ na příkladech popíše společné a rozdílné znaky vybraných meziválečných totalitních systémů ➤ uvede do souvislosti růst totalitních režimů a vznik lokálních válečných konfliktů ve 30. letech 20. století ➤ vysvětlí vliv světové hospodářské krize na rozvoj fašismu, nacismu a komunismu ➤ vysvětlí pojem fašismus, uvede jeho znaky 	<p>Mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy –komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět. Kultura a věda mezi válkami. Charakteristika totalitních režimů. Komunismus v Sovětském svazu. Fašismus v Itálii. Nacismus v Německu.</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci. HV – Hudba 20. století.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ➤ zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní význam Mnichovské dohody v historii, zdůvodní příčiny vypuknutí 2. světové války ➤ seznámí se s osobností E. Beneše ➤ zdůvodní zahraniční politiku ➤ vysvětlí pojem protektorát Čechy a Morava a chápe vztah Čechů k novému útvaru ➤ na základě historického vývoje objasní rozdíl ve vztahu Slováků k jejich státu a změny tohoto vztahu až po vznik odboje a povstání ➤ popíše průběh druhé světové války, zlom 	<p>Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války. Mnichovská zrada. Prezident Edvard Beneš. Protektorát Čechy a Morava. Slovenský stát. Průběh a důsledky války. Domácí a zahraniční odboj. Holocaust. Zločiny proti lidskosti za druhé světové války.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - lidská práva jako regulativ vztahů. MUV – Lidské vztahy -právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; vztahy mezi kulturami (vzájemně obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). VDO – Občan, občanská společnost a stát – principy soužití s minoritami (příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).</p>

	<p>v průběhu války, závěrečné etapy války a její důsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ➤ orientuje se v domácím a zahraničním odboji, popíše jeho činnost a uvede přínos odboje ➤ seznámí se s osudy Židů v protektorátě a s důsledky holocaustu ➤ posoudí nebezpečí rasistických a antisemitských projevů pro pozitivní vývoj společnosti ➤ popíše způsob potrestání válečných zločinců, mezinárodní procesy, chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím ➤ popíše nový politický a hospodářský vývoj v Evropě 	<p>Poválečné uspořádání. Postupimská konference. Vznik OSN.</p>	<p>MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě; role médií v politických změnách. MUV - Etnický původ - projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku; postavení národnostních menšin. OV – Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti. Mezinárodní spolupráce.</p>
ROZDĚLENÝ a INTEGROJÍCÍ SE SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s příklady studené války, uvádí rozdíly života v západním a východním bloku ➤ vyjádří vlastními slovy pojem studená válka ➤ vysvětlí příčiny vzniku studené války ➤ doloží na příkladech vojenské střetávání supervelmocí v období studené války 	<p>Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření.</p>	<p>VMEG – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie, evropská integrace.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí příklady politického, hospodářského, sociálního a ideologického soupeření supervelmocí ➤ charakterizuje příčiny a důsledky začlenění Československa do sovětského bloku ➤ vysvětlí příčiny projevů nespokojenosti v zemích východního bloku ➤ vysvětlí, proč došlo v roce 1989 k revolucím v zemích východního bloku ➤ orientuje se ve vývoji mezinárodních vztahů, seznámí se s vnitřní situací v zemích východního bloku (krizové projevy) a pochopí význam rozpadu sovětského bloku ➤ vyjmenuje některé hospodářské a vojenské organizace působící ve světě po 2. sv. válce ➤ popíše důležité mezníky evropské integrace 	<p>Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí).</p>	<p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; Evropa a svět.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí postavení rozvojových zemí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem rozvojové země, uvede konkrétní příklady, posoudí jejich postavení ➤ vysvětlí proces dekolonizace ➤ na příkladech demonstruje ekonomické, politické a sociální problémy zemí třetího světa v 60. - 80. letech 20. století 	<p>Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s průběhem vnitropolitického zápasu a pochopí poválečný vývoj 	<p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky.</p>	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického</p>

	<p>Československa</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše únorový převrat v r. 1948 ➤ vysvětlí nastolení totalitní moci v Československu a její důsledky pro společnost ➤ seznámí se s významem roku 1968 jako pokusem o reformu společenského zřízení, invazí vojsk Varšavské smlouvy, nástupem normalizace ➤ seznámí se s událostmi souvisejícími s obdobím obnovy pluralitního systému a demokracie v naší republice ➤ stručně popíše základní změny, k nimž v naší společnosti došlo po listopadu 1989 ➤ ujasní si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU) a důležitost zachování národních tradic v evropském kontextu ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů ➤ poukáže na problémy současné Evropy ➤ poukáže na vliv médií na každodenní život, hrozbu terorismu ➤ objasní příčiny vzniku a cíle světového terorismu ➤ zhodnotí vliv globalizace na život ve vybraných oblastech světa ➤ uvede příklady dobových uměleckých stylů 	<p>Československo po druhé světové válce. Období zápasu o demokracii. Únor 1948. Totalitní režim a odpor proti němu. Rok 1968. Události 1989. Vznik České republiky a vstup do EU. Problémy současnosti. Nové společenské poměry v Evropě. Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava. Kultura a věda v poválečném období.</p>	<p>politického systému; Listina základních práv a svobod. VDO – Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy, demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby). VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie; význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů a osobním životě i ve společnosti. VMEG – Jsme Evropané – instituce evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. MUV – Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování. ČJ - Hlavní vývojová období národní i světové literatury, typické žánry a jejich představitelé. HV – Hudba 20. století. OV - Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.</p>
--	---	---	--

5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílem je vybavit žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytnout jim základní orientaci v právních předpisech a normách potřebných v běžném životě a vytvářet u nich základy právního vědomí a občanské odpovědnosti.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- využívá jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
- orientuje se v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; poznává a posuzuje každodenní situace a události ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- respektuje kulturní či jiné odlišnosti (zvláštnosti) lidí, skupin i různých společenství;
- uplatňuje aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech a seznamuje se obranou státu;
- orientuje se v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, rozvíjí zájem o veřejné záležitosti;
- utváří si vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjí si realistické sebepoznávání a sebehodnocení, akceptuje vlastní osobnost i osobnost druhých lidí;
- orientuje se v problematice peněz a cen a odpovědně spravuje osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci;
- utváří si pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, rozpoznává stereotypní nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, vnímá předsudky v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznává názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost nebo odporující základním principům demokratického soužití;
- zvyšuje si odolnost vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňuje vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
- osvojuje si normy společenského chování a občanského soužití;
- chápe podstatu demokracie, práv a povinností občanů, rozpoznává protiprávní jednání a uvědomuje si jeho důsledky.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka občanské výchovy probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (např. internet). Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, kolektivní práce, frontální výuka, projektové vyučování), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Předmět Občanská výchova souvisí se vzdělávacím oborem Dějepis ze stejné vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vyučovací předmět Občanská výchova na 2. stupni navazuje na předměty Prvouka (1. – 3. ročník), Přírodověda (4. – 5. ročník) a Vlastivěda (4. – 5. ročník) na 1. stupni základní školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Využíváním vhodných učebnic a učebních pomůcek poskytujeme žákům dostatek informačních zdrojů (učební a informační texty, knihovna, internet).
- Pomocí praktických příkladů seznamujeme žáka s možnostmi jeho pracovního uplatnění a motivujeme ho k dalšímu odbornému vzdělání.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváním úkolů, při kterých žáci samostatně řeší problémy v běžných životních situacích, učíme žáky překonávat životní překážky.
- Pomocí vhodných forem a metod práce učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákovi prostor pro sdělování vlastních problémů.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Poskytováním dostatečného časového prostoru umožňujeme žákům vyjadřovat své názory, myšlenky, postoje a potřeby.
- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti.
- Formou her a cvičení vedeme žáky k vytvoření a chápání pozitivních mezilidských vztahů.

Kompetence sociální a personální

- Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům posilovat své sebevědomí.
- Navozováním vhodných situací vedeme žáky k uvědomění si základních mravních hodnot v rodině i ve společnosti, rozpoznávání protiprávního jednání vůči své osobě a druhým lidem.
- Vhodnými aktivitami podporujeme žáky v navazování a udržování vztahů mezi vrstevníky, k respektování druhých lidí a k upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s rizikovým chováním a jeho důsledky a následky a učíme žáky kriticky přistupovat k projevům vandalizmu.
- Navozováním modelových situací a různými metodami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) seznamujeme žáky s účinnou pomocí lidem v nouzi a v situacích ohrožení.
- Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáka se snažíme předcházet jeho možnému fyzickému a psychickému zneužívání.

Kompetence občanské

- Uplatňováním některých demokratických principů ve škole učíme žáky znát základní pravidla a povinnosti občanů, respektovat společenské normy a pravidla soužití.
- Formou dramatizace a praktických zkušeností učíme žáky zvládat základní běžné praktické činnosti v životě (nákupy, návštěvy lékaře, úřadů, cestování,...).
- Vhodnými aktivitami učíme žáky rozpoznávat netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí – tyto projevy mezi žáky netolerujeme.
- Svým příkladem pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- Předkládáním vhodných činností vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a k ochraně zdraví – stanovujeme pravidla pracovních postupů při všech činnostech žáků ve škole (z hlediska bezpečnosti)

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s důležitými symboly našeho státu a způsoby jejich využívání ➤ pozná a popíše důležité symboly našeho státu ➤ vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR ➤ uvede, kde jsou státní symboly umístěny ➤ vysvětlí pojmy vlast a vlastenectví a jeho projevy, uvědomuje si jeho důležitost ➤ objasňuje práva obyvatel ČR a národnostních menšin ➤ objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti ➤ uvědomuje si smysl státních svátků a tradic ➤ jmenuje památná místa, významné dny a osobnosti ČR ➤ uvádí události a s nimi spojené osobnosti, které naši zemi proslavily 	<p>Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny.</p> <p>Národnost, státní občanství.</p>	<p>MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu objasní, co je nacionalismus a co je vlastenectví ➤ diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu ➤ vyjmenuje příklady vlasteneckého chování lidí a rozliší je od nacionalismu 	<p>Nacionalismus, jeho projevy a nebezpečí.</p> <p>Problémy rasové a skupinové nesnášenlivosti.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc ➤ popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým ➤ popíše projevy lidské solidarity ➤ navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu ➤ objasňuje zásady rovnosti mezi lidmi, rovného postavení žen a mužů ➤ zamýšlí se nad soudobým postavením mužů a žen v rodině ➤ vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny a vyjádří vlastními slovy význam slova solidarita ➤ popíše situaci, kdy je třeba bránit stát 	<p>Lidská setkání – rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti.</p> <p>Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost.</p> <p>Přátelství a kamarádství, vztahy mezi členy rodiny; obrana státu.</p> <p>Tolerance.</p>	<p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení ➤ na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy ➤ rozpozná předsudky a stereotypy narušující mezilidské vztahy ➤ vyjmenuje možné příčiny problémů mezi lidmi- rasismus, sociální problematika ➤ popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance 		<p>dané třídy jako sociální skupiny).</p> <p>MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.</p> <p>MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.</p> <p>MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 	<p>Zásady lidského soužití – pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí. Život</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho</p>

<p>případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci ➤ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ➤ řeší neshody a konflikty klidným, nenásilným způsobem ➤ objasní význam pravidel pro soužití v menších skupinách, je schopen tato pravidla navrhnout a uplatňovat ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace k rodičům, prarodičům, sourozencům a příbuzným ➤ rozebere na modelové situaci různé způsoby chování a komunikace 	<p>v rodině. Osobní a neosobní vztahy.</p>	<p>práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku). RJ – Rodina.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v jemu blízkých konkrétních životních situacích ➤ vypráví z vlastní zkušenosti zážitků netolerantního škodlivého chování 	<p>Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích. Problémy lidské nesnášlivosti.</p>	<p>MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty. ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci ➤ zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci ➤ uvede příklad dělby práce v rodině, ve školní samosprávě ➤ zapojuje se do společných činností ve třídě, ve škole i v dalších organizacích ➤ učí se porozumět pojmům pravidlo, norma ➤ zná školní řád, svá práva i povinnosti ➤ zdůvodňuje nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje ➤ rozpozná projevy vandalismu ve škole a v obci ➤ vysvětlí důsledky vandalismu ➤ uvede příklady nejdůležitějších institucí, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, seznámí se s nabídkou kulturních institucí 	<p>Naše škola – práva a povinnosti žáků, společná pravidla a normy. Život ve škole. Dělba práce a činností. Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku.</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek). EV - Vztah člověka k prostředí – příroda a kultura obce a její ochrana. OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše</p>

	<ul style="list-style-type: none"> v regionu ➤ poznává regionální historii ➤ uvede, co je typické pro region, ve kterém žije ➤ uvádí historické události, zajímavosti a místní tradice ➤ jmenuje památná a zajímavá místa ve svém kraji, uvádí významné rodáky ➤ chápe smysl ochrany přírodních a kulturních památek, majetku ➤ navrhne, jak lze chránit kulturní památky, přírodní objekty a majetek ➤ orientuje se v českých tradicích ➤ uvede, jaké příležitosti realizovat své zájmy mají děti žijící v konkrétní obci ➤ navrhne řešení, jak zabránit vandalství 		<p>skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny). OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. D - Regionální historie. Z - Poloha, přírodní poměry, cestovní ruch. ČJ – Literární druhy a žánry: báje, pověst. HV - Lidové písně. AJ - Škola a třídní klima. RJ – Škola.</p>
ČLOVĚK, STÁT a PRAVO			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí vznik státu ➤ zná hlavní historické mezníky vzniku státu ➤ uvede znaky státu ➤ zná některé legendy, pověsti a mýty o našem státě ➤ vysvětlí rozdíl mezi národností a státním občanstvím 	<p>Právní základy státu – znaky státu, státní občanství ČR.</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacce, různorodost). VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – význam Ústavy jako základního zákona země.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce ➤ objasní rozdíl mezi hejtmánem, primátorem a starostou ➤ uvede, jaká je náplň obecního zastupitelstva ➤ zjistí, s jakými problémy se můžeme obracet na obecní úřad ➤ pokusí se navrhnout způsoby prezentace obce, ve které žije ➤ na příkladech vysvětlí, čím se od sebe mohou odlišovat jednotlivé regiony ➤ ví, kde sídlí krajský úřad a kdo stojí v jeho čele 	<p>Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek ➤ diskutuje o ochraně základních práv a svobod ➤ rozpozná projevy porušování dětských práv, šikany, násilného chování (týrání, sexuálního zneužívání), ví jak se zachovat a kam se obrátit s žádostí o pomoc 	<p>Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace.</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny</p>

		nedorozumění a zdroje konfliktů).	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně svému věku se pokusí uvést výhody začlenění ČR do EU 	<p>Evropská integrace – Evropská unie a ČR.</p>	<p>VDO – Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku).</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí; odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.).</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem ➤ vysvětlí, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité 	<p>Mezinárodní spolupráce – významné mezinárodní organizace (NATO).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše některé globální problémy ➤ zamýšlí se nad důsledky ničení přírodního prostředí pro život lidstva ➤ objasní důvody ekologické krize ➤ uvede návrhy ekologického způsobu života ➤ objasní význam třídění odpadů a ekologického chování domácností ➤ diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni 	<p>Globalizace – významné globální problémy.</p>	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem vlastenectví ➤ jmenuje zajímavá a památná místa naší vlasti ➤ vysvětlí přínos významných osobností pro naši zemi ➤ vyjmenuje státní symboly ČR a objasní jejich účel a způsoby jejich používání 	<p>Naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly.</p>	<p>D – První čeští králové, Přemyslovci, Lucemburkové. P - Významní biologové a jejich objevy.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdůvodní svůj postoj k nacionalismu a prokáže jej svým chováním ve škole i v osobním životě ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 	<p>Nacionalismus, jeho projevy a nebezpečí.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady kulturních institucí, kulturních tradic a kulturních akcí ➤ doporučí kulturní akci, která ho zajímá ➤ vybere z dostupných zdrojů nabízené kulturní akce a zhodnotí je ➤ vysvětlí význam kulturního dědictví ➤ chápe pojem kulturní hodnota ➤ objasní rozdíl mezi hmotnou a duchovní kulturou ➤ vlastními slovy vyjádří své představy o kráse ➤ rozliší základní druhy umění ➤ charakterizuje významné kulturní instituce a zhodnotí přínos jejich programů a expozic ➤ dokáže se vhodně chovat při kulturních událostech ➤ popíše kulturní život ve svém bydlišti a regionu ➤ uvede své vlastní kulturní aktivity ➤ vysvětlí nutnost ochrany kulturních památek a objasní i svůj přínos pro jejich ochranu ➤ popíše způsoby, jak se může dítě i dospělý podílet na ochraně kulturních památek a přírodního prostředí své obce a regionu ➤ orientuje se v českých tradicích ➤ objasňuje pojem kultura, masová kultura a její prostředky ➤ uvede příklady škodlivé reklamy ➤ objasní nebezpečí působení masmédií, 	<p>Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá. Práce s informacemi. Naše obec, region, kraj – důležité instituce, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku.</p>	<p>MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách. MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu. MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – rozdíl mezi reklamou a zprávou a</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 			

	<p>masové kultury a reklamy na člověka, uvede příklady z vlastního života</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení ➤ diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, rozlišuje klamavou reklamu ➤ charakterizuje vliv zábavního průmyslu, televize a reklamy na společnost ➤ orientuje se v prostředcích a významu masové komunikace 		<p>mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozdílení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozdílení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezajatého postoje).</p> <p>MEV - Vnímání autora mediálních sdělení - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci.</p> <p>MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance ➤ projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých ➤ charakterizuje menšiny žijící v České republice 	<p>Lidská setkání – rovnost a nerovnost. Tolerance. Národnostní menšiny.</p>	<p>MUV - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování ➤ objasní nutnost pravidel pro život ve škole a ve společnosti ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace ➤ uvědomuje si důsledky porušování pravidel pro sebe a své okolí ➤ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ➤ rozliší společenské skupiny, do nichž patří ➤ uvádí formy a výhody lidské spolupráce, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi ➤ objasní pojmy morálka a mravnost 	<p>Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, pravidla chování, výhody spolupráce lidí.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu ➤ objasní důsledky lidské nesnášenlivosti navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti ➤ uvědomuje si důležitost komunikace mezi lidmi a pravidel chování ve společnosti ➤ orientuje se v zásadách lidského soužití, osobních i neosobních vztazích ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování při řešení konfliktů v mezilidských vztazích ➤ rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace 	<p>Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.</p>	<p>ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci ➤ rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost ➤ vysvětlí nutnost pravidel ve škole, objasní své možnosti na jejich tvorbě a uvede příklady, kdy se sám do života školy zapojuje ➤ orientuje se v soustavě školství, školských normách a pravidlech ➤ charakterizuje státní a soukromé vzdělávání ➤ uvádí práva a povinnosti žáků a studentů ➤ chápe význam a činnost žákovské samosprávy ➤ spolupracuje s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu ➤ posoudí přínos spolupráce lidí při řešení úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole ➤ uvědomuje si význam vzdělání pro vlastní vývoj a budoucí život ➤ rozumí pojmům pravidlo, norma ➤ zná školní řád, svá práva i povinnosti ➤ naslouchá druhým lidem, zapojuje se do diskuse ➤ vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, k řešení problému využívá vlastního úsudku 	<p>Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí.</p> <p>OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.</p> <p>RJ – Škola.</p>
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života ➤ rozpozná tělesné a duševní změny, kterými prochází v dospívání ➤ sestaví svůj hodnotový systém ➤ připraví modelovou situaci konfliktu 	<p>Osobní rozvoj – adaptace na životní změny, sebezvědomí, svoboda, vzájemná závislost. Sebeznámání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka, hodnocení a sebehodnocení.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebeznámání a sebepečení - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah</p>

přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	se spolužákem, s rodiči a její řešení		ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.
➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje své osobní vlastnosti a popíše způsoby jejich kultivace ➤ učí se rozpoznat a rozlišit projevy schopností svých i druhých lidí ➤ snaží se rozpoznat projevy charakterových vlastností u sebe i ostatních ➤ dokáže dostatečně korigovat své jednání a chování ➤ vyjmenuje své osobní vlastnosti a vyvodí závěr, jak ovlivňují jeho chování 	Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter. Posuzování druhých lidí, sebe a skutečnosti.	OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí.
ČLOVĚK, STÁT a HOSPODÁŘSTVÍ			
➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže rozlišit základní formy vlastnictví a majetku, uvede příklady ➤ objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami ➤ uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu ➤ rozliší a porovná formy vlastnictví ➤ vysvětlí pojem duševní vlastnictví ➤ uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně ochrany duševního vlastnictví ➤ uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech ➤ diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví ➤ vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získávání majetku ➤ vyjmenuje svůj osobní majetek 	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi ➤ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech objasní, z čeho vzniká rodinný rozpočet ➤ vysvětlí, jak mohou kupní možnosti jedince a rodiny ovlivnit nakládání s osobním a rodinným rozpočtem ➤ porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního a rodinného rozpočtu ➤ uvede rizika při hospodaření s penězi ➤ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ➤ vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a 	Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, hospodaření s penězi.	

deficitu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jednorázovými příjmy a výdaji rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci ➤ na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem ➤ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje ➤ navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje ➤ vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu domácnosti ➤ popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnost ➤ na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše funkci a formy peněz ➤ na příkladech ilustruje možnosti hotovostního a bezhotovostního placení ➤ vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet ➤ vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty ➤ diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení ➤ na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet 	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení.	
ČLOVĚK, STÁT a PRAVO			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní základní rozdělení moci ve státě a uvede příklady orgánů a institucí ➤ je schopen vysvětlit význam základních státoprávních pojmů: stát, prezident, parlament, vláda ➤ vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost ➤ vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost ➤ vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ diskutuje o tom, kde a jak se člověk může domáhat svých práv ➤ vysvětlí, jaký význam má pro život člověka a společnosti dodržování lidských práv ➤ uvede základní dokumenty upravující lidská práva ➤ rozpozná národnostní, rasové, náboženské a 	Lidská práva – základní lidská práva; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, diskriminace.	VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jiné projevy lidské nesnášenlivosti ➤ vyjádří svůj postoj k výše uvedeným problémům a hledá způsoby řešení ➤ na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu 		občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu ➤ uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady projevů globalizace ➤ diskutuje o kladech a záporech globalizace ➤ popíše některé globální problémy ➤ zformuluje svůj osobní názor na sobě blízké globální problémy ➤ diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů ➤ popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí ➤ diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni ➤ uvede příklady mezinárodního terorismu ➤ diskutuje o možnostech boje proti terorismu ➤ uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně ➤ vyhledá informace o řešení krizi nevojenského charakteru na národní a mezinárodní úrovni a vysvětlí úlohu Armády ČR ➤ vypráví o událostech z 11. září 2001 a porovná přístup zemí k vývoji terorismu ➤ na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR ➤ uvede příklady zahraničních misí Armády ČR 	<p>Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možností jejich řešení.</p> <p>Boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence.</p> <p>Armáda ČR.</p>	

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a SPOLEČNOST**
 Vyučovací předmět: **OBČANSKÁ VÝCHOVA**

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje vybrané osobnosti hudby, literatury, vědy, sportu a objasní jejich význam 	Naše vlast – významné osobnosti.	D – Osobnosti naší země. Z - Orientace na mapě. D – Hospodářský a kulturní rozvoj. P - Významní biologové a jejich objevy. TV - Významní sportovci, olympismus.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe význam pojmu lidská solidarita ➤ uvede příklady solidarity a mezilidské spolupráce ➤ popíše projevy lidské solidarity ➤ objasní pojmy autorita, altruismus a egoismus ➤ na příkladech doloží rozdíly mezi lidmi ➤ popíše situace nouze a navrhne konkrétní pomoc lidem v nouzi, kdy je potřeba pomáhat druhým ➤ vyjádří své možnosti pomoci potřebným a lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu ➤ objasní význam tolerance pro lidské soužití ➤ popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance ➤ projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých 	Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost; tolerance, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi.	MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty. MUV - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání. MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět

			se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích ➤ rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování ➤ objasní pojmy svoboda a závislost ➤ v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci ➤ na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování ➤ navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty ➤ uvede příklady mezilidské spolupráce 	Zásady lidského soužití – svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; výhody spolupráce lidí.	RZV - Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže charakterizovat pojem konflikt, uvést a demonstrovat možnosti řešení konfliktních situací ➤ na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy ➤ vlastními slovy charakterizuje pojem stereotyp ➤ vysvětlí nebezpečí předsudků v lidské společnosti ➤ rozpozná předsudky narušující mezilidské vztahy ➤ uvádí důvody a důsledky lidské nesnášenlivosti doma i ve světě ➤ vysvětlí rozdíl mezi heterosexuální a homosexuální, objasní pojem registrované partnerství a uvědomí si důležitost partnerské lásky pro život člověka 	Vztahy mezi lidmi – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	MUV - Lidské vztahy – předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace). P – Ontogeneze a fylogeneze člověka. RZV - Vztahy mezi lidmi a formy soužití.
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy vysvětlí pojem osobnost ➤ uvede složky osobnosti, které ji charakterizují ➤ vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí ➤ objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti ➤ objasní pojem schopnost vůle ➤ objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince ➤ popíše svůj žebříček hodnot ➤ rozpozná svůj typ temperamentu ➤ posoudí pozitivní a negativní stránky jednotlivých typů temperamentu ➤ popíše chování osob s různým temperamentem 	Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí. Podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání.	OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečení - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomí si důležitost citů ve svém životě, dokáže je vhodným způsobem charakterizovat a demonstrovat ➤ popíše základní lidské smysly a vysvětlí jejich význam a význam paměti pro život člověka a pro poznávání okolního světa ➤ zdůvodní své chování k rodičům, učitelům, kamarádům na základě sebekritiky a svého svědomí 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci ➤ vysvětlí význam potřeb, zájmů a hodnot pro motivaci jedince ➤ posoudí význam hodnot pro svůj život, dokáže objasnit pojem stres ➤ objasní vliv osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci ➤ objasní pojem vůle ➤ rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli na příkladu popíše potřebu sebeovládání ➤ objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností ➤ objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru ➤ popíše své životní cíle a plány 	<p>Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání; vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy ➤ navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání ➤ na základě realistického poznání své osobnosti může dokázat zhodnotit a korigovat své jednání a chování ve vztahu k sobě samému a druhým lidem 	<p>Podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení.</p>
ČLOVĚK, STÁT a PRÁVO			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí k daným zemím formu vlády ➤ uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky ➤ vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou ➤ popíše typy a formy států a uvede jejich příklady ➤ charakterizuje základní funkce státu ➤ dokáže charakterizovat základní typy států podle formy vlády, způsobu vlády a správního uspořádání 	<p>Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR. Království, republika a další formy státu.</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost).</p> <p>VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – význam Ústavy jako základního zákona země.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže objasnit základní funkce ústavy ➤ vyjmenuje části Ústavy ČR a popíše jejich obsah ➤ popíše způsoby nabytí a pozbytí státního občanství ➤ objasní práva a povinnosti občana ČR ➤ uvede nejdůležitější druhy povinného pojištění v ČR ➤ vysvětlí smysl státní sociální podpory 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná složky státní moci, jejich orgány a instituce ➤ vysvětlí a zdůvodní, jak se které orgány podílejí na správě obce, města, kraje 	Právní základy státu – složky státní moci, jejich orgány a instituce.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady základních principů demokratického řízení státu ➤ diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu ➤ uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě ➤ vysvětlí, k čemu vede názorová pluralita v demokratickém státě ➤ jmenuje některé politické strany a přiblíží jejich politický program ➤ diskutuje a uvádí příklady výhod demokratického způsobu vlády nad totalitním 	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam.	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti. VDO - Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev ➤ vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb ➤ uvede ze své obce příklady změn, které prosadilo místní zastupitelstvo ➤ vyloží znaky demokratického způsobu rozhodování ve státě ➤ popíše systém voleb do zastupitelstev a jejich vliv na život občanů v ČR 	Principy demokracie – význam a formy voleb do zastupitelstev. Demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše, jak rozumí základním lidským právům na život, osobní svobodu a vlastnit majetek ➤ diskutuje o ochraně základních práv a svobod ➤ uvádí příklady porušování lidských práv, např. Palestina, Kuba, Čína ➤ na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu ➤ na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele ➤ popíše postup při reklamaci výrobku nebo 	Lidská práva – základní lidská práva. Práva dětí, šikana, diskriminace, povinnosti občana, obrana státu. Právo v každodenním životě – základní práva spotřebitele. Reklamační.	VDO - Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).

<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství ➤ provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci 	<p>služby</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech vysvětlí význam právních úprav ➤ vysvětlí, proč je důležitá právní úprava vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství ➤ popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví ➤ popíše vznik a zánik pracovního poměru ➤ pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy ➤ vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství ➤ charakterizuje instituci manželství ➤ popíše zákonné předpoklady vzniku manželství ➤ dokáže uvést podmínky důležité pro harmonické soužití partnerů, uvědomí si nezbytnost rozvodu některých manželství ➤ objasní proces vzniku lidského života a problematiku náhradní rodinné péče ➤ na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě ➤ na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu ➤ na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci ➤ na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů ➤ vyjmenuje důležité právní předpisy a vysvětlí jejich používání 	<p>Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady. Manželství.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje orgány právní ochrany občanů ➤ popíše soustavu soudů v ČR ➤ na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů ➤ uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany ➤ popíše význam právního řádu pro život společnosti ➤ charakterizuje jednotlivá právní odvětví ➤ vysvětlí rozdíl mezi morálními a právními normami ➤ definuje úkoly orgánů právní ochrany občanů 	<p>Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, co je protiprávní jednání ➤ dokáže rozpoznat základní rozdíl mezi přestupkem a trestním činem ➤ objasní pravidla nutná pro dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví ➤ uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků 	<p>Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví. Právní norma, předpis, publikování právních předpisů. Trestní zákoník, druhy trestů, trestně - právní</p>	<p>I - Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování ➤ diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů ➤ dokáže popsat problematiku dětské kriminality a kriminality mladistvých a uvede jejich příklady ➤ uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují ➤ uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení ➤ diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení ➤ vybere konkrétní příklad porušování lidských práv a zhodnotí ho ➤ uvede příklady korupčního jednání ➤ diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné 	<p>orgány, předpisy a jejich porušování.</p>	
---	--	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše projevy netolerance ➤ objasní důsledky lidské nesnášenlivosti ➤ navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti ➤ seznámí se s jednotlivými náboženstvími (judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus). ➤ uvede příklady nových náboženských hnutí ➤ vysvětlí pojmy extremismus a fanatismus ➤ objasní potřebu náboženské tolerance 	<p>Vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.</p>	<p>MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžití stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.</p> <p>RJ – Lidé a jejich problémy.</p> <p>ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace).</p> <p>D – 2. světová válka: holocaust.</p> <p>Z - Obyvatelstvo světa.</p> <p>RZV - Seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady spolupráce lidí při řešení úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole ➤ uvědomuje si význam vzdělání pro vlastní vývoj a budoucí život ➤ orientuje se v nabídce středních škol ➤ na základě zjištěných informací a svých možností plánuje další vzdělávání 	<p>Naše škola – vklad vzdělání pro život.</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam</p>

			aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. PČ – Svět práce.
ČLOVĚK, STÁT a HOSPODÁŘSTVÍ			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi ➤ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti ➤ uvede příklady hlavních příjmů a výdajů ➤ objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti ➤ vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji ➤ rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti ➤ vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti ➤ na příkladech objasní možnosti krytí deficitu rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů ➤ na příkladech objasní možnosti úspor, investic či potřeby při nakládání s volnými finančními prostředky ➤ porovnává nabídku finančních produktů pro zhotovení volných finančních prostředků ➤ uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků ➤ porovnává nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků ➤ uvede možnosti různých typů pojištění 	<p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing. Volné finanční prostředky, finanční deficit.</p>	M – Finanční matematika.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb ➤ na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým ➤ uvede možnosti pojištění pro konkrétní rizikové situace ➤ uvede příklad placení např. nákupu - půjčky, hypotéky, druhy účtů, druhy bank, platební karty 	<p>Banky a jejich služby - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na modelových příkladech vyloží podstatu fungování trhu ➤ objasní princip nabídky a poptávky ➤ na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu ➤ na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů, zisku a DPH ➤ vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz 	<p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání. Hospodaření – význam daní.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí fungování trhu ve státním a soukromém sektoru 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu ➤ uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu 	Hospodaření – rozpočet státu, rodiny, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady výroby, obchodu a služeb na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují ➤ prozkoumá, jaká je poptávka a nabídka po konkrétním druhu zboží a srovná cenu 	Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná funkci a formy peněz ➤ uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení ➤ objasní, k čemu slouží bankovní účet ➤ vysvětlí rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou ➤ uvede výhody, nevýhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení 	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení.	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU ➤ uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva ➤ uvede příklady spolupráce ČR a ostatních členských zemí EU 	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR.	VMEG - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem ➤ objasní, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité ➤ vyjmenuje významné mezinárodní organizace a společenství a doloží konkrétní příklad vztahu k ČR ➤ objasní rozdíly mezi OSN, EU a NATO ➤ popíše mezinárodní spolupráci při zajišťování obrany a bezpečnosti státu a uvede příklady zahraničních misí Armády ČR ➤ objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru ➤ Na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly Armády ČR ➤ Uvede příklady zahraničních misí Armády ČR 	Mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.).	VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů. VMEG - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže. D – Vstup ČR do EU. Nové společenské poměry v Evropě. Vznik OSN. Z - Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států: Mezinárodní organizace.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ definuje pojem globalizace ➤ uvede příklady některých projevů 	Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy, možnosti jejich řešení.	VDO – Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen

<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ globalizace ➤ vyjmenuje některé globální problémy a předpoví jejich dopad na budoucí život lidstva ➤ porovná klady a zápory globalizace ➤ uvede některé globální problémy současnosti ➤ vyjádří svůj osobní názor na sobě blízké globální problémy ➤ popíše hlavní příčiny a možné důsledky globálních problémů pro život lidstva ➤ popíše současné závažné globální problémy, vysvětlí jejich příčiny, projevy a důsledky ➤ pokusí se navrhnout možnosti řešení těchto problémů na lokální i globální úrovni ➤ snaží se pochopit podíl každého člověka na odpovědnosti za stav ekologie ➤ na základě aktuální situace zhodnotí dění v obci, regionu 		<p>společnosti (přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku).</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí; odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.).</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).</p> <p>P - Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení.</p> <p>Z - Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy.</p>
--	---	--	--

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

- 5.6.1 Fyzika
- 5.6.2 Chemie
- 5.6.3 Přírodopis
- 5.6.4 Zeměpis

5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Fyzika má přírodovědný i společenskovední charakter, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět Fyzika navazuje na předmět přírodověda. Vzdělávání v předmětu Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální jevy, vlastnosti a procesy. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahy mezi nimi a směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti jako soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vede žáky k porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí. Podporuje u žáků vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování. Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do sedmi tematických okruhů:

1. Látky a tělesa
2. Pohyb těles, síly
3. Mechanické vlastnosti tekutin
4. Energie
5. Zvukové děje
6. Elektromagnetické a světelné děje
7. Vesmír

Žák:

- využívá fyzikálních pojmů a odborné terminologie;
- podporuje poznávání fyzikálních faktů a jejich souvislostí;
- rozvíjí a upevňuje získané dovednosti;
- vede k ověřování hypotéz;
- podporuje logické uvažování nad daným problémem;
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- ověřuje vyslovované domněnky o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzuje důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	2	2

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka fyziky probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací s ohledem na jejich schopnosti. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Spojováním učiva Fyziky s každodenní zkušeností žáků do souvislostí je vedeme k poznání, že Fyzika je užitečná pro praktický život.
- Předkládáním konkrétních příkladů poukazujeme na to, že moderní technika, se kterou se setkávají je založena na znalostech fyzikálních zákonů.
- Zadáváním praktických cvičení vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací, učíme je pracovat s přístroji, zařízeními, měřidly, pomůckami a využívat různé druhy studijních materiálů (učebnice, časopisy, internet, encyklopedie).
- Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací učíme žáky používat pojmy z různých vzdělávacích oblastí a nalézat souvislosti mezi získanými daty.
- Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáním problémových situací učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- Zadáváním takových úkolů, při kterých se učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat podporujeme žáky v hledání různých cest k vyřešení problému a učíme je využít chyb k odstranění nesprávných postupů.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry, řešením problémových situací vedeme žáky k samostatnému řešení problémů ve škole i mimo školu na základě naučených stereotypů i získaných zkušeností.

Kompetence komunikativní

- Vytvářením přátelské atmosféry ve třídě podněcujeme žáky, aby se nebáli zeptat a vyslovit svůj názor.
- Vhodnými formami práce, která je založena na komunikaci mezi žáky, je učíme respektovat názory druhých a vést diskusi.
- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti, jasně a srozumitelně formulovat své myšlenky v ústním projevu.
- Práci v týmu při experimentální práci i při řešení některých teoretických problémů učíme žáky pravidlům pracovní komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích a skupinách) posilujeme sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli sledovat a hodnotit vzájemnou spolupráci a vedeme je k ochotě vzájemně si pomoci.
- Dodržováním dohodnutých pravidel, školního a vnitřního řádu vedeme žáky k dodržování zásad slušného a bezpečného chování a vzájemného soužití ve škole i mimo ni.
- Diskuzí a kritickým přístupem k závěrům svým i závěrům jiných učíme žáky používat věcné argumenty pro obhajobu svého názoru, umění přijmout názor jiného i oprávněnou kritiku svého názoru, jsou-li pro ně předloženy přesvědčivé argumenty.

Kompetence občanské

- Vhodnými aktivitami vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů. Podněcujeme je k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím v životě.
- Praktickým nácvikem a vlastním příkladem upevňujeme chování žáků v krizových situacích i v situacích ohrožujících život i zdraví člověka.

Kompetence pracovní

- Vhodnou pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a učíme je dodržovat předepsaný postup při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními, vedeme je k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí (třídění odpadu, spolupráce s ekologickými aktivitami).
- Poznáváním fyzikálních jevů a zákonitostí se žáci seznamují s podstatou některých profesí souvisejících s fyzikou a technikou, díky tomu se mohou poučeněji rozhodovat při volbě své další životní dráhy.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **FYZIKA**

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
LÁTKY a TĚLESA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa ➤ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ➤ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ➤ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí jednoduché vlastnosti pevných, kapalných i plyných látek ➤ v jednoduchých případech určí společné a rozdílné vlastnosti různých látek ➤ podle pokynů učitele provede jednoduché pokusy, které ukazují některé vlastnosti látek 	<p>Skupenství látek: pevné, kapalné, plyné. Vlastnosti pevných látek (kvalitativní): tvrdost, pružnost, tvárnost, křehkost, barva. Vlastnosti kapalin: snadno mění tvar, nemění objem. Vlastnosti plynů: mění tvar i objem.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>M – Převody jednotek délky.</p> <p>M – Převody jednotek hmotnosti.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá ve správných souvislostech slova „látka“ a „těleso“ ➤ rozezná v jednoduchých případech některé běžné látky 	<p>Látka a těleso – pojem, rozdíl mezi nimi. Rozpoznávání některých běžných látek (např. železo, olovo, měď, mosaz, polystyren apod.)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří délku běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ➤ vzájemně převádí jednotky délky ➤ v jednoduchých případech odhadne délku 	<p>Fyzikální veličiny: (měřené veličiny) Délka: značka, jednotky délky Předpony kilo-, deci-, centi-, mili-</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypočítá objem nádob tvaru kvádra a krychle ➤ změří objem kapaliny běžnými měřidly, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ➤ vzájemně převádí jednotky objemu m^3, dm^3, cm^3, l, hl, dl, ml ➤ změří objem pevného tělesa pomocí odměrného válce ➤ v jednoduchých případech odhadne objem ➤ objasní praktický význam veličiny objemu jako charakteristiky konkrétního tělesa 	<p>Objem: značka, jednotky objemu Předpona hekto-. Odměrné nádoby.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří hmotnost běžnými váhami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ➤ vzájemně převádí jednotky hmotnosti ➤ v jednoduchých případech odhadne hmotnost ➤ objasní praktický význam veličiny hmotnost jako charakteristiky konkrétního tělesa 	<p>Hmotnost: značka, jednotky hmotnosti Předpona deka-. Hrubá a čistá hmotnost, brutto a netto váhy.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odhadne, která ze dvou látek má větší a která menší hustotu ➤ ze známé hmotnosti a známého objemu vypočítá hustotu ➤ odlišuje hustotu od „tekutosti“ kapaliny ➤ žák objasní praktický význam veličiny hustota, jako charakteristiky látky 	<p>Hustota: (jen v nejjednodušších souvislostech), značka, jednotka hustoty g/cm^3 Základní výpočet hustoty.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypočítá hustotu látky (s použitím tabulek pro základní školu) 		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří čas, mezi dvěma událostmi hodinkami nebo stopkami, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ➤ v jednoduchých případech vzájemně převádí jednotky času ➤ v jednoduchých případech odhadne dobu mezi dvěma událostmi ➤ ze dvou časových údajů vypočítá dobu, která mezi nimi uplynula 	<p>Čas: značka, jednotky času Hodiny.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změří teplotu kapaliny nebo plynu teploměrem, odhadne chybu měření a výsledek správně zapíše ➤ změří teplotu těla a rozhodne, co znamená pro zdravotní stav ➤ jednoduchým pokusem ukáže, že látky se při zahřívání roztahují a při ochlazování smršťují ➤ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ➤ uvede příklady toho, jak teplotní roztažnost využíváme a kdy nám vadí 	<p>Teplota a teplotní roztažnost. Teplota a její změna, značka teploty, jednotka teploty °C. Teploměr. Celsiova stupnice. Normální, zvýšená teplota, horečka, vysoká horečka. Teplotní roztažnost pevných látek, kapalin a plynů. Praktický význam teplotní roztažnosti. Bimetal, termostaty a jejich využití. Přiměřená teplota v bytě.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší, které vlastnosti látek nebo těles jsou fyzikální veličiny a které ne 	<p>Veličina, fyzikální veličina, výhody jejich užívání</p>	M – Délka, hmotnost, úhel.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede nebo popíše některé pokusy, které nás vedou k přesvědčení, že látky se skládají z částic, že se tyto částice neustále pohybují a že na sebe působí silou ➤ pomocí částicového modelu vysvětlí, proč se látky vypařují a proč jsou plyny stlačitelné a kapaliny ne ➤ pomocí modelu přitahujících se částic vysvětlí některé jevy běžného života ➤ pomocí obrázku nebo modelu ukáže vztah mezi atomy, molekulami a krystaly ➤ na modelových obrázcích odliší prvek, sloučeninu a směs ➤ ve velmi jednoduchých případech uvede, zda daná látka je prvek, sloučenina, nebo směs a zda je krystalická, nebo ne 	<p>Částicové složení látek. Souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou. Neustálý pohyb částic. Brownův pohyb. Difuze. Vzlínání. Atom, molekula, krystal. Prvek, sloučenina, směs.</p>	
POHYB TĚLES, SÍLY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici ➤ změří velikost působící síly 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchých případech určí, zda jedno těleso působí na druhé silou, a popíše účinky této síly ➤ odliší správné a nesprávné použití slovy „síla“ ➤ změří velikost síly siloměrem, odhadne chybu 	<p>Síla: značka, jednotka síly. Siloměr.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

	<p>měření a výsledek správně zapíše</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ukáže směr gravitační síly Země ➤ na obrázku nebo globusu ukáže, jaký směr má gravitační síla v různých místech na Zemi ➤ správně používá olovnici a vodováhu ➤ na obrázku nebo modelu ukáže, jakou gravitační silou na sebe působí dvě vesmírná tělesa nebo dvě tělesa na Zemi; vysvětlí, proč tuto sílu mezi dvěma tělesy na Zemi nepocítíme 	<p>Gravitační síla. Gravitační pole – vodorovný a svislý směr. Olovnice, vodováha.</p>	<p>Z – Země jako vesmírné těleso. PČ – Pracovní pomůcky – nářadí a nástroje.</p>
ELEKTROMAGNETICKÉ a SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností ➤ 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ třením zelektrizuje těleso a ukáže, jak působí elektrickou silou na některá jiná tělesa ➤ předpoví, jak na sebe budou působit souhlasné a nesouhlasné náboje ➤ nabije elektroskop a pak ho dotekem ruky nebo vodiče vybije 	<p>Elektrické pole. Elektrický náboj. - kladný a záporný náboj Elektrická síla. Elektroskop.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vodič a izolant ➤ v jednoduchých případech nakreslí schéma k reálnému obvodu nebo sestaví obvod podle schématu ➤ rozhodne, zda daným obvodem se zdrojem a jedním nebo několika spotřebiči bude protékat proud, a případně opraví jednoduchou závalu ➤ uvede napětí některých běžných zdrojů (plochá baterie, autobaterie, zásuvka) a rozhodne, zda k danému zdroji může připojit daný spotřebič ➤ rozhodne, zda je napětí daného zdroje pro člověka nebezpečné, nebo ne ➤ zná a dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce s elektrickým zařízením a s elektrickými spotřebiči ➤ rozhodne, zda se v daném spotřebiči využívá zahřívání vodiče proudem ➤ do obvodu správně zapojí jistič nebo pojistku ➤ ukáže pokusem magnetické účinky cívky s proudem ➤ vysvětlí, jak pracuje elektrický zvonek, relé a jistič ➤ vysvětlí funkci hromosvodu 	<p>Elektrický obvod a jeho součásti: - zdroj napětí, spotřebič, spínač, vodič, banánek, zdířka, schéma, schematické značky - uzavřený a neuzavřený obvod Napětí – jednotka napětí. Proud – jednotka proudu. Jednoduchý a rozvětvený obvod. Bezpečné a nebezpečné napětí. Základní pravidla bezpečného chování a zacházení s elektrickými přístroji a zařízeními. Tepelné účinky elektrického proudu. Tepelné spotřebiče. Zkrat a jeho důsledky. Pojistky a jističe. Hromosvod.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná, kdy je těleso přitahováno nebo odpuzováno magnetickou silou ➤ pomocí železného tělesa najde póly daného magnetu ➤ zmagnetizuje ocelový drát tyčovým magnetem 	<p>Magnetická síla. Trvalý magnet, póly magnetu. Magnetické pole. Severní a jižní pól magnetu. Kompas, magnetické pole Země.</p>	<p>Z – Země jako vesmírné těleso. Terénní geografická výuka: pomůcky a přístroje (kompas, buzola).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší stejné a různé póly dvou magnetů ➤ předpoví, jak na sebe budou působit stejné a různé póly dvou magnetů ➤ pomocí kompasu určí směr k severu 		
ZVUKOVÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a ukáže v nich část, která se chvěje ➤ porovná různá prostředí podle toho, jak pohlcují a jak přenášejí zvuk ➤ podle doby mezi zábleskem a zahřměním odhadne, v jaké vzdálenosti uhořel blesk 	<p>Zdroj zvuku. Výška, hlasitost a barva tónu. Rychlost zvuku ve vzduchu.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: FYZIKA

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
POHYB TĚLES, SÍLY			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ➤ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchých případech rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu; předvede pohyb rovnoměrný, zrychlený a zpomalený ➤ při řešení problémů využívá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles ➤ v jednoduchých případech odhadne rychlost ➤ při řešení velmi jednoduchých fyzikálních problémů používá fyzikální vzorce typů $a = bc$ nebo $b = a/c$ a uvážlivě do nich dosazuje správné hodnoty veličin ➤ veličiny do vzorců dosazuje i s jednotkami a automaticky provádí jednotkovou kontrolu výsledku 	Pohyby těles. Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, zrychlený, zpomalený. Pohyb přímočarý a křivočarý. Dráha: značka dráhy. Rychlost: značka rychlosti, jednotky rychlosti m/s, km/h, km/s. Vztahy $s = vt$ a $v = s/t$	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. M – Číslo a proměnná
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podle změřených nebo jinak získaných údajů sestaví tabulku dráhy jednoduchého pohybu v závislosti na čase ➤ podle jednoduché tabulky vytvoří ručně nebo pomocí tabulkového procesoru graf ➤ používá jízdní řád ➤ vypočítá průměrnou rychlost ➤ určí, vzhledem k čemu se dané těleso pohybuje a vzhledem k čemu je v klidu 	Tabulka dráhy. Graf dráhy. Jízdní řád. Průměrná rychlost, její značka a jednotky.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry, výslednici a účinky ➤ porovná síly podle velikosti, ukáže směr síly; v jednoduchých případech odhadne sílu ➤ znázorní známou sílu šipkou ➤ v jednoduchých případech rozhodne, zda jsou dvě síly v rovnováze 	Síla - Účinky síly Rovnováha sil	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ze známé hmotnosti vypočítá tíhu tělesa a obráceně ➤ rozlišuje a ve správné souvislosti používá termíny „hmotnost“ a „tíha“ 	Gravitační síla Země, tíha tělesa. Přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa. Veličina g a její přibližná hodnota	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ skládá síly stejného nebo opačného směru 	Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí, které těleso působí na které třetí silou, 	Třetí síla.	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jaký má tato síla směr a jaké účinky ➤ uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly ➤ rozhodne, kdy je třecí síla užitečná a kdy ne, a navrhne, jak ji zvětšit nebo zmenšit 	<p>Smykové tření. Ovlivňování velikosti třecí síly v praxi. Kolo.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při řešení praktických problémů využívá vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí ➤ v jednoduchých praktických situacích porovná tlaky a odhadne tlak ➤ v praktických situacích rozhodne, kdy je užitečné tlak zvětšovat a kdy zmenšovat, a navrhne vhodný způsob 	<p>Tlaková síla a tlak: Tlaková síla. Tlak - značka tlaku, jednotky tlaku. Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích ➤ ukáže příklady setrvačnosti na pohybech na povrchu Země i na pohybech nebeských těles; vysvětlí, proč se nebesa na Zemi zastavují ➤ ukáže nebo popíše, jak by se pohybovalo těleso, kdyby na něj nepůsobila třecí ani jiná síla ➤ kvalitativně předpoví pohyb tělesa, na které působí známá síla ➤ porovná pohyb dvou těles různé hmotnosti, na které působí stejná síla ➤ v jednoduchých případech vzájemného působení dvou těles odliší akci a reakci a ukáže jejich účinky 	<p>Newtonovy zákony: Zákon setrvačnosti – (první Newtonův zákon) Zákon síly – (druhý Newtonův zákon) Zákon akce a reakce - (třetí Newtonův zákon)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů ➤ aplikuje své poznatky o silách při vysvětlení funkce vybraných jednoduchých strojů (páka, kladka) ➤ žák vyhledá a popíše využití jednoramenné a dvojramenné páky v každodenním životě ➤ najde páku v jednoduchých praktických zařízeních, ukáže její osu, ramena a působící síly a vysvětlí její význam ➤ ze známých sil a ramen rozhodne, je-li páka v rovnováze ➤ vypočítá sílu, kterou páka působí, zná-li potřebné veličiny ➤ v jednoduchých případech určí, nebo odhadne polohu těžiště ➤ podle polohy těžiště vzhledem k podstavě tělesa předpoví pohyb tělesa 	<p>Páka (otáčivé účinky síly).</p> <ul style="list-style-type: none"> - páka, osa, ramena, působící síly - rovnoramenná a nerovnoramenná páka - rovnováha na páce a na pevné kladce - těžiště - stabilní rovnováha 	

	➤ rozliší stabilní a nestabilní rovnováhu tělesa		
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů ➤ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů ➤ najde hustotu látky v tabulkách hustot a použije ji při řešení problémů ➤ používá poznatku, že tlak v klidné kapalině roste s hloubkou, pro řešení praktických problémů ➤ ze známé hloubky pod hladinou a hustoty kapaliny vypočítá hydrostatický tlak ➤ pomocí principu spojených nádob určí hladinu kapaliny ➤ pomocí atmosférického tlaku vysvětlí některé jevy z běžného života ➤ změří přetlak a atmosférický tlak vhodným přístrojem ➤ ukáže pokusem existenci vztakové síly, změří vztakovou sílu ➤ vypočítá vztakovou sílu, která působí na těleso o známém objemu ponořené do kapaliny ➤ předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní ➤ určí hustotu kapaliny hustoměrem ➤ pomocí Pascalova zákona vysvětlí činnost hydraulických zařízení 	<p>Tlak v kapalinách a plynech: Hustota, jednotky hustoty kg/m^3, kg/dm^3, g/cm^3. Hustota vody. Tabulky hustot. Hydrostatický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny. Spojené nádoby. Atmosférický tlak - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře. Archimédův zákon – vztaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách. Hustoměr. Pascalův zákon – hydraulická zařízení.</p>	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
ELEKTROMAGNETICKÉ a SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchých případech ukáže šíření světla od světelného zdroje přes osvětlené těleso až do oka ➤ využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů ➤ pokusem ukáže, že světlo se šíří přímočaře, a využívá toho v praxi ➤ rozloží bílé světlo na barevná světla ➤ v jednoduchých případech předpoví, jak bude vypadat stín ➤ pomocí modelu vysvětlí měsíční fáze, zatmění Slunce a zatmění Měsíce 	<p>Světelné jevy. Vlastnosti světla – zdroje světla, paprsek. Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích. Rozklad bílého světla hranolem. Stín. Měsíční fáze, zatmění Slunce a Měsíce.</p>	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předpoví, jak se paprsek odrazí od zrcadla ➤ v jednoduchých případech předpoví nebo vysvětlí, co vidíme v zrcadle 	Zákon odrazu, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně).	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla 	Zákon lomu. Čočky, spojky, rozptylky. Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně).	

čočkami	čočkami ➤ kvalitativně předpoví, jak se paprsek lomí při přechodu z jednoho prostředí do druhého ➤ rozliší spojku a rozptylku ➤ spojkou zobrazí předmět na stínítko ➤ správně používá běžné optické přístroje ➤ uvědoměle dodržuje zásady hygieny zraku	Stavba a funkce oka	
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **FYZIKA**

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
LÁTKY a TĚLESA			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obrázkem nebo popisem znázorní model molekuly a atomu ➤ podle obrázku rozliší atom od iontu a atomy a ionty různých prvků od sebe ➤ určí, zda je náboj určitého atomu, iontu nebo částice v atomu kladný, záporný, nebo nulový ➤ provede některé jednoduché pokusy z elektrostatiky 	Molekuly, atomy (opakování), jádro, obal. Proton, neutron, elektron; jejich náboj, kladný a záporný iont; jeho náboj.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. CH – Vlastnosti látek. Částicové složení látek
ENERGIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ➤ určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa ➤ využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh ➤ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevdané tělesem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednoduchých případech určí práci ze známé síly a dráhy a vyjádří ji ve správných jednotkách ➤ využívá vztah mezi výkonem, prací a časem ze vztahů $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ vypočítá jednu veličinu, zná-li druhé dvě ➤ využívá „zlaté pravidlo mechaniky“ (u jednoduchých strojů se práce vložená rovná práci získané) k řešení jednoduchých problémů ➤ z vložené a získané práce nebo z příkonu a výkonu vypočítá účinnost ztráty 	Práce a výkon: Práce, značka práce, jednotky práce. Výkon, značka výkonu (P), jednotky výkonu. Příkon, ztráty, účinnost.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá vztahy $P = UI$ pro elektrický příkon a $W = Pt$ pro práci při řešení problémů; vzájemně při tom převádí jednotky J a kWh 	Elektrická práce a výkon Jednotka energie kWh.	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v jednotlivých případech porovná pohybovou energii dvou těles ➤ podle vykonané práce určí změnu pohybové nebo polohové energie ➤ rozhodne, kdy těleso má větší a kdy menší polohovou energii ➤ ze změny výšky a z hmotnosti vypočítá změnu gravitační polohové energie ➤ na běžných jevech, ukáže, kdy se polohová energie přeměňuje na pohybovou nebo obráceně ➤ používá zákona zachování mechanické energie k přibližnému řešení některých problémů 	Formy energie: - pohybová energie - polohová energie (gravitační, pružnosti, magnetická, elektrická) Přeměny energie.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusem ukáže, že při tření se zvětšuje 	- vnitřní energie (tepelná, chemická, jaderná)	EV – Základní podmínky života- energie	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ teplota tělesa ➤ vysvětlí vztah mezi vnitřní energií tělesa a pohybovou a polohovou energií jeho částic; uvede nebo pokusem předvede jevy nasvědčující tomu, že při vyšší teplotě se částice pohybují rychleji ➤ v jednoduchých případech přibližně porovná vnitřní energie dvou těles ➤ určí teplo, kterého je třeba k ohřátí daného množství vody o daný teplotní rozdíl ➤ určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem ➤ rozliší různé druhy energie: pohybovou, polohovou (gravitační, magnetickou, elektrickou, pružnosti), vnitřní (tepelnou, chemickou, jadernou), zářivou ➤ určí, jak se při určitém procesu přeměňují různé druhy energie ➤ využívá zákona zachování energie a poznatků o přeměnách a přenosu energie pro řešení jednoduchých problémů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší šíření tepla vedením, prouděním a zářením a ukáže je pokusem ➤ používá poznatky o šíření tepla k řešení praktických problémů, zejména k šetrnému využívání energie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obrázkem nebo popisem znázorní model částicové struktury plynů, kapalin a krystalů ➤ v tabulkách najde teplotu tání nebo varu látky, rozhodne, v jakém skupenství látka za dané teploty je ➤ poznatky o tom, co ovlivňuje rychlost vypařování, používá k řešení praktických problémů ➤ využívá poznatků o změnách atmosférického tlaku a o proudění v atmosféře k vysvětlení některých jevů počasí a podnebí 	<p>Jouleův pokus. Měrná tepelná kapacita. Zákon zachování energie. Perpetuum mobile.</p>	<p>(energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ podle obrázků nebo modelu rozliší benzinový a Dieselův motor a popíše jeho funkci a části 	<p>Šíření tepla, vedení, proudění, záření.</p>	<p>Částicová struktura látek. Přeměny skupenství: tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění. Teplota tání, teplota varu. Hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny. Skupenské teplo tání.</p>	<p>EV – Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity). CH – Vliv teploty pevné složky na rychlost jejího rozpouštění.</p>	
ELEKTROMAGNETICKÉ a SVĚTELNÉ DĚJE				
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí ➤ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů ➤ využívá prakticky poznatky o působení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví správně podle schématu složitější elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ určí směr proudu v obvodu, je-li znám kladný pól zdroje ➤ změří elektrický proud ampérmetrem; správně zapojí ampérmetr do obvodu ➤ využívá pravidel pro proud v jednoduchém a 	<p>Směr proudu. Elektrický proud, značka proudu, jednotka proudu. Ampérmetr. První Kirchhoffův zákon (o proudech, o uzlech): bez uvedení jména - (Součet proudů vstupujících do uzlu se rovná součtu proudů z uzlu vystupujících)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>PČ - Zhotovení jednoduchého</p>	

magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	rozvětveném obvodu pro řešení problémů	Elektrické napětí, značka napětí, jednotka napětí. Voltmetr, multimetr. Elektrický odpor, značka odporu, jednotka odporu. Ohmův zákon.	elektrotechnického výrobku.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změř elektrické napětí voltmetrem; správně zapojí voltmetr do obvodu; používá digitální multimetr a správně na něm nastaví měřenou veličinu ➤ správně zapojí reostat do obvodu a použije ho ke změně proudu ➤ využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů, vypočítá proud, odpor nebo napětí, jsou-li známy druhé dvě veličiny 		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapojí několik součástek do obvodu paralelně a sériově ➤ nakreslí schéma obvodu s několika součástkami zapojenými paralelně a sériově na schématu i v reálném obvodu odliší paralelní a sériové zapojení součástek ➤ určí napětí a proud v různých místech obvodu, jsou-li známy potřebné veličiny ➤ vypočítá výsledný odpor rezistorů zapojených do série 	Zapojení paralelní (vedle sebe) a sériové (za sebou). Vztahy pro napětí a proud u spotřebičů, popř. rezistorů zapojených paralelně a sériově, výsledný odpor několika rezistorů v sérii.	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ze slané nebo kyselé vody a kovových elektrod vyrobí galvanický článek a prokáže na něm napětí ➤ z několika článků vyrobí baterii ➤ správně používá běžně prodávané články a baterie ➤ vysvětlí, kdy a jak prochází proud kapalinou a plynem 	Galvanický článek. Baterie. Vedení proudu v kapalinách a plynech.	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusem ukáže, že okolo vodiče s proudem a v cívce vzniká magnetické pole ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem ➤ z elektrotechnické sadvebnice sestrojí model elektromotoru (na stejnosměrný proud nebo univerzálního) a vysvětlí, jak pracuje 	Magnetické účinky elektrického proudu, cívka. Stejnosměrný elektromotor.	

Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **FYZIKA**

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
ENERGIE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší druhy energie a jejich přeměny ➤ rozliší, které přeměny energie jsou pro člověka užitečné a které škodlivé, a v konkrétních případech navrhne, jak škodlivým přeměnám předcházet ➤ seznámí se se způsoby výroby a přenosu elektrické energie ➤ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí i z dalších hledisek ➤ posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie) 	<p>Formy energie: energie pohybová, polohová (gravitační, elektrická, magnetická, pružnosti), vnitřní (tepelná, chemická, jaderná), zářivá (sluneční). Výroba a přenos elektrické energie. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. EV – Základní podmínky života- energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí). CH – Mimořádné události: Havárie chemických provozů. P – Základy ekologie.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obrázkem nebo popiskem znázorní model atomu a jádra ➤ podle značky jádra určí počet protonů a neutronů ➤ k protonovému číslu přiřadí značku prvku a obráceně ➤ rozliší jadernou reakci od chemické ➤ popíše nebezpečí radioaktivního záření (včetně radonu) a možnou ochranu proti němu ➤ popíše princip jaderné elektrárny a její výhody i nevýhody ➤ posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí ➤ popíše princip a účinky jaderných zbraní 	<p>Jaderná fyzika: Stavba atomu (opakování) a jádra. Jaderná síla. Označování jader. Jaderná energie, štěpná reakce. Jaderný reaktor, jaderná elektrárna. Ochrana lidí před radioaktivním zářením. Vliv jaderné elektrárny na životní prostředí.</p>	
ZVUKOVÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ➤ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusem předvede jednoduchý kmitavý pohyb ➤ změří periodu nebo frekvenci pomalého periodického děje ➤ z frekvence vypočítá periodu nebo obráceně 	<p>Kmitavý pohyb. Výška zvukového tónu: perioda, frekvence a její souvislost s výškou zvukového tónu. Jednotka frekvence herz.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokusem ukáže mechanické vlnění ➤ uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije ➤ na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí 	<p>Vlnění. Vlastnosti zvuku. Látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vznik zvuku ➤ vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích 	<p>Rychlost šíření zvuku v různých prostředích. Odraz zvuku na překážce, ozvěna. Pohlcování zvuku</p>	RZV – Zdravý způsob života a péče o zdraví.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku ➤ popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů ➤ uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí ➤ podle obrázku popíše funkci ucha 	<p>Hygiena sluchu, ochrana před hlukem. Přenos a vnímání zvuku v lidském uchu.</p>	
ELEKTROMAGNETICKÉ a SVĚTELNÉ DĚJE			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ zapojí správně polovodičovou diodu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší polovodiče od vodiče na základě analýzy jejich vlastností ➤ zapojí polovodičovou diodu v propustném, resp. závěrném směru ➤ žák uvede příklady využití polovodičových diod v technické praxi 	<p>Polovodiče: Vedení proudu v polovodičích typu N a P. Volný elektron, díra. Přechod P N. Polovodičová dioda. Příklady využití polovodičových diod v technické praxi.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ➤ pokusem ukáže vznik indukovaného napětí v cívce ➤ z elektrotechnické stavebnice sestaví alternátor, dynamo a transformátor a ukáže jejich funkci ➤ odliší zdroje stejnosměrného a střídavého proudu 	<p>Elektromagnetická indukce a praktické využití elektrické energie: Elektromagnetická indukce. Generátor, alternátor, dynamo, transformátor. Stejnoseměrný a střídavý proud, jejich značky.</p>	<p>PČ – Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá vztahu pro transformační poměr $N_1 : N_2 = U_1 : U_2 = I_1 : I_2$ při řešení problémů ➤ nakreslí schéma přenosu elektrické energie z elektrárny k místům spotřeby a odůvodní nutnost přenášet energii při vysokém napětí ➤ odliší ochranný vodič podle barvy izolace ➤ nakreslí schéma připojení elektrického spotřebiče s ochranným vodičem k zásuvce ➤ v jednoduchých případech rozhodne, zda určité zacházení s elektrickým zařízením je nebezpečné, nebo ne ➤ rozhodne, popř. předvede, co dělat v případě mimořádné události související s elektrickým zařízením (např. přestanou svítit světla, dojde k úrazu el. Proudem, ze spotřebiče se kouří, 	<p>Transformační poměr pro napětí a proud. Výroba a přenos elektrické energie, ochrana před nebezpečným napětím proti zemi. Ochranný, nulovací a fázový vodič. Bezpečné zacházení s elektrickým zařízením. Nácvik chování při mimořádné situaci.</p>	<p>PČ – Elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika. RZV – Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy: odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů.</p>

	vznikl požár apod.)		
VESMÍR			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet ➤ odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně používá základní astronomické pojmy ➤ pomocí globusu nebo náčrtem vysvětlí střídání dne a noci, roční období a podnebná pásma ➤ vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily. Obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet ➤ popíše základní vlastnosti Slunce, Země, Měsíce a významných planet (porovná je podle velikosti, teploty skupenství na povrchu; významné planety např. Venuše, Mars, Jupiter) ➤ odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností ➤ popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce ➤ jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází 	<p>Sluneční soustava - její hlavní složky: planeta, měsíc, planetka, kometa, meteor, hvězda, galaxie, souhvězdí. Měsíční fáze. Hvězdy – jejich složení.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. P – Země.</p>
Shrnutí a opakování učiva. Laboratorní práce.			

5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi. Vede je k tomu, jak se mají zachovat v praktických životních situacích a životu ohrožujících situacích. Směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s ohrožením přírody a její biologické rovnováhy.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Chemie navazuje na učivo v oblasti Člověk a jeho svět na prvním stupni.

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Žák:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor;
- poznává základní chemické pojmy a zákonitosti z různých oborů chemie;
- řeší problémy a správně jedná v praktických situacích, vysvětluje a zdůvodňuje chemické jevy;
- rozlišuje příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi;
- poznatky využívá k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- pracuje podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovede poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky;
- chápe důležitost udržování přírodní rovnováhy, uvědomuje si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie se realizuje v 8. a 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0	0	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka chemie probíhá většinou ve třídě, zřídka v učebně informatiky. Laboratorní práce jsou prováděny ve třídě nebo v dílně - záleží na charakteristice a náročnosti laboratorních pokusů. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, práce ve skupinách, názorně-demonstrační pokusy, laboratorní práce).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Systematickým pozorováním vedeme žáky k zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu a hledání souvislostí.
- Na základě pozorování a pokusů dáváme žákům možnost formulovat závěry a správnému používání chemických termínů, značek a vzorců.
- Vhodným začleňováním obecně používaných termínů, znaků a symbolů vedeme žáky k používání odborné terminologie - chemických termínů, symbolů a značek.
- Vyhledáváním, tříděním a propojováním informací učíme žáky používat pojmy z různých vzdělávacích oblastí a nalézat souvislosti mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváním takových úkolů, při kterých se učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat podporujeme žáky v hledání různých cest k vyřešení problému a učíme je využít chyb k odstranění nesprávných postupů.
- Vysvětlováním chemické podstaty jevů a dějů vedeme žáky k nacházení jejich příkladů v běžné praxi.
- Praktickým nácvikem vedeme žáky, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme u žáků komunikační schopnosti, jasně a srozumitelně formulovat své myšlenky v ústním projevu a správně užívat chemických symbolů a značek.
- Navozováním vhodných aktivit a používáním vhodných výukových materiálů vedeme žáky, aby se stručně a přesně vyjadřovali, vzájemně komunikovali, porozuměli obsahu sdělení a přiměřeně na něj reagovali.

Kompetence sociální a personální

- Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích a skupinách) posilujeme sebedůvěru žáků, pocit zodpovědnosti a vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli sledovat a hodnotit vzájemnou spolupráci a vedeme je k ochotě vzájemně si pomoci.
- Vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- Vytváříme situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Kompetence občanské

- Vhodnými aktivitami a praktickým nácvikem vedeme žáky k uvědomování si významu zdravého životního stylu, podílení se na ochraně životního prostředí a ochraně svého zdraví.
- Předkládáme situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.
- Navozováním situací z praktického života a vlastním příkladem upevňujeme chování žáků v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- Vhodnou pozitivní motivací vedeme žáky k pracovní výdrži, ke koncentraci na pracovní výkon a k jeho dokončení.
- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a učíme je dodržovat předepsaný postup při práci s chemickými přístroji a zařízeními, vedeme je k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních při laboratorních pracích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a PŘÍRODA
 Vyučovací předmět: CHEMIE

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
➤ určí společné a rozdílné vlastnosti látek	➤ posuzuje látky na základě vybraných kritérií: hustota, rozpustnost v daných rozpouštědlech, barva, skupenství, teplota tání a varu, tepelná a elektrická vodivost ➤ prakticky rozliší dvojici látek	Vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost. Vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- řešení problémů, cvičení dovedností pro učení a studium. F – Látky a tělesa.
➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	➤ s chemikáliemi pracuje podle řádu bezpečnosti práce ➤ dodržuje pracovní a zdravotní omezení ➤ rozlišuje pojmy výbušina, látka oxidující, hořlavina, žiravina, jed, látka dráždivá, látka zdraví škodlivá a látka nebezpečná životnímu prostředí ➤ ovládá zásady první pomoci při práci s nebezpečnými látkami	Zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě. Nebezpečné látky a přípravky - R-věty, S-věty. Varovné značky nebezpečných látek a jejich význam.	EV – Vztah člověka k prostředí- možnosti a způsoby ochrany zdraví. RZV – Rizika ohrožující zdraví a její prevence.
Směsi			
➤ rozlišuje směsi a chemické látky	➤ vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemickým individuem, uvede příklady ➤ rozpozná různé druhy směsí	Směsi- různorodé, stejnorodé roztoky.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.
➤ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	➤ ve správných souvislostech používá pojmy hmotnostní a objemový zlomek, hmotnostní a objemová procenta, koncentrace ➤ provede praktický výpočet složení směsi	Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku. Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok.	
➤ vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	➤ posoudí vliv vybraných faktorů (teplota, tlak, míchání, plošná velikost látky) na rychlost rozpouštění látky	Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku.	F - Přeměny skupenství.
➤ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	➤ orientuje se v základních metodách oddělování složek směsí (filtrace, usazování, odstředování, destilace, sublimace, krystalizace) ➤ navrhne způsob rozdělení konkrétní dvousložkové směsi	Oddělování složek směsí: -usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace.	
➤ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	➤ rozlišuje pojmy měkká a tvrdá voda ➤ rozlišuje druhy vod na základě jejich použití ➤ stručně vysvětlí výrobu pitné vody	Voda – destilovaná, pitná, odpadní.	EV- Základní podmínky života- vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity.
➤ uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby	➤ uvede konkrétní příklady znečišťování vod a vzduchu ➤ posoudí vliv spotřební společnosti,	Čistota vody. Vzduch- složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva.	EV- Základní podmínky života- ovzduší ohrožování ovzduší a klimatické změny, význam pro život na Zemi.

likvidace znečištění	průmyslu a zemědělství na kvalitu vod a vzduchu		
Částicové složení látek a chemické prvky			
➤ používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	➤ popíše historické náhledy na složení hmoty ➤ popíše složení atomu ➤ vysvětlí rozdíly mezi pojmy atom, molekula a ion	Částicové složení látek – atom, molekula, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony.	F – Látky a tělesa.
➤ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	➤ vysvětlí rozdíly mezi pojmy prvek a sloučenina ➤ popíše typy vazeb mezi atomy v molekule sloučeniny, používá pojem elektronegativita	Prvky- názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků. Chemické sloučeniny- chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení dovednosti zapamatování.
➤ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	➤ používá značek vybraných chemických prvků ➤ nalezne v periodické tabulce kovy, nekovy a polokovy, porovná jejich vlastnosti ➤ orientuje se v systému periodické tabulky, podle postavení prvku usuzuje na jeho vlastnosti	Skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - D.I. Mendělejev- objevitel periodického zákona. Protonové číslo.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení dovednosti zapamatování.
Chemické reakce			
➤ rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	➤ rozliší pojmy výchozí látka a produkt reakce	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti. Klasifikace chemických reakcí- slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní.	
➤ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	➤ správně přečte chemickou rovnici ➤ vysvětlí pojmy látkové množství, látková koncentrace, molární hmotnost, počet molekul ➤ vypočítá látkové množství, molární hmotnost a molární koncentraci, vypočítá množství výchozí látky a produktu	Chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost.	M – Rovnice.
Anorganické sloučeniny			
➤ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	➤ sestaví vzorec daného halogenidu, oxidu, sulfidu, hydroxidu, kyseliny a soli nazve halogenid, oxid, sulfid, hydroxid, kyselinu či sůl daného vzorce ➤ vyjmenuje významné vlastnosti a použití vybraných zástupců těchto skupin ➤ stručně popíše výrobu nejvýznamnějších látek těchto skupin ➤ posoudí vliv daných látek těchto skupin na životní prostředí	Oxidy- názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů. Vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů. Solí kyslíkaté a nekyslíkaté- vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů.	
➤ vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	➤ vysvětlí vznik kyselých dešťů ➤ posoudí vliv kyselých dešťů na životní prostředí, navrhne preventivní opatření,	Vznik a vliv kyselých dešťů na životní prostředí.	EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně

	kterými lze zabránit úniku látek způsobujících kyselou dešť		životního prostředí.
➤ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí pojem pH ➤ objasní pojem kyselá, zásaditá a neutrální látka, uvede příklady ➤ popíše způsoby měření pH ➤ prakticky provede orientační zjištění pH pomocí univerzálního indikátorového papírku ➤ vysvětlí pojem neutralizace 	Kyseliny a hydroxidy- kyselost a zásaditost roztoků. Stupnice pH. Měření pH.	

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **CHEMIE**

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s unikem nebezpečných látek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí rizikovost jednotlivých látek ➤ navrhne preventivní opatření, která mohou zabránit úniku nebezpečných látek ➤ navrhne způsob likvidace při úniku vybraných látek 	Mimořádné události- havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek.	EV-Lidské aktivity a problémy životního prostředí- dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU). F - Ochrana lidí před radioaktivním zářením.
Chemické reakce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví a vyčíslí zadanou chemickou rovnici 	Sestavování a vyčíslování chemických rovnic. Rovnice se změnou oxidačního čísla.	M- Lineární rovnice.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza ➤ vysvětlí vliv teploty, plošného povrchu reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemických reakcí ➤ popíše správný způsob ředění hydroxidů a kysel ➤ popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin ➤ popíše vznik elektrického proudu v galvanických článcích ➤ objasní ,co je podstatou galvanického článku a uvede příklady praktického využití 	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí- teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza. První pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin. Chemie a elektřina- výroba elektrického proudu chemickou cestou.	RZV - Základy první pomoci.
Organické sloučeniny			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje přírodní zdroje paliv ➤ diskutuje o možnostech využití alternativních zdrojů energie ➤ popíše průmyslové zpracování ropy (frakční destilace), nabídne možnosti využití jednotlivých produktů ➤ posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí 	Paliva- ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva.	EV- Vztah člověka k prostředí-náš životní styl (spotřeba věcí, energie, způsoby jednání a vlivy na prostředí). EV- Základní podmínky života- přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí). P – Nerosty a horniny.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší jednotlivé druhy uhlovodíků ➤ uvede, zdroje, vlastnosti a použití nejvýznamnějších uhlovodíků ➤ nazve dané uhlovodíky na základě jejich vzorce 	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků.	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ napíše vzorce zadaných uhlovodíků ➤ rozpozná různé deriváty uhlovodíků na základě jejich struktury ➤ nazve základní deriváty uhlovodíků ➤ uvede přírodní zdroje daných derivátů ➤ vyjmenuje charakteristické vlastnosti daných derivátů 	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše fotosyntézu ➤ diskutuje o přijímání cukrů, tuků a bílkovin v potravě a o vhodnosti jednotlivých potravin pro konzumaci ➤ vysvětlí pojem tuk, sacharid, bílkovina, RNA a DNA; objasní jejich funkce v živých organismech ➤ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy 	Fotosyntéza. Přírodní látky - zdroje.	OSV- Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí vliv vnějších podmínek na fotosyntézu zelených rostlin 		EV- Základní podmínky života - ekosystémy-biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje nejčastěji průmyslově využívané zdroje cukrů, tuků, bílkovin a vitamínů, posoudí jejich vhodnost z hlediska výživy a průmyslového zpracování 	Vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle.	
Chemie a společnost			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ diskutuje o současném využívání strategických surovin, nabízí alternativní zdroje ➤ zná běžně užívané zkratky některých plastů, jejich vlastnosti a užití ➤ zná význam recyklace plastů 	Chemický průmysl v ČR- výroby, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze. Plasty a syntetická vlákna- vlastnosti, použití, likvidace. Detergenty, pesticidy a insekticidy.	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí- průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracované materiály a jejich působení). Z – Životní prostředí.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozeznává různé druhy hasicích přístrojů, vyjmenuje různé metody hašení požárů ➤ diskutuje o vhodnosti použití dané hasicí metody v daných případech 	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti. Bezpečnost práce s hořlavinami. Oheň – různé metody hašení.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede látky užívané v zemědělství, popíše jejich výrobu a diskutuje o jejich kladném i záporném působení na rostlinu i okolní prostředí ➤ diskutuje o vlivu alkoholu, drog a jiných návykových látek na zdraví člověka ➤ zná příklady použití solí z praxe -hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápence 	Využívání přírodních surovin. Člověk a životní prostředí - vliv chemických látek na životní prostředí a zdraví člověka. Léčiva a návykové látky. Průmyslová hnojiva.	EV – Vztah člověka k prostředí -prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). RZV - Auto-destruktivní závislosti. Z - Životní prostředí. P – Ochrana přírody a životního prostředí.

	➤ popíše chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna, princip tvrdnutí malty	Tepelně zpracovávané materiály- cement, vápno, sádra, keramika.	
--	--	---	--

5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět přírodopis je realizován ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Cílem předmětu je podchytit a vhodně stimulovat zájem žáků o přírodu a přírodniny a zároveň jim poskytnout prostředky pro hlubší porozumění vztahům v přírodě. Umožňuje žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb. Seznamuje žáky nejen se stavbou těla živých organismů a člověka, ale vede i k chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností. Přírodopis směřuje k vytvoření pozitivního vztahu k přírodě, k zájmu o její ochranu a respektování jejích zákonitostí; poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům; umožňuje poznat přírodu jako komplexní systém živých a neživých složek, které se vzájemně ovlivňují a doplňují. Vzdělávání v předmětu Přírodopis se snaží o podporu a vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování, učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě, vede k chápání důsledků lidského jednání na přírodní rovnováhu, k uvědomění si závislosti člověka na přírodě a nutnosti ochraňovat přírodu jako celek. Předmět poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě. V přírodopisu se snažíme žáky motivovat k zájmu o přírodu, k vytváření citlivých a odpovědných vztahů k přírodě, k životu a ke zdraví. Výuka přírodopisu významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem. Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Praktické dovednosti žáci získávají převážně v hodinách laboratorních prací. S učivem se žáci seznamují aktivně formou práce s informačními zdroji - vyhledávají samostatně informace v encyklopediích, literatuře, na internetu a získané poznatky zpracovávají do referátů, v projektech a samostatných vystoupeních. Je využíváno dostupného softwaru, obrazového materiálu, videokazet, DVD a přírodnin. Efektivní formou získávání informací jsou laboratorní práce, exkurze a vycházky do přírody. Při skupinové práci se žáci učí společně formulovat získané poznatky.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Žák:

- poznává přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se;
- aplikuje přírodovědné poznatky v praktickém životě;
- chápe podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích;
- chápe důsledky negativního působení člověka na přírodní prostředí a je přesvědčený o prioritách ochrany přírody;
- zapojuje se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních;
- zkoumá přírodní fakta a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- upevňuje si základní hygienická pravidla a péči o lidské zdraví;
- zpracovává získaná přírodovědná data pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis se vyučuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň
--	-----------

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 8. a 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka přírodopisu probíhá většinou v kmenových třídách, někdy v počítačové učebně, neboť využíváme všechny dostupné možnosti získávání informací (internet, výukové programy). Pracujeme i v terénu, kdy si žáci ověřují své vědomosti a získávají nové zkušenosti. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá podle charakteru učiva a cílů vzdělávání různých organizačních forem (skupinové vyučování s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury, práce ve dvojicích, samostatná práce, kolektivní práce, frontální výuka s demonstračními pomůckami, projektové vyučování, přírodovědné vycházky s pozorováním, laboratorní práce), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Během výuky budou využívány učebnice, encyklopedie, odborná literatura, atlasy, klíče, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probíraného učiva. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev, v psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového rozšiřujícího učiva formou referátů nebo seminárních prací, zájemci se zapojují do olympiád a soutěží.

Vyučovací předmět Přírodopis navazuje na 2. stupni na předmět Prvouka v 1. – 3. ročníku a na předmět Přírodověda ve 4. 5. ročníku.

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie
- Fyzika
- Zeměpis

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- Samostatným pozorováním a porovnáváním získaných informací vedeme žáky k popisu a hledání souvislostí mezi jevy a k jejich vysvětlení.
- Práci s učebnicemi, učebními pomůckami a poskytováním dostatek informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj. učíme žáky vyhledávat, třídít a využívat potřebné informace a uplatnit je v praktickém životě.
- Pozorováním přírody a přírodnin a porovnáváním získaných informací z těchto pozorování žáci nalézají souvislosti a zákonitosti mezi přírodními objekty, jevy a procesy, definují závěry a hodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- Vnímáním problémových situací ve škole i mimo ni, souvisejících s učivem přírodopisu, vedeme žáky k zodpovědnosti.
- Poskytováním možnosti volit různé způsoby řešení vedeme žáky k promýšlení pracovních postupů při praktických cvičeních.
- Předkládáním alternativních řešení problémových situací učíme žáky samostatnému rozhodování, ke zhodnocení výsledků svých činů a tím pomáháme žákům nenechat se odradit případným nezdarem a sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Navozováním situací z praktického života vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení, k vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování.
- Nasloucháním druhým lidem a přiměřenou reakcí na něj vedeme žáky k porozumění.
- Vhodnou komunikací vedeme žáky k respektování názorů druhých.
- Využíváním běžných informačních a komunikačních prostředků rozvíjíme komunikační dovednosti.
- Vhodnou komunikací a dodržováním pravidel diskuse učíme žáky prezentovat výsledky své práce, samostatně zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

- Na modelových i praktických situacích učíme žáky dokázat se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňovat osvojené dovednosti a postupy.
- Skupinovým vyučováním učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Navožením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.

Kompetence občanské

- Formou besed, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností a dlouhodobě zaměřených programů vedeme žáky k ochraně přírody, k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů.
- Zapojováním žáků do různých aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- Pracovní činností umožňujeme žákům zvládat základní pracovní dovednosti a postupy při praktických činnostech a vedeme je k rozšiřování své komunikační schopnosti při kolektivní práci.
- Práci se živými a neživými přírodními vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel.
- Společnou práci vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování pravidel práce v týmu.
- Laboratorními pracemi, pokusy, prací na školním pozemku vedeme žáky k osvojení pracovních návyků a k rozvíjení manuálních dovedností.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **PŘÍRODOPIS**

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Neživá příroda			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí postavení Země ve vesmíru ➤ uvede význam neživých podmínek pro vznik života na Zemi ➤ vysvětlí význam atmosféry (ozonoféry a fyzikálních a chemických vlastností ovzduší), hydrosféry (vody mořské a sladké, jejich vlastností), litosféry (zdroje minerálních látek i zemského tepla) a pedosféry (prostředí pro růst rostlin a život živočichů) pro život ➤ objasní nebezpečí rychlých změn podmínek prostředí pro život 	Planeta Země	<p>Z – Přírodní obraz Země, Krajinná sféra. EV – Ekosystémy – vodní zdroje; moře EV – Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).</p>
Obecná biologie a genetika			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady ➤ rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčným dýcháním) a za nepřístupu vzduchu (kvašením) ➤ rozliší pohlavní a nepohlavní rozmnožování a uvede příklady ➤ rozliší pojmy růst a vývin (individuální vývoj) ➤ uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty ➤ vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek – biogenních prvků) ➤ objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy) ➤ vysvětlí význam vývoje organismů (na základě měnících se podmínek prostředí) jako podmínku současné rozmanitosti života na Zemi ➤ popíše vznik a vývoj života na Zemi ➤ vysvětlí různé názory lidí na vznik života 	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života.	<p>EV – Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život). EV - Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); vodní zdroje; moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás).</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel ➤ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí rozdíl mezi nebuněčným, jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady ➤ popíše podle obrázku stavbu buňky rostliny, živočicha a bakterie ➤ vysvětlí rozdíl ve výživě rostlinné a živočišné buňky ➤ uvede funkci základních organel v buňce rostliny, živočicha a bakterie ➤ rozliší orgány zajišťující životní funkce a rozmnožování živočichů 	<p>Základní struktura života – buňky, pletiva, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztrídí organismy podle zadaného kritéria ➤ přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek ➤ vysvětlí dvouslovné pojmenování organismů a význam třídění organismů do systematických skupin 	<p>Význam a zásady třídění organismů.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě ➤ uvede příklady využívání bakterií člověkem ➤ uvede příklady virů a bakterií jako původců nemocí 	<p>Viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady ➤ vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a přenos dědičných informací ➤ uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě ➤ uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů ➤ uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů 	<p>Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení. Pohlavní a nepohlavní rozmnožování.</p>	

Biologie hub			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků ➤ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí houby do jednotlivých skupin ➤ charakterizuje houby bez plodnic a jejich vliv na člověka a ostatní živé organismy ➤ popíše stavbu hub s plodnicemi ➤ podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody ➤ rozliší houby jedlé a jedovaté podle charakteristických znaků ➤ uvede zásady bezpečného sběru hub ➤ zná první pomoc při otravě hub ➤ odliší na příkladech způsob výživy hniloživný (saprofytický) a cizopasný (parazitický) ➤ uvede význam houby v oběhu látek v přírodě 	<p>Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy.</p> <p>Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede, které organismy vytvářejí stélku lišejníku a čím si jsou vzájemně prospěšné ➤ zdůvodní růst lišejníků i v nepříznivých podmínkách 	<p>Lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam.</p>	
Biologie rostlin			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ➤ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla ➤ uvede příklad pletiva v orgánech rostliny ➤ rozliší rozdílnou složitost stavby těla rostliny (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné) ➤ uvede základní funkci kořene, stonku a listu ➤ popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu ➤ popíše stavbu květu a vznik plodu uvede příklady vztahů v rostlině jako celku 	<p>Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh ➤ vysvětlí způsob uvolňování energie pro život rostliny ➤ rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) ➤ uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování 	<p>Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné) ➤ přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů 	<p>Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných (cykasy, jinaný, jehličnany).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou ➤ uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku ➤ uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy ➤ uvede příklady rostlin jedovatých a chráněných 	<p>Význam rostlin a jejich ochrana.</p>	<p>PC – Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy.</p>
Biologie živočichů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů ➤ uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, ploštěnců, hlístic, měkkýšů, kroužkovců a členovců – pavoukovců, korýšů, hmyzu, ostnokožců) ➤ uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů ➤ uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) ➤ vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem nepřímým a přímým a uvede příklady 	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady skupin bezobratlých zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz) podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity ➤ uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období ➤ uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady 	<p>Projevy chování živočichů.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy,</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody (význam ochrany</p>

ve styku se živočichy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ujasní význam biologické rovnováhy ➤ uvede příklady bezobratlých živočichů, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi ➤ uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční ➤ vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady 	živočišná společenstva.	<p>přírody; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV).</p> <p>PČ - Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu.</p> <p>Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p> <p>RJ – Domácí zvířata.</p>
Praktické poznávání přírody			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ➤ používá jednoduchý žakovský mikroskop ➤ aktivně používá určovací klíče a atlasy ➤ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě ➤ zná významné biology a jejich objevy 	<p>Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů.</p> <p>Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.</p> <p>Významní biologové a jejich objevy.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **PŘÍRODOPIS**

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Biologie živočichů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů ➤ uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin strunatců - obratlovců (mihulovců, paryb, ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců) ➤ uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů ➤ vysvětlí důležitost udržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) živočicha a řízení aktivit živočicha vůči vnějšímu prostředí ➤ uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) ➤ vysvětlí rozdíl mezi rozmnožováním nepohlavním a pohlavním, mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem nepřímým a přímým a uvede příklady 	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady skupin obratlovců ➤ zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin (u obratlovců do tříd: mihulovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (mihulovci, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity ➤ uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období ➤ uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady na základě vlastního pozorování popíše přizpůsobení těla vybraných živočichů životnímu prostředí ➤ uvede způsob výživy a projevy chování vybraných živočichů ➤ uvědomí si vzájemné vztahy živočichů a rostlin ➤ zařadí vybrané živočichy do daného prostředí 	<p>Projevy chování živočichů.</p>	<p>EV – Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje, moře, a tropický deštný les, lidské sídlo a jejich okolí.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka ➤ objasní význam biologické rovnováhy ➤ uvede příklady obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi ➤ uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční ➤ uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek ➤ vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady ➤ uvede význam hospodářských zvířat, vyjmenuje zástupce ➤ uvede zkušenosti s chovem domácích živočichů, popíše jejich stavbu těla a užitek ➤ zná živočišná společenstva a umí vyjmenovat zástupce ➤ uvede některé ohrožené druhy ➤ vysvětlí význam ZOO ➤ vyjmenuje některá zvířata žijící v ZOO 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva.</p>	<p>EV – Základní podmínky života – ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů). PČ - Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p>
Obecná biologie a genetika			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ roztrídí organismy podle zadaného kritéria ➤ přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek ➤ vysvětlí dvouslovné pojmenování organismů a význam třídění organismů do systematických skupin 	<p>Význam a zásady třídění organismů.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p>
Biologie rostlin			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ➤ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla ➤ uvede příklad pletiva v orgánech rostliny ➤ rozliší rozdílnou stavbu těla krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných) ➤ uvede základní funkci kořene, stonku a listu ➤ popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu ➤ uvede příklady vztahů v rostlině jako celku ➤ popíše stavbu květu a vznik plodu 	<p>Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonk, list, květ, semeno, plod).</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh ➤ vysvětlí způsob uvolňování energie pro život rostliny ➤ rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) ➤ uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování 	<p>Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování, života a pohybu rostlin.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zařadí rostliny do základní systematické skupiny (rostliny krytosemenné; dvouděložné, jednoděložné) 	<p>Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů ➤ rozliší znaky rostlin dvouděložných a jednoděložných 	<p>hospodářsky významných zástupců.</p>	<p>zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. PČ - Okrasné rostliny – pěstování vybraných okrasných dřevin a květin, základy ošetřování. Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou ➤ uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku ➤ uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy ➤ uvede příklady rostlin jedovatých, chráněných 	<p>Význam rostlin a jejich ochrana.</p>	<p>EV – Základní podmínky života – ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů).</p>
Praktické poznávání přírody			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ➤ používá jednoduchý žákovský mikroskop ➤ aktivně používá určovací klíče a atlasy ➤ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě ➤ zná významné biologie a jejich objevy 	<p>Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OV – Naše vlast – významné osobnosti.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Biologie člověka			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ➤ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů ➤ uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru ➤ má představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka ➤ rozdělí obyvatelstvo na Zemi do tří ras a porovná je ➤ vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky ➤ vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky ➤ objasní důležitost péče o novorozene ➤ charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života 	<p>Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka.</p>	<p>MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika.</p> <p>MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost.</p> <p>OV - Vztahy mezi lidmi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí polohu hlavních orgánových soustav člověka ➤ popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti ➤ uvede příklady orgánů jednotlivých orgánových soustav člověka ➤ vysvětlí způsoby řízení lidského organismu hormonální a nervovou soustavou a jejich vztahy ➤ objasní způsob získávání informací o okolním prostředí ➤ zná hygienu jednotlivých soustav 	<p>Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích.</p> <p>RZV - Tělesná a duševní hygiena, denní režim; Programy podpory zdraví. Výživa a zdraví.</p> <p>TV - Význam pohybu pro zdraví.</p> <p>VV - Lidský portrét. Lidská postava v pohybu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života ➤ aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby ➤ vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka ➤ zná postupy poskytování první pomoci ➤ prakticky provede ukázkou poskytnutí první pomoci 	<p>Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie.</p> <p>První pomoc.</p> <p>Životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích.</p>

			EV – Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). RZV - Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota. TV - Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech. PČ - První pomoc při úrazu.
Obecná biologie a genetika			
➤ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	➤ rozliší základní typy tkání lidského těla	Základní struktura života – tkáně, orgány, orgánové soustavy.	
➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	➤ chápat význam dědičnosti a vzájemného křížení ➤ uvede konkrétní příklady poznatků z genetiky člověka v praktickém životě	Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení.	
Praktické poznávání přírody			
➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	➤ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ➤ používá jednoduchý žákovský mikroskop ➤ aktivně používá atlasy ➤ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování ➤ zná významné biology a jejich objevy	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), atlasy. Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody. Významní biologové a jejich objevy.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. OV – Naše vlast: Významné osobnosti.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **PŘÍRODOPIS**

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Neživá příroda			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná sluneční soustavu ➤ charakterizuje planetu Měsíc ➤ popíše vznik Země ➤ zná stavbu zemského tělesa (zemská kůra, zemské jádro, zemský plášť) 	Země – vznik a stavba Země.	F – Vesmír.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty ➤ vyjmenuje kovové a nekovové nerostné suroviny a zná jejich vlastnosti a praktické využití ➤ rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků ➤ uvede rozdíl mezi horninou a nerostem ➤ rozdělí horniny dle původu 	Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie.	CH – Paliva.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje vnitřní a vnější geologické děje, uvede příklady ➤ jmenuje vnitřní geologické děje (sopečná činnost, zemětřesení) ➤ popíše sopečnou činnost ➤ vysvětlí, čím mohou být znásobována zemětřesení ➤ vysvětlí, co jsou vřídla a uvede jejich význam ➤ jmenuje vnější geologické děje (zemská přitažlivost, vítr, voda) ➤ rozliší horniny vyvělé, usazené, přeměněné ➤ vysvětlí průběh horninotvorného cyklu (geologického oběhu) ➤ vysvětlí průběh a příčinu oběhu vody a důsledky pro přírodu a člověka ➤ popíše činnost větru 	Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky.	EV – Základní podmínky života - voda, ovzduší, půda.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje hlavní půdotvorné činitele ➤ uvede vznik, vlastnosti a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou živou a neživou ➤ rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí ➤ vysvětlí význam půdy pro výživu rostlin ➤ zná hospodářský význam půdy pro společnost 	Půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace.	EV – Základní podmínky života - půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině).

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady devastace a rekultivace půdy ➤ porovná přibližnou délku geologických období ➤ uvede charakteristické znaky jednotlivých geologických období (prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrthory) ➤ dokáže určit charakteristické skupiny organismů pro jednotlivá geologická období 	<p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí. Geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede rozdíl mezi počasím a podnebím ➤ vysvětlí skleníkový jev a vlivy růstu skleníkového jevu na klimatické změny ➤ uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů ➤ charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy ➤ charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi 	<p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náleží) a ochrana před nimi.</p>	<p>EV – Základní podmínky života - ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás). Z – Vztah příroda a společnost; Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života.</p>
Základy ekologie			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ➤ rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody ➤ vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému ➤ uvede příklady různých vztahů mezi organismy ➤ rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady ➤ zná druhy společenstev ➤ charakterizuje podmínky pro život rostlin a živočichů v určitém prostředí a jejich přizpůsobivost ➤ vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém a význam vztahů mezi organismy pro oběh látek 	<p>Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy.</p>	<p>EV – Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek). EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných ➤ vysvětlí důležitost biologické regulace, a kdy se organismus může stát škůdcem ➤ vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům 	<p>Organismy a prostředí – potravní řetězce, rovnováha v ekosystému.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe význam a problematiku ekologie pro lidskou společnost ➤ posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování ➤ uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému ➤ navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat 	<p>Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí ➤ uvede oblasti ČR s narušeným životním prostředím ➤ rozliší chráněná území v ČR a jmenuje neznámější 		<p>ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajinu dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).</p> <p>OV – Globalizace: Významné globální problémy.</p> <p>F - Vliv jaderné elektrárny na životní prostředí.</p> <p>CH - Člověk a životní prostředí.</p> <p>Z - Životní prostředí - Vztah příroda a společnost; Krajina.</p> <p>AJ – Životní prostředí.</p>
Praktické poznávání přírody			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy ➤ používá jednoduchý žákovský mikroskop ➤ aktivně používá určovací klíče a atlasy ➤ správně založí a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment) ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i při pobytu v přírodě ➤ zná významné biologie a jejich objevy 	<p>Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů.</p> <p>Základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.</p> <p>Významní biologové a jejich objevy.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>PČ – Pěstitelské práce a chovatelství.</p>

5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Zeměpis umožňuje vytvářet si co nejkompexnější a nejpřesnější představu o naší planetě, tvoří i důležitou oporu pro utváření vlastního názoru na svět, který nás obklopuje, rozvíjí ekologické cítění, myšlení, jednání a probouzí zájem o globální problémy světa. Předmět vede žáky k silnější identifikaci s místním regionem a jejich vlastí, umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis navazuje na předmět Prvouka (1. - 3. třída) a Vlastivěda (4. - 5. třída). Podněcuje u žáků zájem o cizí, neznámé země, regiony, kultury, tradice či duchovní hodnoty. Umožňuje žákům poznávat přírodní a sociometrické podmínky nejen v nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě a ve světě. Tento vzdělávací obor má přírodovědný i společenskovědní charakter, jeho obsahem není pouze zkoumání a aplikace zákonitostí přírodních procesů ve výuce a následně v praktickém životě, ale i osvojení geografických dovedností (porozumění a používání základní geografické, topografické a kartografické terminologie, zhodnocení a upotřebení geografických a přírodních pravidelností, zákonitostí a odlišností, orientace na mapě, atd.), a rozvoj a integrace základních vědomostí potřebných pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, prohlubování porozumění vlivu kulturních a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů. V oblasti postojů a hodnot by měl zeměpis pomáhat překonávat stereotypy a předsudky a utvářet pozitivní postoje k odlišnosti a kulturní rozmanitosti. Zeměpis plní významnou integrující funkci mezi jinými vyučovacími předměty, propojuje znalosti a dovednosti z přírodních i humanitních předmětů. V zeměpisu se uplatňují mezipředmětové vztahy zejména s přírodopisem, fyzikou, výchovou k občanství a dějepisem.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do sedmi tematických okruhů:

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
2. Přírodní obraz země
3. Regiony světa
4. Společenské a hospodářské prostředí
5. Životní prostředí
6. Česká republika
7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák:

- poznává souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností;
- uvědomí si vliv lidské činnosti na stav životního prostředí;
- podílí se svým chováním na ochraně životního prostředí;
- získává základní informace o přírodních a socioekonomických poměrech ve vybraných státech;
- postupně odhaluje souvislosti přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě;
- uvědomí si závislost člověka na přírodních zdrojích;
- preferuje co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména slunečního záření, větru, vody a biomasy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

V 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka zeměpisu probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby a možností uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Práci s mapou, atlasem, učebnicemi a učebními pomůckami učíme žáky vyhledávat a třídit informace z různých dostupných zdrojů.
- Poskytováním dostatek informačních zdrojů (využití knihovny, výukové programy, internet, exkurze, aj.) učíme žáky využívat poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáním problémových situací učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí a učíme je týmové spolupráci při řešení problému.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout 1. pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.
- Zadáváním úkolů jednotlivcům i skupinám vedeme žáky k řešení problému samostatně i ve skupinách, přičemž spolupracují a nalézají výhody i nevýhody obou principů.
- Zadáváním úkolů tak, aby žáci využívali nejen jednotlivé informace, je vedeme k využívání i logického myšlení a empirických a matematických postupů.

Kompetence komunikativní

- Zařazováním vhodného učiva podporujeme u žáků zájem o výuku cizího jazyka.
- Používáním základní geografické, topografické a kartografické terminologie rozvíjíme komunikační schopnosti žáků.
- Využíváním vhodných forem práce a prezentací vlastní práce rozvíjíme komunikaci.
- Zadáváním takových úkolů, ke kterým žáci potřebují informace z tisku, naučné nebo cestopisné literatury, či dalších informačních zdrojů, dosud nabyté geografické znalosti a odborné vědomosti z jiných předmětů vedeme žáky k hodnocení textů, jejich analýze a zpracovávání výsledků do zpráv, referátů či úvah, přičemž dáváme žákům prostor pro užití různých způsobů komunikace při vyučování (monolog, dialog, řízená diskuse, prezentace návrhů a námětů před třídou, práce ve dvojicích či skupinách,…) a prezentaci před spolužáky.

Kompetence sociální a personální

- Vhodnými formami práce (práce ve dvojicích, ve skupinách) učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a chápat význam týmová práce, uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách.
- Úmyslným navozováním situací, témat či úkolů, při kterých žáci musí spolupracovat a pomáhat si se snažíme o přátelskou a tvůrčí atmosféru při výuce (i mimo ni), vedeme žáky k aktivní komunikaci, jak s učitelem, tak se spolužáky, k prezentaci, zdůvodnění a schopnosti korekce svých názorů a postojů.

Kompetence občanské

- Formou besed (setkávání s Policií ČR, prostřednictvím médií, na základě vlastních zkušeností) a dlouhodobě zaměřených programů seznamujeme žáky s možným rizikovým chováním, jeho následky, důsledky a upozorňujeme na nebezpečí rasismu a xenofobie v celosvětovém měřítku.
- Pomocí příkladů (životních, z literatury, médií,...) se snažíme přimět žáky k pochopení společenských a občanských pravidel, vnitřních hodnot každého člověka, toleranci k názorům, tradicím a kulturám a to nejen ve škole, ale i mimo ni.
- Zařazováním vhodného učiva vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a podmínek trvale udržitelného rozvoje společnosti, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí a rozhodování se na základě těchto nabitých vědomostí a zkušeností.
- Zapojováním žáků do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí vedeme žáky k ochraně životního prostředí, zdraví a adekvátnímu chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní

- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí (třídění odpadu, spolupráce s ekologickými aktivitami).
- Důsledností vedeme žáky k cílevědomému plnění zadaných úkolů, a k aplikaci získaných vědomostí, dovedností a zkušeností v dalších vzdělávacích oblastech a v životních situacích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a PŘÍRODA
Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů ➤ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ➤ přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině ➤ vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytvoření postojů k okolnímu světu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá a přiměřeně rozřídí informace z různých zdrojů ➤ používá základní geografické pojmy ➤ orientuje se a vyhledává v atlase dle zeměpisné sítě 	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk Základní informační geografická média a zdroje dat. Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy. Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary - poledníky, rovnoběžky zeměpisná délka, šířka, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska – uzly. Hlavní kartografické produkty: plán, mapa - jejich využití, výškopis a polohopis, pojmy: vrstevnice, nadmožská a relativní výška. Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky. Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky. Základní informační geografická média a zdroje dat.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium. I – Grafické editory. M – Závislosti a data: nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky TV - Turistika a pobyt v přírodě</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá glóbus ➤ vysvětlí pojmy plán, mapa, měřítko mapy a výpočet skutečných vzdáleností ➤ orientuje se v zeměpisných atlasech, mapách a plánech, aktivně s nimi pracuje 	<p>Geografická kartografie a topografie Glóbus jako model Země, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti. Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám. Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě.</p>	
Přírodní obraz Země			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy ➤ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů ➤ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ➤ porovná působení vnitřních a vnějších procesů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ popíše tvar Země s pomocí glóbu ➤ objasní postavení Slunce ve vesmíru, ➤ vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi ➤ popíše povrch Měsíce a jednotlivé fáze Měsíce ➤ pomocí glóbu předvede názorné otáčení Země kolem zemské osy ➤ určí délku otočení Země kolem osy a Země kolem Slunce a zhodnotí ➤ důsledky pohybů Země ➤ porozumí časovým pásmům ➤ objasní a nakreslí stavbu zemského tělesa 	<p>Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas.</p>	<p>P - Planeta Země F - Gravitační síla. Magnetické pole Země.</p>
		Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a	

v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ porozumí pojmu litosféra, zemětřesení, sopečná činnost, magma a láva ➤ vyjádří základní představu o vzniku pohoří a popíše zvětrávání ➤ objasní pojmy počasí, podnebí ➤ vymezí jednotlivé podnebné pásy ➤ vysvětlí pojmy vítr, uragán, tajfun, hurikán, tornádo ➤ popíše oběh vody v přírodě ➤ vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány a popíše jejich význam ➤ vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem a vyhledá na mapě světa ➤ znázorní vodní tok a jeho části od pramene k ústí ➤ vysvětlí rozdíl mezi přírodními a umělými vodními nádržemi ➤ popíše vznik a složení půd na Zemi ➤ rozliší půdní typ a druh ➤ definuje uspořádání bioty na Zemi v závislosti na zeměpisné poloze ➤ vyhledá rozmístění tropických deštných pralesů, savan, pouští, polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů, tunder, polárních pustin a uvede charakteristické znaky dané oblasti, popíše základní faunu a floru 	<p>hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry. Stavba zemského tělesa. Litosféra, zemětřesení, sopečná činnost. Horotvorná činnost a zvětrávání. Atmosféra.</p> <p>Hydrosféra.</p> <p>Pedosféra.</p> <p>Biosféra - živé organismy na Zemi, vegetační Pásky.</p>	<p>EV – Ekosystémy - vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii).</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá vysoká pohoří a vysvětlí důvody měnící se krajiny v závislosti na měnící se nadmořské výšce 	<p>Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šírková) pásma. Tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesy mírného pásu, tundry a polární krajiny. Výškové stupně v krajině.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje typy krajiny 	<p>Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti. Typy krajiny.</p>	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá orientační body a jevy v krajině ➤ umí používat pomůcky a přístroje pro orientaci v terénu ➤ určí hlavní a vedlejší světové strany ➤ pohybuje se v terénu podle mapy ➤ zobrazuje krajinu do jednoduchého náčrtku 	<p>Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje (kompas, buzola, GPS navigace). Stanoviště. Určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu. Jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů.</p>	<p>F – Magnetické pole: magnetické pole Země. Kompas</p>

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **ZEMĚPIS**

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Regiony světa			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pojmenuje a vyhledá v atlase a na mapě světa oceány a světadíly ➤ zhodnotí geografickou polohu jednotlivých světadílů ➤ vyhledá v atlase a na mapě významné místopisné pojmy jednotlivých světadílů ➤ popíše a zhodnotí přírodní poměry jednotlivých světadílů ➤ charakterizuje obyvatelstvo jednotlivých světadílů ➤ zhodnotí hospodářský potenciál jednotlivých světadílů a lokalizuje oblasti cestovního ruchu ➤ vyhledá v atlase a na mapách vybrané státy jednotlivých světadílů ➤ vyhledá jednotlivé státy Evropy, určí jejich hlavní a další významná města, popíše geografickou polohu ➤ podá stručný geografický přehled vybraných modelových států jednotlivých světadílů 	<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti).</p> <p>Světadíly a oceány. Antarktida a Arktida – polární oblasti. Afrika. Austrálie a Oceánie. Amerika. Asie. Evropa.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – Evropa a svět; mezinárodní setkávání; evropské krajiny; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.</p> <p>MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti).</p> <p>MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku.</p> <p>MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti.</p> <p>RJ – Rusko – základní informace. AJ – Zeměpisné názvy. D – Zámořské objevy a počátky dobývání světa.</p>
		<p>Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich</p>	<p>EV - Základní podmínky života - ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana</p>

		řešení.	ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí).
--	--	---------	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a PŘÍRODA
Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Regiony světa			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá Evropu a zdůrazní její odlišnost od ostatních světadílů ➤ popíše aktuální politické uspořádání Evropy (význam EU) ➤ charakterizuje polohu a rozlohu České republiky v kontextu Evropy a Střední Evropy ➤ utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života 	<p>Evropa - politické uspořádání Evropy. Evropská unie - význam EU, členské státy EU, orgány EU.</p>	<p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá - zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích. VMEG - Objevujeme Evropu a svět – Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy. VMEG - Jsme Evropané – Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže. MUV - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; vstřícný postoj k odlišnostem. RJ – Evropa – státy, národy. AJ – Cestování.</p>
Česká republika			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ➤ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům ➤ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ➤ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ➤ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ určí zeměpisnou polohu ČR v rámci Evropy a celého světa ➤ vymezí rozlohu, tvar a hranice ČR v evropském kontextu ➤ objasní vznik pohoří v ČR v evropském i světovém kontextu, vymezí surovinové zdroje ČR ➤ rozpozná a vyjmenuje významné geomorfologické a hydrologické útvary v ČR a ukáže je na mapě ➤ porovná klima jednotlivých klimatologicky odlišných regionů ČR, vysvětlí příčiny rozdílů ➤ hodnotí jednotlivé typy a druhy půd vyskytující se v ČR v souvislosti s jejich lokalizací ➤ hodnotí lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu ➤ uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a 	<p>Zeměpisná poloha ČR v rámci Evropy a v rámci světa, rozloha, tvar a hranice ČR. Přírodní poměry a zdroje.</p> <p>Geologie – vznik jednotlivých pohoří ČR. Geomorfologie ČR – nejznámější pohoří, nížiny, jejich lokalizace v rámci ČR. Hydrologie – významné řeky, přehradní nádrže, rybníky, jezera, podpovrchová voda v ČR. Klimatologie ČR – rozdíly v klimatu jednotlivých oblastí, příčiny rozdílů. Pedologie – typy a druhy půd vyskytující se v jednotlivých oblastech ČR. Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry. Rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství. Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady.</p>	<p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa.</p> <p>MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.</p>

	integracích států	Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu.	MUV - Etnický původ - základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lokalizuje na mapách a stručně charakterizuje jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ➤ určí zeměpisnou polohu v rámci kraje, České republiky i Evropy 	Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy. Krajské členění. Kraj místního regionu. Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech.	VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa.
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjmenuje kritéria pro vymezení Ústeckého kraje ➤ se zvláštním zřetelem charakterizuje místní region (region, kde žije) a jeho postavení v rámci České republiky, euroregionu, Evropy a světa ➤ zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry Chomutovska a možnosti dalšího rozvoje 	Místní region - zeměpisná poloha Chomutovska, kritéria pro vymezení Chomutova a Ústeckého kraje, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika Chomutovska a Ústeckého kraje důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	VMEG - Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa.

Vzdělávací oblast: **ČLOVĚK a PŘÍRODA**
 Vyučovací předmět: **ZEMĚPIS**

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Společenské a hospodářské prostředí			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel ➤ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ➤ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit ➤ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků ➤ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá počet obyvatel v současném světě a určí nejpočetnější státy ➤ vyhledá nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země ➤ vysvětlí pojmy emigrace a imigrace ➤ vysvětlí pojmy etnické skupiny, národnosti menšiny ➤ rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozšíření ➤ rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků 	<p>Obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky. Počet obyvatel v současném světě a nejpočetnější státy, nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země. Emigrace, imigrace, etnické skupiny, národnosti menšiny, základní rasy. Hlavní světové jazyky. Obyvatelstvo podle socioekonomických znaků.</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech. OSV – Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy - empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc. MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů. MUV - Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku. MUV - Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti. RJ – Život a bydlení v Rusku. OV – Vztahy mezi lidmi. RZV - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v politické mapě současného světa (závislá, nezávislá území, správní členění států, druhy státního zřízení, formy vlády ve světě) ➤ rozlišuje státy podle stupně jejich rozvoje a pojmenuje kritéria pro posouzení vyspělosti státu ➤ rozlišuje sídla podle velikosti ➤ posoudí funkci měst ➤ posoudí vzájemnou propojenost osídlení ➤ vyhledá na plánu města Chomutova jednotlivé 	<p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa. Sídelní systémy - sídla podle velikosti, urbanizace, suburbanizace. Funkce měst, propojenost osídlení. Jednotlivé zóny Chomutova podle funkčního využití.</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí - nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílu globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás). EV - Ekosystémy - lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky). OV – Globalizace.</p>

	<p>zóny podle funkčního využití</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství ➤ s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa ➤ zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti ➤ rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví ➤ rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití ➤ zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem ➤ rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu ➤ rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku ➤ zhodnotí význam služeb ➤ rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství ➤ na mapách vyhledá hlavní světové oblasti cestovního ruchu <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, tvar území, počet obyvatel, svrchnost, státní zřízení, vnitřní uspořádání, politický systém, hospodářská vyspělost a úroveň) ➤ uvede názvy hlavních mezinárodních organizací ➤ lokalizuje na mapě současného světa ohniska národnostních, náboženských a politických konfliktů 	<p>Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň. Světové zemědělství. Hlavní zemědělské oblasti světa. Rostlinná výroba. Živočišná výroba. Rybolov. Světová průmyslová výroba. Těžební a energetický průmysl. Zpracovatelský průmysl. Doprava. Služby obyvatelstvu. Cestovní ruch a rekreace.</p> <p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: Politická mapa současného světa. Příklady rozdělení na menší územně správní celky - národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace. Hlavní a periferní hospodářské oblasti světa. Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států: Mezinárodní organizace. Geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska.</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí.</p> <p>OV – Mezinárodní spolupráce: významné mezinárodní organizace.</p>
Životní prostředí			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín ➤ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ➤ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozliší a popíše přírodní krajiny a kulturní krajiny ➤ vyjmenuje vnější a vnitřní krajinnotvorné činitele ➤ na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí ➤ zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ➤ poukáže na nebezpečí nedostatku přírodních zdrojů a na nebezpečí jejich znečištění ➤ posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva vyjmenovat globální problémy lidstva ➤ znát světové organizace na ochranu životního 	<p>Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín. Vzhled přírodní a kulturní krajiny a jejich charakteristické znaky. Krajinné složky, ekosystémy, biomy. Funkce a vzhled krajiny. Vnější a vnitřní krajinnotvorní činitelé. Vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí. Přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti. Globální, ekologické a environmentální problémy lidstva. Ochrana životního prostředí - chráněná území přírody.</p>	<p>EV – Ekosystémy - kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek. EV - Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). P - Organismy a prostředí. CH – Vliv chemických látek na životní prostředí.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ prostředí ➤ uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR (NP), lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost 		AJ – Životní prostředí. P - Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území.
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí ➤ opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom – základní pojmy, varovné signály, chování po vyhlášení poplachu 	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích.	P - Mimořádné události způsobené přírodními vlivy

5.7 Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura je realizována v povinném vyučovacím předmětu – Hudební výchova, Výtvarná výchova.

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Oblast Umění a kultura je zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory

- 5.7.1 Hudební výchova
- 5.7.2 Výtvarná výchova

5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků, Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci, Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest, Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

1. stupeň ZŠ

Cílem hudební výchovy na 1. stupni je rozvíjet muzikálnost žáků a získávat pozitivní vztah k hudbě a umění. Hudební výchova je těsně spjata s dalšími vzdělávacími oblastmi – Člověk a zdraví (pohyb, tanec), Jazyk a jazyková komunikace (texty písní, rytmizace). Základní formou realizace je nejen vyučovací hodina, ale i besídky a společenské akce.

2. stupeň ZŠ

Na 2. stupni hudební výchova vede žáky prostřednictvím pěveckých, poslechových a hudebně pohybových činností k porozumění hudby, k jejímu aktivnímu vnímání a k rozvoji jeho hudebních schopností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, hudebně pohybových a poslechových. Hudební výchova vychází z úrovně hudebně estetického rozvoje, které žáci dosáhli v 1. - 5. ročníku. Navazuje na uvědomělé hravé osvojení hudby a postupně vede k cílevědomé hudební práci.

Žák:

- pochopí umění jako specifický způsob poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence;
- prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy;
- rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřebu k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince;
- uvědomuje si tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímá osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět Hudební výchova se realizuje v 1. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1	1

Vyučovací předmět Hudební výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách, ve třídě s pianem. Učitelé využívají další základní pomůcky pro hodiny hudební výchovy – kytara, audio a video, klávesy, Orffův instrumentář apod. Žáci využívají dostupných vyučovacích pomůcek.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, frontální výuka, názorně- demonstrační metody, dovednostně - praktické metody), zohledňuje se individuální přístup k žákům, který je především zaměřen na jejich momentální zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly posilujeme pozitivní přístup žáků k učení a k zájmu o získávání dalších poznatků.
- Vhodnými metodami a formami vedeme žáky k osvojování poznatků obsažených ve vzdělávacím programu a posilujeme jejich zájem o hudbu.
- Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- Zadáváním úkolů s využitím ICT umožňujeme získat informace týkající se hudby, řešit úkoly a vhodně komunikovat.

Kompetence k řešení problémů

- Soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podněcujeme sebevědomí žáků a důvěru k vlastnímu rozhodnutí.
- Vhodnými hudebními prostředky vedeme žáky k vyjádření svých hudebních záměrů.
- Originálními (netradičními) způsoby hudebního vyjadřování, jako jednu z možností, učíme žáky rozpoznávat problémy a hledat způsoby jejich řešení.

Kompetence komunikativní

- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů, ke komunikaci.
- Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů otázek učíme žáky naslouchat, co nejlépe porozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.
- Vhodnými ukázkami učíme žáky porozumět hudebním vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby.

Kompetence sociální a personální

- Odmítavým postojem ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi, vedeme žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství.

Kompetence občanské

- Aktivním zapojováním do kulturního dění vedeme žáky k ochraně a uvědomění si významu našich kulturních tradic.
- Dodržováním dohodnutých pravidel ve výuce, dodržováním školního řádu vedeme žáky k povědomí o základních právech a povinnostech občanů.

Kompetence pracovní

- Vhodnou motivací, vhodným výběrem písní, skladeb, vytvářením přátelské a pracovní atmosféry vytváříme u žáků pozitivní vztah k hudebním činnostem.
- Prezentací vlastní práce vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení.
- Používáním hudebních nástrojů vedeme žáky ke správnému zacházení s nimi a jejich údržbě.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ zpívá jednoduché písně zaměřené k ročním dobám, lidovým slavnostem či křesťanským svátkům (koledy) ➤ dodržuje zásady hlasové hygieny, zřetelně vyslovuje, hospodárně dýchá ➤ rozliší a správně používá dynamiku a rytmus ➤ zapojí se do jednoduchých hudebních her (otázka – odpověď, jak se jmenuješ ...) ➤ vytleskává rytmus podle vzoru ➤ reaguje na gesta dirigenta 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Pěvecké dovednosti- dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu. Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu. Písně zaměřené k ročním dobám. Intonace a vokální improvizace: Hudební hry (otázka- odpověď, jak se jmenuješ...).</p> <p>Hudební rytmus: Rytmizace říkadel, vytleskávání.</p>	<p>VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ- Základy techniky mluveného projevu. Literární druhy a žánry - Rozpočítadla, říkanky. PRV- Roční období.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s hudebními nástroji ➤ využívá jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře k doprovodné hře ➤ zopakuje jednoduché rytmické motivy (hra na ozvěnu) 	<p>Hra na hudební nástroje: Reprodukce motivů (hra na ozvěnu), témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře.</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV- Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tleská, pleská, podupává do rytmu, účastní se tanečních her, pochoduje do rytmu ➤ zvládá jednoduchý ostinátní rytmus ve dvoudobém metru ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby: Taneční hry se zpěvem. Dvoudobý takt- jednoduché lidové tance, chůze, pochod. Hry na tělo (tleskání, pleskání, dupání).</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí- vzájemné poznávání se ve třídě. TV – Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti.</p>

Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje krátké a dlouhé tóny ➤ rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ znázorní pohybem stoupání, klesání melodie a dynamické změny ➤ pozná podle obrázků a podle poslechu hudební nástroje 	<p>Kvality tónů: Délka, síla, barva, výška.</p> <p>Lidský hlas a hudební nástroj: Rozlišení zvuku, hlasu mluveného a zpívaného. Rozpoznávání některých hudebních nástrojů podle zvukové ukázky a obrázku- klavír, housle, kytara, flétna, buben.</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.</p>

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák :			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase ➤ dodržuje zásady hlasové hygieny, zřetelně vyslovuje, hospodárně dýchá ➤ správně používá dynamiku a rytmus ➤ provádí dechová, artikulační a jednoduchá hlasová cvičení ➤ dodržuje pěvecký postoj ➤ zpívá sólově nebo ve skupině ➤ pokouší se rytmizovat a melodizovat jednoduché texty ➤ zvládá jednoduché hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) ➤ rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou, klesavou, zeslabování a zesilování ➤ zná pojmy notová osnova, houslový klíč, notu celou, půlovou a čtvrt'ovou 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Hlasová hygiena- dechová a artikulační cvičení. Dynamicky odlišený zpěv. Zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď).</p> <p>Hudební rytmus: Rytmizace a melodizace říkad. Rytmus pomalý, rychlý. Melodie stoupavá, klesavá, zesilování, zeslabování.</p> <p>Záznam vokální hudby: Notová osnova, houslový klíč. Nota jako grafický znak pro tón (nota celá, půlová, čtvrt'ová).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ - Texty písní. ČJ – Poslech a přednes vhodných literárních textů: rozpočítadla, říkanky, říkadla. Zvuková stránka jazyka.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí užívat dětské hudební nástroje ➤ umí doplnit zpěv hrou na jednoduché nástroje z Orffova instrumentáře ➤ umí rytmicky rozlišit jednodílnou (a) a dvoudílnou písňovou formu (a, b) 	<p>Hra na hudební nástroje: Reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře.</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace: Hudební doprovod k lidovým popěvkám (jednodílná a dvojdílná písňová forma) a k hudebním hrám (ozvěna, otázka, odpověď).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p>

Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá jednoduchý ostinátní rytmus ve dvoudobém a třídobém rytmu ➤ umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat ➤ umí správně pochodovat při zpěvu pochodové písně ➤ dokáže pohybem rozlišit dvojdílnou formu (a, b) ➤ umí pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje tempo, dynamiku, směr melodie 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby: Taneční hry se zpěvem. Dvoudobý takt- chůze, pochod. Třídobý takt- valčík. Hry na tělo (tleskání, pleskání, dupání). Taktování (2/4 a 3/4 takt).</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve třídě. TV – Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti.</p>
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu (délka, síla, výška a barva) ➤ rozlišuje rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradaci ➤ rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování ➤ seznámí se s pojmem zvukomalba ➤ pozná podle obrázků a podle poslechu hudební nástroje ➤ pozná při poslechu rytmické a dynamické změny ➤ rozliší sólový a sborový zpěv ➤ rozliší hlas ženský, mužský a dětský ➤ rozlišuje umělou a lidovou píseň ➤ seznámí se s vybranými skladbami klasiků ➤ dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky dětského sboru ➤ zdůvodní nutnost tolerance v hudbě i jiných oblastech života 	<p>Kvality tónů: Délka, síla, barva, výška. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: Rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba. Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj: Poznávání nástrojů podle poslechu a obrázků. Práce s nejméně 4 poslechovými skladbami. Lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem. Písně pro děti, populární písně pro děti - poslech dětského sboru s doprovodem.</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VV – Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly.</p>

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže zpívat čistě, sborově, bez doprovodu a sólově s doprovodem ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, dvojhlasu a vícehlase (kánon a lidový dvojhlas) ➤ umí zopakovat melodické motivy v hlasovém rozsahu c¹ - h¹ ➤ ovládá vokální činnosti z předcházejících ročníků (dvojhlasý kánon, zrychlení a zpomalení zpěvu, zesílení a zeslabení zpěvu) ➤ správně dýchá, vyslovuje, nasazuje a tvoří tón ➤ předvede správné rozezpívání (jako rozcvičku a ke zvyšování hlasového rozsahu) a dodržuje pravidla hlasové hygieny ➤ aplikuje další prvky pěvecké techniky, nádechy, frázování, měkké nasazení ➤ orientuje se ve složitější rytmicí a melodizaci textů ➤ seznámí se s hymnou ČR 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Dýchání, správná artikulace, hlasová hygiena, nasazení a tvorba tónu, rozšiřování hlasového rozsahu c¹ - h¹, rozezpívání. Další pěvecké techniky - nádechy, frázování, měkké nasazení, pauza. Hymna ČR.</p> <p>Hudební rytmus: – realizace písní ve 2/4, 3/4, a 4/4 taktu.</p> <p>Intonace, vokální improvizace: Práce s písněmi v dur i v moll, melodie postupující v krocích a skocích, melodie lomená. Motiv, předvětí, závětí. Hudební hry - ozvěna, otázka, odpověď.</p> <p>Dvojhlas a vícehlas: Kánon, lidový dvojhlas.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování.</p> <p>VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.</p> <p>MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>AJ – Písničky.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní hudební pojmy- nota, notová osnova, takt, taktová čára, houslový klíč, pomlka ➤ rozlišuje a umí napsat notu celou, půlovou, čtvrt'ovou, podle zápisu not ➤ rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoudobý, třídobý a čtyřdobý ➤ umí vytleskat a taktovat takt dvoudobý, třídobý a čtyřdobý 	<p>Záznam vokální hudby: Zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky- notová osnova). Základní hudební pojmy - nota celá, půlová, čtvrt'ová, notová osnova, takt, taktová čára, houslový klíč, pomlka.</p>	

Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí rytmitizovat ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu ➤ rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ rozlišuje rytmicky dvojdílnou formu a, b ➤ správně rytmitizuje tečku u noty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje z Orffova instrumentáře k doprovodné hře ➤ improvizuje v rámci jednoduchých hudebních forem, rytmitizuje s využitím tónového materiálu písně ➤ rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků ➤ rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové a umí uvést příklad 	<p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace: Rytmické doprovody ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu s využitím hodnot půlových, čtvrtových a celých. Rytmický pohyb v pohybových hrách (pochod, polka, valčík). Rytmické znázornění tečky u noty. Rytmické vyjádření dvojdílné formy a, b. Hudební hry, hra na tělo. Hudební improvizace. Hra na hudební nástroje: Reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí Orffova instrumentáře. Hudební nástroje dechové, smyčcové a žesťové.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá jednoduchý ostinátní rytmus ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém rytmu ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu ➤ pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, pohybový doprovod písně s využitím tanečních prvků ➤ umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá) ➤ propojuje hudbu s pohybem ➤ dokáže pohybem rozlišit dvojdílnou formu (a, b) ➤ orientuje se v tanečním prostoru 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby: Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt. Jednoduché lidové tance: polka, valčík. Pohybové rozlišení dvojdílné formy a, b. Vyjádření lehkých a těžkých dob. Taneční hry se zpěvem. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Tance starší i moderní (tanec ve dvojicích). Orientace v prostoru: Utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Poznávání lidí- vzájemné poznávání se ve třídě. MUV - Lidské vztahy- vzájemná spolupráce. TV – Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti.</p>
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu (délka, síla, výška a barva) ➤ pozná vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) ➤ rozpozná rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná) ➤ pozná při poslechu rytmické a dynamické změny ➤ dokáže poznat rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou ➤ toleruje různé druhy hudby ➤ rozliší zpívanou a hranou hudbu ➤ poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní ➤ je schopen v klidu poslouchat kratší skladby ➤ vyjadřuje city v jednotlivých situacích, 	<p>Kvalita tónu: Délka, výška; síla, barva. Vztahy mezi tóny: Akord a souzvuk. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: Rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), zvukomalba. Dynamické a rytmické změny v hudebním proudu (tónina durová a mollová). Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální: Historie vzniku české státní hymny + autoři, Fidlovačka. Hudební skladatelé a jejich dílo- Bedřich Smetana, Antonín Dvořák (drobné skladby).</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. VV – Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly. ČJ - Pohádky.</p>

	<p>emocionální prožitek, utváří si své pozitivní hodnocení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zná historii vzniku České státní hymny a jejich autory ➤ pozná B. Smetanu a a. Dvořáka a zná některá jejich díla ➤ poslechem rozezná hudební nástroje 	<p>Hudební styly a žánry: Hudba pochodová, taneční, vážná, ukolébavka.</p> <p>Hudební formy: Malá písňová forma.</p> <p>Interpretace hudby - slovní vyjádření – pocity z poslechu-hudební pohádky poslechové skladby, sledování průběhu melodie.</p>	
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základy hlasové výchovy, interpretaci přizpůsobí charakteru písně ➤ dokáže zpívat intonačně čistě, sólově a bez doprovodu ➤ orientuje se v jednoduchém lidovém dvojhlasu ➤ umí měnit zpěv podle dynamiky a tempa ➤ umí melodizovat jednoduché texty ➤ správně artikuluje při zpěvu ➤ realizuje známou melodii dle svých individuálních schopností ➤ dokáže poznat rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou ➤ ovládá taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ➤ orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje ➤ zná pojmy repetice, houslový klíč, umí tyto pojmy zapsat do notové osnovy ➤ rozlišuje délky not a umí je zapsat (nota s tečkou, tón, půltón) ➤ pozná dynamická znaménka <i>p</i>, <i>mf</i>, <i>f</i> a umí je v písni použít ➤ zná stupnici C dur (názvy not) ➤ zapíše rytmus jednoduché písně podle předlohy 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Pěvecké dovednosti, hlasová hygiena: správný postoj, dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický a odlišný zpěv, rozlišování hlasového rozsahu. Zpěv lidových a umělých písní v dur a moll.</p> <p>Dvojhlas a vícehlas: Kánon, lidový dvojhlas, prodleva, dvojhlasé písně.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a i. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně).</p> <p>Hudební rytmus: Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu (taktování).</p> <p>Záznam vokální hudby: Zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky- notová osnova). Notový zápis jako opora při realizaci písně. Repetice, houslový klíč, tón, půltón, nota s tečkou, rozlišování dynamických znamének v písni- <i>p</i>, <i>mf</i>, <i>f</i>, stupnice C-dur. Zápis rytmu jednoduché písně podle předlohy.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. AJ – Písničky.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezi hry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností ➤ správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje ➤ rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové ➤ má rytmické citění a rytmickou paměť ➤ umí rytmizovat s důrazem na těžkou dobu ➤ umí spojit hru “na tělo“ s hrou na Orffovy nástroje ➤ umí rytmizovat jednoduché texty 	<p>Hra na hudební nástroje: Reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře. Hudební nástroje dechové, smyčcové, žesťové.</p> <p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace: Tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně. Hudební doprovod – akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže rytmizovat podle not ➤ dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry ➤ správně rytmizuje tečku u noty, jednodílnou písňovou formu a-b ➤ dokáže zapsat jednoduchý motiv instrumentální skladby a následně přečíst 	<p>Hudební hry (hry na tělo), spojení se hrou na Orffovy nástroje.</p> <p>Jednodílná písňová forma a – b.</p> <p>Rytmizace podle not, dodržení pomlky, tečky u noty.</p> <p>Záznam instrumentální melodie: Čtení a zápis rytmického schématu, jednoduchého motivku či tématu, instrumentální skladby.</p>	
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se ztvárňovat hudbu pohybem ➤ dokáže znázornit valčíkový pohyb při poslechu ➤ umí pohybově ztvárnit jednoduchou mazurku při tanci ve dvojicích ➤ jednoduchým pohybem dokáže předvést menuet ➤ pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus ➤ dokáže pohybem vyjádřit obsah písně (pantomima) ➤ orientuje se v prostoru 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby: Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt. Jednoduché lidové tance: polka, valčík, zhoupnutí se ve 3/4 taktu (sousedská). Jednoduché pohybové ztvárnění: mazurka, menuet, pochod.</p> <p>Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, reakce na změny v hudbě.</p> <p>Vyjádření emocionálního zážitku pohybem, pohybové vyjádření výrazu a nálady. Tance starší i moderní (tanec ve dvojicích). Vyjádření lehkých a těžkých dob. Taneční hry se zpěvem. Pantomima.</p> <p>Orientace v prostoru: Utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV – Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti.</p>
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu (délka, síla, výška a barva) ➤ pozná vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) ➤ rozpozná rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná) ➤ pozná při poslechu rytmické, dynamické a tempové změny ➤ dovede rozlišit durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální) ➤ poslechem rozezná hudební nástroje ➤ má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, zná jména oper B. Smetany ➤ zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast ➤ seznámí se s životem a dílem a. Dvořáka a L. 	<p>Kvality tónů: Délka, síla, barva, výška.</p> <p>Vztahy mezi tóny: Souzvuk, akord.</p> <p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: Rytmus, melodie vzestupná, sestupná, harmonie, barva, kontrast, gradace, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu.</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj: Hudební nástroje (poslech). Hudební skladatelé a jejich díla- Bedřich Smetana- Cyklus Má vlast, Prodaná nevěsta, Čertova stěna, Braniboři v Čechách. Antonín Dvořák- život a dílo.</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. VV – Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly. ČJ - Komunikační žánry: Vypravování. VL – Státní symboly (hymna).</p>

	<p>Janáčka</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poslouchá vybrané skladby ➤ zazpívá státní hymnu ČR bez doprovodu ➤ rozpozná hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, vážná, ukolébavka...) ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ➤ toleruje různé druhy hudby ➤ rozlišuje zpívanou a hranou hudbu ➤ vyjadřuje city v jednotlivých situacích, emocionální prožitek, utváří si své pozitivní hodnocení 	<p>Leoš Janáček- život a dílo. Státní hymna ČR.</p> <p>Hudební styly a žánry: Hudba pochodová, taneční, vážná, ukolébavka.</p> <p>Hudební formy: Malá a velká písňová forma, rondo, variace.</p> <p>Interpretace hudby: Slovní vyjádření (pocity z poslechu, jaká je to hudba a proč je taková).</p>	
--	---	---	--

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základy hlasové výchovy, interpretaci přizpůsobí charakteru písně ➤ dokáže zpívat intonačně čistě, sólově a bez doprovodu v hlasovém rozsahu h-d2 ➤ orientuje se v jednoduchém lidovém dvojhlasu ➤ umí měnit zpěv podle dynamiky a tempa ➤ umí melodizovat jednoduché texty ➤ správně artikuluje při zpěvu ➤ dokáže poznat rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou ➤ ovládá taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ➤ realizuje známou melodii dle svých individuálních schopností ➤ orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje ➤ zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení, umí tyto pojmy zapsat do notové osnovy ➤ rozlišuje délky not a umí je zapsat (nota s tečkou, tón, půltón) ➤ pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písni použít ➤ zná stupnici C dur (názvy not) ➤ čte noty v rozsahu c1 – c2 v houslovém klíči ➤ pozná basový klíč ➤ zapíše rytmus jednoduché písně podle předlohy ➤ umí provést rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický a odlišný zpěv. Rozlišování hlasového rozsahu h-d². Zpěv lidových a umělých písní v dur a moll.</p> <p>Dvojhlas a vícehlas: Kánon, lidový dvojhlas, prodleva, dvojhlasé písně.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a i. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně).</p> <p>Hudební rytmus: Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu (taktování).</p> <p>Záznam vokální hudby: Zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky- notová osnova). Notový zápis jako opora při realizaci písně. Stupnice C-dur, repetice, zesílení, zeslabení, délky not, dynamická znaménka p, mf, f. Noty v rozsahu c¹ – c² v houslovém klíči. Basový klíč. Zápis jednoduché písně podle předlohy. Rozbor zapsané písně- druh písně, notový zápis, takt, melodie.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování.</p> <p>VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost.</p> <p>MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p> <p>AJ – Písničky.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje 	<p>Hra na hudební nástroje: Reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře. Hudební nástroje dechové, smyčcové, žesťové.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování.</p>

<p>pisní</p> <p>➤ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ technicky správně a rytmicky vhodně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře podle notového nebo grafického záznamu ➤ rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žesťové ➤ má rytmické citění a rytmickou paměť ➤ umí rytmizovat s důrazem na těžkou dobu ➤ umí spojit hru „na tělo“ s hrou na Orffovy nástroje ➤ umí rytmizovat jednoduché texty ➤ dokáže rytmizovat podle not ➤ dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry ➤ rytmicky správně využívá jednodílnou písňovou formu a-b ➤ správně rytmizuje tečku u noty ➤ dokáže zapsat jednoduchý motiv instrumentální skladby a následně přečíst 	<p>Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace: Hudební hry (hry na tělo)- spojení s hrou na Orffovy nástroje. Hudební doprovod- akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva. Rytmizace podle not, dodržení pomlk, tečky u noty. Jednodílná písňová forma a – b. Tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně. Záznam instrumentální melodie: Čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby.</p>	<p>OSV- Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I - Internet.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<p>➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ snaží se ztvárňovat hudbu pohybem ➤ dokáže znázornit valčíkový pohyb při poslechu ➤ umí pohybově ztvárnit jednoduchou mazurku při tanci ve dvojicích ➤ jednoduchým pohybem dokáže předvést menuet ➤ pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus ➤ rozvíjí rytmus formou hry na tělo ➤ dokáže pohybem vyjádřit obsah písně (pantomima) 	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby: Dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt. Jednoduché lidové tance: polka, valčík, zhoupnutí se ve 3/4 taktu (sousedská). Jednoduché pohybové ztvárnění: mazurka, menuet, pochod. Vyjádření lehkých a těžkých dob. Taneční hry se zpěvem. Hra na tělo. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Pantomima. Vyjádření emocionálního zážitku pohybem, pohybové vyjádření výrazu a nálady. Tance starší i moderní (tanec ve dvojicích). Orientace v prostoru: Utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV – Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti.</p>
Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónu (délka, síla, výška a barva) ➤ pozná vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) ➤ rozpozná rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná) 	<p>Kvality tónů: Délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny: Souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: Rytmus, melodie vzestupná, sestupná, harmonie,</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná při poslechu rytmické, dynamické a tempové změny ➤ dokáže poznat rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou ➤ dovede rozlišit durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální) ➤ dovede rozlišit durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální) ➤ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ➤ poslechem rozezná hudební nástroje ➤ má povědomí o významu světových hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ pozná život a dílo J. S. Bacha a W. a. Mozarta ➤ poslouchá vybrané skladby ➤ zazpívá státní hymnu ČR bez doprovodu ➤ rozpozná hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, vážná, ukolébavka...) ➤ toleruje různé druhy hudby ➤ rozlišuje zpívanou a hranou hudbu ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ➤ vyjadřuje city v jednotlivých situacích, emocionální prožitek, utváří si své pozitivní hodnocení 	<p>barva, kontrast, gradace, zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu.</p> <p>Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj: Hudební nástroje (poslech). Symfonický orchestr. Státní hymna ČR. Hudební skladatelé a jejich dílo- J. S. Bach- život a dílo. W. a. Mozart- život a dílo.</p> <p>Hudební styly a žánry: Hudba pochodová, taneční, vážná, ukolébavka.</p> <p>Hudební formy: Malá a velká písňová forma, rondo, variace.</p> <p>Interpretace hudby: Slovní vyjádření (pocit z poslechu, jaká je to hudba a proč je taková).</p>	<p>MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. VV – Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly. ČJ - Komunikační žánry: Vypravování. VL – Státní symboly (hymna).</p>
--	---	---	---

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže reprodukovat zahrany či zazpívaný tón ➤ zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, vícehlase (kánon) ➤ procvičuje pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti-zřetelná výslovnost, hospodárné dýchání, měkké nasazení, správná dynamika a rytmus, hlasová hygiena) ➤ rozvíjí své hudební schopnosti ve spolupráci s třídou a učitelem ➤ zpěv a interpretaci přizpůsobí charakteru písně ➤ využívá své individuální hudební schopnosti, intonaci, rytmické citění, zpěv ➤ interpretuje lidové i umělé písně ➤ umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou ➤ umí vyhledat určené takty a rytmy ➤ podle svých osobních dispozic intonačně čistě a rytmicky správně zpívá v jednohlase ➤ taktuje 2/4, 3/4 a 4/4 rytmus ➤ orientuje se v jednoduchém notovém zápisu tóniny C dur ➤ čerpá hudební pojmy z hudebního slovníku 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hospodárné dýchání. Jednohlasy zpěv, jednoduchý dvojhlas, kánon. Lidové a umělé písně.</p> <p>Rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti: Reprodukce tónů. Zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu. Sluchové rozlišení akordů dur a moll.</p> <p>Hudební rytmus: Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby. Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu (říkadla, rozpočítadla, jednoduché písně). Vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky. Taktování 2/4, 3/4 a 4/4 rytmu. Hra na dirigenta.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem-hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď, apod.) Intonační cvičení – vzestupná a sestupná řada tónů, diatonické postupy v durových a mollových tóninách.</p> <p>Orientace v notovém zápisu vokální skladby: Grafický záznam melodie- orientace v notovém zápisu tóniny C-dur. Hudební pojmy z hudebního slovníku: stupnice, tónina, intervaly apod.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ – Přednes vhodných literárních textů. AJ – Písně.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů ➤ zapamatuje si a zopakuje kratší rytmický celek ➤ vytváří vlastní rytmický motiv, předehru a 	<p>Hra na hudební nástroje: Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře. Nástrojová improvizace (jednoduché hudební</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování.</p>

<p>hudební improvizace</p> <p>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p>	<p>dohru</p> <p>➤ v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky</p> <p>➤ má rytmické citění a rytmickou paměť dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje</p> <p>➤ správně rytmitizuje ve 2/4, 3/4 a celém taktu</p> <p>➤ při rytmitizaci podle not dobře počítá a dodržuje pomlky</p> <p>➤ dokáže při rytmitizaci rozlišit těžkou dobu a lehké doby</p>	<p>formy).</p> <p>Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy:</p> <p>Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje.</p> <p>Vyjádřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje:</p> <p>Rytmické a melodické představy.</p> <p>Rytmizace ve 2/4, 3/4 a celém taktu.</p> <p>Rytmizace podle not, počítání dob, dodržování pomlk, těžká a lehká doba, předehra, mezihra, dohra.</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<p>➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>➤ kultivovaně reaguje pohybem na znějící hudbu</p> <p>➤ pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>➤ rozpozná tance různých období, polka, valčík, menuet</p> <p>➤ pohybem vyjádří pochodový, polkový a valčíkový rytmus</p> <p>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p> <p>➤ dokáže se orientovat v prostoru</p> <p>➤ pamatuje si a dokáže zopakovat pohyby prováděné při tanci a pohybových hrách</p> <p>➤ ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků s akcentem na pohybovou kulturu</p> <p>➤ jednoduchým pohybem vyjádří obsah písně (koledy, pantomima)</p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování a pohyb na hudbu, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění.</p> <p>Tance různých období - pochod, polka, valčík, menuet.</p> <p>Orientace v prostoru:</p> <p>Rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách.</p> <p>Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla:</p> <p>Improvizace, pantomima (dramatizace písní, dramatické ztvárnění koled).</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě.</p> <p>MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.</p> <p>TV – Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.</p>

Poslechové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže analyzovat skladbu- tempo, dynamika, apod. ➤ rozpozná rytmus, melodii, harmonii, barvu, kontrast a gradaci, pohyb melodie (vzestupná, sestupná) ➤ rozpozná ze znějící hudby užité hudební prostředky ➤ rozliší sluchem zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je ➤ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ➤ poslechem rozezná hudební nástroje ➤ odliší skladby vokální od instrumentálních ➤ rozliší píseň lidovou a umělou, melodram, operu, operetu, balet, muzikál, revue ➤ má povědomí o s nejstarších hudebních projevech člověka ➤ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ aktivně si poslechne výrazné skladby romantismu 	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: zvukomalba, harmonie, dynamika, hudební barva, kontrast a gradace, orientace v partitūře. Hudební nástroje. Nástrojové skupiny. Orchester komorní, symfonický. Rytmus, melodie vzestupná, sestupná, rytmické, dynamické, harmonické změny v melodii. Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: píseň lidová a umělá. Melodram (hudba a slovo). Hudba na jevišti: muzikál, opera, opereta, balet, revue</p> <p>Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby, poznávání nástrojových skupin a jednotlivých nástrojů- Primitivní pravěké hudební nástroje. Pravěk (Egypt, Mezopotámie). Řecko (Seikilova píseň- první hudební památka), Řím. 10. stol.- Hospodine, pomiluj ny 12.-14.stol.-rytířské zpěvy</p> <p>Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku a životem autora. Romantismus- F. Schubert</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. D - Nejstarší starověké civilizace. Kořeny evropské kultury.</p>

Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ a KULTURA**
 Vyučovací předmět: **HUDEBNÍ VÝCHOVA**

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá intonačně čistě v jednohlase a v jednoduchém dvojhlasu ➤ dbá správných hlasových zásad ➤ pečuje o svůj hlas v období mutace ➤ dbá na správné dýchání a postoj při zpěvu ➤ zazpívá lidovou i umělou píseň podle svých individuálních dispozic ➤ dokáže se sebekriticky vyvarovat chyb, kterých se při cvičení dopouští ➤ dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ předvede různé techniky vokálního projevu (brumendo, scat, falzet ad.) ➤ nacvičuje vícehlasý zpěv v lidových i umělých písních, polyfonní vícehlas, kánony ➤ orientuje se v notovém zápisu vokální skladby ➤ rozumí jednoduchému notovému zápisu ➤ dokáže vyhledat v notovém zápisu posuvky-křížek, běčko, odrážka ➤ orientuje se na klaviatuře ➤ rozezná hudebně výrazové prostředky: melodii, rytmus, tempo, dynamiku, tečkovaný rytmus, stupnice s „b“ ➤ zná základní věci o mollových tóninách a stupnicích 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Upevňování osvojených hlasových, rytmických a intonačních pěveckých dovedností- lidský hlas – hlasová hygiena, kvalitní výslovnost. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Vícehlasý a jednohlasý zpěv. Dechová a rytmická cvičení. Techniky vokálního projevu: scat, falzet, brumendo, jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách. Kánon, lidové a umělé písně. Hudební hry, hry na tělo. Intonace a vokální improvizace: Diatonické postupy v durových a mollových tóninách (sestupná a vzestupná stupnice). Improvizace jednoduchých hudebních forem. Rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti: Reprodukce tónů. Zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu. Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální a vokálně instrumentální skladby. Posuvky-křížek, běčko, odrážka-vyhledávání. Hudebně výrazové prostředky: Melodie, rytmus, tempo, dynamika, tečkovaný rytmus, stupnice s „b“, basový klíč. Mollové stupnice - základní seznámení.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost. MUV - Kulturní difference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ – Zvuková podoba jazyka. AJ – Písně. RJ – Písničky.</p>

Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje ➤ v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky ➤ respektuje dynamiku zapsanou v písni a správně reaguje při zesilování a zeslabování ➤ přesně taktuje společný zpěv a jeho nástrojový doprovod ➤ dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu ➤ dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu ➤ interpretuje kánon, seznámí se s pojmy homofonie a polyfonie ➤ má rytmické citění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností ➤ správně rytmizuje podle not s počítáním a dodržováním pomlk ➤ dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení 	<p>Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých motivků, skladeb a písní a témat). Vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální. Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu - důraz, těžká doba. Rytmizace podle not-počítání dob a dodržování pomlk. Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje. Kánon - homofonie a polyfonie. Orientace v jednotlivých částech skladeb. Záznam hudby: Hudební přehrávače a hudební nosiče.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: - řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I- Internet.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pohybem reaguje na znějící hudbu ➤ zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě ➤ provádí jednoduché hudební improvizace ➤ umí polku, valčík, mazurku ➤ dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby ➤ používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření ➤ rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu ➤ dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení ➤ pomocí gest, mimiky, „řečí“ těla znázorní hudbu 	<p>Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování, taneční kroky - polka, valčík, mazurka. Vlastní pohybové ztvárnění- Moderní tance (dle možností třídy). Hra na tělo. Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohyb tempový, dynamický, rytmicko- metrický a harmonický- tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance. Ukázky latinsko-amerických tanců. Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Vlastní pohybové ztvárnění – choreografie.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV – Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.</p>
Poslechové činnosti			

<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru ➤ pozná rozdíl mezi hudbou komorní a symfonickou ➤ odliší skladby vokální od instrumentálních ➤ seznamuje se s dalšími hudebními formami (kánon, fuga, sonáta, sonátová forma, symfonie, symfonická báseň), učí se je při poslechu poznávat ➤ rozlišuje jednotlivé folklorní oblasti ➤ seznámí se s lidovými nástroji ➤ seznámí se s historií muzikálu a nejznámějšími českými muzikálovými autory ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje ➤ má povědomí o s nejstarších hudebních projevech člověka ➤ pozná dvojhlasé zpěvy duchovní z gotiky a trubadúrské písně ➤ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového ➤ aktivně si poslechne výrazné skladby klasicismu ➤ učí se chápat význam hudby v životě člověka 	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky použité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: Fuga, symfonie, symfonická báseň. Kánon - homofonie a polyfonie, sonáta a sonátová forma, , koncert, orchestr (komorní, symfonický).</p> <p>Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Lidová hudba-sběratelé lidových písní. Hudba na jevišti: Muzikál-historie českého muzikálu, čeští autoři.</p> <p>Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby: Gotika –duchovní hudba(kantáta, oratorium).</p> <p>Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora: Klasicismus: W. a. Mozart. Hudba jako kulisa našeho života- acid rock (drogy).</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. ČJ - Interpretace literárního textu. D - Gotická kultura.</p>
---	--	--	---

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá podle svých dispozic intonačně a rytmicky přesně ➤ dbá správných hlasových zásad ➤ pečuje o svůj hlas v období mutace ➤ dbá na správné dýchání, artikulaci a postoj při zpěvu ➤ uplatňuje získané poznatky v péči o hlas při mluveném projevu a při zpěvu vícehlasů ➤ dokáže zpívat melodické motivy v durových a mollových tóninách ➤ správně intonuje podle notového zápisu ➤ zpívá sborově, sólově bez doprovodu ➤ melodizuje různé texty ➤ převede melodii z nezpěvné do zpěvné ➤ umí rytmicky přesně zazpívat vybrané písně ➤ ovládá akordy, tempo, intervaly (prima až oktáva), dynamická znaménka, posuvky (křížek, béčko, odrážka) ➤ orientuje se v notové osnově, v houslovém a basovém klíči 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu. Hlasová hygiena. Jedno i vícehlasý sborový zpěv. Procvičování dvojhlasu, pokus o trojhlas. Upevňování osvojených pěveckých dovedností. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Deklamace. Dechová a rytmická cvičení.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem (kánon, lidové a umělé písně). Diatonické postupy v durových a mollových tóninách. Intonace podle notového zápisu (vokály, brumendo, text).</p> <p>Hudební rytmus: Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu.</p> <p>Reflexe vokálního projevu: Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti- transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti.</p> <p>Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Melodizace různých textů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy.</p> <p>Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Stupnice, akordy, tempo, intervaly (prima až oktáva), dynamická znaménka, posuvky, tónina. Houslový a basový klíč.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ – Naslouchání. AJ – Písně.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ hraje a doprovází na jednoduché rytmické i melodické nástroje Orffova instrumentáře ➤ dokáže spojit hru na tělo s hrou na 	<p>Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy). Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování.</p>

<p>jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p>	<p>Orffovy nástroje ve 2/4,3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu</p> <p>➤ v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky</p> <p>➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci motivů skladeb a písní</p> <p>➤ umí znázornit nástroji změny taktu a předehtu, mezihru a dohru</p> <p>➤ dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu</p> <p>➤ má rytmické citění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností</p> <p>➤ správně rytmizuje podle not s počítáním a dodržováním pomlk</p> <p>➤ dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení</p> <p>➤ seznámí se se základními kytarovými akordy</p>	<p>motivků, skladeb a písní a témat).</p> <p>Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře.</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje:</p> <p>Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální.</p> <p>Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy:</p> <p>Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu- důraz, těžká doba.</p> <p>Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje.</p> <p>Rytmizace podle not-počítání dob a dodržování pomlk.</p> <p>Předehtu, mezihra, dohra na nástroje Orffova instrumentáře.</p> <p>Záznam hudby:</p> <p>Noty akordové (kytarové).</p> <p>Značky, grafický záznam hudby.</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů.</p> <p>I - Internet.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<p>➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>➤ pohybem reaguje na znějící hudbu</p> <p>➤ zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p> <p>➤ na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>➤ dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby</p> <p>➤ používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření</p> <p>➤ rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu</p> <p>➤ využívá získané znalosti a dovednosti k vytvoření hudebně dramatického vystoupení</p> <p>➤ pomocí gest, mimiky, „řečí“ těla znázorní hudbu</p> <p>➤ hudbu ztvární vlastní choreografií</p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby:</p> <p>Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění.</p> <p>Taneční kroky- polka, valčík, mazurka.</p> <p>Moderní tance, country tanec (dle možností třídy).</p> <p>Hra na tělo.</p> <p>Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby:</p> <p>Pohyb tempový, dynamický, rytmicko- metrický a harmonický- tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance.</p> <p>Ukázky latinsko-amerických tanců.</p> <p>Orientace v prostoru:</p> <p>Rozvoj pohybové paměti.</p> <p>Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.</p> <p>Vlastní pohybové ztvárnění – choreografie.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě.</p> <p>MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti.</p> <p>TV – Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.</p>
Poslechové činnosti			
<p>➤ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>➤ zařadí na základě individuálních schopností a</p>	<p>➤ rozliší sluchem zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je</p> <p>➤ poslechem rozezná hudební nástroje</p> <p>➤ umí vyjmenovat nástrojové skupiny symfonického orchestru</p> <p>➤ pozná rozdíl mezi hudbou komorní a symfonickou</p>	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby:</p> <p>Významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla: dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy, kánon, fuga.</p> <p>Moderní hudební nástroje.</p> <p>Nástrojové skupiny. Orchester komorní,</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu.</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.</p> <p>VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa.</p> <p>MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního</p>

<p>získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <p>➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odliší skladby vokální od instrumentálních ➤ seznámí se s pojmem jazz a swing, blues, rock and roll, country ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje ➤ seznámí se s pojmy- inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost ➤ učí se chápat význam hudby v životě člověka ➤ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ chápe úlohu hudby ve společnosti, historické okolnosti vzniku díla a vnímá autorovo vlastenectví ➤ vyjadřuje své pocity při poslechu vážné hudby ➤ projevuje se jako aktivní posluchač ➤ seznamuje se s hudebními formami (kánon, fuga, kantáta, oratorium) ,učí se je při poslechu poznávat ➤ pozná gregoriánský chorál ➤ seznámí se s pojmy: seriálová, elektronická a grafická hudba 	<p>symfonický.</p> <p>Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Jazz - USA jako kolébka jazzu. L. Armstrong. Swing. Blues. Rock and roll. Country.</p> <p>Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí. Poslechové činnosti a dějiny hudby: Baroko- kantáta, oratorium.</p> <p>Hudební dílo a její autor :- hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost). 1. Artificiální (vážná) hudba – 1. pol. 20. stol. Romantismus: - pozdní-R. Strauss Impresionismus- M. Ravel Expresionismus- a. Schönberg Novoklasicismus- S. Prokofjev 2. Nonartificiální (moderní) hudba 60. - 80. léta 20. století Seriálová hudba. Elektronická hudba. Grafická hudba.</p>	<p>kulturního zakotvení. MUV - Multikulturalita - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. ČJ - Mluvený projev. D – Baroko, romantismus, impresionismus, expresionismus, novoklasicismus.</p>
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Vokální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zpívá podle svých dispozic intonačně a rytmicky přesně ➤ dbá správných hlasových zásad ➤ pečuje o svůj hlas v období mutace ➤ dbá na správné dýchání, artikulaci a postoj při zpěvu ➤ uplatňuje získané poznatky v péči o hlas při mluveném projevu a při zpěvu vícehlasů ➤ dokáže zpívat melodické motivy v durových a mollových tóninách ➤ správně intonuje podle notového zápisu ➤ zpívá sborově, sólově bez doprovodu ➤ melodizuje různé texty ➤ převede melodii z nezpěvné do zpěvné ➤ dokáže udržet rytmus a dynamiku ➤ umí rytmicky přesně zazpívat vybrané písně ➤ ovládá akordy, tempo, rytmus, metrum ➤ seznámí se s pojmy- harmonie a harmonizace ➤ orientuje se v notové osnově 	<p>Pěvecký a mluvní projev: Rozšiřování hlasového rozsahu. Hlasová hygiena. Jedno i vícehlasý sborový zpěv. Procvičování dvojhlasu, pokus o trojhlas. Upevňování osvojených pěveckých dovedností. Hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace. Deklamace. Dechová a rytmická cvičení.</p> <p>Intonace a vokální improvizace: Improvizace jednoduchých hudebních forem (kánon, lidové a umělé písně). Diatonické postupy v durových a mollových tóninách. Intonace podle notového zápisu (vokály, brumendo, text). Intonační zpěv sborový a sólový bez doprovodu. Zpěv podle notového záznamu- takt, rytmus a dynamika.</p> <p>Hudební rytmus: Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu.</p> <p>Reflexe vokálního projevu: Vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti- transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti.</p> <p>Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti: Melodizace různých textů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy.</p> <p>Orientace v notovém záznamu vokální skladby: Akordy, tempo, rytmus, metrum, harmonie, harmonizace.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. VMEG – Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení. ČJ – Přednes vhodných literárních textů. AJ – Písně.</p>
Instrumentální činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ hraje a doprovází na jednoduché rytmické i melodické nástroje Orffova instrumentáře ➤ v improvizaci i tvorbě uplatňuje své vlastní 	<p>Hra na hudební nástroje: Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy).</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti</p>

<p>jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</p>	<p>zkušenosti a zážitky</p> <p>➤ využívá na základě svých hudebních schopností a dovednost jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a k reprodukci motivů skladeb a písní</p> <p>➤ umí znázornit nástroji změny taktu a předehtu, mezihru a dohru</p> <p>➤ dokáže taktovat 2/4 a 3/4 a celé takty, dirigovat jednoduchou skladbu</p> <p>➤ dokáže spojit hru na tělo s hrou na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu s důrazem na těžkou dobu</p> <p>➤ má rytmické cítění a rytmickou paměť na úrovni svých individuálních schopností</p> <p>➤ dokáže využít všech získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení</p> <p>➤ využívá internet pro svou hudební činnost</p>	<p>Nástrojová reprodukce melodií (jednoduchých motivků, skladeb a písní a témat). Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře.</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje: Představa rytmická, dynamická, melodická, tempová a formální.</p> <p>Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy: Spojení hry na tělo a hry na Orffovy nástroje ve 2/4, 3/4 a celém taktu- důraz, těžká doba. Tvoření jednoduchých partitur pro Orffovy nástroje. Předehtu, mezihra, dohra na nástroje Orffova instrumentáře.</p> <p>Záznam hudby: Transpozice, akordy. Technika v hudbě, elektronika, digitální záznam.</p>	<p>zapamatování. OSV - Sociální rozvoj: Komunikace- řeč zvuků a slov, řeč předmětů. I - Internet.</p>
Hudebně pohybové činnosti			
<p>➤ rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>➤ pohybem reaguje na znějící hudbu</p> <p>➤ zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě</p> <p>➤ na základě svých individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>➤ dokáže posoudit, jaký typ hudebně pohybové vazby by mohl použít k danému rytmu hudby</p> <p>➤ používá své tělo jako nástroj k sebevyjádření</p> <p>➤ rozliší tanec společenský, výrazový, balet a pantomimu</p> <p>➤ využívá získané znalosti a dovednosti k vytvoření hudebně dramatického vystoupení</p> <p>➤ pomocí gest, mimiky, „řečí“ těla znázorní hudbu</p> <p>➤ hudbu ztvární vlastní choreografií</p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby: Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění. Taneční kroky- polka, valčík, mazurka. Moderní tance, country tanec (dle možností třídy). Hra na tělo.</p> <p>Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby: Pohyb tempový, dynamický, rytmicko - metrický a harmonický - tanec lidový, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance. Ukázky latinsko-amerických tanců.</p> <p>Orientace v prostoru: Rozvoj pohybové paměti. Reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách. Vlastní pohybové ztvárnění – choreografie.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- chování podporující dobré vztahy ve třídě. MUV - Lidské vztahy- význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. TV – Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem.</p>
Poslechové činnosti			
<p>➤ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu</p>	<p>➤ rozezná hudebně výrazové prostředky: rytmus, tempo, metrum, harmonie a harmonizace</p> <p>➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebně výrazových prostředků a slovně je charakterizuje</p> <p>➤ uvědomuje si souvislost hudby s ostatními uměleckými žánry</p> <p>➤ rozpozná funkci stylů a žánrů, je tolerantní</p>	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby: Významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla- duševní, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy, rytmus, metrum, tempo, harmonie a harmonizace, harmonická kadence, polyfonie.</p> <p>Hudební styly a žánry: Chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i</p>	<p>MEV – Vnímání autora mediálních sdělení – výběr zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu. OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. VMEG - Objevujeme Evropu a svět- naše vlast a Evropa. MUV - Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení.</p>

<p>do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <p>➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s pojmem jazz a swing a dalšími hudebními žánry ➤ seznámí se s pojmy- inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost ➤ seznámí se s vybranými skladbami má povědomí o významu hudebních skladatelů a jejich stěžejních dílech ➤ projevuje se jako aktivní posluchač ➤ získá představu o vývoji hudebního umění ve 20. století ➤ slovně ohodnotí poslouchanou hudbu ➤ nachází souvislosti mezi hudbou a literaturou, divadlem, tanečním a výtvarným uměním ➤ učí se chápat význam hudby v životě člověka ➤ srovnává vývoj české hudby se světovou a chápe vliv společenského klimatu na hudební kulturu 	<p>společnosti, kulturním tradicím a zvykům: Srovnávání a postihování charakteristických rozdílů mezi hudebními žánry: jazz, swing, rock, pop, folk, country, tramské písně, techno, big beat, hard rock, disco, punk</p> <p>Interpretace znějící hudby: Slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení), vytváření vlastních soudů a preferencí.</p> <p>Poslechové činnosti a dějiny hudby: Počátky hudebních dějin v Čechách- duchovní písně, husitský válečný chorál. České baroko. Česká populární hudba: 60. léta 20. století 70.- 80. léta 20. století. 90. léta 20. století.</p> <p>Hudební dílo a její autor: Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost). Český klasicismus: J. L. Dusík, P. Vranický. Český romantismus: B. Smetana, a. Dvořák. Hudba 20. století: Česká vážná hudba 20. století: L. Janáček, B. Martinů. Česká populární hudba 20. století: Tramská hudba. Osvobozené divadlo J. Ježek. Divadlo Malých forem - Semafor České divadlo a hudba - muzikály.</p>	<p>MUV - Multikulturalita -multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost. CJ - Mluvený projev: vypravování. D - Kultura a vědy mezi válkami a v poválečném období.</p>
--	---	--	--

5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Cílem vzdělávacího předmětu výtvarné výchovy je umožnit žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznávání směřuje jednak k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti, jednak je zaměřeno na kultivaci schopností žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty, ty chránit, případně i zmnožovat. Tím že žákům umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjí jejich přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, jejich fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. a 2. stupni na tři tematické okruhy - Rozvíjení smyslové citlivosti (obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření), Uplatňování subjektivity (obsahem jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření), Ověřování komunikačních účinků (obsahem jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií).

1. stupeň ZŠ

Na prvním stupni je předmět Výtvarná výchova rozdělena na dvě vzdělávací období. V prvním žáci poznávají rozmanité styly práce s barvou, liniemi, tvárnou hmotou. Seznamují se s materiály, nástroji a podklady. Učí se novým výtvarným technikám i kreativní tvorbě s neobvyklým materiálem. Vizuálním kontaktem s obrazy, objekty, plastikami – nejen přímým, ale i z uměleckých publikací – získávají vztah k umění. Ve druhém vzdělávacím období si žáci prohlubují a rozšiřují získané znalosti, schopnosti a dovednosti. Věnují se kreslení, malování, modelování a tvorbě prostorových děl. Soustřeďují se na výtvarné projekty, v nich využívají nejrozumnější výtvarné techniky, které různě kombinují.

2. stupeň ZŠ

Na druhém stupni si žáci nadále prohlubují a rozšiřují již získané znalosti, schopnosti a dovednosti. Tvoří i na atypické formáty a na neobvyklé podklady. Věnují se nejen kreslení, malování, modelování a tvorbě prostorových děl, ale také akční tvorbě a dalším moderním metodám výtvarného vyjádření. Objevují nejmodernější techniky a postupy, seznamují se s dějinami a teorií umění.

Žák:

- pochopí umění jako specifický způsob poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence;
- prostřednictvím vlastní tvorby se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy;
- rozvíjí svůj tvůrčí potenciál, kultivovaný projev a potřebu k utváření hierarchie hodnot;
- spoluvytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomuje si sebe samého jako svobodného jedince;
- uvědomuje si tvořivý přístup ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímá osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacého předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se realizuje v 1. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	2	2	2

Ve 3. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1

Organizační vymezení vyučovacého předmětu

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá ve třídách, někdy v učebně informatiky, kde využíváme dostupné počítačové programy při práci v grafických editorech. Občas pracujeme mimo budovu školy (práce v plenéru).

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, individuální práce, hromadná výuka, názorné demonstrační metody, projekty), zohledňuje se individuální přístup k žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Praktickými ukázkami a výkladem pomáháme žákům získat praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, užitém umění, o práci s různými materiály, o modelování a prostorovém vytváření.
- Seznamováním s různými výtvarnými technikami a prostředky si žáci prohlubují praktické i teoretické znalosti.
- Praktickými a teoretickými ukázkami, návštěvou galerií rozvíjíme a prohlubujeme u žáků jejich vztah k výtvarnému umění a celé oblasti výtvarné kultury, seznamujeme je s historickým vývojem výtvarného umění, včetně umění užitého, lidového a architektury.

- Opakováním výtvarných technik učíme žáky získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě, při své tvorbě poznávat vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokázali zpětně uvědomit problémy související s realizací.

Kompetence k řešení problémů

- Vhodným výběrem námětů vedeme žáky k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek.
- Zadáváním vhodných úkolů vedeme žáky, aby rozpoznali výtvarný problém a hledali nejvhodnější způsob řešení.

Kompetence komunikativní

- Vlastním příkladem užívání odborného jazyka vedeme žáky při práci k osvojování a používání odborného jazyka.
- Vhodnými metodami, formami práce vedeme žáky k poznání významu výtvarné komunikace.
- Vhodnými formami práce a dodržováním pravidel chování vedeme žáky vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.
- Diskusí nad vlastní tvorbou i tvorbou ostatních učíme žáka naslouchat druhým, rozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Dodržováním a respektováním pravidel při týmové práci vedeme žáky k uvědomování si své role ve skupině a k odpovědnosti.
- Tvůrčím procesem a vnímáním umělecké produkce v samostatné i týmové práci žáků podporujeme schopnost jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým a přispíváme tak k vytváření vstřícných mezilidských vztahů.

Kompetence občanské

- Účastí na výtvarných soutěžích a přehlídkách umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
- Prostřednictvím umělecké produkce umožňujeme žákům chápat, respektovat a chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví a tím vedeme žáky k vytváření vědomí nezbytnosti chránit životní prostředí, kulturní a duchovní hodnoty.

Kompetence pracovní

- Samostatnou prací jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel.
- Pravidelnou realizací výtvarného záměru nabízíme žákům širokou škálu aktivit, prostřednictvím, kterých žáci získávají nezbytné pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti a vedeme je k vytvoření pozitivního vztahu k manuálním činnostem.
- Dodržováním školního řádu, vnitřního řádu a dohodnutých pravidel chování vedeme žáky k plnění stanovených povinností, schopností spolupráce, respektu k práci své i druhých, k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce.
- Vhodnými formami práce učíme žáky chápat význam výtvarné práce a možnost vlastního zapojení, uplatnění a seberealizace ve společnosti, v každodenním životě.
- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 1. – 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ maluje tvořivě a s radostí ➤ při malování zachycuje změny v přírodě ➤ ztvárňuje jednoduše věci kolem sebe ➤ vyhledává a výtvarně dotváří přírodní výtvořiny na základě své fantazie ➤ má smysl pro rytmus, rytmické řazení různých přírodních prvků, barevných ploch a tvarů, otisků ➤ míchá barvy, zapouští barvy na plochu ➤ používá různé výtvarné techniky (malba vodovými a temperovými barvami, tuší) ➤ zvládne základní dovednosti se štětcem a barvami ➤ pozná výrazové vlastnosti světlé a tmavé plochy ➤ podílí se na výzdobě třídy, školy 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie - vedení čáry, základní kreslířský pohyb při nácvičování linie bez nastavování, jedním tahem, směr, síla a odhad vzdálenosti. Tvary a objemy - pozorování tvarů různých užitkových předmětů a pokusy o jejich výtvarné vyjádření v ploše, rozlišování a hodnocení tvarů. Barvy - základní a doplňkové, barvy teplé a studené, kombinace barev. Goethův kruh (základní barvy - červená, žlutá, modrá). Uspořádání objektů do celků Uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemném postavení ve statickém a dynamickém vyjádření. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových a chuťových. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, fotografie. Rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek).</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita-cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p> <p>M – Základní útvary v rovině a prostoru.</p> <p>HV – Poslechové činnosti.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ výtvarně vyjádří svůj zážitek ➤ zobrazí přírodní, umělé formy a předměty denní potřeby ➤ pozná základní vlastnosti plastických materiálů ➤ rozvíjí smysl pro prostor ➤ vytváří konkrétní prostorové situace 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby. Typy vizuálně obrazných vyjádření Jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání).</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečení - já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.</p> <p>VMEG - Evropa a svět nás zajímá- lidová slovesnost, zvyky a tradice národů v Evropě. OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznamuje se průběžně s ilustrátory dětské knihy ➤ ilustruje známé říkadlo, pohádku ➤ své nebo společné práce se snaží 	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně)</p>	<p>OSV- Sociální rozvoj: Komunikace - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem.</p>

	<p>➤ pozitivně hodnotit uspořádá, vybere, upraví a umístí exponáty pro prezentaci</p>	<p>vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření (ilustrace textů, ilustrátoři dětské knihy).</p>	<p>ČJ – Zážitekové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem.</p>
--	---	--	---

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 4. - 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ➤ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečná postupy; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vystihne barevné kontrasty a odstíny ➤ rozvíjí tvořivost, sebevyjádření, estetické vnímání barev ➤ zná barvy primární a sekundární a dokáže je namíchat ➤ poznává a využívá výrazovost barvy k vyjádření představy ➤ uplatňuje ve výtvarné činnosti teoretické a praktické poznatky a dovednosti ➤ experimentuje se všemi dostupnými výtvarnými prostředky (tempera, akvarel, pastel, kombinované techniky) ➤ pozná základní kreslířské materiály a nástroje (tužka, uhlí, pero, štětec, fix, tuš apod.) ➤ otáčí a pozoruje prostorové dílo, během práce při tvarování papíru využívá různých pracovních postupů (mačkání, trhaní, vrstvení) ➤ řeší otázku kontrastu černých a bílých ploch ➤ zná a dokáže používat pojmy: bod, linie, plocha ➤ modeluje a poznává sopečná postupy prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model ➤ výtvarně vyjádří lidskou postavu a její proporce ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, prostorové i objemové tvorbě ➤ podílí se na výzdobě třídy, školy 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie a tvary - kresba tužkou, redisperem a tuší. Objemy - kresba tužkou a pastelkami. Světlostní a barevné kvality - kresba pastelkami, voskovkami, kresba uhlím, vodovými barvami a temperami. Textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast a rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše (kresba tužkou, tuší, pastelkami, malba temperou, lepení papíru, popř. přírodnin). Objem a prostor - práce s trojrozměrným prostorem v objemovém vyjádření modelování a sopečná postupy, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model. Uspořádání objektů do celků Uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření. Řazení prvků ve tvarové i barevné kompozici. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepečení - já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika. HV - Poslechové činnosti PŘ – Lidské tělo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří prostorové vztahy ➤ ověřuje si výrazové možnosti písma v hravých činnostech s užitím hotového typografického písma ➤ zobrazuje přírodní a umělé formy na základě svých zkušeností v různých ročních obdobích ➤ využívá jednoduché grafické techniky ➤ sleduje výběr a vhodnost materiálů z hlediska účelu, užití a výtvarného výrazu ➤ vytváří kompozice z přírodních materiálů ➤ rozvíjí svou kulturu bydlení (užitě umění v bytě) 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky k vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby (kresba voskovými pastely, malba vodovými barvami a temperami). Dekorativní tvorba - kultura v bydlení, umění v bytě. Typy vizuálně obrazných vyjádření Jejich rozlišení, výběr a uplatnění - objekty, sopečná, plastika, animovaný film, comics, fotografie,</p>	<p>M – Základní útvary v rovině a prostoru. OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>

		elektronický obraz, reklama. Možnosti písma v hravých činnostech s užitím hotového typografického písma. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání).	
➤ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> ➤ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, aj.) ➤ porovnává na příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, pokouší se vysvětlit své postoje k nim ➤ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ➤ využívá různých inspirací kolem sebe a výtvarně je vhodnou formou ztvárňuje ➤ ztvárňuje zajímavé motivy a náměty na základě poznání, představy a fantazie ➤ diskutuje se žáky třídy o vlastních výtvořech, obhajuje výsledky své práce a interpretuje obsah zná pojem vernisáž ➤ vnímá výtvarné umělecké dílo a chápe jeho význam ➤ uvědomuje si význam výtvarného umění jako kulturního dědictví ➤ jmenuje výtvarné umělce tvořící v našem regionu, dokáže si o nich vyhledat bližší informace ➤ rozlišuje ilustrace jednotlivých dětských ilustrátorů a porovnává obrazové interpretace se svou vlastní zkušeností ➤ čerpá zkušenosti a náměty z časopisů, tisku, internetu a televize ➤ porovnává různé malířské interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ➤ vyjmenuje základní znaky vybraných uměleckých stylů ➤ posoudí vliv médií na kulturu (např. oděvní kulturu) 	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje (práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování a prezentace své práce). Individuální a skupinová práce různými technikami s velkými formáty. Porovnávání s vlastní interpretací (prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole, spolupráce při propagaci a prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy). Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření V komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky, v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu). Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění. Současná oděvní kultura, mládež a odívání. Ilustrace a jejich výrazové prostředky Ilustrátoři dětských knih a učebnic, dětská tvorba a tvorba pro mládež. Významné osobnosti výtvarného umění. Znaky vybraných uměleckých stylů.	OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického naslouchání - umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa. OSV- Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže. ČJ – Zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem. Ilustrátor.

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6. – 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů při tvorbě porovnáva tyto prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností a vjemů ➤ používá a aplikuje elementární teorie vizuální kultury (linie, barva, tvar, objem) ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ➤ vnímá všemi smysly tvary ➤ využívá svých pozorovacích schopností při snaze zachytit realisticky tvary, se kterými se běžně setkává ➤ vnímá a uspořádá vlastnosti prvků ➤ výtvarně vyjádří základní proporce lidské postavy v náčrtu ➤ výtvarně vyjádří lidskou postavu v pohybu ➤ graficky vyjádří zajímavý technický předmět na základě pozorování a analýzy tvaru a funkce ➤ výtvarně vyjádří jednoduchý předmět nebo skupinu předmětů na základě přímého pozorování nebo z představy ➤ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ➤ uvědomuje si základní vlastnosti předmětů (barva, úprava povrchu, oblost či hranatost aj.) a snaží se je zachytit ➤ zná rozdíl mezi kresbou, malbou a grafikou ➤ orientuje se v základní teorii barvy ➤ vyjadřuje se kresleným, psaným, stříhaným či vytrhávaným písmem ➤ vytváří reklamní plakát v duchu moderního designu 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie a tvary (kresba tužkou, redisperem a tuší). Objemy (kresba tužkou, pastelkami). Barevné a světlostní kvality (kresba pastelkami, malba temperovými barvami). Uspořádání a vztahy prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu - podobnost, kontrast, rytmus (kresba tužkou, pastelkami, malba temperovými barvami). Techniky kresby – tužka, uhel, rudka, pero. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu Vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty – lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky ve statickém vyjádření (kresba tužkou, malba temperovými barvami, koláž z barevných papírů). Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, reklama, tiskoviny (koláž, domalovávaná koláž – užitá grafika)</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p> <p>M – Geometrie v rovině a prostoru.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitě vyjádření; porovnáva a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ učí se vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobitě vyjádření ➤ využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly v plošné i prostorové tvorbě ➤ využívá tradiční i netradiční techniky pro zachycení 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Akční tvar kresby a malby, manipulace s objekty (kreslířská experimentace, malba temperovými barvami). Typy vizuálně obrazných vyjádření Akční tvar kresby a malby, manipulace s objekty, kolorovaná perokresba). Volná malba (malba temperovými barvami). Hračky, objekty (kaširování, objekt z různých materiálů).</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebezpejete- já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- vliv médií na kulturu. I – Elektronická média.</p>

	<p>nereálných bytostí</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zachycuje proměny ročních období ➤ ilustruje vyprávěný či čtený příběh 	<p>Reklama (koláž). Animovaný film, fotografie, elektronický obraz. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich motivace fantazijní a expresivní (malba temperovými barvami, malířská experimentace s přírodními materiály). Hledisko jejich vnímání vizuální, haptické, statické a dynamické (tisk z koláže, roláž, frotáž, konstruování).</p>	<p>ČJ - Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obhazuje a vysvětluje výsledky své tvorby ➤ vyslovuje se k pracím svým i ostatních žáků ➤ nalézá vhodnou formu pro prezentaci vizuálně obrazných vyjádření ➤ osvojí si schopnost výtvarné výpovědi – jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních ➤ toleruje rozdílné způsoby výtvarného vyjadřování ➤ tematicky uspořádá, vybere, upraví a umístí exponáty pro prezentaci ➤ seznámí se se zařízeními a památkami výtvarné kultury ➤ podílí se na výzdobě třídy, školy ➤ využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ seznámí se s ukázkami knižní ilustrace a s jejími technikami ➤ seznámí se s ukázkami filmové animace a se stěžejními představiteli (Walt Disney, Tim Buton apod.) ➤ zná obory animace a ilustrace, vysvětlí rozdíl mezi nimi, vyjmenuje alespoň dva představitele pro každý obor ➤ poznává proměny umění ve vztahu k historickému vývoji společnosti a vztahu osobnosti, doby a umělce ➤ vnímá všemi smysly tvary, sleduje způsoby vnímání světa v průběhu dějin umění ➤ získá základní představu o vývoji výtvarného umění ➤ poznává kulturní památky a potřeby jejich ochrany, seznamuje se se zařízeními, organizacemi a institucemi výtvarné kultury 	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKU Osobní postoj v komunikaci Jeho utváření a zdůvodňování osobního postoje v komunikaci. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Utváření a uplatnění komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl. Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora. Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy). Památky výtvarné kultury. Proměny komunikačního obsahu Proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění. Historické, sociální a kulturní souvislosti. Ukázky a porovnání prací nejznámějších českých ilustrátorů (Lada, Born, Zmatlíková, Tesař apod.) Ukázky a porovnání prací nejznámějších světových filmových animátorů. Historický vývoj výtvarného umění: Románský sloh, gotický sloh, renesance, manýrismus, baroko, rokoko. Památky výtvarné kultury.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického naslouchání.</p> <p>OSV- Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>D – Kultura středověké společnosti: románské a gotické umění. Renaissance.</p>

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ a KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8. – 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření a jejich vztahů ➤ při tvorbě porovnává tyto prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho představ a poznatků ➤ užívá prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření ➤ vnímá a uspořádá vlastnosti prvků ➤ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ➤ orientuje se v základní teorii barvy ➤ výtvarně vyjádří estetickou charakteristiku zajímavé přírodní skutečnosti ➤ výtvarně vyjádří tvarové, světelné a prostorové jevy velkých prostorových útvarů ➤ vyjádří základní výstavbu tvarových nebo barevných jevů v krajině ➤ míchá tělový odstín barvy ➤ odhadne proporce lidské postavy, konfrontuje představu se skutečností ➤ kreslí lidský portrét podle popisu i podle reality ➤ výtvarně vyjádří lidskou postavu v jednoduchém pohybu ➤ pozná hlavní zásady současné oděvní kultury ve vztahu praktické a estetické funkce ➤ využívá základů perspektivy, hry světla a stínu ➤ samostatně vyhledává náměty s využitím internetu ➤ kombinuje výtvarné techniky pro zvýraznění účinku práce ➤ v tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění (počítačová grafika, fotografie, video, animace...) ➤ vhodnou formou vyjádří obsah v ploše a prostoru pomocí PC grafiky ➤ používá a aplikuje elementární teorie 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření Linie a tvary (linoryt). Objemy a barevné kvality (malba temperovými a vodovými barvami). Světlostní kvality (kresba tužkou, malba temperovými a vodovými barvami). Textury (kresba tužkou, redisperem a tuší). Vztahy a uspořádání prvků v časovém průběhu ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření – podobnost, kontrast, dynamické proměny, struktura (malba temperovými a vodovými barvami, techniky tisku z výšky). Lidský portrét. Lidská postava v pohybu. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu a prostoru Vyjádření pohybu mezi objekty a proměn uvnitř nich ve statickém i dynamickém vyjádření, prostředky vyjadřující časový průběh (malba temperovými barvami, různé typy koláží, konstruování, práce v prostoru). Pojem desing. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě (automatická kresba, automatická malba, kreslířský a malířský experiment). Reflexe ostatních uměleckých druhů - hudebních, dramatických (malba temperovými barvami). Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, televize, elektronická média (výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě). Techniky ve výtvarné výchově (kresba, malba, grafika, počítačová grafika, koláž a její techniky). Dokumentace života (fotoromán).</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p> <p>P – Anatomie a fyziologie.</p> <p>ČJ - Vlastní výtvarný doprovod k literárnímu textu. I – Práce s grafickým editorem. Elektronická média. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- vliv médií na kulturu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vizuální kultury ➤ vysvětlí pojem design, rozlišuje grafický a umělecký design ➤ pracuje s užitkovými materiály (papír, dřevo, plast) ➤ zná základní charakteristiky tradičních i netradičních technik vizuální kultury ➤ ověří si zásady dekorativní kompozice a užité grafiky ve spojení motivu a písma ➤ uplatní hlavní zásady užité grafiky v návrhu vývěsky, plakátu, poutače, nástěnky apod. ➤ seznamuje se se základní teorií fotografie ➤ tvoří fotografie v duchu současných trendů ➤ vytváří fotoromán k vyprávění či čtenému příběhu 		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ osobitost svého vnímání žák uplatňuje v přístupu k realitě, pro vyjádření nových i neobvyklých prožitků – svobodně volí a kombinuje prostředky ➤ volí materiál podle své představy a na základě vlastního výtvarného návrhu a cíle ➤ variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitého výsledku ➤ porovnává a hodnotí účinky vlastního osobitého vyjádření s účinky existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ➤ rozlišuje působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ učí se vybírat, kombinovat a vytvářet prostředky pro vlastní osobité vyjádření ➤ využívá metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly v plošné i prostorové tvorbě 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností Akční tvar kresby a malby (kombinovaná technika). Manipulace s objekty, uspořádání prostoru a celku vizuálně obrazných vyjádření, vyjádření proměn (koláž, tisk z koláže, frotáž, technický materiál). Pohyb těla a jeho umístění v prostoru (kašírování, prostorové dílo dle aktuálních možností použitých materiálů). Výběr, uplatnění a interpretace prostředků pro vyjádření představ a osobních zkušeností. Typy vizuálně obrazných vyjádření Skulptura a plastika (prostorové dílo dle aktuálních možností použitých materiálů). Rozlišení, výběr a uplatnění typů vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní tvůrčí záměry – fotografie, elektronický obraz, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika (materiál podle možností). Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Hledisko jejich motivace symbolické, hledisko založené na smyslovém vnímání a racionálně konstruktivní (malba temperovými barvami). Reflexe a vědomé uplatnění zmíněných hledisek při vlastních tvůrčích činnostech (materiál zvolený podle představy žáka a možností výběru).</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí- já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sleduje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje ➤ třídí a systematizuje obrazový materiál podle své inklinace ➤ využívá dostupná média a technické prostředky ➤ osvojí si schopnost výtvarné výpovědi – jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních ➤ toleruje rozdílné způsoby výtvarného vyjadřování ➤ je schopen hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou výpověď ➤ tematicky uspořádá, vybere, upraví a umístí exponáty pro prezentaci ➤ podílí se na výzdobě třídy, školy ➤ poznává proměny umění ve vztahu k historickému vývoji společnosti a vztahu osobnosti, doby a umělce ➤ vnímá všemi smysly tvary, sleduje způsoby vnímání světa v průběhu dějin umění ➤ získá základní představu o vývoji výtvarného umění ➤ poznává kulturní památky a potřeby jejich ochrany, seznamuje se se zařízeními, organizacemi a institucemi výtvarné kultury ➤ chápe rozdíl mezi dvojrozměrným a trojrozměrným prostorem, sleduje proměny zachycení prostoru během dějin vizuální kultury 	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>Osobní postoj v komunikaci Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých). Kritéria jejich porovnávání jejich zdůvodňování.</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření Utváření a uplatnění komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl. Vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora. Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy). Prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace.</p> <p>Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření děl vlastních i děl výtvarného umění. Historické, sociální a kulturní souvislosti proměn komunikačního obsahu. Historický vývoj výtvarného umění: Romantismus, realismus, secese, moderní umělecké směry. Památky výtvarné kultury.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování a empatického naslouchání - umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa.</p> <p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovedností pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů.</p> <p>ČJ - Hlavní vývojová období národní i světové literatury. D - Historie umění - výtvarné umělecké směry.</p>
---	--	--	---

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Oblast zahrnuje vyučovací vzdělávací obory:

5.8.1 Výchova ke zdraví

5.8.2 Tělesná výchova

5.8.1 Vyučovací předmět: Rodinná a zdravotní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Rodinná a zdravotní výchova, jejíž prostřednictvím se ochrana a podpora zdraví stává přirozenou součástí každodenního života, vychází z celostního (holistického) pojetí chápání zdraví. S ním je pak neodmyslitelně spjata utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na úctě, toleranci a empatii, stejně tak jako rozvíjení ekologického citění a myšlení, jednání a probouzení zájmu o globální problémy světa. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji dovedností v autentickém prostředí.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Rodinná a zdravotní výchova navazuje na obsah vyučovacích předmětů 1. stupně ZŠ Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a nemocem, čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vzdělávací obsah předmětu je rozvržen do šesti tematických okruhů:

1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití
2. Změny v životě člověka a jejich reflexe
3. Zdravý způsob života a péče o zdraví
4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
5. Hodnota a podpora zdraví
6. Osobnostní a sociální rozvoj

Žák:

- formuje pozitivní vztah k vlastnímu zdraví a celoživotní odpovědnost za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým;
- poznává zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- jedná (uvažuje) v souladu se zdravím;

- chápe zdraví jako stav tělesné, duševní a sociální pohody a usiluje o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě;
- získá orientaci v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě;
- rozpoznává základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky, atd.) a osvojuje si dovednosti jim předcházet nebo je řešit;
- upevňuje si způsoby jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí;
- poznává zdroje informací o zdraví i sportu a osvojí si způsoby, jak informace získávat, hodnotit a využívat;
- poznává dostupná místa související s preventivní ochranou zdraví (sportoviště, zdravotní zařízení, atd.) a využívá je;
- utváří pozitivní mezilidské vztahy v rodině a v širším společenství založených na úctě, toleranci a empatii;
- utváří odpovědné (neohrožující a nepoškozující) chování vůči sobě, ostatním, přírodě a životnímu prostředí, k předvídání a analyzování důsledků vlastního chování a jednání v různých situacích (sexuální chování, sexuální kriminalita, projevy násilí, návykové látky aj.);
- osvojuje si sociální dovednosti a modely chování v souvislosti se sociálně patologickými jevy a k napravování (korigování) chybných rozhodnutí.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova

Časové vymezení vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět Rodinná a zdravotní výchova se realizuje v 8. a 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	1	1

Organizační vymezení vyučovacích předmětů

Výuka rodinné a zdravotní výchovy probíhá v kmenové třídě, nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového učiva formou referátů nebo seminárních prací. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze. Během výuky budou využívány učebnice, odborná literatura, aktuální informace z tisku. Učivo bude průběžně doplňováno vhodnou audiovizuální technikou, která se týká probírané látky. Žáci též budou využívat vhodné výukové programy v počítačové učebně. Podle potřeby uskutečníme exkurze, vycházky do okolí školy a besedy k daným tématům.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací obsah a očekávané výstupy významným způsobem přispívají k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Při jejich osvojování se klade důraz na vyváženost podílu postojů (hodnotových preferencí), dovedností (nezbytných pro život) a znalostí.

Kompetence k učení

- Využitím knihovny, výukových programů, internetu, exkurzí, aj. učebních pomůcek poskytujeme žákům dostatek informačních zdrojů a vedeme je k samostatnému vyhledávání informací a orientaci v informačních zdrojích.
- Zadáváním úloh vycházejících v co největší míře z praktického života učíme žáky uplatňovat sociální dovednosti.

- Využíváním aktuálních informací a odborné literatury vedeme žáky k poznávání nových oblastí života, k nové problematice, k navazování na známá fakta a k porozumění neznámým oblastem.

Kompetence k řešení problémů

- Pozorováním jednání lidí souvisejícího se zdravím (především civilizačními chorobami) učíme žáky vyvozovat praktické závěry pro svou současnost i budoucnost.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vedeme žáky k samostatnému řešení problémů (najít si vhodné informace, požádat o pomoc, řešit nedorozumění,...) ve škole i mimo školu.
- Zadáváním úkolů, při kterých žáci samostatně řeší problémy v běžných životních situacích přiměřeně ke svým možnostem, učíme žáky překonávat životní překážky.
- Pomocí vhodných forem a metod práce učíme žáky popsat problém, svěřit se s ním, požádat o radu a řídit se jí.
- Opakováním a vytvářením modelových situací vedeme žáky k tomu, aby dokázali přivolat nebo poskytnout pomoc v případě ohrožení vlastní, nebo jiné osoby.

Kompetence komunikativní

- Poskytováním dostatečného časového prostoru umožňujeme žákům vyjadřovat své názory, myšlenky, postoje a potřeby formulovat otázky, vést dialog a diskusi.
- Vytvářením modelových situací podněcujeme žáky, aby naslouchali promluvám druhých lidí, porozuměli jim, vhodně na ně reagovali, účinně se zapojili do diskuse, obhájili svůj názor a vhodně argumentovali.
- Využíváním různých médií učíme žáky chápat podstatu mediálního sdělení, vliv a postavení médií ve společnosti, vliv médií na každodenní život, na postoje a chování.

Kompetence sociální a personální

- Na základě poznání a pochopení vlastní identity pomáháme žákům pochopit zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti, atd.
- Vhodnými aktivitami a vlastním příkladem učíme žáky zásadám slušnosti, tolerance a odpovědného chování.
- Navozováním modelových situací vytváříme žákovi prostor k poznání potřeby vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka, jeho zdraví, vztahů obou pohlaví, aj. a k uvědomění si odlišnosti i jedinečnosti každého člověka, čímž budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňovat své zdraví.
- Prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky, aby účinně spolupracovali ve skupině, vybízíme, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívali k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytli pomoc, nebo o ni požádali, vedeme je, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.
- Formou besed a dlouhodobě zaměřených programů vedeme žáky k rozpoznání nevhodného a rizikového chování a k uvědomění si jeho možných důsledků.
- Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáka se snažíme předcházet možnému psychickému a fyzickému zneužívání vlastní osoby.

Kompetence občanské

- Poskytováním dostatku příležitostí a modelových situací vedeme žáky k pochopení práv a povinností souvisejících se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy (jejich dodržování a narušování) a k prokázání praktických dovedností ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích, situacích hrubého zacházení, násilí, atd.
- Svým příkladem podporujeme u žáků aktivní sportování a dodržování zdravého životního stylu.
- Vhodnými aktivitami učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru, vedeme je k tomu, aby se chovali zodpovědně v krizových situacích,
- Formou besed a diskusí seznamujeme žáky s negativními účinky drog a jiných škodlivin.
- Na základě poznání a pochopení vedeme žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí, aby byli schopni vcítit se do situací druhých lidí, odmítali útlak a hrubé zacházení, uvědomovali si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí,
- Rozvíjením základního právního povědomí žáka podporujeme, aby chápal základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, byl si vědom svých práv a povinností,
- Seznamováním s našimi tradicemi a kulturním dědictvím žáky motivujeme, aby je respektovali.

Kompetence pracovní

- Nabízením dostatku vhodných činností vedoucích k propojení problematiky člověka, jeho hygieny a ochrany učíme žáky dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví. Vyžadujeme, aby žáci dodržovali vymezená

pravidla, plnili povinnosti a závazky, podněcujeme je, aby využívali znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: RODINNÁ a ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobní bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ➤ uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví ➤ chrání zdraví své i ostatních při různých činnostech ➤ rozlišuje dopravní značky a zná jejich význam ➤ zná rizika silniční a železniční dopravy ➤ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi ➤ respektuje všechny účastníky silničního provozu ➤ posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu ➤ umí charakterizovat mimořádné situace ➤ rozumí integrovanému záchrannému systému ➤ zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací ➤ zná všechna důležitá telefonní čísla záchranného systému ➤ zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva ➤ zná potenciální nebezpečí ➤ zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace ➤ zná zásady chování po vyhlášení evakuace ➤ používá své znalosti a dovednosti v praxi ➤ poskytne základní první pomoc 	<p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti).</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí.</p> <p>Poskytnutí první předlékařské pomoci.</p>	<p>P – Nemoci, úrazy a prevence. CH – Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i běžném životě. PČ – Zásady 1. pomoci při úrazu a úrazu el. Proudem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ➤ vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ➤ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe vztahy a pravidla v různém prostředí a mezi různými lidmi ➤ umí komunikovat se spolužáky i jinými členy komunity, vést dialog, aktivně naslouchat ➤ uvědomuje si dopad vlastního jednání a chování ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi pojmy kamarádství, přátelství a láska ➤ chápe různé typy partnerských vztahů ➤ umí vysvětlit rozdíl mezi pojmy manželství a rodina ➤ zná práva a povinnosti rodičů a dětí ➤ ví, jak stát pečující o rodiny s dětmi 	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování.</p> <p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <p>Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství.</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Kreativita – tvořivost v mezilidských vztazích OSV - Sociální rozvoj: Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí. OSV - Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny). OSV - Sociální rozvoj: Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování</p>

			<p>a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.</p> <p>OSV - Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.</p> <p>MUV - Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžití stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěví k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.</p> <p>AJ - Škola a pravidla školy v různých zemích. Rodinné vztahy. ČJ - Zásady dorozumívání (komunikační normy,</p>
--	--	--	---

			základní mluvené žánry podle komunikační situace). OV – Vztahy mezi lidmi. Zásady lidského soužití.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ➤ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ➤ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ získá kladný vztah ke zdraví ➤ získává informace o zdravém životním stylu a dokáže je ve svůj prospěch využít ➤ orientuje se v hierarchii základních lidských potřeb ➤ dokáže pomoci vrstevníkům s určitým handicapem ➤ chápe úlohu zdravotní prevence a intervence ➤ uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví 	<p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</p> <p>Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie.</p> <p>Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví.</p>	MUV - Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika. EV - Vztah člověka k prostředí – náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základní životní potřeby ➤ chápe význam zdravé stravy na růst a vývoj jedince ➤ uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu ➤ umí sestavit jídelníček zdravého stravování ➤ navrhne změny odpovídající požadavkům zdravé výživy ➤ posoudí na konkrétních příkladech zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy ➤ orientuje se ve specifických potřebách výživy v období dospívání ➤ zná druhy poruch příjmu potravy a orientuje se v jejich negativních důsledcích na zdraví člověka 	<p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <p>Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy.</p>	EV - Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví). TV - Význam pohybu pro zdraví. RJ – Potraviny, nápoje. AJ – Zdraví a zdravý životní styl. P – Životní styl.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe pojem zdravý životní styl ➤ posoudí vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví ➤ vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím ➤ zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci ➤ uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy ➤ umí sestavit osobní pohybový režim ➤ uvede příklady programů podpory zdraví 	<p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota.</p> <p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.</p> <p>Programy podpory zdraví.</p>	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: RODINNÁ a ZDRAVOTNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s druhy přenosných chorob, jejich projevy a důsledky a posoudí jejich nebezpečnost ➤ seznámí se s druhy nepřenositelných chorob, jejich projevy a důsledky a posoudí jejich nebezpečnost ➤ dokáže se před nimi ochránit ➤ orientuje se v preventivní a léčebné péči ➤ dbá na ochranu zdraví při různých činnostech ➤ umí přivolat lékaře či jinou odbornou pomoc ➤ získá informace o linkách důvěry a krizových centrech ➤ dokáže poskytnout první pomoc při úrazu 	<p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nález a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty.</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.</p>	<p>PC – 1. pomoc při úrazech v domácnosti, na pracovišti.</p> <p>TV – 1. pomoc při sportu.</p> <p>F – Zvukové děje: Hygiena sluchu, ochrana před hlukem. Bezpečné zacházení s el. zařízením</p> <p>Nácvik chování při mimořádné situaci.</p> <p>CH - První pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin.</p> <p>PC - Zásady 1. pomoci při úrazu a úrazu el. Proudem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí rozpoznat kladné a záporné vlastnosti ➤ dokáže zhodnotit sám sebe ➤ získá pozitivní vztah ke svým životním cílům ➤ uvědomí si hodnoty a zájmy ➤ snaží se včas rozpoznat možná rizika vzniku stresu ➤ dokáže vyhledat pomoc při problémech <ul style="list-style-type: none"> ➤ zná techniky pro zvládnání stresu ➤ umí překonávat únavu ➤ dokáže odolávat stresu ➤ osvojí si různé relaxační (uvolňovací) techniky, dechová cvičení, která pomohou dosáhnout pocitu uvolnění 	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>Sebezpoznaní a sebepečení – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení, utváření vědomí vlastní identity.</p> <p>Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování.</p> <p>Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech.</p> <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti.</p>	<p>OSV - Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.</p> <p>OSV - Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Sebezpoznaní a sebepečení – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepečení.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času,</p>

			plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozmovové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích. OV – Vztahy mezi lidmi. RZV - Emigrace, imigrace, etnické skupiny, národnostní menšiny, základní rasy. CH - Léčiva a návykové látky.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s druhy psychických onemocnění, jejich projevy a důsledky ➤ vysvětlí pojem rizikové chování a jeho druhy ➤ používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky a neznámými lidmi ➤ rozpoznává situace ohrožující jeho bezpečnost a používat účinné formy chování samostatně vyhledává v případě potřeby služby specializované pomoci ➤ orientuje se v zákonech omezujících kouření ➤ obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek ➤ vysvětlí psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek ➤ vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu ➤ orientuje se v trestně právní problematice návykových látek ➤ vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty ➤ orientuje se v právní problematice zneužívání dítěte ➤ uplatňuje účelné modely chování v případě šikanování, týrání a zneužívání dítěte ➤ kriticky se vyjadřuje k projevům násilí 	<p>Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu.</p> <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s manipulativní reklamou ➤ účelně se brání manipulativnímu chování 	<p>Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt.</p>	<p>MUV - Princip sociálního smíru a solidarity - otázka lidských práv, základní dokumenty.</p> <p>MEV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních</p>

			<p>orientačních prvků v textu.</p> <p>MEV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ chápe změny ve vývoji jedince v různých etapách života ➤ pojmenuje tělesné, fyziologické a psychické změny v dospívání ➤ orientuje se v zákonech, které se vztahují na sexuální život jedince ➤ zná základní informace o sexualitě ➤ vysvětlí pojem plánované rodičovství ➤ zná nemoci přenosné pohlavním stykem ➤ pojmenuje způsoby ochrany proti nechtěnému těhotenství a orientuje se v možnostech i ve vhodnosti jejich použití ➤ orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (homosexuální, bisexuální,...) 	<p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <p>Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny.</p> <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity.</p>	<p>RJ – Lidé a jejich problémy. AJ – Problémy mládeže.</p>

5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Motivační hodnocení žáků vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce. Tělesná výchova rovněž odhaluje zdravotní oslabení žáků, proto jsou nedílnou součástí tělesné výchovy korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním. V hodinách tělesné výchovy vyrovnáváme pohybový deficit žáků III., příp. II. zdravotní skupiny, tím, že se zaměřujeme nejen na rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i na korekci zdravotních oslabení v běžných formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově.

Tělesná výchova reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé.

Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností, současně předkládá konkrétní způsoby zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. a 2. stupni na tři tematické okruhy - Činnosti ovlivňující zdraví (význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech), Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti) a Činnosti podporující pohybové učení (komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech). Dále jsou v povinné TV využívány prvky Zdravotní tělesné výchovy.

1. stupeň ZŠ

Na 1. stupni tělesná výchova napomáhá při celkové adaptaci na školní prostředí, ovlivňuje charakterové vlastnosti žáků a zvyšuje jejich fyzickou a psychickou odolnost. Rozvíjí kladný vztah ke sportu a pohybu, napomáhá vytvářet správné pohybové návyky a dovednosti. Vede žáky k začlenění pravidelného pohybu do denního režimu a vštěpuje jim zásady zdravého životního stylu (osobní hygiena, hygiena pracovního prostředí, vhodná životospráva), napomáhá k rozvoji estetického cítění prostřednictvím spojení hudby s pohybem, rytmizací a tancem. Žáci si osvojují základní herní taktiky a postupy, učí se orientovat v prostoru.

Ve 2. – 3. ročníku probíhá výuka plavání v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Ve výjimečných a odůvodněných případech (zejména nedostupnost bazénu z důvodu jeho rekonstrukce nebo nepřiměřená vzdálenost bazénu) je možné základní plaveckou výuku dočasně přesunout do jiného ročníku, příp. nerealizovat, pokud není možnost ji zajistit v rámci povinné školní docházky.

2. stupeň ZŠ

Žáci v TV nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání sportovních náčiní a náradí, k seznámení a osvojení si základů míčových a pálkovacích her a návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení. Žáci jsou vedeni od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti s narůstajícím podílem na tomto řízení (nástupy a úvodní rozcvičení žáků, organizace a řízení her) a k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Žákům je umožněno i srovnání své úrovně s žáky jiných škol v podobě školní reprezentace na soutěžích.

Žák:

- poznává zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot;
- chápe zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímá radostné prožitky z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznává člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získává základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívá osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojuje činnosti a jednání související se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.;
- chápe zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- chrání si své zdraví a život při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a využívá osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí;
- aktivně se zapojuje do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Časové vymezení vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje v 1. až 5. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2

Vyučovací předmět Tělesná výchova se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení vyučovacích předmětů

Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. Výuka probíhá na všech sportovištích, které má škola k dispozici – na hřišti, ve víceúčelové hale, na hřišti obce a v bazénu. Často pracujeme i v terénu (turistika, lyžování) a dle podmínek školy na zimním stadionu. Žákům je umožněno i srovnání své úrovně s žáky jiných škol v podobě školní reprezentace na soutěžích.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (skupinové vyučování, párová výuka, individuální výuka, hromadná výuka, praktická cvičení, názorné demonstrační metody, projekty), zohledňuje se individuální přístup k žákům, který je především zaměřen na jejich momentální tělesnou zdatnost a zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Názornými ukázkami, formou her, soutěží a dalších aktivit vedeme žáky k osvojování poznatků obsažených ve vzdělávacím programu.
- Rozvojem koordinačních a pohybových schopností učíme žáky systematicky sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti a posuzovat vlastní pokrok.
- Vhodným klimatem ve třídě vedeme žáky k posouzení vlastního pokroku, ke kladnému sebehodnocení a k poznávání svých kvalit a k systematickému sledovat vývoj vlastní fyzické zdatnosti a posuzovat vlastní pokrok.

Kompetence k řešení problémů

- Pravidelným procvičováním vedeme žáky k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění.
- Volbou vhodné taktiky herní činnosti procvičujeme individuální a kolektivní sporty.
- Zapojováním žáků do sportovních soutěží podporujeme prezentaci jejich nabytých pohybových dovedností.
- Využitím her, na jejichž tvorbě se podílejí sami žáci, procvičují a využívají své pohybové dovednosti a uvádějí je do praxe.

Kompetence komunikativní

- Respektováním pravidel her, chování a školního řádu učíme žáky vyslechnout a přijmout pokyny vedoucího družstva.
- Otevřeností a atmosférou vzájemné důvěry vytváříme žákům prostor ke sdělování vlastních problémů, k vyjádření se a k diskusi o taktice družstva.
- Pořizováním záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností učíme žáky sebezprezentaci.
- Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů, otázek učíme žáky naslouchat, co nejlépe porozumět obsahu sdělení a adekvátně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Návštěvami sportovních akcí a aktivní účastí na akcích vedeme žáky k dodržování pravidel fair play.
- Vhodnými aktivitami prezentujeme a podporujeme u žáků myšlenky olympijského hnutí.
- Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role, uvědomovat si odlišnou míru zodpovědnosti a jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým.
- Posilováním sebeúcty a základního právního povědomí žáků se snažíme předcházet jeho možnému fyzickému a psychickému zneužívání.
- Pomáháme žákům posilovat své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní identity.
- Navozením vhodného klimatu ve třídě, dodržováním pravidel chování vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině, uvědomění si své úlohy ve skupině a ke schopnosti hodnotit výsledky práce své i ostatních.

Kompetence občanské

- Aktivním zapojováním žáků do různých sportovních aktivit zprostředkováváme osobní kontakty a prožitky s okolím.
- Vlastním příkladem objasňujeme a podáváme příklady potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách.
- Soustavným opakováním jednoduchých praktických činností a naučených stereotypů chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí vedeme žáky k ochraně zdraví a chování v krizových situacích a učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech lehčího charakteru.
- Besedami a přednáškami a vhodnou pozitivní aktivitou seznamujeme žáky s negativními účinky drog a jiných škodlivin.
- Nabídkou vhodných pozitivních aktivit předcházíme nežádoucím sociálně patologickým jevům.

Kompetence pracovní

- Vhodnými příklady slušného chování a vystupování v rámci pravidel ve sportu ukazujeme žákům nutnost dodržování pravidel v celém životě.
- Při pohybových činnostech učíme žáky správným provedením tělovýchovných cvičení k předcházení úrazů a hledání cesty k jejich minimalizaci.
- Dodržováním bezpečnosti při všech tělovýchovných činnostech učíme žáky ke správnému provedení tělovýchovných cviků, cvičení (např. gymnastická cvičení) – ochrana zdraví.

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK a ZDRAVÍ**
 Vyučovací předmět: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

ROČNÍK: 1. - 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ dodržuje pravidla každodenní pohybové činnosti ➤ vnímá důležitost průpravných cvičení – rozcvička ➤ využívá různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností ➤ podílí se na zvyšování psychické odolnosti vůči okolí ➤ zapojuje se do různých pohybových činností přiměřené jeho věku, pohybové zdatnosti a obsahu ➤ pohybuje se individuálně nebo ve skupině 	<p>Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáka, délka a intenzita pohybu. Příprava organismu před pohybovou činností - rozcvička., uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Průpravná a relaxační cvičení, správné držení těla. Rozvoj různých forem rychlosti, pohyblivosti, koordinace, síly.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času. PRV – Péče zdraví.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě ➤ umí se sám převléci do cvičebního úboru a umýt se ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ uplatňuje zásady pohybové hygieny ➤ dokáže se samostatně pohybovat v prostorách školy ➤ zná význam sportování pro zdraví 	<p>Bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí, první pomoc při úrazech v podmínkách TV. Hygiena při TV – osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí- prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví). PRV – Péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena. Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí.</p>
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjádří melodii rytmem pohybu, pohybuje se samostatně podle vlastní fantazie ➤ uvědomuje si jednotlivé části svého těla a současně rozvíjí svoji představivost podle zvukové nebo hudební předlohy ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích ➤ zná cviky na zdokonalení obratnosti a 	<p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – vyjádření melodie a rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tance. Rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní, volné pohybové vyjádření hudby. Motivovaná a rytmizovaná chůze a běh v základním tempu, přísuný krok, poskočný krok, cval stranou. Návčik správného držení těla při rytmičkých cvičeních a tanci. Základy sportovních her - průpravné hry. Základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti), tvořivost v mezilidských vztazích. HV – Pohybový doprovod znějící hudby.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pohotovosti ➤ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ jedná v duchu fair play ➤ zvládne příhrávku jednoruč, obouruč, zvládá základní manipulace s míčem ➤ zná a dodržuje základní pravidla her ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo ➤ zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly ➤ zvládne kotoul vpřed, vzad, jednoduchá cvičení na žebřinách ➤ dokáže podbíhat dlouhé lano ➤ provádí cvičení na lavičkách ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvalu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ učí se respektovat zdravotní handicap ➤ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky běhu, skok z místa obouoř a hod kriketovým míčkem z místa ➤ zvládá podle svých individuálních možností běh na 30 – 50m ➤ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky ➤ hraje hry přiměřené jeho věk, tělesné zdatnosti a obsahu. ➤ je čestný, objektivní k hodnocení vlastního výkonu a uzná lepší výkon soupeře ➤ dodržuje pravidla osvojovaných činnosti (her) ➤ pohybuje se na ledu bez bruslí ➤ nemá strach z ledu ➤ zná hry na sněhu a dodržuje při nich bezpečnost ➤ zvládá podle individuálních předpokladů chůzi a přesun v terénu ➤ umí překonávat přiměřené přírodní překážky ➤ zvládá přesun ke stanovenému cíli ve skupině ➤ umí se postarat o své osobní věci <ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá základy plavání - pohyb a dýchání ve vodě ➤ zvládne techniku plaveckých stylů – prsa, kraul ➤ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při 	<p>Základní herní činnosti jednotlivce. Hry se zjednodušenými pravidly.</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení. Převaly stranou v lehu. Kolébka na zádech. Stoj na lopatkách. Průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, kotoul vpřed. Cvičení na nářadí: - žebřiny: vylézání, slézání, visy - lavička: chůze vpřed, vzad i s obraty, přeběhy - šplh na tyči s pomocí vyučujícího</p> <p>Průpravné úpoly - přetahy lanem.</p> <p>Základy atletiky Běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek. Rychlý běh na 30 m, 50 m. Vytrvalostní běh nejdéle 5 min. Skok daleký z místa odrazem snožmo. Skok daleký z rozběhu. Hod míčkem horním obloukem na dálku.</p> <p>Pohybové hry – pohybové činnosti s různým zaměřením pro jednotlivce, dvojice, skupiny. Netradiční pohybové hry a aktivity- hry spojené s během, honičky, hry spojené s využitím hraček a netradičního náčiní. Hry spojené s vítězstvím někoho. Hry pro uklidnění. Pohybová tvořivost - hry na hřišti, na sněhu, na ledu.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu. Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, bruslení (dle podmínek školy), základní techniky pohybu a bezpečnosti při jízdě na bobech. Plavání – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.</p>	<p>MUV – Lidské vztahy – tolerance, ohleduplnost, spolupráce. VDO – Občanská společnost a škola – dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru.</p> <p>EV- Vztah člověka k prostředí- příroda a její ochrana. PRV- Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody. Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi.</p>
---	---	--	---

vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ➤ uplatňuje základní znalosti k sebezáchraně a bezpečnosti		
Činnosti podporující pohybové učení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá podle pokynu či ukázky zaujmout základní cvičební polohu a provede pohybovou činnost ➤ dodržuje základní pravidla bezpečného chování ve známém cvičebních prostředí ➤ vhodně reaguje na smluvené signály a pokyny ➤ zvládá pravidla jednoduchých sportovních činností a her 	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály a povely. Základní pravidla chování při TV a sportu. Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, soutěží a závodů. Zásady jednání a chování – fair play.	OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - řeč těla, zvuků a slov. MUV – Lidské vztahy - tolerance, empatie.

Vzdělávací oblast **ČLOVĚK a ZDRAVÍ**
 Vyučovací předmět: **TĚLESNÁ VÝCHOVA**

ROČNÍK: 4. – 5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vnímá a seznamuje se s důležitostí průpravných cvičení ➤ zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou ➤ zvládá uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cviky ➤ používá některé uvolňovací a relaxační cviky na správné držení těla ➤ učí se využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností ➤ projevuje samostatnost a vůli pro zlepšení své zdatnosti ➤ podílí se na přípravě a ukládání sportovního náčiní a pomůcek 	Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení. Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže. Relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení pozornosti a soustředění. OSV – Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - organizace vlastního času. OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygienadovednosti zvládání stresových situací (uvolnění-relaxace).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ➤ používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv ➤ uplatňuje zásady pohybové hygieny 	Hygiena při TV -hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí. Bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.	EV – Vztah člověka k prostředí- prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví). PŘ – První pomoc při drobných poraněních.
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her ➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne základní kroky lidových tanců ➤ seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích ➤ rozliší míč na basketbal a volejbal ➤ zvládá přihrávky s míčem, jednouruč a obouřuč, dribling ➤ ovládá hru s basketbalovým míčem ➤ nacvičuje střelbu na koš ➤ nacvičuje přehazovanou ➤ zná pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi ➤ zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti ➤ je schopen soutěžit v družstvu ➤ umí se dohodnout na spolupráci družstva 	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu. Rytmizace jednoduchých pohybů podle hudby, volné pohybové vyjádření hudby. Návčik správného držení těla při rytmičských cvičeních a tanci. Základy sportovních her - průpravné hry. Základní manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti. Základní herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře. Utkání podle zjednodušených pravidel minisportů.	OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti), tvořivost v mezilidských vztazích. OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice-rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. HV – Pohybové vyjádření hudby.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe a družstvo ➤ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na rukou, na lopatkách, rovnovážné polohy ➤ zvládne správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu ➤ zvládne správnou techniku odrazu z malé trampolíny ➤ provádí cvičení na švédské bedně ➤ umí šplhat na tyči ➤ zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – žebřiny, lavičky, apod. ➤ provádí kondiční cvičení s míči ➤ dokáže podbíhat dlouhé lano ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti ➤ zná význam sportování pro zdraví ➤ učí se respektovat zdravotní handicap ➤ zvládá techniku hodů kriketovým míčkem ➤ zná princip štafetového běhu ➤ uběhne 300 m, 400 m a 800 m ➤ zvládá taktiku při běhu – k metě, při sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ➤ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky, do výšky a z místa ➤ účastní se atletických závodů ➤ hraje hry přiměřené jeho věku, tělesné zdatnosti a obsahu ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích ➤ vytváří varianty osvojených pohybových her ➤ zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy ➤ zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ je čestný, objektivní k hodnocení vlastního výkonu a uzná lepší výkon soupeře 	<p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení. Cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti.</p> <p>Jednoduchá akrobacie na malé trampolíně. Převaly stranou v lehu, kolébka na zádech, stoj na lopatkách, kotoul vpřed, kotoul vzad.</p> <p>Cvičení na nářadí: - žebřiny: vylézání, slézání, visy - lavička: chůze vpřed, vzad i s obraty, přeběhy - šplh na tyči s pomocí vyučujícího - přetahy lanem</p> <p>Průpravné úpoly- přetahy a přetlaky - cvičení ve dvojicích.</p> <p>Základy atletiky- Překážkový běh - překonávání přírodních i umělých překážek. Rychlý běh na 60 m, 300 m, 400 m. Motivovaný vytrvalostní běh - nejdéle 5 min. Skok daleký z místa odrazem snožmo. Skok daleký z rozběhu. Skok vysoký (přes překážku). Hod míčkem horním obloukem na dálku.</p> <p>Pohybové hry – pohybové činnosti jednotlivce, dvojic, skupin. Hry spojené s během, honičky, hry spojené s házením míče. Využití netradičního náčiní pro cvičení při pohybových hrách. Hry spojené s vítězstvím někoho. Hry pro uklidnění.</p> <p>Další pohybové činnosti - hry na hřišti, na sněhu, na ledu, hry v přírodě.</p>	<p>MUV – Lidské vztahy – tolerance, ohleduplnost, spolupráce. VDO – Občanská společnost a škola – dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru.</p>
--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla osvojovaných her ➤ zvládá pohyb v terénu a základní turistické znalosti ➤ umí překonávat přiměřené přírodní překážky ➤ zvládá přesun ke stanovenému cíli ve skupině ➤ uvědomuje si, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám ➤ získá základní informace o nebezpečí na horách ➤ zná hry na sněhu a na ledě, dodržuje při nich bezpečnost, je si vědom nebezpečí při zimních hrách ➤ pohybuje se na ledu bez bruslí, nemá strach z ledu ➤ udrží rovnováhu na bruslích při jízdě vpřed ➤ má základy běžeckého lyžování ➤ zvládá základy plavání - pohyb a dýchání ve vodě ➤ zvládne techniku plaveckých stylů – prsa, kraul ➤ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ➤ uplatňuje základní znalosti k sebezáchraně a bezpečnosti 	<p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu. Chůze v terénu, táboření, ochrana přírody.</p> <p>Pobyt v zimní přírodě – hry na sněhu, na ledě. Hry na sněhu, bruslení (dle podmínek školy).</p> <p>Plavání – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti.</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí- příroda a její ochrana. PŘ - Ochrana přírody. Osobní bezpečí, krizové situace</p>
Činnosti podporující pohybové učení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ➤ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy ➤ změní základní pohybové výkony a porovná s předchozími výsledky ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla her a soutěží, označí zjevné přestupky proti pravidlům, adekvátně na ně reaguje ➤ je si vědom důsledku porušení pravidel pro sebe a družstvo ➤ respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje ➤ užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, základní pojmy z pravidel soutěží a sportu ➤ pohybovou činnost provádí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení v rámci třídy zorganizuje jednoduché soutěže a základní pohybové aktivity ➤ je schopen změnit základní pohybové výkony a objektivně je porovnat ➤ vyhledá samostatně potřebné informace o školních i mimoškolních sportovních akcích 	<p>Zásady jednání a chování- fair play, olympijské ideály a symboly.</p> <p>Komunikace v TV -základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené signály a povely.</p> <p>Organizace při TV- základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí. Základní organizace soutěží, pohybových aktivit.</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy.</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech - využití různých informačních zdrojů – teletext, internet, apod.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace- řeč těla, zvuků a slov.</p> <p>MUV – Lidské vztahy- tolerance, empatie.</p> <p>MEV-Fungování a vliv médií ve společnosti- role médií v každodenním životě jednotlivce. I - Internet.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6. – 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ➤ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ➤ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu ➤ zařazuje některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem ➤ reprodukuje naučené informace ➤ vysvětlí význam pohybu ➤ zná negativní účinky drog a jiných škodlivin, které jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ upraví svou pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ➤ chápe význam bezpečného chování v přírodě, na sportovištích a v silničním provozu ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, umí poskytnout základní první pomoc ➤ zvládá zajištění odsunu raněného 	<p>Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách.</p> <p>Improvizované ošetření poranění a odsun raněného.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena-dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí- prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví).</p>
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ➤ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zhodnotit kvalitu své pohybové činnosti ➤ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka ➤ chápe zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem ➤ zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ➤ zvládá základy aerobního cvičení s hudebním doprovodem ➤ osvojuje si základní pravidla sportovních her ➤ chápe role ve družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ spolupracuje při kolektivních hrách ➤ rozumí základním pojmům mezi jednotlivými druhy sportu (kolektivní, individuální) ➤ dodržuje stanovenou taktiku při hrách ➤ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ➤ zdokonaluje techniku jednoruč, obouruč ➤ zvládá dribling 	<p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním.</p> <p>Sportovní hry -herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žakovské kategorie.</p> <p>Vybíjená - pravidla, přihrávky, nahrávky, hra.</p> <p>Basketbal (košíková) - postoj, dribling a obměny, obrátka, dvojtakt, střelba na koš, přihrávky, herní kombinace „hod“ a „běž“, hra.</p> <p>Malá kopaná - vedení míče, přihrávky, zpracování míče, střelba, hra.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality).</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence.</p> <p>MUV – Lidské vztahy – tolerance, ohleduplnost, spolupráce.</p> <p>HV – Hudebně pohybové činnosti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá techniku střelby na koš ➤ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ➤ osvojuje si a zdokonaluje střelbu na branku ➤ rozumí a reaguje na gymnastické názvosloví ➤ zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovacích cvičích ➤ dovede kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, na rukou s pomocí, různé druhy obrátů, přemet stranou ➤ dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a správné držení těla ➤ umí odraz z můstku, zdokonaluje se v přeskoku ➤ osvojí si stavbu nářadí za dohledu učitele ➤ osvojuje si techniku šplhu na tyči ➤ dovede zacvičit ze zadaných gymnastických prvků sestavu ➤ rozvíjí si svou sílu a obratnost ➤ chová se v duchu fair play ➤ používá správnou techniku odpovídající pohybové činnosti ➤ chápe význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty ➤ umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony ➤ zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů ➤ zná startovací povely ➤ ovládá nízký, vysoký a polovysoký start ➤ osvojuje si techniku běhu ➤ umí plynule spojit rozběh s odrazem ➤ rozvrhne si síly při vytrvalostním běhu ➤ rozumí atletickému názvosloví ➤ zdokonaluje se v rychlosti a vytrvalosti ➤ zvládá taktiku při běhu – k metě, při sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ➤ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky, do výšky a z místa ➤ učí se vyměřit rozběh ➤ umí rozpoznat odrazovou končetinu ➤ účastní se atletických závodů ➤ zvládá techniku hodů kriketovým míčkem a granátem z místa a s rozběhem ➤ používá správné názvosloví odpovídající pohybové činnosti ➤ chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů 	<p>Gymnastika- Přeskoky- přeskok přes kozu (roznožka, skrčka). Cvičení s náčiním a na nářadí - hrazda (náskok do vzporu - kotoul, výmyk s pomocí); tyč (šplh na tyči). Prostná - kotouly vpřed, vzad, stoje, rovnovážné postoje, obraty, přemety stranou.</p> <p>Úpoly - přetahy a přetlaky. Nácvik základních pádových technik - pády vzad skulením do kolébky, kotoul přes rameno, střehové postoje, pády stranou, vzad, úpolové odpory.</p> <p>Atletika Starty. Speciální běžecká cvičení. Rychlý běh (100 m, 300 m, 400 m). Vytrvalý běh na dráze (1 500m) a v terénu (do 20 minut). Štafetový běh. Překážkový běh - překonávání přírodních i umělých překážek. Skok daleký - optimální rozběh, přešlapy, odraz jednož, doskok souň Skok vysoký (přes překážku). Hod míčkem, hod granátem - nácvik techniky, časté chyby. Hod na cíl, hod do dálky.</p> <p>Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti -</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání.</p>
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dokáže se s ostatními žáky dohodnout na taktice, kterou také dodržuje ➤ rozliší jednotlivé role při hrách, práva a povinnosti ➤ rozvíjí svou obratnost, rychlost, sílu ➤ dokáže posoudit vhodné a nebezpečné chování ➤ aktivně předchází rizikům spojených s pohybovou činností ➤ uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost ➤ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu ➤ umí jezdit na kole ➤ vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty i chodce ➤ dokáže reagovat na policistovy pokyny ➤ chodí a pohybuje se v terénu ➤ orientuje se podle mapy ➤ osvojí si základy orientačního běhu ➤ uplatňuje získané poznatky při chůzi v terénu a při táboření ➤ zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží ➤ získané poznatky z turistické akce dokáže zdokumentovat ➤ chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost ➤ zvládá jízdu vpřed a vzad, základní obrat a zastavení ➤ chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími ➤ zvládá dovednosti na běžeckých lyžích, které mu umožňují bezpečný pohyb ve středně náročném terénu ➤ zvládá základy plavání - pohyb a dýchání ve vodě ➤ zvládne techniku plaveckých stylů – prsa, kraul a znak ➤ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ➤ uplatňuje základní znalosti k sebezáchraně a bezpečnosti 	<p>s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity: Hry soutěživé. Hry štafetové. Hry s manipulací s různým náčiním (létající talíř). Hry kontaktní. Hry pálkovací (stolní tenis, badminton). Hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě- Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty. Cyklista na křižovatce- pravidla pro bezpečné překonání křižovatky, vztahy mezi účastníky silničního provozu, křižovatka řízená příslušníkem policie. Chůze se zátěží i v mírném náročném terénu, táboření, ochrana přírody. Základy orientačního běhu. Dokumentace z turistické akce.</p> <p>Lyžování a bruslení- Bruslení - jízda vpřed, zastavení, odšlapování vpřed, jízda vzad, zatačení (dle možností školy). Běžecké lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině (dle možností školy).</p> <p>Plavání Adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti - prsa, kraul (Pokud neproběhla základní plavecká výuka). Další plavecká technika – znak. Dovednosti záchranného a branného plavání. Rozvoj plavecké vytrvalosti.</p>	<p>VDO – Občanská společnost a škola – dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru. OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence. EV - Vztah člověka k prostředí- příroda a její ochrana (způsoby jednání a vlivy na prostředí). OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika- dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy - podpora, pomoc druhému. Z – Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie.</p>
Činnosti podporující pohybové učení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá osvojované názvosloví (ve slovní i grafické podobě) na úrovni cvičence, 	<p>Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály,</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace- řeč těla, zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální a</p>

časopisů, uživatele internetu	rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech.	neverbální, komunikace v různých situacích.
➤ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	➤ naplňuje olympijskou myšlenku - jedná v duchu fair play (čestné soupeření) ➤ dodržuje pravidla her a soutěží ➤ naplňuje olympijské ideály a symboly ➤ respektuje opačné pohlaví ➤ uvědomuje si nutnost pomáhat handicapovaným ➤ je ohleduplný k přírodě, chrání ji	Historie a současnost sportu Významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta. Paralympiáda.	MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti- role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na kulturu a sport v životě jednotlivce, rodiny, společnosti. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- empatie a pohled na svět očima druhého. VMEG – Objevujeme Evropu a svět- mezinárodní setkávání. Jsme Evropané - mezinárodní organizace.
➤ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	➤ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, organizátor)	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech.	OSV – Osobnostní rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8. – 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VÁZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Činnosti ovlivňující zdraví			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly ➤ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ➤ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu ➤ zařazuje některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem ➤ reprodukuje naučené informace ➤ vysvětlí význam pohybu ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ➤ změní úroveň své tělesné zdatnosti jednoduchými zadanými testy ➤ cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení ➤ dodržuje správné polohy při cvičení ➤ předvede správné držení těla ➤ zvládne jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením, únavou ➤ dokáže zdůvodnit přínos pohybových činností pro svůj organismus ➤ provede rozcvičení před pohybovou aktivitou ➤ rozvíjí sílu a koordinaci celého těla ➤ pokouší se o samostatnost při hodnocení pohybové činnosti ➤ zařazuje pravidelně naučené pohybové činnosti ➤ využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy ➤ pochopí zásady zatěžování ➤ zná negativní účinky drog a jiných škodlivin, které jsou neslučitelné se sportovní etikou a zdravím ➤ upraví svou pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ➤ chápe význam bezpečného chování v přírodě, na sportovištích a v silničním provozu ➤ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, umí poskytnout základní první pomoc ➤ zvládá zajištění odsunu raněného 	<p>Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců. Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech.</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením.</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení.</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách. Improvizované ošetření poranění a odsunu raněného.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí- moje tělo, moje psychika, můj vztah ke mně samé/mu, zdravé a vyrovnané sebepojetí. OSV - Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- dobrá organizace vlastního času. P – Životní styl. Anatomie a fyziologie. 1. pomoc. RZV - Tělesná a duševní hygiena, denní režim.</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (možnosti a způsoby ochrany zdraví).</p>
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zhodnotit kvalitu své pohybové činnosti ➤ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance.</p>	<p>OSV – Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality). HV – Hudebně pohybové činnosti.</p>

<p>činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka ➤ chápe zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem ➤ zná základní druhy cvičení a pohybu s hudbou ➤ zvládá základy aerobního cvičení s hudebním doprovodem ➤ osvojuje si základní pravidla sportovních her ➤ chápe role ve družstvu a jedná při hře v duchu fair play ➤ spolupracuje při kolektivních hrách ➤ rozumí základním pojmům mezi jednotlivými druhy sportu (kolektivní, individuální) ➤ dodržuje stanovenou taktiku při hrách ➤ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče a střelbu ➤ zvládá úpravu hřiště před a po utkání ➤ zdokonaluje techniku jednoruč, obouruč ➤ zvládá dribling ➤ ovládá techniku střelby na koš ➤ osvojuje si vedení míče, přihrávky a zpracování míče ➤ rozvíjí obratnost, rychlost, sílu ➤ osvojuje si a zdokonaluje střelbu na branku ➤ rozumí, reaguje a využívá gymnastické názvosloví a názvy náradí ➤ zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovacích cvičích ➤ rozvíjí sílu a koordinaci celého těla ➤ dovede kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách, na rukou s pomocí, různé druhy obrátů, přemet stranou ➤ osvojuje si techniku jednoduché akrobacie ➤ dovede využívat gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a správné držení těla ➤ umí roznožku, skrčku přes náradí odpovídající výšky ➤ umí skrčku přes náradí ➤ za dohledu učitele zvládne postavit náradí ➤ zvládne techniku šplhu na tyči ➤ osvojuje si techniku šplhu na laně ➤ dovede jednotlivé cviky navázat do sestavy ➤ rozvíjí si svou sílu a obratnost ➤ chová se v duchu fair play ➤ používá správnou techniku odpovídající pohybové činnosti ➤ chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty 	<p>Sportovní hry - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie.</p> <p>Volejbal - odbití vrchem, spodem, podání, řízená hra s dopadem.</p> <p>Basketbal (košíková) - dribling, střelba, přihrávky, dvojtakt, uvolňování s míčem, bez míče, osobní obrana, herní kombinace „hod“ a „běž“, utkání.</p> <p>Malá kopaná - vedení míče, přihrávky, zpracování míče, střelba, útok postupný, rychlý, herní kombinace „přihraj“ a „běž“, utkání.</p> <p>Gymnastika- Prostná: Kotouly vpřed, vzad, kotoul letmo. Stoje, rovnovážné postoje, obraty, přemety stranou vlevo a vpravo, přemet vpřed s pomocí (akrobacie). Cvičení s náčiním a na náradí - přeskoky (přeskok přes kozu našír a nadél - roznožka, skrčka, přeskok přes bednu našír, oddálený můstek); hrazda (výmyk, přešvihy ve vzporu únožmo, zákmitem seskok). Šplh (tyč, lano).</p> <p>Úpoly - přetahy a přetlaky.</p>	<p>OSV – Kooperace a kompetice- rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání soutěže a konkurence.</p> <p>MUV – Lidské vztahy – tolerance, ohleduplnost, spolupráce.</p>
---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí zorganizovat jednoduchou soutěž a změřit a zapsat potřebné výkony ➤ zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů ➤ účastní se atletických závodů ➤ zná startovací povely ➤ ovládá nízký, vysoký a polovysoký start ➤ osvojuje si techniku běhu ➤ umí plynule spojit rozběh s odrazem ➤ rozvrhne si síly při vytrvalostním běhu ➤ rozumí atletickému názvosloví ➤ zdokonaluje se v rychlosti a vytrvalosti ➤ zvládá taktiku při běhu – k metě, při sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami ➤ zvládá podle individuálních předpokladů základy techniky skoku do dálky, do výšky a z místa ➤ zvládne si rozměřit rozběh ➤ zvládne odraz z břevna ➤ zvládne odraz jednož a doskok sounož ➤ používá správné názvosloví odpovídající pohybové činnosti ➤ osvojuje si techniku vrhu koulí ➤ chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů ➤ dokáže se s ostatními žáky dohodnout na taktice, kterou také dodržuje ➤ rozliší jednotlivé role při hrách, práva a povinnosti ➤ rozvíjí svou obratnost, rychlost, sílu ➤ dokáže posoudit vhodné a nebezpečné chování ➤ aktivně předchází rizikům spojených s pohybovou činností ➤ rozumí základním pravidlům pohybových her ➤ orientuje se v informačních zdrojích ➤ uvědomuje si, že turistika je vhodná celoroční a celoživotní pohybová činnost ➤ zvládá přesun a pohyb i v náročnějším terénu se zátěží ➤ chodí a pohybuje se v terénu ➤ orientuje se podle mapy ➤ osvojí si základy orientačního běhu ➤ uplatňuje získané poznatky při chůzi v terénu a při táboření ➤ umí postavit i likvidovat tábořiště podle všech zásad hygieny a ochrany přírody ➤ předvídá možná nebezpečí a přizpůsobí jim svou činnost ➤ zvládá první pomoc při vážnějších úrazech 	<p>Nácvik základních pádových technik - pády vzad skulením do kolébky, kotoul přes rameno, střehové postoje, pády stranou, vzad, úpolové odpory.</p> <p>Atletika</p> <p>Starty. Speciální běžecká cvičení. Rychlý běh (100 m, 300 m, 400 m). Vytrvalý běh na dráze (1 500m) a v terénu (do 20 minut). Štafetový běh. Překážkový běh - překonávání přírodních i umělých překážek. Skok daleký- optimální rozběh, přešlapy, odraz jednož, doskok sounož. Skok vysoký (přes překážku). Vrh koulí - nácvik sunu, koulařská gymnastika. Správná technika vrhu koulí, časté chyby.</p> <p>Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti- s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity: Hry soutěživé. Hry štafetové. Hry s manipulací s různým náčiním (létající talíř). Hry kontaktní. Hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů. Hry pálkovací (stolní tenis, badminton). Zdroje informací o pohybových činnostech.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě Přežití v přírodě.</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly a sebeovládání. MEV - Fungování a vliv médií ve společnosti- faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování.</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola – dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru. OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence.</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí- příroda a její</p>
--	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v improvizovaných podmínkách ➤ chápe bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost ➤ zvládá jízdu vpřed a vzad, základní obrat a zastavení ➤ chápe spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími ➤ zvládá dovednosti na běžeckých lyžích, které mu umožňují bezpečný pohyb ve středně náročném terénu ➤ zvládá základy plavání- pohyb a dýchání ve vodě ➤ zvládne techniku plaveckých stylů – prsa, kraul a znak ➤ rozvíjí svou plaveckou vytrvalost ➤ zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele uplatňovat ➤ uplatňuje základní znalosti k sebezáchraně a bezpečnosti 	<p>Orientace v přírodě - v neznámém i známém prostředí. Stavba nouzového přístřešku a ukrytí v případě nouze nebo nepříznivého počasí. Zajištění vody, potravy a tepla v terénu. Nejjednodušší základy poskytnutí první pomoci v terénu.</p> <p>Lyžování a bruslení - Bruslení (dle podmínek školy). Běžecké lyžování, lyžařská turistika, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině.</p> <p>Plavání Adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti - prsa, kraul (Pokud neproběhla základní plavecká výuka). Další plavecká technika – znak. Dovednosti záchranného a branného plavání. Rozvoj plavecké vytrvalosti.</p>	<p>ochrana (způsoby jednání a vlivy na prostředí). OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika - dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- podpora, pomoc druhému.</p>
Činnosti podporující pohybové učení			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naplňuje olympijskou myšlenku -jedná v duchu fair play (čestné soupeření) ➤ dodržuje pravidla her a soutěží ➤ naplňuje olympijské ideály a symboly ➤ respektuje opačné pohlaví ➤ uvědomuje si nutnost pomáhat handicapovaným ➤ je ohleduplný k přírodě, chrání ji 	<p>Historie a současnost sportu Významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta. Paralympiáda.</p>	<p>MEV – Fungování a vliv médií ve společnosti- role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na kulturu a sport v životě jednotlivce, rodiny, společnosti. OSV – Sociální rozvoj: Mezilidské vztahy- empatie a pohled na svět očima druhého. MUV – Lidské vztahy - lidská solidarita. VMEG – Objevujeme Evropu a svět - mezinárodní setkávání. VMEG - Jsme Evropané - mezinárodní organizace. OV – Významné osobnosti.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ➤ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spoluorganizuje osvojované hry a soutěže 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➤ zná základní pravidla osvojovaných her a soutěží ➤ přijímá a respektuje pravidla her, turnajů, závodů a turistických akcí 	<p>Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách, sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování. Pravidla osvojovaných pohybových činností – her závodů, soutěží.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání soutěže a konkurence.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí ➤ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ změní základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 	<p>Měření výkonů, posuzování pohybových dovedností - měření, evidence, vyhodnocování.</p>	<p>OSV – Morální rozvoj: Hodnoty, postoje, praktická etika- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.</p>

5.9 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v povinném vyučovacím předmětu – Pracovní činnosti.

Tato vzdělávací oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověk v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a jej jejich určitou protíváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory:

5.9.1 Člověk a svět práce

5.9.1 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti je zaměřeno na dovednosti v práci s různými materiály, osvojení si základních pracovních dovedností a návyků, plánování, organizování a hodnocení pracovní činnosti samostatně i v týmu.

Předmět pracovní činnosti je úzce spjat s předměty fyzika, chemie, matematika, ze kterých žák využívá získané poznatky a osvojené dovednosti. Tyto poznatky uvádí do praxe především u vlastností, zpracování a využití jednotlivých materiálů.

V oblasti technické dokumentace navazuje na učivo matematiky, rozšiřuje ho o další pojmy a pravidla technického kreslení.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

1. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy - Práce s drobným materiálem, Konstruktivní činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Výuka využívá znalostí získaných v jiných oblastech vzdělávání a zkušeností získaných z běžného života. Systematicky ovlivňuje rozvoj motorických, komunikačních a tvořivých činností, zmírňuje motorické poruchy, stimuluje řeč a myšlení. Učí plánovat, organizovat a hodnotit jak individuálně, tak v týmu. Vede k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci. Žák získává základní poučení o materiálech, pomůckách a nářadí, osvojuje si jednoduché pracovní postupy a vytváří si postoje ke své vlastní činnosti.

2. stupeň ZŠ

Vyučovací předmět je rozdělen na druhém stupni na pět tematických okruhů - Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce. Tematický okruh Příprava pokrmů je určen pro 6. a 7. ročník. Tematický okruh Provoz a údržba domácnosti a Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník.

Žák získá základní poučení o materiálech, pomůckách a nářadí, osvojuje si jednoduché pracovní postupy a vytváří si postoje ke své vlastní činnosti. Hlavním cílem výuky je naučit žáky orientovat se v rozlišování různých druhů materiálů, pracovat podle náčrtků či popisu vyučujícího a osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci si uvědomují nutnost soužití člověka s přírodou, učí se chápat a respektovat její zákonitosti, získávají prvotní poznatky a dovednosti významné pro další životní a profesní orientaci, učí se plánovat, organizovat, pracovat samostatně i skupinově. Vede k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci.

Tematické okruhy jsou vybrány na základě materiálně technických podmínek a pedagogických záměrů školy.

Žák:

- rozvíjí si pozitivní vztah k práci a je zodpovědný za kvalitu svých i společných výsledků práce;
- osvojí si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí;
- k organizaci a plánování práce volí vhodné pracovní nástroje, nářadí a pomůcky, které jsou důležité při práci v běžném životě;
- vytrvale a soustavně plní zadané úkoly;
- uplatňuje svou tvořivost a vlastní nápady při pracovní činnosti a vynakládá úsilí na dosažení kvalitního výsledku;
- poznává, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka;
- autenticky a objektivně poznává okolní svět, získá potřebnou sebedůvěru, utváří si nový postoj a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí;
- chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení;
- orientuje se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojí si potřebné poznatky a dovednosti významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci;
- prezentuje svou tvorbu, podílí se na estetickém prostředí školy.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků. Přesahy a vazby jsou uvedeny pouze do rozpracovaných vyučovacích předmětů.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se realizuje v 1. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	2	2

V 1. – 5. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti se realizuje v 6. až 9. ročníku ZŠ v této hodinové dotaci:

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1

V 6. , 7., 9. ročníku byla využita disponibilní časová dotace - 1 hodina.

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá podle výběru a způsobu realizace jednotlivých tematických okruhů ve třídě, ve školní kuchyňce, ve školní dílně, na školním pozemku. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, názorně-demonstrační metody, dovednostně - praktické metody, skupinová výuka, individualizovaná výuka), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, (např. soutěže, přehlídky, exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v pracovních činnostech je přirozeným procesem. Žáci jsou vedeni k praktickému propojení pracovních dovedností se společenským životem.

Kompetence k učení

- Opakováním činností vedeme žáky k osvojení si základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí.
- Vhodným výběrem činností vedeme žáky ke kritickým postojům, k využívání dříve nabytých vědomostí a dovedností a k hledání vlastních postupů.
- Společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků vedeme žáky k poznávání vlastních možností a schopností a takto je učíme reagovat na hodnocení ze strany druhých, přijímat radu i oprávněnou kritiku.
- Užíváním odborné literatury, dostupných učebních materiálů a informačních zdrojů učíme žáky vyhledávat a třídit informace, orientovat se a pracovat podle jednoduché technické dokumentace.
- Propojováním učiva vedeme žáky k uvědomění si mezipředmětových vztahů a jejich využití.
- Cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáním alternativních řešení učíme žáky chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jedno správné řešení, že je nutné získávat chybějící údaje potřebné ke konečnému řešení problému.
- Opakováním činností, na základě nápodoby i vlastních zkušeností, a vědomostí nabytých dříve vedeme žáky ke správné volbě prostředků a způsobů (pomůcky, metody a techniky) vhodných pro splnění jednotlivých pracovních aktivit.

Kompetence komunikativní

- Řízenou diskuzí a správným jazykovým vzorem učíme žáky používat při komunikaci správné technické názvosloví.
- Zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme žáka naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení.
- Navozením vhodného klimatu a příznivou atmosférou ve třídě vedeme žáky k otevřené diskuzi, obhájení si svého názoru, ale i respektování názoru druhého.

Kompetence sociální a personální

- Vytvářením různě strukturovaných týmů rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role, uvědomovat si odlišnou míru zodpovědnosti a jednat zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým.
- Na modelových i praktických situacích učíme žáky rozpoznat nevhodné a rizikové chování při práci a uvědomovat si jeho možné důsledky.
- Navozením vhodného klimatu ve třídě vedeme žáky k účinné a bezkonfliktní spolupráci ve skupině a k respektování názoru zkušenějšího jedince.

Kompetence občanské

- Důsledným dodržováním zásad a pravidel soužití daných řádem školy učíme žáky respektovat základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití.
- Názornými příklady a dodržováním bezpečnosti práce pomáháme žákům uvědomit si význam ochrany zdraví a zdravého životního stylu.
- Soustavným opakováním jednoduchých praktických činností a naučených stereotypů chování vedeme žáky k ochraně zdraví, životního prostředí a chování v krizových situacích.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

Kompetence pracovní

- Společnou prací vedeme žáky k reálnému posouzení své práce i práce ostatních respektováním pravidel práce v týmu.
- Na základě poznání a posouzení svých reálných možností vedeme žáky k rozhodování o pracovním uplatnění, k vlastní životní a profesní orientaci.
- Pestrou nabídkou činností učíme žáky zvládat základní pracovní dovednosti a technologické postupy, pracovat podle návodu a náčrtu, bezpečně a účinně používat nástroje, vybavení a materiály.
- Pomocí naučených stereotypů vedeme žáky k získávání základních pracovních návyků a postupů a dodržování pravidel bezpečnosti práce.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 1.- 3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s drobným materiálem			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních a netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystříhovat, překládat a skládat papír ➤ stlačuje, hněte, válí, stáčí vymodelovanou hmotu; vytváří jednoduché tvary z modelovací hmoty ➤ umí navlékat, aranžovat, třídít při sběru přírodní materiál ➤ navléká nit do jehly, udělá uzel, slepí textílii, přišije knoflík, vyrobí jednoduchý textilní výrobek 	<p>Práce s drobným materiálem- papír, karton, přírodniny, modelovací hmota., textil, drát, fólie. Vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů. Jednoduché pracovní operace a postupy. Lidové zvyky, tradice, řemesla.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. PRV - Osobní bezpečí, krizové situace – dopravní značky. ČJ – Čtení – písmena.</p>
Konstrukční činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá sestavovat stavebnicové prvky ➤ umí montovat a demontovat stavebnici 	<p>Stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, sestavování jednoduchých modelů.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality. M - Stavění staveb ze stavebnice. Užití stavebnic ke stavbám s tělesy.</p>
Pěstitecké práce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ➤ pečuje o nenáročnou rostlinu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základy péče o pokojové rostliny- otírání listů, zalévání, kypření 	<p>Pěstování pokojových rostlin – základní podmínky pro pěstování.</p>	<p>PRV - Rostliny – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa.</p>
Příprava pokrmů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví jednoduchý pokrm-studená kuchyně ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; umí poskytnout nebo zajistit první pomoc při úrazu ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch 	<p>Základní vybavení kuchyně. Stolování – jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Příprava pokrmů- studená kuchyně. Bezpečnost a hygiena.</p>	<p>OSV - Komunikace – komunikace v různých situacích. PRV – Péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 4.-5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s drobným materiálem			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří prostorové konstrukce ➤ umí vyřezávat, děrovat, polepovat, navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodních materiálů ➤ zvládne různé druhy stehů- přední, zadní, křížový ➤ udržuje pořádek a čistotu, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku ➤ využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku ➤ uvede příklady lidových řemesel ➤ zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici ➤ popíše účel běžně používaných pomůček a nástrojů 	<p>Bezpečnost a hygiena práce. Vlastnosti materiálu- práce s kartonem, papírem, přírodninami, textilem. Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Využití tradic a lidových zvyků, řemesel- jednoduché pracovní postupy.</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. OSV- Osobnostní rozvoj: Kreativita - rozvoj základních rysů kreativity. MUV- Kulturní diference- poznávání vlastního kulturního zakotvení - tradice. PŘ – První pomoc při drobných poraněních.</p>
Konstruktivní činnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ provede podle návodu montáž a demontáž jednoduchého objektu ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, dodrží pracovní postup ➤ využije vlastní představivost při práci se stavebnicí ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ➤ poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Montáž a demontáž jednoduchých předmětů, modelů, stavebnic. Práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem. Bezpečnost a hygiena.</p>	<p>PŘ – První pomoc při drobných poraněních. ČJ – Věcné čtení: Čtení jako zdroj informací.</p>
Pěstitelské práce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při drobném úrazu ➤ udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 	<p>Bezpečnost a hygiena práce. Zásady bezpečné práce s rostlinami.</p>	<p>OSV - Komunikace – komunikace v různých situacích, vedení dialogu, jeho pravidla a řízení. EV – Základní podmínky života- voda, význam vody pro lidské aktivity. Půda- zdroj výživy, propojenost složek prostředí. EV – Vztah člověka k prostředí -příroda a kultura obce a její ochrana. PŘ – První pomoc při drobných poraněních. Životní podmínky.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a nástroje ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny, rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním ➤ provádí pěstitelská pozorování- vypěstuje rostlinu ze semene nebo za sazenice ➤ vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných 	<p>Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití. Základní podmínky pro pěstování rostlin – půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo. Pěstování rostlin – ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.). Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie.</p>	

	pokynů a pečuje o ni		
Příprava pokrmů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při drobném úrazu ➤ bezpečně obsluhuje základní techniku v kuchyni ➤ udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 	Bezpečnost a hygiena práce. Bezpečná obsluha spotřebičů – základní technika v kuchyni.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná pravidla správného stolování a společenského chování, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ popíše účel kuchyňského vybavení 	Stolování – jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování. Základní vybavení kuchyně.	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. VL – Pravidla slušného chování.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně vybírá, nakupuje a skladuje požadované potraviny ➤ uplatňuje zásady správné výživy ➤ připraví jednoduchý pokrm (studená a teplá kuchyně) ➤ podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne ➤ představí a zhodnotí připravený pokrm 	Potraviny – výběr, nákup a skladování. Technika v kuchyni- historie, význam. Zásady správné výživy. Příprava pokrmů.	OSV - Komunikace – komunikace v různých situacích. PŘ – Péče o zdraví: správná výživa.

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí správně zvolit vhodné nástroje a nářadí, zná jejich funkci ➤ pozná různé druhy materiálů a jejich užití v praxi ➤ rozpozná základní druhy dřeva, řeziva a deskových materiálů a jejich vlastnosti 	Materiály – vlastnosti, užití v praxi (dřevo). Pracovní postupy- zhotovení výrobku ze dřeva. Pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování.	F-. Gravitační síla: Olovnice, vodováha.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládne jednoduché pracovní postupy při zhotovení výrobků ze dřeva (opracování dřeva) ➤ připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol ➤ uklidí pracovní prostor na konci práce ➤ nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci 	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce. Technika a životní prostředí, úloha techniky v životě člověka.	OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV – Osobnostní rozvoj: Komunikace- řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem.
Pěstičské práce, chovatelství			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstičských pracích ➤ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná využití pracovního nářadí a umět provádět údržbu ➤ zná (sleduje) podmínky pro život rostlin – voda, vzduch, světlo, teplo, půda ➤ udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel) ➤ poznává základní druhy zeleniny, její pěstování a význam pro zdraví člověka ➤ zná sklizeň a skladování ovoce a zeleniny ➤ pozná základní druhy léčivých rostlin a jejich 	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy. Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny. Léčivé rostliny- léčivé účinky rostlin, jedovaté	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění. EV - Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda. P – Biologie rostlin.

	význam pro zdraví člověka	rostliny, rostliny jako drogy.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ➤ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem 	<p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu.</p> <p>Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopnosti poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>P- Hospodářsky významné druhy živočichů.</p>
Příprava pokrmů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje spotřebiče 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje hygienu práce a při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazech v kuchyni ➤ popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením ➤ rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce ➤ bezpečně používá jednoduché kuchyňské náčiní a zná jejich využití 	<p>Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu.</p> <p>Zásady poskytnutí první pomoci- opaření, popálení tukem, řezné rány.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dobrá organizace času.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy a obsluhy u stolu ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základy stolování – prostírání stolu ➤ zná a používá při jídle základní přístroje ➤ chová se společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo ➤ provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu 	<p>Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, zdobné prvky a květiny na stole.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalita).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví pokrmy jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná zásady zdravé výživy a rizika spojená s konzumací nezdravých jídel, rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy ➤ vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmů (z nabídky, dle receptu) ➤ umí jednoduchými postupy připravit pokrmy za studena (pomazánky, ovocné poháry, zeleninové saláty, nápoje) 	<p>Potraviny – skupiny potravin, sestavování jídelníčku.</p> <p>Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy.</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace – komunikace v různých situacích; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální.</p>

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně volí vhodné nástroje a nářadí ➤ pozná různé druhy materiálů a jejich užití v praxi ➤ umí vysvětlit princip výroby a zpracování plastických hmot, včetně jejich vlastností ➤ má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů ➤ zvládne jednoduché pracovní postupy při zhotovení výrobků z kovu a plastu ➤ připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál...) ➤ odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí ➤ objasní způsob výroby železa, oceli, litiny a některých barevných kovů Cu, Al, Zn, Pb, Sn a polotovarů hutní výroby 	<p>Materiály – vlastnosti, užití v praxi (kov, plasty). Umělé hmoty- výroba a vlastnosti. Pracovní postupy- zhotovení výrobku z plastu, tvarování plastu. Další užití plastů a jejich recyklace. Pracovní postupy- zhotovení výrobků z kovu. Pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování. Práce s kovem. Výroba železa, oceli a litiny, těžba a zpracování barevných kovů.</p>	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání -cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce, zpracovávané materiály a jejich působení).
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kreslí jednoduché náčrty a umí orýsovat materiál ➤ orientuje se v technické dokumentaci ➤ pracuje s jednoduchou technickou dokumentací (náčrty, výkresy, návody) 	Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.
Pěstitelské práce a chovatelství			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích ➤ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu 	Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku.	OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání,

<ul style="list-style-type: none"> ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná možnost urychlení výsadby (pařeníště, fólie) ➤ pěstuje plodovou a cibulovou zeleninu (boj proti škůdcům zeleniny) ➤ pěstuje cibulové květiny, vybrané druhy letniček, trvalek a dvouletek a pečuje o vybrané okrasné keře ➤ ošetřuje, přesazuje, přihnojuje a rozmnožuje pokojové květiny ➤ pozná využití okrasných rostlin v exteriéru i interiéru a umí zhotovit jednoduchou vazbu 	<p>Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny.</p> <p>Okrasné rostliny – pěstování vybraných okrasných dřevin a květin.</p> <p>Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, využití květin v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba a úprava květin.</p>	<p>pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>EV - Základní podmínky života – voda, ovzduší, půda.</p> <p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství, ochrana přírody.</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- pružnost nápadů a originality.</p> <p>P – Biologie rostlin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ➤ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem 	<p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu.</p> <p>Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>P - Hospodářsky významné druhy živočichů. Péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů.</p>
Příprava pokrmů			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje hygienu práce a při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazech v kuchyni ➤ popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením ➤ rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce ➤ bezpečně používá jednoduché kuchyňské náčiní a zná jejich využití 	<p>Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu.</p> <p>Zásady poskytnutí první pomoci- opaření, popálení tukem, řezné rány.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - dobrá organizace času.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná základy stolování – prostírání stolu ➤ zná a používá při jídle základní přístroje ➤ chová se společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo ➤ provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu 	<p>Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu.</p> <p>Slavnostní stolování v rodině.</p> <p>Zdobné prvky a květiny na stole.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Kreativita- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznámí se s kuchařskou knihou a jejím použitím ➤ zná zásady zdravé výživy a rizika spojená s konzumací nezdravých jídel, rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy ➤ vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmů (z nabídky, dle receptu) ➤ umí jednoduchými postupy připravit pokrmy za studena (pomazánky, ovocné poháry, zeleninové saláty, nápoje) ➤ umí jednoduchými postupy tepelně zpracovat 	<p>Potraviny – výběr, nákup, skladování. Sestavování jídelníčku.</p> <p>Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - komunikace v různých situacích.</p> <p>ČJ – Věcné čtení.</p>

	pokrmý (polévky, těstoviny, moučníky)		
--	---------------------------------------	--	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje řád učebny, bezpečnost a hygienu práce ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje dle jednoduché výkresové dokumentace ➤ rozumí technickému výkresu a vyrobí podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku ➤ prokazuje samostatnost při technologických krocích pracovního postupu ➤ rozhoduje o volbě materiálu pro daný výrobek 	Důležité technologické postupy – technické náčrty, výkresy a návody.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly ➤ dokáže si vhodně vybrat materiály, pracovní nástroje a nářadí ke splnění technického úkolu ➤ vyrobí předměty použitelné v praxi ➤ zapojí a obsluhuje elektrické spotřebiče ➤ vkládá baterie do spotřebičů ➤ na cvičném panelu (do 24 V) zapojí objímku, zásuvku, vypínač, přepínač ➤ zhotoví jednoduchý elektrotechnický výrobek (do 24 V) ➤ pochopí úlohu techniky v životě člověka a její dopad na životní prostředí ➤ rozvrhne si práci dle časových dispozic ➤ má přehled o řemeslech a jejich uplatnění v praxi 	Vlastnosti materiálu, užití v praxi- kompozity. Pomoc při údržbě školního zařízení. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní postupy- výrobek z pozinkovaného plechu- montáž celého výrobku z jednotlivých částí. Úloha techniky v životě člověka – zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas. Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku. Řemesla a tradice.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. F – Elektrický proud.
Pěstitelské práce a chovatelství			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích ➤ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena - rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích. P- První pomoc.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu ➤ pozná různé druhy ovocných rostlin ➤ ošetřuje ovocné stromy – výchovný a udržovací řez, boj proti škůdcům, přihnojování ➤ zná hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů ➤ zná sklizeň a správné skladování ovoce ➤ sbírá léčivé rostliny dle místních podmínek (správně trhá, suší, skladuje) a zná jejich léčivé účinky ➤ z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek ➤ využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby 	<p>Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku.</p> <p>Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování. Škůdci.</p> <p>Hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů.</p> <p>Uskladnění a zpracování ovoce.</p> <p>Léčivé rostliny, koření – pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin.</p> <p>Okrasné rostliny- úprava květin v interiéru a exteriéru, jednoduchá vazba</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásady bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ➤ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem 	<p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu.</p> <p>Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p>
Provoz a údržba domácnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk) ➤ posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) ➤ rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, telefon, internet...) ➤ účelně a bezpečně zachází s penězi 	<p>Rozpočet rodiny:</p> <p>Příjmy, výdaje, nákupy, úspory.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obsluhuje bezpečně domácí spotřebiče ➤ orientuje se v návodu k obsluze běžných spotřebičů- obsluha automatické pračky, ždímačky a dalších domácích elektrických spotřebičů , zná jejich využití a správnou údržbu ➤ dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci ➤ zná zásady poskytnutí 1. pomoci při úrazu, včetně úrazu el. proudem 	<p>Elektrické spotřebiče v domácnosti:</p> <p>Funkce, ovládání a užití, ochrana a údržba spotřebičů.</p> <p>Nebezpečí úrazu elektrickým proudem.</p> <p>Zásady 1. pomoci při úrazu, při úrazu el. proudem, vybavení domácí lékárničky.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p> <p>OSV – Sociální rozvoj: Komunikace - řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem.</p> <p>F – Pravidla bezpečné práce s elektrickými přístroji.</p> <p>RZV – Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá jednoduché postupy při ručním šití ➤ orientuje se v symbolech spojených s údržbou textilií ➤ používá vhodné pomůcky a prostředky při základním úklidu v domácnosti ➤ dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděv, žehlení, ukládání šatů) 	<p>Údržba oděvů a textilií.</p> <p>Odpad z domácnosti a jeho ekologická likvidace.</p>	<p>EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny).</p>
Svět práce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ charakterizuje své nejdůležitější osobnostní kvality, rozpozná své silné a slabé stránky ➤ spojuje realistickou volbu povolání se sebepoznáním, s plánováním důležitých životních kroků a s vyhledáváním a zpracováním informací ➤ chápe význam osobnostních předpokladů pro výkon vybraných povolání ➤ posuzuje své aktuální výsledky ve škole, porovnává je s požadavky a podmínkami přijetí na vybranou SŠ, učiliště ➤ využívá k lepšímu sebepoznání informace z různých informačních zdrojů a zpětnou vazbu od ostatních lidí (např. pracovníků porad. institucí) ➤ využívá znalostí svých silných stránek při dosahování zvolených životních cílů ➤ posoudí, kdo jej může při rozhodování o volbě povolání ovlivňovat ➤ rozpozná, které dovednosti a osob. vlastnosti jsou podstatné pro úspěšné uplatnění ve vybraném povolání (na trhu práce) ➤ rozpozná rozdíly v přípravě na různá povolání a tuto informaci využívá při výběru vhodného typu přípravy na výkon zvoleného povolání ➤ rozpoznává určité nevýhody frekvent. povolání a zvažuje ochotu některé z nevýhod těchto povolání přijmout ➤ zdůvodňuje, proč určitá povolání přitahují a jiná odrazují, tuto skutečnost porovnává s reálnými osobnostními předpoklady ➤ najde v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh 	<p>Volba profesní orientace: základní principy</p> <p>Sebezpoznavání- Osobní zvláštnosti člověka, charakteristické rysy jeho osobnosti- osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti.</p> <p>Sebehodnocení- Vlivy na volbu profesní orientace.</p> <p>Význam sebepoznání a realistického sebehodnocení pro správnou volbu profesní orientace a pro výběr vhodného povolání.</p> <p>Sebezpoznaní jako hlavní zdroj posilování nezbytné sebedůvěry pro budoucnost.</p> <p>Rozhodování-</p> <p>Přechod ze ZŠ na SŠ nebo do zaměstnání jako významný životní krok.</p> <p>Předpoklady správné osob. volby, důsledky výběru nevhodného profesního zaměření (SŠ, zaměstnání).</p> <p>Vliv různých lidí a zdrojů na naše rozhodování.</p> <p>Souvislost zálib, zájmů a zájm. orientace žáků s volbou profesního zaměření.</p> <p>Souvislost specifických dispozic, dovedností, schopností a osob. vlastností</p> <p>Správná orientace v dostupných informacích, realistické rozhodování.</p> <p>Význam rozhovorů s rodiči a učiteli o budoucím</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Sebezpoznaní a sebepečení- já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně.</p> <p>AJ – Zaměstnání.</p> <p>RJ – Povolání.</p> <p>D- Historické prameny v oblasti komunikace.</p>

	práce	povolání. Styly rozhodování.	
--	-------	---------------------------------	--

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK a SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY Z RVP ZV	ŠKOLNÍ DÍLČÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY a VAZBY (MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA)
Žák:			
Práce s technickými materiály			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje řád učebny, bezpečnost a hygienu práce ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. P- Poskytnutí a přivolání 1. pomoci.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ samostatně pracuje dle jednoduché výkresové dokumentace ➤ rozumí technickému výkresu a vyrobí podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku ➤ prokazuje samostatnost při technologických krocích pracovního postupu ➤ rozhoduje o volbě materiálu pro daný výrobek 	Technologické postupy – technické náčrty, výkresy a návody. Montáž a demontáž nábytku.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. M – Práce s půdorysem a narysem.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ organizuje a plánuje svojí pracovní činnost 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché technické úkoly ➤ dokáže si vhodně vybrat materiály, pracovní nástroje a nářadí ke splnění technického úkolu ➤ vyrobí předměty použitelné v praxi ➤ zapojí a obsluhuje elektrické spotřebiče ➤ vkládá baterie do spotřebičů ➤ na cvičném panelu (do 24 V) zapojí objímku, zásuvku, vypínač, přepínač ➤ zhotoví jednoduchý elektrotechnický výrobek (do 24 V) ➤ pochopí úlohu techniky v životě člověka a její dopad na životní prostředí ➤ rozvrhne si práci dle časových dispozic ➤ má přehled o řemeslech a jejich uplatnění v praxi 	Vlastnosti materiálu, užití v praxi- kompozity. Pomoc při údržbě školního zařízení. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní postupy- výrobek z pozinkovaného plechu- montáž celého výrobku z jednotlivých částí. Úloha techniky v životě člověka – zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas. Zhotovení jednoduchého elektrotechnického výrobku. Řemesla a tradice.	OSV- Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání, cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů. F – Příklady využití polovodičových diod v technické praxi.
Pěstitelské práce a chovatelství			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dodržuje bezpečnost a hygienu práce ➤ dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích ➤ popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci ➤ zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce. První pomoc při úrazu.	OSV- Osobnostní rozvoj: Psychohygiena- rozumové zpracování problému; hledání pomoci při potížích.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zná využití pracovního nářadí a umí provádět údržbu ➤ poznává různé druhy ovocných rostlin ➤ ošetřuje ovocné stromy – výchovný a udržovací řez, boj proti škůdcům, přihnojování ➤ zná hlavní zásady výsadby ovocných stromů a keřů ➤ zná sklizeň a správné skladování ovoce ➤ sbírá léčivé rostliny dle místních podmínek (správně trhá, suší, skladuje) a zná jejich léčivé účinky ➤ pozná rostliny jedovaté a rostliny jako drogy a zná jejich negativní účinky ➤ zná hlavní podmínky a zásady pro pěstování zeleniny ➤ z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek ➤ využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby 	<p>Znalost nářadí, praktické práce na školním pozemku. Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování.</p> <p>Léčivé rostliny, koření – pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie.</p> <p>Zelenina- osivo, sadba. Pěstování vybraných druhů zeleniny- podmínky a zásady pro pěstování. Okrasné rostliny- úprava květin v interiéru a exteriéru, jednoduchá vazba</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. P – Praktické poznávání přírody.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pozná základní podmínky pro chov zvířat v domácnosti, hygienu a bezpečnost chovu drobných zvířat ➤ vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ umí poskytnout první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem 	<p>Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu. Kontakt se známými a neznámými zvířaty.</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.</p>
Provoz a údržba domácnosti			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ umí vyplnit složenky a platební příkazy ➤ seznámí se s možnostmi spoření ➤ používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk) ➤ posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné) ➤ rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácností (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, telefon, internet...) 	<p>Hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti.</p>	<p>M- Finanční matematika.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obsluhuje bezpečně domácí spotřebiče ➤ orientuje se v návodu k obsluze běžných spotřebičů ➤ používá vhodné pomůcky a prostředky při základním úklidu v domácnosti ➤ předvede či popíše základní práce v domácnosti i s využitím domácích spotřebičů ➤ využije pro bezpečné a účelné zacházení s domácími spotřebiči návod nebo doporučení pro práci se spotřebičem ➤ rozpozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti) ➤ zná zásady poskytnutí 1. pomoci při úrazu, včetně úrazu el. proudem 	<p>Elektrotechnika v domácnosti: Funkce, ovládání a užití- elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika. Ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu. Nebezpečí úrazu elektrickým proudem. Zásady 1. pomoci při úrazu el. proudem, vybavení domácí lékárníčky.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OSV – Sociální rozvoj: Komunikace- řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem. F – Bezpečné zacházení s el. zařízením. RZV – Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pokračuje v upevňování dovedností v údržbě domácností, prádla ➤ vybere vhodný prostředek (z nabídky současných mycích a čisticích prostředků) a umí pracovat podle návodu ➤ dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů) ➤ umí třídit odpad 	<p>Údržba oděvů a textilií. Úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí.</p>	<p>EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí- odpady a hospodaření s odpady.</p>
Svět práce			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává překážky bránící dosažení osobních a profesních cílů ➤ popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností ➤ popíše pracovní prostředí vybraných profesí ➤ nalézá způsoby, jak řešit a čelit profesní diskriminaci ➤ chápe nutnost celoživotního vzdělávání ➤ vysvětlí možný vliv školy na pracovní zařazení ➤ rozumí pojmu, pozitivní profesní diskriminace“ 	<p>Trh práce- Povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností. Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní. Rovnost příležitostí na trhu práce. Poptávka na trhu práce, vztah nabídky a poptávky. Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání. Znevýhodnění občana na trhu práce. Pozitivní profesní diskriminace, otázky nezaměstnanosti. Profesní reorientace a rekvalifikace.</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů. OV- Naše škola – vklad vzdělání pro život. AJ – Volba povolání.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypracuje akční plán dosažení určitého cíle, kroky při jeho dosahování průběžně kontrolovat a cíle přehodnocovat ➤ plánuje po krocích svoji budoucnost, porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání ➤ stanoví si reálné cíle a promýšlí si vhodné 	<p>Akční plánování- Typy akčních plánů, jejich význam a využití. Akční plánování při realizaci samostatného rozhodování. Hlavní kroky akčního plánování.</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj: Sebepoznání a sebezpojetí- organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení. MEV- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení- chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel. I- Internet: vyhledávání informací.</p>

	<p>postupy k jejich dosažení</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v aktuální nabídce škol, volných pracovních míst a na trhu práce ➤ navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích ➤ poradí si v situacích spojených s případným neúspěchem ve studiu, v povolání 	<p>Možnosti vzdělávání- Systém středního školství, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby. Orientace ve vzdělávací nabídce- dny otevřených dveří v jednotlivých SŠ, výstava středních škol. Faktory ovlivňující přístup k dalšímu vzdělávání. Možnosti a alternativy volby povolání, možnosti další profesní specializace.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v množství informací získaných z různých zdrojů, odlišovat informace podstatné od nepodstatných ➤ orientuje se v mapách povolání, čerpá z nich informace k volbě povolání ➤ využívá dostupné informací v praxi 	<p>Informační základna pro volbu povolání- Druhy informací o povoláních Zdroje informací o vlastní osobě, o povoláních. Informační systém pro volbu povolání. Využití informací pro rozhodování. Význam pracovního lékařství při volbě povolání.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uvědomuje si, co od něj potenciální zaměstnavatel může očekávat, a jak tato očekávání naplňuje ➤ orientuje se v základech pracovního práva ➤ chápe význam práce v životě jednotlivce ➤ rozlišuje a chápe faktory práce ➤ orientuje se ve struktuře profesí a pracovních míst ➤ rozlišuje postupy při přijímání uchazečů o studium a při přijímání do zaměstnání ➤ rozpoznává a realisticky hodnotí vzdělávací a pracovní příležitosti a šance na trhu práce ➤ aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce ➤ popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici, a využije materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici 	<p>Zaměstnání – Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb. Způsoby hledání zaměstnání, pracovní příležitosti v regionu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru. Psaní životopisu. Svět práce a dospělosti- Rozdíl mezi školou a světem práce. Vyplňování a podávání přihlášek ke studiu. Postup při přijímání uchazečů o studium. Vybrané otázky pracovního práva. Vybrané otázky profesní etiky. Adaptace na životní změny- Přejít ze ZŠ na SŠ a do zaměstnání. Adaptace na nové životní situace. Způsoby vyrovnávání se se zátěžovými situacemi. Nezbytnost celoživotního vzdělávání.</p>	<p>OSV – Morální rozvoj: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích. VDO- Občanská společnost a škola- škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci. VDO- Občan, občanská společnost a stát- Občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat). ČJ – Životopis, strukturovaný životopis.</p>

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků naší základní školy je v souladu se ŠVP ZV Učíme se pro život.

Hodnocení není cílem, ale prostředkem k dosažení cílů vzdělání.

Hodnocením motivujeme žáky k vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci vzdělávání není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až 53 z. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Získání stupně vzdělání se řídí § 45 a ukončení základního vzdělávání § 54 a 55 z. 561/2004 Sb. (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

6.1 Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci:

- Za základ považujeme pojem „zpětná vazba“, která se dá charakterizovat jako informace o správnosti postupu, průběhu či výsledků (správně, nesprávně, málo, příliš atd.) nikoliv však posuzování kvalit žáka (šikovný, schopný, pilný atd.). Okamžitou zpětnou vazbu považujeme za jeden ze stěžejních faktorů efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.
- Při poskytování zpětné vazby (popisem nebo konstatováním) je kladen důraz na vhodnou formulaci – přednost se dává pozitivnímu vyjadřování.
- Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filosofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k dětem.
- Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
- Významným prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo dělat chyby – uvědomění si chyby je příležitost naučit se to lépe.
- Písemné práce musí být rovnoměrně rozloženy v jednotlivých klasifikačních obdobích.
- Za koordinaci písemných prací je ve své třídě zodpovědný třídní učitel.
- Žákům nejsou zadávány klasické „čtvrtletní písemné práce“ (rozhodování o výsledné známce za klasifikační období nemůže zásadně ovlivňovat jedna práce žáka).
- Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, známku získává žák pouze za individuální výkon.
- Od 1. ročníku do 9. ročníku se pro hodnocení žáků především na konci pololetí používají známky. V průběhu vyučovacího procesu se dále využívá slovního hodnocení, popř. obrázků, barev... Nadále stavíme na povzbuzení, ocenění a na pozitivní motivaci. Přejeme si, aby se žáci učili ne pod hrozbou špatných známek, ale s vědomím smysluplnosti získávaných poznatků. Žáci provádějí sebehodnocení a vzájemné hodnocení.
- Slovní hodnocení je souhrnnou písemnou zpětnou vazbou o tom, co dítě zvládlo a o cílech vzdělávání pro další období.
- Učitel hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce.
- Používáme metodu portfolia, tj. průběžné shromažďování ukázek toho, co dítě má zvládnuto, resp. doklady o rozdílu na začátku a po dokončení učení většího celku. Žáci jsou bráni jako spolutvůrci svého portfolia, tj. spolurozhodují, které ukázky budou do něj zařazeny. Žáci si mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolia zařazovat i osobní záznamy, fotografie, záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti. Dokumentování žákova pokroku přispívá k udržení jeho vnitřní motivace k učení a vzdělávání.
- Uvedená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.

6.1.1 Základní pravidla hodnocení

1. Objektivnost – hodnocení je jednoznačné, spravedlivé a srovnatelné s předem danými kritérii.
2. Motivovanost – hodnocení motivuje žáka ke snaze po zlepšení.
3. Informativnost – hodnocení je srozumitelné, věcné, všestranné, informuje žáka o jeho chybách i o jeho pokroku, informuje zákonné zástupce.
4. Ohleduplnost – hodnocení respektuje psychologický dopad na žáka.
5. Komplexnost – hodnocení žáka při školní práci, ale i v době přestávek, na školních akcích.
6. Pravidelnost – žák je hodnocen soustavně a pravidelně.

Ve vyučovacích hodinách převládá slovní hodnocení a sebehodnocení žáků, do klasifikačních archů jsou zaznamenávány známky. (známky jsou doložitelně zaznamenávány.)

6.1.2 Základní pravidla pro použití klasifikace

- Zámka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
- Při klasifikaci používá učitel pěti klasifikačních stupňů -1 – výborný; 2 – chvalitebný; 3 – dobrý; 4 – dostatečný; 5 – nedostatečný.
- Zámka z vyučovacího předmětu vyjadřuje míru osvojených znalostí, dovedností, schopností, tj. úroveň dosažení výstupu, nezahrnuje chování žáka.
- Klasifikujeme učivo, které je dostatečně procvičené a zažité.
- Do známky zahrnujeme aktivní přístup k výuce, snahu, zájem, vyhledávání informací, ochotu komunikovat, spolupráci.
- Ve výchovných předmětech hodnotíme tvořivost, kreativitu, nápaditost, zručnost.
- Zohledňujeme individuální zvláštnosti a schopnosti žáků.
- Zámka na vysvědčení není průměrem známek v daném pololetí.
- Závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, ale žáci se od začátku přibírají k diskusi o známce, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.

6.1.3 Základní pravidla pro hodnocení chování žáka

- Při klasifikaci používá učitel tří klasifikačních stupňů - 1 – velmi dobré; 2 – uspokojivé; 3 – neuspokojivé.
- Výchovná opatření jsou pochvaly a opatření k posílení kázně – pochvala ředitele školy, pochvala třídního učitele, napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy.
- Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání v pedagogické radě s učiteli, kteří ve třídě vyučují i s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování – školního řádu a dalších dohodnutých pravidel.
- Škola hodnotí žáka za jeho chování ve škole a na akcích pořádaných školou.
- Za chování žáka mimo školu zodpovídají rodiče a škola ho nehodnotí.

6.1.4 Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely případného přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání. Z těchto důvodů bude vyznačena v pedagogické dokumentaci kromě slovního hodnocení i klasifikace vyjádřena číslicemi vyjadřující stupeň prospěchu, a to v závorce.
- Hodnocení je prvotně zaměřeno na poskytování zpětné vazby o průběhu a výsledku činnosti žáka. Žák dostává informace také o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech.
- Hodnotíme pokrok žáka, srovnáváme s jeho předešlými výkony.
- Hodnocení je vždy adresné a osobně se obrací k tomu, komu je určeno - k žákovi.
- Formulace jsou věcné a doložitelné.
- Hodnocení musí vyznívat povzbudivě pro žáka i při sdělení negativ.
- Hodnotíme chování při učení a práci, jeho píli a přístup ke vzdělávání.
- Hodnotíme sociální chování při skupinové práci a vztah žáka k ostatním.
- Hodnotíme výsledky vzdělávání žáka ve vztahu k očekávaným výstupům v daném předmětu a ročníku.
- Bereme v úvahu individuální zvláštnosti žáků.
- Hodnocení obsahuje zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům.

- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.5 Zásady sebehodnocení žáka

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořením chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
5. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
6. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
7. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu
8. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.6 Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení žáků zajišťují jednotný systém hodnocení žáků školy, přičemž je zajištěna srovnatelnost výsledků žáka a důležitost jeho výsledků.

6.1.6.1 Základní kritéria pro hodnocení žáků

Učitel hodnotí současně s úrovní dosažení očekávaných výstupů také úroveň klíčových kompetencí v jednotlivých předmětech.

Kompetence k učení:

- 1 pracuje správně, přesně, samostatně
- 2 pracuje samostatně pouze s malými chybami a nepřesnostmi, rozumí pokynům a radám
- 3 pracuje samostatně s častějšími chybami a nepřesně, vyžaduje častou pomoc a radu
- 4 pracuje s chybami, vyžaduje stálou pomoc, pracuje pod vedením učitele
- 5 nepracuje ani se stálou pomocí učitele

Kompetence k řešení problémů:

- 1 samostatně řeší předložený problém, hledá způsoby řešení, rozpozná problém
- 2 řeší problémy s menší pomocí, s pomocí najde způsoby řešení
- 3 řeší problém podle náhodných otázek, vyžaduje větší pomoc učitele
- 4 nerozpozná problém, se stálou pomocí problém vyřeší
- 5 nerozpozná problém, neřeší jej ani se stálou pomocí učitele

Kompetence komunikativní:

- 1 aktivně komunikuje s ostatními, rozumí pokynům, reaguje na ně
- 2 komunikuje s ostatními, občas nerozumí pojům, zřídka reaguje chybně
- 3 komunikuje s obtížemi, často nerozumí sdělení, často reaguje chybně
- 4 komunikuje zřídka, vyžaduje vysvětlení pokynů, vyžaduje pomoc učitele
- 5 vyhýbá se komunikaci, nerozumí pokynům, nekomunikuje s učitelem

Kompetence sociální a personální:

- 1 respektuje pravidla společné práce, nechová se nevhodně, navazuje a udržuje vztahy
- 2 respektuje pravidla společné práce, občas se chová nevhodně, navazuje a udržuje vztahy
- 3 občas nerespektuje pravidla společné práce, občas se chová nevhodně, navazuje vztahy
- 4 často nerespektuje pravidla společné práce, často se chová nevhodně, má problémy ve vztazích
- 5 nerespektuje pravidla společné práce, chová se rizikově, není schopen navázat a udržovat vztahy

Kompetence občanské:

- 1 respektuje společenské normy, chrání své zdraví, dokáže se chovat v krizových situacích
- 2 většinou respektuje společenské normy, chrání své zdraví, respektuje pokyny v krizových situacích
- 3 občas nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, občas je upozorňován na respektování pokynů v krizových situacích
- 4 často nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, často je upozorňován na respektování pokynů v krizových situacích
- 5 nerespektuje společenské normy, neuvědomuje si význam svého zdraví, nerespektuje pokyny dospělých v krizových situacích

Kompetence pracovní:

- 1 pracuje samostatně, zvládá pracovní dovednosti, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 2 převážně pracuje samostatně, zvládá pracovní dovednosti, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 3 občas pracuje s pomocí učitele, pracovní dovednosti si děle osvojuje, má pozitivní vztah k manuálním činnostem
- 4 pracuje s pomocí učitele, ztěžka si osvojuje pracovní dovednosti, nemá vytvořen vztah k manuálním činnostem
- 5 nepracuje ani s pomocí učitele, neosvojuje si pracovní dovednosti, nemá vztah k manuálním činnostem

6.1.6.2 Kritéria hodnocení žáků v jednotlivých předmětech:

Učitel přihlíží při hodnocení žáka k:

- zájmu žáka o vzdělávání, aktivitě žáka, přípravě žáka
- k individuálnímu schopnostem žáka
- k měřitelným výkonům žáka
- k hodnocení výstupů v jednotlivých předmětech
- k hodnocení úrovně vytváření klíčových kompetencí

Prostředky k hodnocení žáka:

- ústní projev žáka
- písemný projev žáka
- prezentace žáka
- komunikace a spolupráce žáka ve skupině
- portfolio žáka

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- analýzou výsledků různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s jinými institucemi

Východiskem pro hodnocení je kvalita výsledků vzdělávání, tj. kvalita:

- znalostí
- dovedností
- schopností
- postojů a hodnot

Výsledky hodnocení sděluje učitel okamžitě po splnění úkolu, přičemž využívá práce s chybou, motivuje žáka, vyjadřuje pozitivní závěry.

Předměty s převahou teoretického zaměření

Český jazyk, Anglický jazyk, Ruský jazyk, Matematika, Informatika, Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Dějepis, Občanská výchova, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Rodinná a zdravotní výchova

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Předměty s převahou praktického zaměření

Pracovní činnosti

Při klasifikaci v tomto předmětu se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu, k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Předměty s převahou výchovného zaměření

Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice obecně
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost žáka a výkonnost

U žáků se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou PPP nebo SPC se při hodnocení přihlédne k charakteru postižení.

6.1.6.3 Kritéria dosažení úrovně očekávaných výstupů

Ovládnutí výstupů předepsaných školním vzdělávacím programem	
1 - výborný	➤ žák osvojené znalosti, dovednosti, schopnosti aplikuje při řešení teoretických a praktických úkolů správně nebo s menšími chybami
2 - chvalitebný	➤ žák osvojené znalosti, dovednosti, schopnosti ovládá s menšími chybami
3 - dobrý	➤ žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných znalostí, dovedností, schopností závažné mezery, je schopen plnit úkoly pod dohledem učitele
4 - dostatečný	➤ žák má ve znalostech, dovednostech a schopnostech četné a závažné mezery, je schopen pracovat pouze pod trvalým vedením učitele
5 - nedostatečný	➤ žák si znalosti, dovednosti a schopnosti neosvojil, není schopen pracovat ani s trvalou pomocí učitele

6.1.6.4 Kritéria hodnocení prospěchu

- rozsah znalostí a dovedností (úplnost, přesnost, trvalost zapamatovaných faktů, pojmů, definic, termínů, zákonitostí, vztahů, postupů)
- hloubka porozumění (vlastní interpretace informací, postupů, návodů, její argumentační podpora, dokládání příklady, vysvětlování, zdůvodňování, zařazování do kontextu)
- kvalita práce s informacemi (práce s různými informačními zdroji; vyhledávání, porovnávání, kombinování, třídění, využívání, kritické hodnocení, prezentace)
- produktivita (plnění úkolů; pestrost, různorodost, včasnost, formální úroveň písemností a produktů; struktura a srozumitelnost vyjadřování)
- tvořivost (bohatost nápadů, originalita, překonávání stereotypu, uplatnění kombinace, propracování)
- užívání získaných znalostí, dovedností, postojů (plnění praktických úkolů, řešení reálných problémů, formulování hypotéz, empirické ověřování, práce v projektech, tvořivost, navrhování řešení, rozvíjení myšlenek, podíl na činnosti týmu)

Hloubka porozumění

1	kladení otázek k věci, dovednost vyučovat druhé, rozvíjení tématu, kritické posouzení, vytvoření originálu, předvedení
2	správná aplikace, ověření, rozbor
3	vyjádření vlastními slovy, uvedení příkladu, přiřazení
4	zopakování, označení, seřazení
5	rezignace, apatie, nulová snaha

Kvalita práce s informacemi

1	vytvoření nové, přehledné, srozumitelné informační struktury, relevantní data
2	přítomnost hlavní myšlenky v informační struktuře, většinou relevantní data

3	myšlenková hodnota rozptýlena v balastu, rozporná nebo neúplná data
4	vyhledání a převzetí cizí informační struktury
5	nepřítomnost pokusu, absence jakékoli snahy

Produktivita

1	četné, rozmanité, úplné, strukturované, formálně správné výstupy pokrývající všechny oblasti vzdělávání
2	formálně správné výstupy pokrývající podstatné oblasti vzdělávání
3	výstupy s formálními nedostatky, pokrývající jen některé oblasti vzdělávání
4	nesrozumitelné, nedokončené výstupy nebo výstupy okrajového významu
5	žádné výstupy

Tvořivost

1	vtip, lehkost, neotřelost, hloubka sdělení, vysoká výpovědní hodnota výstupů
2	vynalézavost, obohacování tématu, vytváření neobvyklých kombinací
3	rozpracování nabízených námětů, těžkopádnost, nedokončenost výstupů
4	neúspěšný pokus, přebírání cizích námětů, opakování vzoru nebo stereotypu
5	lhostejnost, rezignace, nulová snaha

Užívání získaných znalostí, dovedností, postojů

1	úplnost, správnost, bohatost použitých prostředků
2	neúplnost, převaha vhodně použitých prostředků
3	neúplnost, vzájemná rozpornost použitých prostředků
4	neúspěšný pokus, irelevantní prostředky
5	rezignace, bezradnost, lhostejnost

6.1.6.5 Kritéria hodnocení chování

➤ **zdvořilost** (oslovování, pozdrav, prosba, poděkování, omluva; uplatňování přednosti)

- **způsob komunikace** (nemluví vulgárně, přihlásí se o slovo, neskáče do řeči, mluví věcně, zdrží se osobního útoku)
- **respekt k lidem** (nevysmívá se druhému, neponižuje ho, nenapadá ho slovně ani fyzicky, bere na něj ohled, ocení jeho přínos, zapojí ho do činnosti)
- **čestnost** (mluví pravdu, přiznává chybu, nevymlouvá se, dodržuje dané slovo)
- **úcta k hodnotám** (nepoškozuje cizí majetek, nepůjčuje se věci bez dovození, zachází s věcmi šetrně a stanoveným způsobem)
- **plnění povinností** (řádně dochází do školy, dodržuje stanovený čas, plní uložené úkoly, dodržuje organizační pokyny)
- **prosazování práv** (upozorní na nebezpečné jednání ohrožující život, zdraví nebo práva druhých, ohradí se proti nespravedlivému jednání, zastane se slabšího, vyjádří se věcně a slušně k věcem, které se týkají jeho vzdělávání a života školy, uplatňuje demokratické principy v třídní nebo školní samosprávě)

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni: 1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé.

1 – velmi dobré	Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.
2 - uspokojivé	Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
3 - neuspokojivé	Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

6.1.7 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

- 1) Jestliže jej žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
- 2) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
- 3) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - a) prospěl(a) s vyznamenáním
 - b) prospěl(a)
 - c) neprospěl(a)
 - d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- ad a) *prospěl(a) s vyznamenáním* - není-li v žádném z povinných předmětů stanoveným vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)
- ad b) *prospěl (a)* – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- ad c) *neprospěl(a)* – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5- nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.
- ad d) *nehodnocen(a)* – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

6.1.8 Výchovná opatření

1. Ředitel školy může žákovi na základě vlastního rozhodnutí nebo podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených z. 561/2005 Sb., (školský zákon).
4. Dopustí-li se žák nebo student jednání podle odstavce 3, oznámí ředitel školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.
5. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit
 - a) napomenutí třídního učitele
 - b) důtku třídního učitele
 - c) důtku ředitele školy.
4. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze udělit pouze po projednání v pedagogické radě.
5. Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky zaznamená třídní učitel do dokumentace školy - do školní matriky elektronicky vedené v programu Škola on line.
6. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
7. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonným zástupcům.

6.1.9 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

6.1.9.1 Komisionální zkouška

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- 1.) koná-li opravné zkoušky
- 2.) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

1. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
2. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel

školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

3. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
4. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
5. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
6. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.1.9.2 Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:
 - žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
 - žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

6.1.10 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Při vzdělávání a hodnocení těchto žáků vycházíme z § 16 a 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

7. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	1
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
2.1 Historie	3
2.2 Úplnost a velikost školy	3
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4 Charakteristika žáků	4
2.5 Dlouhodobé projekty	4
2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	4
3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu	5
3.1.1 Zaměření školy	5
3.1.2 Poskytování poradenských služeb ve škole	7
3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	9
3.3 Výchové a vzdělávací strategie	12
3.4 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále žáků se SVP)	17
3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP	18
3.4.2 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	18
3.4.3 Přehled předmětů speciálně pedagogické péče	19
3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	19
3.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných	20
3.5.2 Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému péče o nadané a mimořádně nadané žáky školy (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.);	20
3.5.3 Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:	20
3.6 Začlenění průřezových témat	21
3.7 Projekty	29
4 UČEBNÍ PLÁN	30
5 UČEBNÍ OSNOVY	35
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	35
5.1.1 Vyučovací předmět: Český jazyk	35
5.1.2 Vyučovací předmět: Anglický jazyk	106
5.1.3 Vyučovací předmět: Ruský jazyk	118
5.2 Matematika a její aplikace	129
5.3 Informační a komunikační technologie	153
5.4 Člověk a jeho svět	175
5.4.1 Vyučovací předmět: Prvouka	176
5.4.2 Vyučovací předmět: Přírodověda	194
5.4.3 Vyučovací předmět: Vlastivěda	205
5.5 Člověk a společnost	221
5.5.1 Vyučovací předmět: Dějepis	221
5.5.2 Vyučovací předmět: Občanská výchova	236
5.6 Člověk a příroda	260
5.6.1 Vyučovací předmět: Fyzika	260
5.6.2 Vyučovací předmět: Chemie	278
5.6.3 Vyučovací předmět: Přírodopis	286
5.6.4 Vyučovací předmět: Zeměpis	302
5.7 Umění a kultura	314
5.7.1 Vyučovací předmět: Hudební výchova	314
5.7.2 Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	342
5.8 Člověk a zdraví	354
5.8.1 Vyučovací předmět: Rodinná a zdravotní výchova	354
5.8.2 Vyučovací předmět: Tělesná výchova	364
5.9 Člověk a svět práce	383
5.9.1 Vyučovací předmět: Pracovní činnosti	383

6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ.....	403
6.1	Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci:	403
6.1.1	Základní pravidla hodnocení	404
6.1.2	Základní pravidla pro použití klasifikace.....	404
6.1.3	Základní pravidla pro hodnocení chování žáka	404
6.1.4	Základní pravidla pro použití slovního hodnocení.....	404
6.1.5	Zásady sebehodnocení žáka	405
6.1.6	Kritéria hodnocení	405
6.1.6.1	Základní kritéria pro hodnocení žáků	405
6.1.6.2	Kritéria hodnocení žáků v jednotlivých předmětech:	406
6.1.6.3	Kritéria dosažení úrovně očekávaných výstupů.....	408
6.1.6.4	Kritéria hodnocení prospěchu.....	408
6.1.6.5	Kritéria hodnocení chování	409
6.1.7	Celkové hodnocení žáka na vysvědčení.....	410
6.1.8	Výchovná opatření.....	410
6.1.9	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	411
6.1.9.1	Komisionální zkouška	411
6.1.9.2	Opravná zkouška	412
6.1.10	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	412